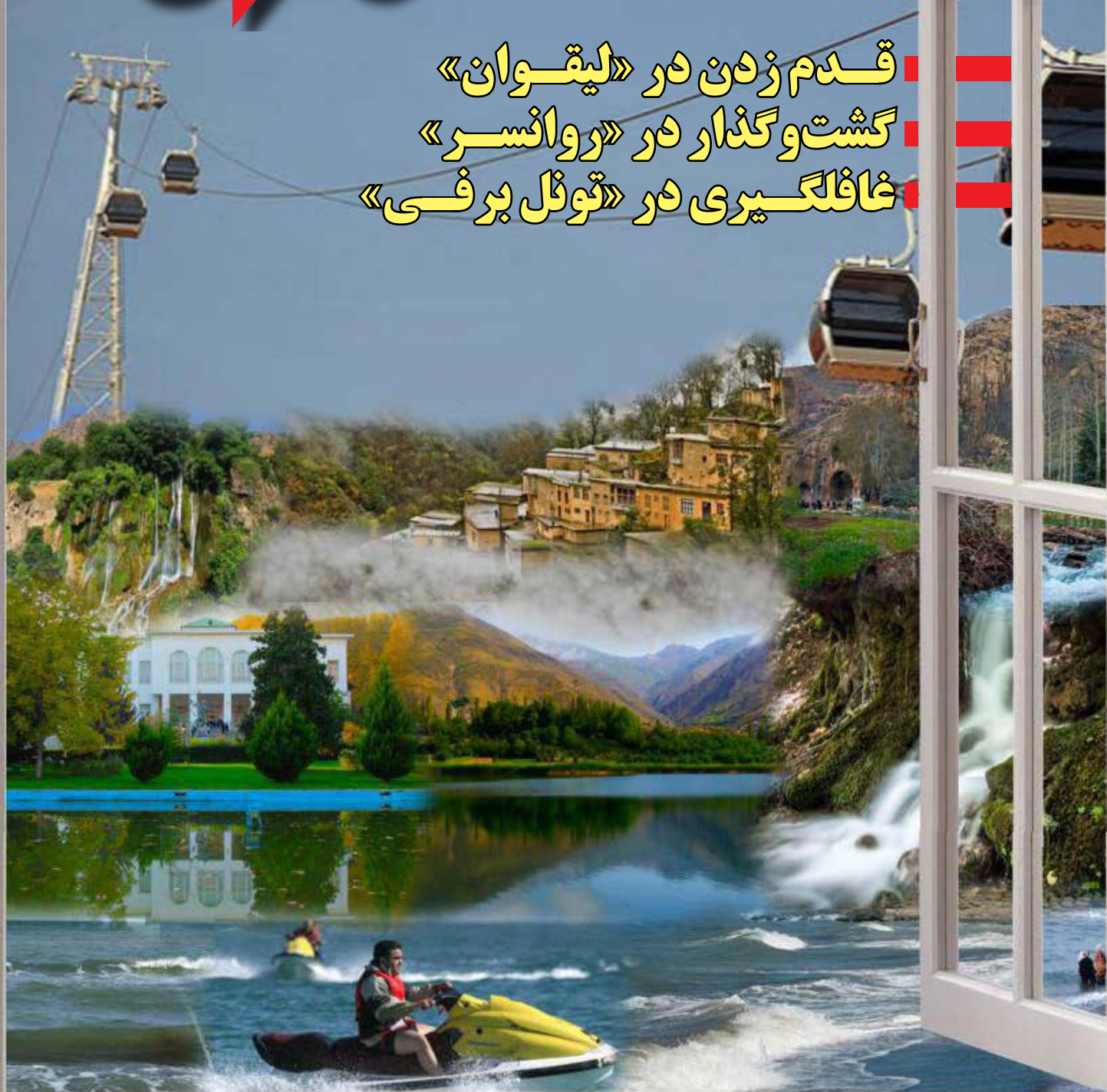

مجله ایران مهر | شماره ۱۴ | شهریور ماه ۹۵

مجله ایران

نگاهی به جاذبه های
گردشگری تابستانی

قدم زدن در «لیقوان»
گشت و گذار در «روانسر»
غافلگیری در «تونل برفی»

فهرست مطالب

- ۵ «آلوارس» یادگار تمدن کهن سیلان
- ۷ «تمشک»؛ سوغات تابستانه کوهساران قائمشهر
- ۹ «روانسر» دروازه ۷ هزارساله هورامان
- ۱۰ آمادگی «دریبد» برای ورود به عرصه گردشگری
- ۱۱ امامزاده حمزه علی مأمّن زائران در روزهای گرم
- ۱۲ «هزارماسوله» سرزمین شگفتی ها
- ۱۴ خوشه های زرین گردشگران را می خواند
- ۱۵ رونق «رفتینگ» در چهارمحال و بختیاری
- ۱۶ خالد نبی راهگشای گردشگری گلستان
- ۱۷ قلب زاگرس رویشگاه بینظیر گیاهان دارویی
- ۱۸ شترسواری دولا دولا در کویر
- ۱۹ قدم زدن در «اتل گولی» گشت وگذار در «کندوان»
- ۲۰ کت های دزفول؛ جاذبه گردشگری منحصر بفرد فصل گرما
- ۲۱ گردشگری چهارمحال و بختیاری رونق گرفت
- ۲۲ موزه آستان قدس رنگین کمان تاریخ
- ۲۴ وجود قنات دو طبقه در اصفهان
- ۲۵ تابستان برفی در آلپ ایران

گردشگری تابستانی

۴

جامعه ایران

۲۷

- ۲۸ اراده قویتر از کلاس کنکور
- ۲۹ استقبال از بیماری برای خوشحالی
- ۳۱ ایجاد واژه برای تشویق به سزارین
- ۳۲ درختان از شدت تشنگی به استقبال خزان رفتند
- ۳۳ جاده ای به سوی نابودی یگانه «گهر» آلپ ایران
- ۳۵ زنان و کودکان شبها کابوس می بینند
- ۳۷ دستان خالی جنگلهای فارس برای بزرگترین گوشتخوار ایران
- ۳۸ زباله سوز؛ سوغات میلیاردری فرنک
- ۳۹ سرنوشت تاریک اولین «غار ماهی» جهان
- ۴۱ خسارت شب پره به شمشادستان ها
- ۴۲ گوریل جگرخوار از شایعه تا واقعیت
- ۴۴ تابستان حادثه؛ سهرابها بر مرکب فولاد جان می دهند

شناسنامه مجله

مدیر مسئول: علی عسگری

شورا ی سردبیری: سید امیرحسن دهقانی،
محمدسجاد رحمانی، محمد عکاف

دبیر تحریریه: صدیقه حسینی

مدیر هنری: محبوبه عزیزی

با تشکر از: دبیران استانی خبرگزاری مهر و
سرپرستان ۳۱ استان خبرگزاری مهر

شماره تماس: ۴۳۰۵۱۱۹۰
پست الکترونیک: Township@mehrnnews.com

آدرس: ایران، تهران، خیابان استاد نجات الهی،
کوچه بیمه، پلاک ۱۸

علاقه مندان می توانند مقالات و مطالب خود را برای
مجله ایران مهر ارسال کنند

فهرست مطالب

فرهنگ و هنر ایران

۴۶

- ۴۷ چراغ کم سوی «مجمع نور» در نیروگاه قم
- ۴۸ دمی با ستارگان آسمان کرامت
- ۴۹ دستانی که راه فلوت را گم کرد
- ۵۰ روزهایی که ایرانزمین عطر بهشت گرفت
- ۵۳ ساز ناکوک موسیقی بومی مازندران
- ۵۴ صدور مجوز نشر به همدان رسید
- ۵۵ کتابخانه سیار؛ پنج سال نماد تبلیغ فرهنگی
- ۵۶ ناشران بزرگ کتابهای جهان اسلام فال و تعبیر خواب چاپ می کنند
- ۵۷ هنرهایی که خریدار ندارد
- ۵۸ یک روز برای خبرنگارانی با مشکلات همه روزه

میراث ایران

۶۰

- ۶۱ آرامگاه تنها فرمانروای زن فارس در آستانه نابودی
- ۶۲ تمدن ۳۰۰۰ ساله جهانی شدن را انتظار می کشد
- ۶۳ حکاکی روی دیوارهای بنای ۷۰۰ ساله
- ۶۴ همزاد «خواجو» در ایستگاه مرمت
- ۶۵ خواجه اتابک جان می گیرد
- ۶۶ دیار خانه های تاریخی مدیون یک پل
- ۶۷ «تمد» حافظ توربین کشتی ها شد
- ۶۹ غار میراثی «خلوشت» آغل دامها شده است
- ۷۱ یکسال زمان برای جهانی شدن «فلک الافلاک»
- ۷۲ غریب در خانه؛ آشنا در غربت

اقتصاد ایران

۷۵

- ۷۶ آذربایجان غربی وسپه ۸۵ درصدی دامپروری سنتی
- ۷۷ «مال ها» بالای جان مغازه داران
- ۷۹ اتفاقی عجیب در معادن فیروزه
- ۸۰ آخرین وضعیت مرز «چیلان» ایلام برای اربعین
- ۸۱ پایتخت فراموش شده دباغ خانه های ایران
- ۸۵ گنبرف اسکو خاستگاه گل محمدی در ایران
- ۸۶ گرمای هوا با چاشنی قطعی برق در همدان
- ۸۷ مسئولانی که از صادرات زعفران اصفهان با برند اسپانیا دلخور نیستند

- ۹۰ تصویر ایران

نظاره برفی که آب می‌شود در اشترانکوه و تونل برفی، طراوت روزهای گرم تابستان در ائل گلی و کوهرنگ و اردبیل و حکایت دریای شمال و قایق سواری ماجرای جاذبه های تابستانی است که گردشگران را می‌خواند.

اینجا «ایران زمین» است، از خزر تا خلیج همیشه فارس، ماجرای هامون تا ارومیه، حکایت ارس تا اروند، روایت البرز و زاگرس از دماوند تا دنا و الوند؛ با «مهر» هم سفر شوید تا ایران گردی کنیم.

پرچین‌های کوتاهی که همسایگان آشنا و همدل می‌پرورد و از غریبگی دیوارهای سیمانی همسایگان شهری در آن خبری نیست، ضرب آهنگ شانه زن جاجیم‌باف و صدای خرت خرت رنده مرد لاک تراش. تلاش مرد روستایی برای گرفتن کره از ماست، لذت گرمای آتش در صبح مه آلود اولین روزهای بهار و طعم خوش آش داغ در نم‌نم باران در کلبه‌ای چوبی، از دیگر تصاویری است که به این قاب آویخته می‌شود.

بوی طبیعت و حس آرامش در میان صخره‌هایی که آبشارهای روان را در دل روستاها در بغل گرفته‌اند و با بوی سبزه‌های صحرایی حس بویایی را قلقلک می‌دهند، همه و همه از سفری سخن می‌گویند که انگار قلم نقاش روزگار، رنگ به تاریخ آن زده است و دامن زیبای کوه‌ها را با چین‌هایی از آبشار به هم دوخته است.

گردشگری تابستانی

در ۴۲ کیلومتری شهرستان سرعین منطقه نمونه گردشگری آلوارس با جاذبه‌های تاریخی و طبیعی واقع شده است که هنوز تاریخ‌نگاران حتی در کشف رموز نامگذاری آن به اجماع نرسیده‌اند.

ونوس بهنود

«آلوارس» یادگار تمدن کهن سبلان / آرامش گم شده‌ات را باز یاب

بالا تر می‌برد. سکوت طبیعت آلوارس و جان سپردن به نغمه پرندگان یکی از جاذبه‌های طبیعی این منطقه است که این روزها از سوی پزشکان به عنوان عامل آرامش‌بخش برای انسان ماشینی به کرات توصیه می‌شود. این پیست مجهز به امکاناتی همچون بالابر، خط تله اسکی برای آموزش اسکی، ایستگاه کلاس‌های آموزشی و امکانات رفاهی است. هر چند سال‌ها است به تجهیز این پیست و انجام رقابت‌های ملی و بین‌المللی ورزش‌هایی همچون اسکی در آن تأکید می‌شود، اما در مقایسه با گردشگرانی که این جاذبه را شناخته‌اند، زیبایی‌هایی آلوارس از چشم مسئولان پنهان مانده است.

● احداث تله‌کابین در آلوارس توسط سرمایه‌گذار ترک

فرماندار سرعین تصریح کرد: در محل منطقه نمونه هتلی توسط بخش خصوصی احداث می‌شود که متأسفانه سرعت پیشرفت فیزیکی مطلوبی ندارد. عاطف ناصری تصریح کرد: کندی کار به خود سرمایه‌گذار برمی‌گردد و وی اعلام کرده است که بعد از اتمام چند پروژه دیگر این هتل را تکمیل می‌کند. وی در خصوص برخی اظهارات مبنی بر خرید این منطقه توسط یک خانم و ممانعت وی از اجرای طرح‌های گردشگری تصریح کرد: در واقع این خانم همسر سرمایه‌گذار بخش خصوصی است و ساخت‌وساز و فعالیت در خارج از محدوده‌ای که خریداری کردند بلامانع است. به گفته فرماندار در حال حاضر هتل، پیست اسکی و تله سیژ در مالکیت بخش خصوصی است.

وی افزود: علاوه بر این به منظور رونق گردشگری این منطقه بخشی از طرح هادی روستای آلوارس سال گذشته اجرا شده و به دلیل حفاری‌های گازرسانی امسال نیز ادامه خواهد داشت.

وی متذکر شد: امسال توسط دهیاری پارکی نیز در داخل روستا ایجاد می‌شود تا زمینه گردش و تفریح مسافران را فراهم سازد.

فرماندار سرعین در خصوص وضعیت نامطلوب جاده دسترسی به منطقه نمونه نیز اضافه کرد: به دلیل گازرسانی دست‌انداز ایجاد شده که در نظر داریم جاده اصلی آسفالت شده و لکه‌گیری اجرا شود.

وی از دیگر برنامه‌های رونق گردشگری این منطقه را

نیز نام روستا بر یک منطقه نمونه گردشگری ثبت شده و آوازه آن به خارج از مرزهای استان می‌رسد. مدیرکل میراث فرهنگی استان اردبیل از تلاش این مجموعه برای ثبت آثار باستانی واقع شده در این منطقه در فهرست آثار ملی خبر داد. کریم حاجی‌زاده تصریح کرد: قدمت برخی از این آثار به هزاره اول پیش از میلاد می‌رسد و در بررسی‌هایی که به عمل آمده چند تپه باستانی و حتی قلعه قابلیت ثبت دارند. وی با بیان اینکه پیرامون کوه سبلان آثار متعدد تاریخی و باستانی وجود دارد، اضافه کرد: حفاظت از این آثار و معرفی این جاذبه‌ها ضرورت ویژه دارد.

● آغاز سفر از تله سیژ در ارتفاع سه هزار متری

هر چند وضعیت ظاهری جاده آلوارس منتهی به پیست اسکی چندان مطلوب نیست اما آنچه قابل توجه است شماره پلاک خودروها است.

در گزارش میدانی مشاهده شد که اغلب گردشگران از استان‌های دیگر به اردبیل سفر می‌کنند تا جایی که یکی از روستاییان گفت: تقریباً هر روز مسافران در تابستان به این منطقه می‌آیند و محدود به روزهای تعطیل نیست. نادر رحمت زاده تصریح کرد: بیشتر از اردیبهشت‌ها از شهرهای دیگر از جمله تهران، تبریز، ارومیه و رشت به این منطقه سفر می‌کنند.

اصلی‌ترین جاذبه گردشگری شناخته شده منطقه نمونه گردشگری آلوارس پیست اسکی آن است که در بیشتر ماه‌های سال به دلیل موقعیت اقلیمی پوشیده از برف است.

این پیست در ارتفاع سه هزار و ۲۰۰ متری واقع شده و به دلیل طول هزار و ۲۵۰ متری آن بزرگ‌ترین پیست برفی کشور شناخته می‌شود.

هر چند در معرفی منطقه نمونه گردشگری آلوارس به قابلیت گردشگری زمستانی آن تأکید می‌شود اما در واقع آلوارس گردشگری تمام فصل داشته و در طول تابستان نیز تله سیژ گردشگران را به رستوران و امکانات بازی و سرگرمی در ارتفاع

شهرستان سرعین از قطب‌های گردشگری کشور محسوب می‌شود. آوازه آبگرم‌های معدنی دامنه کوه آتشفشان سبلان تا آن سوی مرزها رسیده و شمار گردشگران خارجی که با حسرت از نداشتن چنین امکانی به اردبیل سفر می‌کنند همه‌ساله رو به افزایش است.

در عین حال سرعین گنج‌های متعدد ناشناخته‌ای دارد. از تمدن باستانی گرفته تا طبیعت بکر که در وجبه‌وجیب خود با انسان خرد شده در چرخ‌دنده‌های زندگی ماشینی سخن می‌گوید.

شاید کسی گمان نمی‌کند در همین همسایگی سرعین آب زلالی معروفیت جهانی یافته و عشایر در اوبه‌های خود مهمان را از زیبایی دست بافته‌ها غرق در شادی می‌سازند. آلوارس از جمله گنجینه‌هایی است که در ۱۲ کیلومتری روستای آلوارس در حال تبدیل شدن به یکی از جاذبه‌های گردشگری تمام فصل است. تا جایی که به اعتقاد کارشناسان جاذبه‌های آن با شهر سرعین رقابت می‌کند و شاید چندان طول نکشد که زیبایی‌های فرزند بر مادر غلبه کرده و به مقصد اصلی گردشگران تبدیل شود.

● تمدن رازآلود سرعین و آلوارس

شاید بیشتر از هر چیز دیگری نامگذاری این مناطق می‌تواند به سابقه تاریخی آن اشاره داشته باشد. بنا به روایات تاریخی مردی در زمان‌های قدیم در روستای آلوارس زندگی می‌کرد که ادعا داشت وارث این مکان است و بعد از او وراثش را به نام آل وارث خطاب کردند. در کتاب «سرعین در آینه قلم» آمده است: در روستای آلوارس باغ‌های بزرگی وجود داشت که از درختان تومنندی چون شمشاد و سرو و بید تیریزی انباشته بود. نجاران از آن درخت انبوه الوار می‌بردند و کسانی که از روستاهای هم‌جوار خانه می‌ساختند از نجاران الوار الوار می‌خردند، بنابراین به دلیل وجود این درختان تومنند و الوار محکم این روستا به الوارستان معروف شد.

برخی نیز اعتقاد دارند اجداد این روستا به نژاد پارس رسیده و این روستا را پارسیان در زمان‌های بسیار قدیم ساخته و مدت مدیدی در آن زندگی کرده‌اند. به همین خاطر نام آل پارس نیز بر روی آن می‌نهند. موضوعی که به مانند جاذبه‌های رازآلود کوه آتشفشان همچنان به جمع‌بندی مشخصی نرسیده است و در نهایت

غذای محلی بخورند. لازم است مسئولان به فکر این منطقه باشند؛ چرا که طبیعت آن بی نظیر است و می تواند نیاز یک گردشگر را تأمین کند.

● ظرفیت ناشناخته شتر دوکوهانه

در طول مسیر منطقه نمونه گردشگری آلوارس به کرات می توان شتر دوکوهانه را که یکی از گونه های کم نظیر حیوانی است مشاهده کرد. این شتر به دلیل قدرت تحمل زمستان سرد و راهپیمایی طولانی مدت در باربری عشایر مورد استفاده قرار می گیرد و تنها تغذیه آن از خاری به نام «قائقا» است.

هر چند به ندرت از گوشت شتر استفاده می شود اما در این منطقه به گفته یکی از اهالی روستای آلوارس محل پرورش شتر وجود ندارد.

احمد رستمی گفت: شتر در مدت کوتاهی زادوولد می کند اما مکان مشخصی که بتوان آن ها را پرورش داد در این منطقه وجود ندارد.

این در حالی است که شتر دوکوهانه از گذشته توسط عشایر شاهسون پرورش می یافت و نقش کلیدی در حیات عشایر این منطقه دارد.

رئیس سازمان جهاد کشاورزی استان اردبیل اخیراً اعلام کرده است که نمایندگان فائو از مرکز ملی حفاظت و توسعه شتر دوکوهانه بازدید خواهند کرد.

عدیل سروی دلیل این بازدید را بررسی ظرفیت های حفاظت و پرورش این گونه در معرض انقراض عنوان کرد است.

این در حالی است که ساکن روستای آلوارس معتقد است اگر مسئولان حمایت کنند می توان مرکز پرورش شتر دوکوهانه را در این روستا دایر است و این مرکز می تواند به اقتصاد روستا کمک کند.

فرماندار سرعین در این خصوص گفت: بر اساس صحبت هایی که در هیئت مدیره جامع عشایری ایران انجام شده در خصوص پرورش شتر دوکوهانه مذاکراتی انجام شده است.

ناصری با تأکید به ظرفیت های اقلیمی این منطقه ابراز امیدواری کرد این طرح به فرجام برسد و بتوان زمینه پرورش شتر دوکوهانه را فراهم ساخت.

سفر گردشگران به منطقه نمونه گردشگری آلوارس خاطره انگیز است. جاذبه های متعددی که در دامنه سبلان برای مسافران فراهم گشته امروز بیش از هر زمان دیگری نیازمند بهره گیری بهینه با برنامه های منسجم است.

وی افزود: در بازدید آژانس های گردشگری نیز به موضوع اکوکمپ ها تأکید شده و به دلیل اینکه گردشگری اردبیل هنوز برای امکانات لوکس آمادگی و زیرساخت ندارد می توان به واسطه زندگی، آداب و رسوم و غذاهای محلی تولیدی عشایر گردشگران بسیاری را به این منطقه کشاند.

● آبشار گورگور زینت مجالس بزرگ کشوری

عشایر چنان که ذکر آن رفت نیازهای اولیه خود را بدون تخریب محیط زیست از منطقه دریافت می کنند.

شقایق های کوهی، گل ختمی و گون از جمله رویش های طبیعی این منطقه است که چشم نوازی می کنند. در عین حال آبشار گورگور که برخی معتقدند به دلیل قدرت آب در محل آبشار به این نام خوانده می شود، دیگر جاذبه ای است که تمامی حیات موجودات پیرامون را تضمین می کند. آب آبشار گورگور در پایین دست در کارخانه آب معدنی واتا در بطری های کوچک جمع شده و امروز شنیده می شود که حتی در مجالس بزرگ و جلسات سران کشوری مورد استفاده قرار می گیرد.

خوشبختانه طبیعت این منطقه هنوز از سلامت کامل برخوردار بوده و چندان به زباله آغشته نیست. این منطقه مشرف به کوه سبلان دارای آب و هوای معتدل و فرحبخش است و به ادعای یکی از گردشگران می تواند تنش های زندگی روزمره را از آدمی دور کند.

یوسف علیپور که از استان آذربایجان شرقی به این منطقه سفر کرده است، تصریح کرد: مردم اردبیل باید قدر این مناطق را بدانند و امکانات آن را افزایش دهند.

وی افزود: خیلی ها آرزو دارند در کنار یک رود روان بنشینند و

ایجاد تله کابین از ویله درق تا سرعین توسط سرمایه گذاران ترکیه اعلام کرد و افزود: ما در سال های اخیر ظرفیت و مکان های سرمایه گذاری را اعلام کردیم و با چند سرمایه گذار ترک نیز مذاکره داشتیم. ناصری ابراز امیدواری کرد این مذاکرات به فرجام برسد؛ چرا که فعلاً هیچ یک عملیاتی نشده است.

● اکوکمپ های مزین به دست بافته های عشایر

سبلان در دامن بیلاقیات خود عشایر را همه ساله به پناه گرفته و با اقلیم و طبیعت خود نیازمندی های اولیه این گروه از مردمان را تأمین کرده است تا جایی که عشایر در طول قرن ها حیات خود آموخته اند که دامنه های سبلان مطلوب برای حیات در فصول گرم سال است.

در منطقه نمونه گردشگری آلوارس نیز می توان اوباهایی را که با پشم بافته شده مشاهده کرد. زن عشایر که در حال پخت نان به اسم «ساج چورگی» است سه دختر دارد. معتقد است اغلب گردشگرانی که یکبار به این منطقه آمده اند دوباره و برای چندمین بار نیز سفر کرده اند. ساج چورگی زن عشایر با عطر و طعم «ساری یاغ» که نوعی روغن تهیه شده از کره محلی است آغشته شده است. اما آنچه باعث حیرت گردشگران است تزئینات داخلی چادر عشایر است.

زن عشایر گفت: برخی از این بافته ها آنقدر اصیل و قدیمی است که بارها از ما خواسته اند بخردند اما نمی فروشیم. وی به فارماش هایی اشاره کرد که دیگر در بین عشایر نیز به سختی پیدا می شود و یکی از صنایع دستی گران بها و نایاب عشایر است.

تزئینات رنگ به رنگ دست بافته های عشایر از اشکال هندسی و رنگ های طبیعت الهام گرفته است. گویی عشایر رنگ طبیعت و طرح های آن را در بافته های خود ثبت می کنند تا بتوانند آن را جاودانه سازند. پنیر، کره، گیاهان کوهی، دوغ، کشک و همه آنچه که محصول یک زندگی دامداری در دل طبیعت است را می توان در چادر عشایر تهیه کرد.

مدیرکل میراث فرهنگی استان تأکید کرد که از جمله جاذبه های گردشگری طبیعت اردبیل اکوکمپ ها است و همین چادر عشایر در دنیای امروز یکی از ثروت آورترین جاذبه ها محسوب می شود.

حاجی زاده از جمله برنامه های اصلی میراث فرهنگی را فعال کردن اکوکمپ ها عنوان و اضافه کرد: در نظر داریم بر روی این نقطه متمرکز شویم.

«تمشک»؛ سوغات تابستانه کوهساران قائمشهر

برای روستاگردی و بومگردی در مازندران بهانه‌های زیادی وجود دارد از تمشک گرفته تا آیین‌های بومی و محلی که گردشگران را به خود می‌خواند.

معصومه متاکی

در یکی از روزهای تابستان گرم و شرجی مازندران، مشتاقان و دوستداران آداب‌ورسوم کهن مازنی، طعم تمشک را بهانه قرار دادند تا در یک روز به یادماندنی، گردشگری روستایی را به یادارند و دل‌های پاک و باصفای خود را به هم گره زنند و آیین‌های دیرینه دیار و زادگاه خود را دوباره مرور کنند. دومین جشنواره تمشک، روستای سیف کتی از توابع بخش کوهساران شهرستان قائمشهر در حالی برگزار شد که بیش از چهار هزار نفر در این جشن باشکوه حضور پیدا کرده و ساعات شاد و مفرحی همراه با آیین‌های بومی محلی مازندرانی را سپری کردند.

● هویت معماری روستایی باید برگردانده شود

دلاور بزرگ نیا، مدیرکل میراث فرهنگی و گردشگری استان مازندران در این جشنواره، بایان اینکه شادی در فرهنگ ایرانی از عناصر هویت بخشی مردم ایران بوده است، اظهار کرد: چند دهه‌ای است که ما گرفتار چرخش فرهنگی شده‌ایم، شادی‌هایمان خصوصی و عزاداری‌های ما عمومی شده است، اما در فرهنگ ایرانی این مسئله به عکس است.

وی ادامه داد: وقتی آیین‌های منطقه مازندران را جمع‌آوری کردیم، هر دوماه یک شادی عمومی در این استان برگزار می‌شده است و در عناصر هویت بخشی ایرانی و مازندرانی که شامل خداجویی، حق‌طلبی، رشادت، تبار و شادی است، شادی در ردیف عناصر سازنده فرهنگ و شخصیت ایرانی و مازندرانی قرار گرفته است.

در عناصر هویت بخشی ایرانی و مازندرانی که شامل

وی با تأکید بر زنده نگه داشتن آیین‌ها، تصریح کرد: آیین‌ها بایستی آن قدر تکرار شوند که به حیات جاری ما بازگردند.

بزرگ نیا خاطرنشان کرد: در دوره مدرنیسم قرار داریم، شاید نتوانیم آن را به‌سادگی به سنت گره بزنیم اما برگزاری جشنواره‌هایی که ارکان آن را مردم تشکیل می‌دهند به یادماندنی خواهد بود.

مدیرکل میراث فرهنگی و گردشگری استان مازندران، تأکید کرد: اگر اهالی روستا گردشگری روستایی را جدی بگیرند فرصتی برای رونق اقتصادی روستایشان، فراهم خواهد شد.

● آیین‌های مازندرانی باید حفظ شوند

محسن عزیزی کوتابی، دبیر دومین جشنواره تمشک، در خصوص اهداف برگزاری این جشنواره گفت: برگزاری این گونه جشن‌ها خستگی را از تن مردم کشاورز و پرتلاش منطقه کوهساران قائمشهر گرفته و روزمرگی را از آنان سلب و شادی، نشاط و رونق اقتصادی را برایشان به ارمغان خواهد آورد.

وی با تأکید بر حفظ میوه تمشک، بیان کرد: تمشک یک محصول ارگانیک و خودرو است که در تمام دنیا شناخته شده بوده و علاوه بر اینکه از نظر زیست‌محیطی و خواص، فواید بسیاری دارد، هزینه‌ای برای پرورش آن پرداخت نمی‌شود. عزیزی ادامه داد: در جشنواره تمشک سیف کتی روستایان و زنان سرپرست خانوار در بیش از ۷۰ غرفه انواع صنایع دستی و محصولات محلی و خوراکی خود را به معرض نمایش و فروش گذاشتند.

● شرایط میزبانی برای گردشگران در مازندران فراهم نیست

اصغر رستگار، فعال گردشگری و راهنمای تورهای تخصصی مازندران گردی، بایان اینکه شرایط میزبانی برای گردشگران در مازندران فراهم نیست، گفت: یکی از مهم‌ترین مشکلات مازندران در بخش گردشگری این است که ما میزبان‌های خوبی نیستیم، چون شاهد حضور مسافرانی هستیم که گردشگر نیستند.

وی با اشاره به حضور ۴۰ میلیون نفری مسافر در طول سال در استان مازندران، اظهار کرد: به‌طور متوسط می‌توان گفت ماهانه ۳،۵ میلیون نفر به استان ما

خداجویی، حق‌طلبی، رشادت، تبار و شادی است، شادی در ردیف عناصر سازنده فرهنگ و شخصیت ایرانی و مازندرانی قرار گرفته است.

بزرگ نیا برگزاری جشنواره‌های مختلف را بهانه‌ای برای شکر نعمت‌های خدادادی دانست و افزود: چنین رویدادهایی می‌تواند با گردشگری روستایی پیوند خورده و مهمانانی را از دیار مختلف به این جشنواره‌ها فراخوانده و موجبات رونق اقتصادی و اشتغال منطقه را فراهم آورده و از سوی دیگر روستاییان فرهنگ خود را به نمایش می‌گذارند.

مدیرکل میراث فرهنگی و گردشگری استان مازندران با اشاره به اهمیت بومگردی و گردشگری روستایی، به عنوان فرصتی برای رونق اقتصادی، بیان کرد: باید همه زیرساخت‌های اولیه این فرصت فراهم شده و از سوی دیگر مردم منطقه با آیین‌های فراموش شده خود آشتی کرده و غذا، لباس، گویش، معماری منطقه و محله در کنار هم، حفظ و بازسازی شود.

سفر کرده‌اند و این رقم می‌بایست اقتصاد مازندران را متحول می‌کرد ولی این اتفاق نیفتاد، چون ۹۵ درصد از این افراد فقط مسافر هستند. رستگار ادامه داد: این مسافران معمولاً چادر خواب و ویلا خواب هستند و سودی برای هتل‌ها و آژانس‌های مسافرتی به همراه ندارند. این فعال گردشگری بایان اینکه در سالهای اخیر برای تربیت راهنمایان محلی تلاش‌های خوبی صورت گرفته، تصریح کرد: این تلاش‌ها خوب است ولی کافی نیست، چون شرایط و زمینه برای فعالیت این راهنمایان فراهم نیست.

وی برگزاری جشنواره‌های گردشگری را رویدادی دانست که نیاز به روش‌های خلاقانه برای کسب درآمد دارد و سپس گفت: آموزش تخصصی به فعالان گردشگری و آموزش عمومی به مردم که میزبانان هستند و استفاده از تبلیغات و روش‌های خلاقانه در جلب مسافر از دیگر راهکارهای توسعه گردشگری روستایی محسوب می‌شوند.

رستگار از برگزاری تورهای نیم روزه عصرگاهی میان هفته در آینده در قائمشهر، خبر داد و بیان کرد: در نظر داریم با صرف عصرانه در یک نیم روز، گردشگران را با جاذبه‌های مذهبی، طبیعی و تاریخی مناطق مختلف قائمشهر و روستاهای اطراف آن آشنا کنیم.

● تمشک گیاهی بوته‌ای باریشه‌های دائمی، آنتی‌اکسیدان قوی و ضد سرطان

ساقه‌های تمشک نرم و به رنگ قرمز دارای خارهای دراز است، طول ساقه‌ها که معمولاً تیغ‌دار هستند تا چند متر هم می‌رسد، برگ‌های تمشک بیضی، دارای لبه‌های دندان‌های هستند.

میوه، ساقه برگ، تخم، دانه و گل میوه تمشک همه قابل استفاده هستند، گل‌های این میوه به رنگ‌های سفید و صورتی به‌صورت خوشه‌ای در ماههای خرداد، تیر و مرداد پدیدار می‌شوند.

میوه تمشک به رنگ سرخ مایل به سیاه، شبیه شاتوت و توت‌فرنگی و ترش‌مزه است که به‌صورت خام، مربا، شربت و یا کمپوت و مارمالاد مورد استفاده قرار می‌گیرد.

شایان ذکر است تمشک مانند دیگر میوه‌های خانواده توت‌ها، یک آنتی‌اکسیدان قوی است که خاصیت ضد سرطانی دارد. تسکین درد به دلیل دارا بودن اسید سالیسیک از دیگر خاصیت‌های تمشک است و این گیاه خون را قلیایی کرده و قند آن برای مبتلایان به مرض قند، تبهای صفراوی، التهاب مجاری ادراری و گلودرد مفید است.

زیستگاه طبیعی تمشک، اروپا و آسیاست و کشت آن در سایر مناطق جهان نیز متداول شده است، تمشک طبیعی در جنگل‌ها، بوته‌زارها و خارزارها می‌روید و تمشک‌های وحشی خاک مرطوب و حاصلخیز را ترجیح می‌دهند و حتی در ارتفاعات ۲ هزاره‌تری هم دیده می‌شوند.

انواع باغی و اصلاح‌شده تمشک از گونه‌های وحشی این گیاه گرفته شده است. در ایران گیاه تمشک در شمال کشور در جنگل‌های مازندران، گیلان، گلستان و آذربایجان به حالت خودرو رویش دارد.

در شهرستان‌های قائمشهر و سوادکوه در مناطق بیشه‌سر، برنجستانک، لفور و کوهساران بوته‌های خشک تمشک به‌وفور یافت می‌شود و مردمان محلی در ماههای خرداد، تیر و مرداد از این میوه طبیعی استفاده می‌کنند.

● کوهساران مملو از جاذبه‌های طبیعی و گردشگری

سیف کتی روستایی است زیبا در منطقه‌ای مرتفع از بخش کوهساران شهرستان قائمشهر که در امتداد جنگل و رودخانه، با چشم‌اندازی بسیار زیبا در میان درختان سر به فلک کشیده از یک‌سو و مراتع حاصلخیز، از سوی دیگر محصور شده است.

سیف کتی در هجدهمین روز از تابستان، میزبان دومین جشنواره تمشک بود، بیش از ۴ هزار نفر از مردم مهربان قائمشهر به همراه مسافران و گردشگران گردهم آمده بودند تا تمشک را بهانه‌ای برای همدلی، مودت و دوستی خود قرار داده و آیین‌های بومی محلی منطقه را زنده نگاه‌داشته و به‌رسم امانت به نسل‌های بعدی تقدیم کنند.

امید است مسئولان با توجه بیشتر به بومگردی و گردشگری روستایی، و احیای سنت‌های محلی روستاییان را در ارتقای اقتصاد خانوار و درآمدزایی یاری رسانند. جمعبازار روستای کوتنا، موزه کوتنا، خانه موزه ریخانه کوتنا، بقعه سیدابوصالح و آبندهای کله بست در روستای کرچنگ از جاذبه‌های گردشگری بخش کوهساران محسوب می‌شود.

«روانسر» دروازه ۷ هزار ساله هورامان / سفر به مامن شکار چیان عصر سنگ

روانسر به عنوان دروازه و نگین زیبای اورامانات از مناطق مهم تفریحی و گردشگری استان کرمانشاه محسوب می شود که در ایام مختلف سال گردشگران زیادی را به سوی خود جذب می کند.

روانسر یکی از شهرستان های بکر و بسیار زیبای استان کرمانشاه است که در دامنه ارتفاعات شاهو و در شمال غربی کرمانشاه واقع شده و به دروازه و نگین اورامانات معروف است.

همان نوازی و نیک رفتاری مردم شهرستان روانسر با گویش زیبای کردی سورانی در ایران زبانزد است و هر ساله گردشگران بسیاری روانسر را مقصد استراحت و تفرج خود برمیگزینند و راهی این دیار می شوند.

روانسر به واسطه داشتن آثار پیش از تاریخ و تاریخی اهمیت برجسته ای در بحث گردشگری و رونق توریسم یافته، از سوی دیگر وجود چشمه ها و سراب های پرآب و دیدنی زیبایی دوچندانی به این شهرستان بخشیده است. همچنین ویس، سه سواره، بابا حیران و شیخ سرا از اماکن مقدس شهرستان روانسر هستند.

«قوری قلعه» یکی از بزرگترین غارهای آسیا با ۶۵ میلیون سال قدمت

تهه موسایی یکی از آثار تاریخی و بسیار دیدنی شهرستان روانسر است و تاریخی ۷ هزار ساله را در خود پنهان کرده است، همچنین طاق فرهاد نیز از آثار زیبای دوران هخامنشی است که جلوه تاریخی شهرستان روانسر را برای دوستداران فرهنگ و تاریخ نمایان ساخته است.

اما یکی از جاذبه های بسیار دیدنی و زیبای روانسر غار قوری قلعه است غاری که عنوان یکی از بزرگترین غارهای آسیا را به خود گرفته و آن طور که گفته می شود غار قوری قلعه قدمتی به بلندی ۶۵ میلیون سال دارد و حدود ۲۵ هزار سال پیش مامن شکارچی های عصر سنگ بوده که به عنوان یک اثر طبیعی ملی نیز ثبت شده است.

فرماندار شهرستان روانسر، با اشاره به اقدامات انجام شده برای توسعه گردشگری در این شهرستان اظهار داشت: از جاذبه های دیدنی و طبیعی روانسر غار قوری قلعه است که توجه به این اثر طبیعی و رونق گردشگری با استفاده از این ظرفیت اقتصاد شهرستان روانسر و استان را متحول کرده و سبب رونق گردشگری می شود.

طرح توسعه غار قوری قلعه انجام می شود

حسین ویسمردی ادامه داد: یکی از پتانسیل های گردشگری و توسعه شهرستان درواقع مجموعه غار قوری قلعه است، بنده از ابتدای پذیرش مسئولیت در شهرستان موضوع توسعه این غار را در دستور کار قرار دادم و پیگیری هایی از سوی شرکت گردشگری و میراث فرهنگی استان و معاونت عمرانی استانداری انجام دادیم و بر این اساس طرح توسعه برای مجموعه غار قوری قلعه دیده شد.

وی گفت: در این طرح توسعه همه آن چیزهایی که نیاز است از جمله امکانات تفریحی و سرگرمی و اسکان و نیازهای تفرجگاهی و آلاچیق های کوهستانی و... دیده شده تا قبل از این طرح حريم و محدوده غار قوری قلعه ۳۵ هکتار بود و اکنون این محدوده را به ۸۰ هکتار ارتقا دادیم.

ویسمردی احداث تله کابین، ایجاد غرفه های جدید،

پارکینگ و اقامتگاه های کوهستانی را از جمله برنامه های در نظر گرفته در طرح توسعه غار قوری قلعه عنوان و بیان کرد: این پروژه قطعاً ۵ ساله است و بر اساس برنامه ها زیر ساخت از سوی دولت فراهم می شود.

ایجاد تله کابین بر روی غار قوری قلعه

وی همچنین بیان کرد: سال گذشته در بازدیدی که کارشناسان از محل غار به عمل آوردند از محل بودجه سفر مقام معظم رهبری مقرر شد تا یک میلیارد اعتبار تخصیص دهند.

ویسمردی افزود: بحث فاضلاب و نصب دوربین داخل غار، برق و روشنایی، مسائل زیست محیطی و توسعه غار باید در دستور کار قرار گیرد و تا ۱۵۰۰ متر در جلو نیز تونل شیشه ای می توان ایجاد کرد و در حال حاضر ۱۰۰ تا ۱۲۰ نفر برای این پروژه مشغول کار هستند.

فرماندار شهرستان روانسر بیان کرد: توسعه غار قوری قلعه یکی از تأکیدات استاندار کرمانشاه است و پیشنهاد دادیم تا ۴۰ میلیارد برای توسعه این غار پیش بینی شود اما بعد از انجام زیرساخت ها توسط بخش دولتی در نظر داریم تا با همکاری بخش خصوصی کار را پیش ببریم و حاضر به همکاری با بخش خصوصی هستیم.

وی گفت: بحث فاضلاب و آلاچیق ها و پارکینگ در طرح توسعه غار قوری قلعه لحاظ شده سال گذشته ۷۵۰ میلیون تومان هزینه برای این طرح هزینه شد و امسال نیز به دنبال کمک بخش خصوصی هستیم.

ویسمردی همچنین در خصوص مسیر تله کابین در این غار نیز اظهار کرد: تله کابین روی غار نصب می شود و ۳ کیلومتر طول رفت و برگشت آن است و این تله کابین در طرح توسعه لحاظ شده و همچنین اتفاقات خوب دیگری برای این پروژه طراحی شده است.

فرماندار شهرستان روانسر همچنین بیان کرد: اگر طرح توسعه غار اجرا شود امکان اشتغال زایی برای بیش از ۱۰۰۰ نفر فراهم می شود و سبب رونق اشتغال برای روانسر و دیگر شهرستان های اورامانات خواهد شد.

روانسر دارای جاذبه های تاریخی و طبیعی فراوانی است

ویسمردی در ادامه از ایجاد تلویزیون شهری در بخش سراب روانسر خبر داد و گفت: در مورد مبلان شهری اقداماتی در حال انجام است و توسعه و بهسازی پارک ها را در دستور کار داریم طی دو سال گذشته ۷ میلیارد برای فاضلاب هزینه کردیم و یکی از برنامه ها برای سراب روانسر رانندازی

تلویزیون شهری است.

مدیرعامل انجمن حامیان طبیعت چرو در شهرستان روانسر نیز در گفتگو با خبرنگار در خصوص جاذبه های گردشگری شهرستان روانسر گفت: یکی از اماکن مذهبی این شهرستان مرقد شیخ سراج الدین واقع در روستای سلکان است که از قدمت زیاد و منظره ای بی نظیر برخوردار است. مرقد شیخ سراج الدین بر روی تپه های غربی مرتفع شهرستان روانسر واقع شده است.

محمد کریمی افزود: گور دخمه روانسر نیز یکی از آثار تاریخی و زیبای این شهرستان است این گور دخمه واقع در کوه قله و چسبیده به سراب روانسر است همچنین غار قوری قلعه در ۳۰ کیلومتری روانسر - پلوه از دیگر آثار تاریخی و جاذبه های گردشگری روانسر است.

وی در خصوص وجه تسمیه شهرستان روانسر گفت: روانسر در زبان کردی «روان سه ر» است و در این رابطه دو بحث وجود دارد به اعتقاد عده ای «روان» جایی که زمین نم دارد و حالت تالاب است و علف های زیادی دارد و برای چرای دام مناسب است و روانسر دارای روان های متعددی بوده که قسمت اصلی آن در محل کنونی سراب روانسر بوده است. «سه ر» به معنای بالا است؛ مردم گفته اند که دام را به «روانسر» ببریم به معنای چراگاه بالایی یا چراگاه اصلی. کریمی همچنین بیان کرد: دیگر باوری که برای نام روانسر وجود دارد این است که سنگ مزبح واقع در سراب روانسر که گفته می شود در قدیم سر دشمن یا... را روی آن بریده و در آب انداخته اند و این گونه روان سه ر به معنای سر روان شده روی آب نیز آمده است.

سراب روانسر چشم اندازی زیبا در مرکز شهر

یکی دیگر از جاذبه های تفریحی و دیدنی شهرستان سراب زیبای روانسر است که از جاذبه های مهم گردشگری استان کرمانشاه محسوب می شود.

این مکان دیدنی در ایام مختلف سال و به ویژه روزهای تعطیل مسافران و گردشگران بسیاری را به سوی خود جذب می کند.

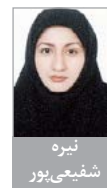
این چشم انداز زیبا که در مرکز شهر روانسر واقع شده از سرچشمه های اصلی رودخانه چرو سو در کرمانشاه است که به ویژه در ایام تابستان شاهد حضور مسافرانی از سراسر کشور برای گذراندن لحظاتی توأم با آسایش است.

سراب های زیبا، دامنه های بکر و سبز شاهو و اورامانات، طبیعت سرسبز و دل انگیز، مهربانی و سخاوت زنان و مردان کرد هورامان همواره مهمانان زیادی را برای دیدن این همه زیبایی به روانسر می کشاند.

آمادگی «دریبد» برای ورود به عرصه گردشگری/دریبد و محرومیت هایش

خبرنگاران یزد به مناسبت روز خبرنگاران به یکی از زیباترین روستاهای استان یزد با نام «دریبد» سفر کردند تا ضمن حضور در فضایی متفاوت، زیبایی‌ها و مشکلات این روستا را از نزدیک رصد کنند.

لیره شفیعی، پور

دریبد روستایی در فاصله ۳۰ کیلومتری مرکز استان یزد و از روستاهای بخش زارچ است که ۳۰ شهید در دوران دفاع مقدس تقدیم انقلاب کرده و اکنون با ۵۰ نفر جمعیت، با استفاده از آب یک قنات قدیمی به حیات خود ادامه می‌دهد. این سفر که با حضور فرماندار یزد، معاونان وی، بخشدار بخش زارچ یزد و دهیار دریبد و به همت روابط عمومی فرمانداری یزد ترتیب داده شد، در حسینه دریبد آغاز شد و نشست خبری در فضایی متفاوت و صمیمی برگزار شد، نشست که نظیر آن کمتر در طول سال برای خبرنگاران اتفاق می‌افتد.

بخشدار زارچ در این نشست صمیمی به بیان ویژگی‌های روستاهای بخش زارچ به ویژه دریبد پرداخت و اظهار داشت: دریبد هم به لحاظ بهره‌مندی از آثار تاریخی و هم به لحاظ بهره‌مندی از طبیعت زیبا از روستاهای منحصر به فرد استان یزد است.

● دریبد برای توسعه و پیشرفت نیاز به اعتبار دارد

امیر صادقی مقدم بیان کرد: درختان کهنسال در کنار حیات وحش متنوع، قلعه و آسیاب تاریخی در کنار غار آبی دریبد، مجموعه‌ای از زیبایی‌ها را در این روستا به نمایش گذاشته است.

وی با اشاره به اینکه دریبد با وجود این همه زیبایی از مشکلاتی نیز رنج می‌برد، افزود: دریبد برای توسعه و پیشرفت نیاز به اعتبار دارد که امیدواریم مسئولان شهرستان در هنگام توزیع اعتبارات توجه ویژه‌ای به روستای دریبد داشته باشند.

دهیار دریبد نیز در این نشست با اشاره به اینکه روستای دریبد در سال ۸۵ سرشماری شد و بر اساس سرشماری آن سال، ۱۰۵ نفر جمعیت و ۳۵ خانوار در این روستا زندگی می‌کنند، اظهار داشت: اکنون جمعیت این روستا در ایام تابستان

است، افزود: مردم این روستا برای بهداشت و نظافت اهمیت ویژه‌ای قائل هستند. وی با اشاره به اینکه روستا به رغم همه ظرفیت‌ها و زیبایی‌هایی که دارد، کمبودهایی نیز دارد که امیدواریم به آن رسیدگی شود، افزود: به منطقه‌ای که دامداری‌ها در آن مستقر هستند، برق رسانی صورت نگرفته و دامداران با مشکلاتی مواجه هستند.

به ۵۰ نفر می‌رسد.

علی محمد دلاوری پور به تشریح زیبایی‌های دریبد پرداخت و اظهار داشت: دریبد آماده ورود به عرصه گردشگری است اما لازم است زیرساخت‌های این روستا از جمله جاده مورد توجه قرار گیرد.

● حفظ زندگی و کشاورزی مردم با یک قنات قدیمی

وی عنوان کرد: مردم این روستا زندگی و کشاورزی خود را با آب یک قنات قدیمی می‌گذرانند و با قنات توانسته‌اند در برابر خشکسالی مقاومت و کشاورزی و دامداری خود را حفظ کنند.

دلاوری پور با بیان اینکه دریبد از معدود روستاهایی است که دامداری‌های کوچک و بزرگ آن از روستا جدا شده و با فاصله‌ای کم از روستا بنا شده

دهیار دریبد یکی از نیازهای روستا را نیز احداث استخر ذخیره آب اعلام کرد و افزود: در صورتی که استخر ذخیره آب در روستا احداث شود، امکان ذخیره آب بیشتر می‌شود و کشاورزی مردم رونق بیشتری پیدا می‌کند.

● جاده دسترسی مشکل اصلی روستای دریبد

دلاوری پور یادآور شد: یکی از اصلی‌ترین مشکلات دریبد، جاده دسترسی به این روستا است که این جاده ۵.۵ متر بیشتر عرض ندارد و بدون وجود شانه جاده و به رغم عبور و مرور کامیون‌های حامل مواد معدنی، مشکلاتی ایجاد کرده و سال گذشته سه تصادف مرگبار را رقم زد.

وی با بیان اینکه دریبد برای خارجی‌ها نیز شناخته شده است و توریست‌های بسیاری به این روستا سفر کرده‌اند، افزود: تلاش ما این است که روستا را از محرومیت خارج کنیم اما خارج نشدن روستا از شکل و ترکیب فعلی نیز برای ما بسیار حائز اهمیت است.

خبرنگاران پس از نشست خبری از جاذبه‌های تاریخی و طبیعی روستا همچنین از ساختمان بخشدار بازدید کردند.

امامزاده حمزه علی مأمّن زائران در روزهای گرم / از زیارت تا قatab گرمی

هم اکنون مسافران و زائران بسیاری در منطقه امامزاده حمزه علی چهارمحال و بختیاری با برپایی چادر اقامت کرده اند و در کنار زیارت از زیبایی های گردشگری منطقه نیز لذت می برند.

محمد رضا موسوی

امامزاده حمزه علی یکی از قطب های مهم سیاحتی و زیارتی استان چهارمحال و بختیاری محسوب می شود که پذیرای بیشترین زائران استان است.

این بقعه بالای تپه ای مرتفع قرار گرفته و در اطراف آن دشتی وسیع و گسترده وجود دارد که به دلیل قداست و همچنین موقعیت طبیعی و آب و هوا و دیگر جاذبه های پیرامون آن سالانه مسافران و زائران بسیاری از استان های هم جوار به این منطقه می آیند.

قدمت بنای بقعه امامزاده حمزه علی مربوط به دوره تیموریان تا قاجار است. بنای امامزاده شامل یک بقعه، ایوان قدیمی و مساجدی جدید است. ایوان بقعه در دوره های بعدی به آن اضافه شده است.

زائرپذیر بودن و ورود مسافران بسیار به این امامزاده، این امامزاده را به یکی از توسعه یافته ترین امامزاده های کشور تبدیل کرده است، به طوری که در منطقه این امامزاده شهر بازی، بازارچه، فضای سبز گردشگری و سرویس های بهداشتی و... ایجاد شده است.

هم اکنون مسافران بسیاری از استان خوزستان و استان اصفهان راهی این

مدیرکل اوقاف و امور خیریه استان چهارمحال و بختیاری در این خصوص اظهار داشت: امامزاده حمزه علی در حال توسعه است و طی سال های آینده با بهره برداری از پروژه های عمرانی در حال ساخت در این منطقه، زائران، مسافران و گردشگران آن افزایش پیدا می کنند.

حجت الاسلام مرتضی عزیزی افزود: این امامزاده در حال توسعه است و احداث زائرسرا، سکونندی، احداث بازارچه، احداث سرویس بهداشتی در دستور کار است.

وی تاکید کرد: در حال حاضر مسافران و گردشگران بسیاری وارد منطقه امامزاده شده اند و از ظرفیت های زیارتی، خدماتی و گردشگری منطقه بهره مند هستند.

امامزاده حمزه علی مهمترین قطب زیارتی و گردشگری مذهبی چهارمحال و بختیاری استمدیر کل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری چهارمحال و بختیاری گفت: امامزاده حمزه علی مهمترین قطب زیارتی و گردشگری مذهبی چهارمحال و بختیاری است.

بهمن عسگری سوادجانی عنوان کرد: هر سال در طول تابستان این منطقه میزبان زائران، گردشگران و مسافران بسیاری است که وارد این منطقه می شوند.

وی بیان کرد: نزدیکی امامزاده به جاذبه های گردشگری منطقه از جمله تالاب بین المللی چغاخور و باغات گسترده میوه این منطقه، روستاهای تاریخی، شهر بلداجی و... از ظرفیت های منطقه است که موجب اقامت مسافران می شود.

مدیر کل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری چهارمحال و بختیاری افزود: در کنار امامزاده حمزه علی، شهر بلداجی قرار دارد که مرکز تولید گز کشور به شمار می رود و هم اکنون مسافران با خرید گز و شیرینی های مختلف تولیدی این شهر موجب رونق بازار شده اند.

منطقه موجب افزایش ورود مسافر و گردشگر می شود که مسئولان مربوطه باید در این مسیر گام بردارند یکی از مسافران خوزستانی که به این منطقه سفر کرده است اظهار داشت: امامزاده حمزه علی یکی از مهمترین امامزاده های کشور است که هر ساله به همراه خانواده از خوزستان به این منطقه سفر می کنیم.

علی پور کلویانی بیان کرد: هم اکنون خدمات ارائه شده در این منطقه برای مسافران و زائران مطلوب است اما ضرورت دارد که خدمات با کیفیت بالاتری ارائه شود.

وی بیان کرد: توسعه و بالا بردن کیفیت خدمات در این منطقه موجب افزایش ورود مسافر و گردشگر می شود که مسئولان مربوطه باید در این مسیر گام بردارند.

منطقه شده اند و به واسطه وجود امکانات گردشگری در این منطقه چادر زده اند. وجود آب و هوای خنک و قرار گرفتن در کنار جاذبه های گردشگری از ویژگی های اصلی این منطقه است.

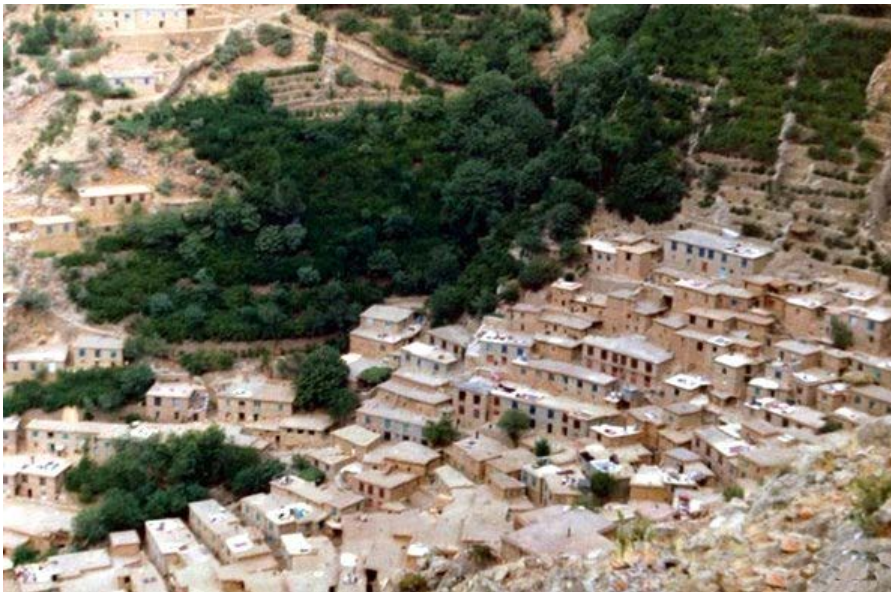
امامزاده حمزه علی در کنار تالاب بین المللی چغاخور و شهر بلداجی قرار دارد و مسافران این منطقه بسیاری از اوقات را در کنار تالاب چغاخور سپری می کنند.

اهالی روستاهای منطقه با ورود بیشمار مسافران اقدام به فروش صیفی جات و محصولات کشاورزی خود در کنار مزارع کرده اند و از این طریق محصولات کشاورزی تازه خود را در اختیار مسافران و گردشگران قرار می دهند و کسب درآمد می کنند.

توسعه و بالا بردن کیفیت خدمات در این

پاوه مجموعه‌ای ناب از زیبایی‌های طبیعت / «هزار ماسوله» سرزمین شگفتی‌ها

شهرستان پاوه با مجموعه‌ای از زیبایی‌های طبیعی و خدادادی و وجود روستاهایی با زیبایی‌های منحصر به فرد یکی از بهترین نقاط گردشگری استان کرمانشاه و کشور محسوب می‌شود.

پاوه شهرستان نام‌آشنای ایران و یکی از مناطق مستعد گردشگری و زیبای کشور است و هر ساله در ایام تابستان گردشگران زیادی برای دیدن این شهر تاریخی عازم استان کرمانشاه می‌شوند.

پاوه مجموعه‌ای از زیبایی‌های طبیعی و خدادادی است و کمتر شهری در جهان با این همه زیبایی و آثار طبیعی وجود دارد.

دالانی، روستاهای زیبا و پلکانی هجیج، شمشیر، زردویی، غار خالو حسین، خانقاه، بیدمیری و بوزین و مره خیل از مهم‌ترین ظرفیت‌های گردشگری پاوه به شمار می‌آیند، همچنین آرامگاه معروف کوسه هجیج یکی از مقصدهای اصلی گردشگران است.

هجیج، روستایی با معماری استثنای هر ساله مقصد بسیاری از مسافران داخلی و خارجی است، این روستا یکی از روستاهای پلکانی با کوه‌های سنگی و چشمه‌های خروشان و مسیر پرپیچ و خم است که چشم هر بیننده‌ای را به خود جذب می‌کند.

منطقه زیبای دالانی از دیگر نقاط سیاحتی تفریحی شهرستان پاوه است، این منطقه خوش آب و هوا با منابع آبی زیبا و صفا و مناظر دلنشین و طبیعی همه ساله پذیرای گردشگران است. این منطقه از مناطق گرمسیری حاشیه رودخانه سیروان با ارتفاع متوسط ۷۰۰ متر از سطح دریا قرار دارد.

همچنین آبشار بل در مرز کرمانشاه و کردستان و در جوار رودخانه سیروان قرار گرفته و موقعیت خاصی را برای گردشگران برای لذت بردن از مناظر زیبا ایجاد کرده است. پاوه با وجود داشتن بسترهای طبیعی و زیبا یکی از قطب‌های گردشگری ایران به شمار می‌آید اما این شهرستان بهره زیادی از توسعه شهری نبرده و با مشکلات عدیده‌ای دست‌وپنجه نرم می‌کند و از منظر و نگاه مسئولان مهجور مانده است.

• صنایع دستی پاوه الهام گرفته از طبیعت زیبای اورامانات

صنایع دستی شهرستان پاوه الهام گرفته از طبیعت زیبا و بکر اورامانات است، همچنین تولیدات گردشگری در پاوه محصول خلاقیت ذهن زنان و مردانی است که کار و تلاش و راه پیشه خود کردند که یکی از آن‌ها گیوه است.

شهرستان پاوه سرزمینی فاقد زمین کشاورزی است و امرارمعاش ساکنان پاوه از طریق باغداری و صنایع دستی است. یکی از مهم‌ترین صنایع دستی پاوه گیوه است که به‌ویژه در شهر نودشه که به پایتخت گیوه جهان معروف است، تولید می‌شود.

فرماندار شهرستان پاوه اظهار داشت: پاوه شهرستانی مرزی است و ۸۴ کیلومتر مرز مشترک با کشور عراق دارد که از این مقدار ۴۴ کیلومتر مرز عادی بوده و مابقی نیز از ارتفاعات صعب‌العبور منطقه را تشکیل می‌دهد و از سوی دیگر دارای سه بخش مرکزی و ۵ شهر است.

پرویز ایده پور جمعیت شهرستان پاوه را ۶۰ هزار نفر

و زیبایی‌های منطقه اورامانات دانست و گفت: در پاوه بام هر خانه حیاط خانه دیگری است و حیفاست که این بافت زیبا به خاطر توسعه عمومی شهر به هم بریزد و لذا اجازه هیچ‌گونه ساخت‌وساز در بافت قدیمی وجود ندارد. فرماندار شهرستان پاوه همچنین بیان کرد: پاوه هزار ماسوله ایران است و قریب به ۸۸۰۰ نفر در بافت پلکانی این شهر زندگی می‌کند و لذا به‌هیچ‌وجه اجازه تغییر بافت داده نخواهد شد.

وی همچنین از تلاش برای ایجاد محیطی تفریحی و زیبا و گردشگری در اطراف سد دریاخان خبر داد.

• تلاش برای رسمی کردن مرز شوشمی

معاون استاندار کرمانشاه، با اشاره به وجود ظرفیت‌های عظیم گردشگری در شهرستان پاوه گفت: یکی از ظرفیت‌های این شهرستان داشتن مرز شوشمی است، مرزی که با بخش کردنشین عراق یعنی اقلیم کردستان هم‌جوارتر است و می‌تواند در زمینه جذب گردشگر حرف‌های زیادی برای گفتن داشته باشد.

مجتبی نیک کردار با اشاره به انجام تلاش‌هایی برای رسمی کردن مرز شوشمی افزود: مرز شوشمی جذابیت‌های گردشگری منحصر به فردی دارد و امیدواریم با رسمی شدن این مرز تحولی در عرصه اقتصاد و گردشگری منطقه ایجاد شود.

وی بیان کرد: در حال حاضر در مرز شوشمی تبادل کالا با عراق انجام می‌شود اما تلاش برای رسمی شدن این مرز و امکان تردد مسافر از مرز شوشمی در حال انجام است.

• پاوه از مناطق مهم هدف گردشگری است

این مسئول همچنین افزود: اقدامات و تلاش‌ها برای رسمی کردن مرز شوشمی نیازمند طی کردن فرآیندهایی است که باید از کانال وزارت کشور بگذرد و پیگیر این مهم هستیم.

نیک کردار بیان کرد: شهرستان پاوه از مناطق هدف گردشگری محسوب می‌شود و به‌واسطه داشتن مرز مشترک با کشور همسایه و نیز وجود مرز شوشمی، در صورتی که تلاش‌ها برای رسمی کردن مرز شوشمی به سرانجام برسد گردشگری در این شهر و استان رونق می‌گیرد و تحول عظیمی در اقتصاد ایجاد می‌شود.

اعلام کرد و افزود: پاوه یکی از مناطق سرسبز و بسیار زیبای استان بوده که فاقد زمین کشاورزی است و عمدتاً مردم این شهرستان بیشتر به باغداری مشغول‌اند. مردم شهرستان پاوه در طول تاریخ با استفاده از فرهنگ بومی و آواها و نواهای محلی خود در این منطقه اقتصاد و معیشت خانواده خود را اداره کردند.

• رسمی شدن مرز شوشمی در توسعه صنعت گردشگری پاوه نقش مهمی دارد

وی در خصوص نحوه امرارمعاش مردم شهرستان پاوه گفت: شهرستان پاوه ۶ هزار هکتار باغ دارد و می‌توان گفت که از مجموع این ۶ هزار هکتار مقدار قابل توجهی از باغات کهنه و نیازمند اصلاح باغات است و سازمان جهاد کشاورزی در برنامه‌ای خاص در حال انجام این مهم است اما به‌طور ۹۰ درصد می‌توان گفت که محصولات باغات پاوه ارگانیک هستند.

ایده پور در خصوص مشکلات شهرستان پاوه در حوزه باغداری افزود: یکی از مسائل ما بحث ایجاد صنایع جانبی است که امیدواریم بتوانیم در اینجا صنایع جانبی همچون کارخانه رب گیری انار و دیگر واحدهای تولیدی را پوشش دهیم که به دنبال این مهم هستیم و متقاضی هم پیدا کردیم. در مجموع محصولات باغی شهرستان به شکل سنتی و به‌صورت خشک کردن محصولات مازاد بر مصرف خانوارها به بازار عرضه می‌شود.

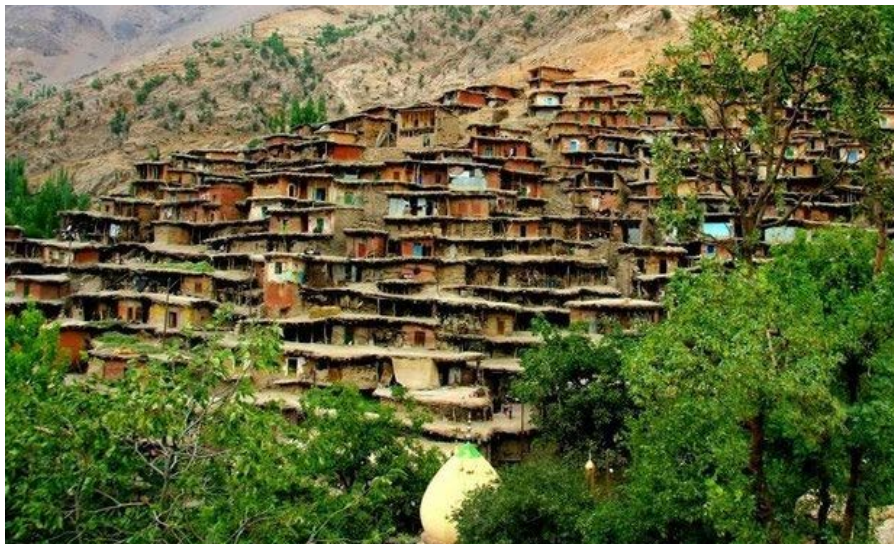
فرماندار شهرستان پاوه همچنین بیان کرد: ما در پاوه فاقد میدان فروش خشکبار هستیم و درواقع میدان‌های تره‌بار اینجا وجود ندارد و به‌زودی ایجاد میدان فروش خشکبار و فروش تره‌بار برای کشور عراق و هم‌وطنان خودمان در پاوه پیگیری می‌شود.

ایده پور همچنین در مورد ظرفیت گردشگری شهرستان به‌ویژه در بحث مرز شوشمی افزود: یکی از توقعات تاریخی مردم اورامانات این است که مرز شوشمی با قدمت ۶۰ ساله فعالیت اقتصادی رسمی شود تا با پتانسیل‌هایی که این منطقه در بحث توریسم و گردشگری دارد بتوانیم شاهد توسعه شهرستان باشیم.

• اجازه ساخت و ساز در بافت قدیمی داده نمی‌شود

وی بافت پلکانی و قدیمی شهرستان پاوه را یکی از محسنات

چهار محال و بختیاری سرزمین روستاهای تاریخی / ۸۰۰ روستا پذیرای مسافر

چهار محال و بختیاری استانی روستایی است که با داشتن بیش از ۸۰۰ روستا یکی از مهمترین استان های کشور برای روستاگردی به شمار می رود.

محمد رضا موسوی

استان چهارمحال و بختیاری یکی از استان های کوچک کشور است که با وجود وسعت کم روستاهای بسیاری را در خود گنجانده است.

این استان بیش از ۸۰۰ روستا دارد که دارای جمعیت های کم و زیاد هستند و هر کدام از این روستاها جذابیت های گردشگری خاص خود را دارند.

با وجود اینکه بسیاری از روستاهای کشور بکر بودن خود را از دست داده اند و ساخت و سازهای شهری و مصالح ساختمانی جدید در روستاها ورود پیدا کرده است اما هنوز در چهارمحال و بختیاری روستاهای بسیاری یافت می شود که گردش در آن ها تاریخ قدیم ایران را می توان نظاره کرد.

این روستاها که تعداد آن ها کم نیست در کنار زیبایی های طبیعی و گردشگری مناطق مختلف استان از جمله آبشارها، جنگل های بلوط، رودخانه ها و... از چنان زیبایی هایی برخوردار هستند که کمتر روستاهایی در کشور پیدا می شوند که این ویژگی ها را داشته باشند.

این روستاها می توانند زمینه توسعه گردشگری و روستاگردی در استان چهارمحال و بختیاری را فراهم کنند و استان را در مسیر توسعه قرار دهند. هم اکنون در هر شهرستان چهار محال و بختیاری روستاها بایب جذابیت های گردشگری مختلف وجود دارد.

در شهرستان سامان چهارمحال و بختیاری روستاها در کنار رودخانه زاینده رود واقع شده اند و قرار گرفتن این روستاها در دل باغات گسترده میوه، جذابیت بسیار زیادی پیدا کرده اند. روستاهای شهرستان سامان چهارمحال و بختیاری از جمله سوادکوه، هوره، ایلیقی، قوچان، چم چنگ و... از زیباترین روستاهای منطقه هستند که در کنار رودخانه زاینده رود واقع شده اند.

روستاهای شهرستان لردگان از دیگر روستاهای بکر و طبیعی استان چهارمحال و بختیاری هستند که هنوز بافت قدیم خود را حفظ کردند.

بافت قدیمی این روستاها در کنار پوشش لباس محلی مردم این منطقه جذابیت روستاها را برای روستاگردی افزایش داده است.

سال های گذشته تا کنون راه اندازی اقامتگاه های محلی در روستاهای این استان مورد توجه قرار گرفته است و وی افزود: هم اکنون حدود ۶۰ خانه مسافر در روستاهای این استان ایجاد و ساماندهی شده است.

وی گفت: این خانه های مسافر، در بافت های قدیمی روستاهای این استان ساماندهی شده اند و با کمترین قیمت به مسافران و گردشگران در این خانه ها خدمات رسانی می شود.

وی ادامه داد: به منظور افزایش تعداد این خانه های مسافر در استان با همکاری بنیاد مسکن استان تسهیلات ۱۵۰ میلیون ریالی به ازای هر واحد پرداخت می شود.

عسگری سواد جانی با اشاره به اینکه این خانه های مسافر باهدف ساماندهی، استانداردسازی و تأمین نیاز مسافران راه اندازی شده است، افزود: راه اندازی این خانه های مسافر در استان با استقبال مردم مواجه شده است.

روستاگردی یکی از بخش های گردشگری به شمار می رود که در برخی استان های پرمسافر مورد توجه بیشتر قرار گرفته است و بخشی زیادی از درآمد حوزه گردشگری از حوزه روستاگردی در این استان ها تأمین می شود. یکی از کارشناسان حوزه گردشگری در استان چهارمحال و بختیاری اظهار داشت: چهارمحال و بختیاری یکی از استان های پرجاذبه در حوزه گردشگری به شمار می رود.

علی حسینی تأکید کرد: روستاگردی یکی از بخش های گردشگری به شمار می رود که در برخی استان های پرمسافر مورد توجه بیشتر قرار گرفته است و بخشی زیادی از درآمد حوزه گردشگری از حوزه روستاگردی در این استان ها تأمین می شود.

وی ادامه داد: با توسعه زیرساخت ها در روستاهای این استان می توان زمینه ورود مسافر و گردشگر را به این روستاها افزایش داد.

وی ادامه داد: احداث سرویس های بهداشتی، ایجاد محل اقامت، استانداردسازی کوچه ها و سنگفرش کردن کوچه ها نقش مهمی در جذب مسافر و گردشگر به این روستاهای استان دارد.

حسینی تأکید کرد: هم اکنون در برخی روستاهای این استان بافت های تاریخی بسیاری از جمله حمام ها و قلعه های تاریخی وجود دارد که در حال حاضر هیچ نقشی در جذب مسافر و گردشگر در این روستاها ندارند.

در شهرستان کوهرنگ به واسطه محرومیت هنوز از مصالح جدید ساختمانی در ساخت خانه استفاده نشده است و خانه ها از چوب جنگلی و سنگ و خاک ساخته شده است.

روستاهای چین، خویه، سرآقاسید و... از مهم ترین این روستاها هستند.

این روستاها تنها در نیمه اول سال قابل بازدید هستند چراکه در نیمه دوم سال به واسطه بارش برف راه های ارتباطی آنها بسته می شود.

چهارمحال و بختیاری سرزمین روستاهای تاریخی و بکر است که هر کدام از این روستاها جایگاه ارزشمندی در حوزه گردشگری دارنمدیرکل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری چهارمحال و بختیاری اظهار داشت: روستاگردی از ظرفیت های بارز حوزه گردشگری چهارمحال و بختیاری است.

بهمن عسگری سوادجانی ادامه داد: هم اکنون چهارمحال و بختیاری سرزمین روستاهای تاریخی و بکر است که هر کدام از این روستاها جایگاه ارزشمندی در حوزه گردشگری دارند. وی با اشاره به اینکه بهره گیری از ظرفیت روستاگردی در این استان مورد توجه قرار گرفته است، عنوان کرد: طی

خوشه‌های زرین گردشگران رامی خواند؛ جشنی به شکرانه برداشت «انگور»

جشن شکرانه انگور در روستای «باوکی امیر بختیار» شهرستان ازنا برگزار می‌شود تا بستری برای جذب گردشگران از استان‌های مختلف و معرفی محصولات کشاورزی لرستان باشد.

استان لرستان و شهرستان ازنا با آب‌وهوای مناسب و رودهای پرآب و خاک حاصلخیز استعداد ویژه‌ای برای کشاورزی دارد به‌طوری‌که پایه اصلی اقتصاد مردم این استان را کشاورزی تشکیل می‌دهد. از جمله محصولات باغی شاخص استان می‌توان به انار، انجیر، سیب، زردآلو و گردو اشاره کرد. البته در این استان با آب‌وهوای چهار فصل عمده محصولات باغی زمینه پرورش دارند به‌طوری‌که در حال حاضر در زمینه میوه‌های دانه‌دار انواع سیب، گلابی و به، در بخش میوه‌های هسته‌دار گیلاس، آلبالو، آلو، هلو، شفتالو، زردآلو، شلیل، در بخش میوه‌های دانه‌ریز انواع انگور، انواع توت درختی و توت‌فرنگی، در زمینه میوه نیمه گرمسیری انار، انجیر، زیتون و انواع مرکبات و همچنین برخی میوه‌های خشک و میوه‌های سردسیری در این استان تولید می‌شود.

روند تولید محصولات باغی در استان به‌گونه‌ای است که در بیشتر میدان‌های میوه و تره‌بار لرستان محصولات تولیدی خود استان عرضه می‌شود و علاوه بر اینکه محصولات باغی لرستان مشتریان زیادی از سراسر کشور دارد. جمشید فلاحی رئیس شورای اسلامی روستای «باوکی امیر بختیار» از تصویب برگزاری «جشن شکرانه انگور و خرمکوب» در این روستا خبر داد و اظهار داشت: هدف از برگزاری این جشن عمران، آبادانی، توسعه فرهنگی و همچنین رونق حوزه گردشگری روستای باوکی امیر بختیار است.

● **روستای «باوکی امیر بختیار» میزبان «جشن شکرانه انگور»**
وی با بیان اینکه مقرر شده که جشن شکرانه انگور و

مرغ و سایر محصولات را از جمله برنامه‌ها و اقدامات در دستور کار در قالب جشن شکرانه انگور و خرمکوب در این روستا عنوان کرد.

● پذیرایی از مهمانان با محصول انگور روستا

وی همچنین از برپایی بازارچه فروش محصولات از تولید به مصرف روستای «باوکی امیر بختیار» در حاشیه این جشن خبر داد و تصریح کرد: نمایش ادوات قدیم کشاورزی، اجرای بازیهای محلی اختصاصی روستا، طناب کشی و سرود خوانی، معرفی کشاورزان نمونه و تجلیل از آنها، پذیرایی از مهمانان با محصول انگور، برگزاری مسابقات با جایز نفیس، آشپزی همزمان توسط زنان روستا، ایجاد صندوق قرض الحسنه خیرین از دیگر برنامه‌های جشن شکرانه انگور در این روستا خواهند بود.

رئیس شورای اسلامی روستا به میزان تولید محصول انگور در این روستا اشاره کرد و گفت: سطح باغات انگور در این روستا ۵۰ هکتار و میزان تولید این محصول نیز حدود ۲۰۰ تن است.

فلاحی از تولید مشتقات انگور در روستای «باوکی امیر بختیار» مانند کشمش، غوره، شیر، اونگ، غوره غور، ترشی، مویز خبر داد و تصریح کرد: در این روستا انگورهای با کیفیت بسیار بالای عسگری، فرخی، کشمش قرمز و زرد، لیل، کوله، سیاه، منقا و پیشرس تولید می‌شود.

● پیش‌بینی تولید ۴۰ هزار تن انگور در لرستان

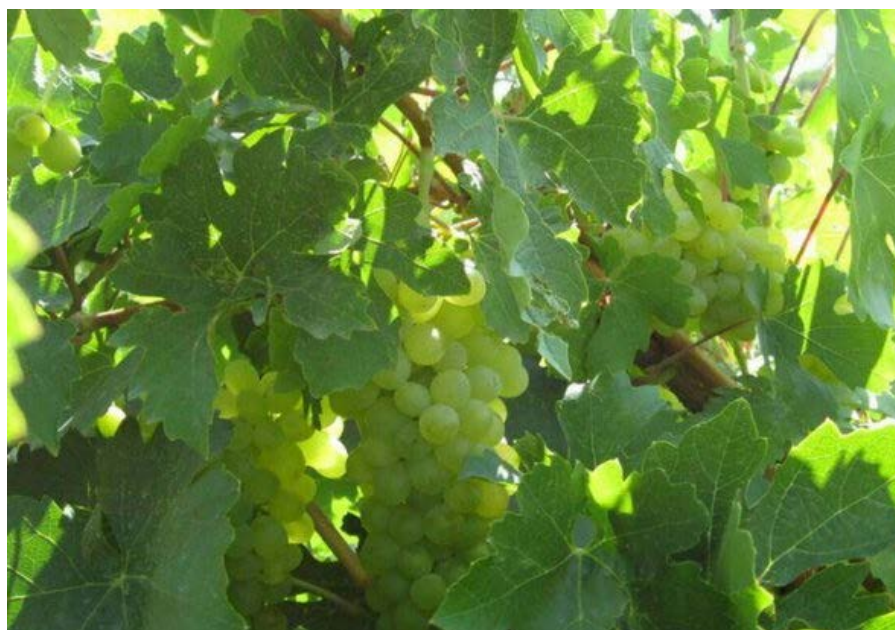
بهرروز بهاروند مدیر باغبانی سازمان جهاد کشاورزی لرستان نیز در این رابطه، با بیان اینکه عوامل مختلفی از جمله تغذیه و آبیاری مناسب در افزایش کمی و کیفی تولید محصولات باغی موثر است، اظهار داشت: حدود چهار هزار و ۲۰۰ هکتار از اراضی استان زیر کشت انگور قرار دارند. وی بیان کرد: از چهار هزار و ۲۰۰ هکتار اراضی زیر کشت انگور حدود سه هزار و ۸۰۰ هکتار باغات بارور هستند که به ثمر دهی رسیده‌اند.

مدیر باغبانی سازمان جهاد کشاورزی لرستان گفت: پیش‌بینی می‌شود ۴۰ هزار تن انگور از باغات استان لرستان برداشت شود.

بهاروند سطح زیر کشت باغات مثمر استان لرستان را ۴۷ هزار هکتار اعلام کرد و اظهار داشت: از این میزان باغ، ۳۳ هزار و ۵۳۱ هکتار بارور هستند.

خرمنکوب آخرین هفته شهریور ماه امسال در روستای «باوکی امیر بختیار» برگزار شود عنوان کرد: این جشن راس ساعت ۱۵ عصر و همزمان با دو عید بزرگ غدیر و قربان و اوج رسیدن انگور در این روستا برگزار می‌شود.

رئیس شورای اسلامی روستای «باوکی امیر بختیار» با اشاره به حضور پر شور مردم از استانهای مختلف به خصوص شهرهای سربندر، اصفهان، تهران، دورود، ازنا در این جشن گفت: همچنین در این جشن مسئولان ادارات و نهادهای مختلف شامل فرمانداری ازنا، بخشداری، بنیاد مسکن، شهرداری، بنیاد شهید و امور ایثارگران، کمیته امداد، جهاد کشاورزی، امور عشایری، میراث فرهنگی، خبرگزاریها و صدا و سیما، لرستان حضور خواهند داشت. فلاحی خواندن دعای شکر، سخنرانی مسئولان، معرفی روستای «باوکی»، گرامیداشت یاد و خاطره شهدای روستا، برگزاری موسیقی محلی، دکوراسیون کامل محوطه با انگور و عرضه فرآورده‌های روستا شامل مشتقات انگور، کشمش، آبنوره، مویز و لبنیات پنیر، کره و روغن، ترخینه، کشک، طوف گردو، بادام، تخم

با افزایش ورود مسافر به چهارمحال و بختیاری ورزش های ماجراجویانه و تفریحی از جمله رفتینگ در این استان رونق گرفته است. استان چهارمحال و بختیاری با دارا بودن پتانسیل ها و ظرفیت های فراوان از جمله رودخانه های فراوان، ارتفاعات و کوهستان های بلند و... بستری مناسب برای توسعه گردشگری ماجراجویانه در کشور است.

محمد رضا موسوی

رونق «رفتینگ» در چهارمحال و بختیاری / زاینده رود میزبان قایقرانان

قایق سواری بر روی آب های خروشان یا رفتینگ یکی از ورزش های ماجراجویانه ای است که در این استان رواج یافته و موجب جذب گردشگر شده است. قایق سواری در آب های خروشان یا رفتینگ، یکی از رشته های ورزشی و توریستی پرهیجان در جهان است که علاقه مندان زیادی دارد. قایقرانان حرفه ای باید سعی کنند در میان امواج خروشان رودخانه، بامهارت و فن های خود از میان آب های پرتلاطم به سلامت عبور کنند. رفتینگ یکی از پرطرفدارترین شاخه های گردشگری بوده و شرکت های بسیاری در سراسر دنیا به صورت تخصصی اقدام به طراحی و اجرای این گونه سفرها می کنند. در رفتینگ مسافران سوار بر قایق های مخصوص، ضمن لذت بردن از هیجان رویارویی با امواج رودخانه ها، از میان جنگل ها، کوه ها، دشت ها، مزارع، روستاها و ... گذر کرده و به تماشای مناظری می نشینند که با هیچ وسیله دیگری میسر نیست.

هر شخصی که دوستدار هیجان است می تواند به عنوان عضوی از گروه قایقرانان با استفاده از تجهیزات ویژه و با کمک راهنما این کار را تجربه کند و به همین دلیل رفتینگ روز به روز طرفداران بیشتری پیدا می کند.

در استان چهارمحال و بختیاری به واسطه جریان داشتن دو رودخانه بزرگ کارون و زاینده رود، چند سالی است که ورزش رفتینگ مورد توجه قرار گرفته است.

اگرچه در سال های ابتدایی سرمایه گذاری بخش خصوصی در این رشته استقبال چندانی از این ورزش نشد اما هم اکنون دو رودخانه کارون (قسمت ارمند) و رودخانه زاینده رود میزبان خیل ورزشکاران و علاقه مندان این ورزش است.

رفتینگ در منطقه ارمند کارون چهارمحال و بختیاری بیشتر به صورت تورهایی از تهران و اصفهان، اجرا می شود و در حال حاضر تور رفتینگ ارمند بسیار شهرت پیدا کرده است و همین امر سبب شده مسافران بسیاری وارد استان شوند. اگرچه قیمت رفتینگ در ارمند بسیار بالا است و حدود ۱۲۰ هزار تومان از یک نفر برای یکبار رفتینگ در این رودخانه اخذ می شود اما استقبال خوبی از این ورزش در این رودخانه شده است.

در رودخانه زاینده رود نیز رفتینگ اجرا می شود که از روستاهای بالادست رودخانه، قایق رفتینگ ورزشکاران به آب انداخته می شود و ورزشکاران و علاقه مندان طول

این ظرفیت فراهم شود. وی ادامه داد: هم اکنون تور رفتینگ ارمند توسط شرکت های خارج از استان اجرا می شود و درآمد این ورزش به استان های دیگر می رود. طاهریان اظهار داشت: باید زمینه برای فعالیت جوانان چهارمحالی برای اجرای تورهای رفتینگ در این استان فراهم شود تا اشتغال برای جوانان استان فراهم شود. یکی از ورزشکاران رفتینگ که از تهران به چهارمحال و بختیاری سفر کرده بود اظهار داشت: وجود زمینه انجام ورزش رفتینگ در این استان موجب سفر ما به چهارمحال و بختیاری شده است.

محمد صادق مقصودی عنوان کرد: این استان بسیار زیبا است و رودخانه زاینده رود واقعی را می توان در این استان مشاهده کرد.

وی بیان کرد: اجرای ورزش رفتینگ در رودخانه زاینده رود بسیار لذت بخش است و با هیچ تفریح و ورزش دیگری قابل مقایسه نیست.

هم اکنون وجود رودخانه زاینده رود زمینه انجام ورزش رفتینگ را در این شهرستان فراهم کرده است که این امر موجب اشتغال بسیاری از جوانان منطقه شده است. فرماندار شهرستان سامان نیز اظهار داشت: وجود رودخانه زاینده رود در شهرستان سامان زمینه توسعه گردشگری را در این شهرستان فراهم کرده است.

سعید صالحی عنوان کرد: رودخانه زاینده رود یک نعمت بزرگ برای شهرستان سامان به شمار می رود که موجب رونق همه حوزه های مختلف گردشگری، باغبانی، ورزشی و... شده و این شهرستان را توسعه داده است.

وی عنوان کرد: هم اکنون وجود رودخانه زاینده رود زمینه انجام ورزش رفتینگ را در این شهرستان فراهم کرده که این امر موجب اشتغال بسیاری از جوانان منطقه نیز شده است.

وی عنوان کرد: در حال حاضر بیشترین مسافران چهارمحال و بختیاری در طول تابستان به شهرستان سامان سفر می کنند.

رودخانه زاینده رود را در میان باغات میوه طی می کنند. قیمت رفتینگ در رودخانه زاینده رود پایین تر است و همین امر موجب استقبال بیشتر شده است.

افزایش ورود مسافر و گردشگر به چهارمحال و بختیاری به واسطه گرم شدن هوا در نقاط مختلف کشور از جمله خوزستان موجب رونق ورزش رفتینگ در این استان شده است.

استان چهارمحال و بختیاری به واسطه شرایط توپوگرافی و خاص و وجود رودخانه خروشان بهترین استان کشور برای انجام ورزش رفتینگ است. یکی از کارشناسان حوزه قایقرانی و رفتینگ در چهارمحال و بختیاری گفت: ورزش های ماجراجویانه از جمله رفتینگ زمینه توسعه یک منطقه را فراهم می کنند.

مسلم طاهریان بایان اینکه انجام ورزش های ماجراجویانه نیازمند ظرفیت هایی است که در کمتر نقاط کشور مشاهده می شود، اظهار داشت: به عنوان مثال اجرای ورزش رفتینگ نیازمند رودخانه خروشان است که مسلمان نمی توان این ورزش را در استان های کویری انجام داد و یا اینکه برای اجرای ورزش پاراگلایدر، وجود کوهستان های بلند و مرتفع نیاز است.

وی عنوان کرد: استان چهارمحال و بختیاری به واسطه شرایط توپوگرافی و خاص و وجود رودخانه های خروشان بهترین استان کشور برای انجام ورزش رفتینگ است. این کارشناس ورزش رفتینگ تأکید کرد: باید از این ظرفیت برای توسعه استان استفاده کرد.

وی تأکید کرد: هم اکنون تور رفتینگ ارمند شهرت پیدا کرده و باید زمینه بهره گیری جوانان منطقه از

خالد نبی راهگشای گردشگری گلستان،

سرزمین عجایب ایران در لیست مناطق نمونه گردشگری قرار می گیرد

زهرا اهرامی

مجموعه تاریخی و فرهنگی گورستان و زیارتگاه خالد نبی که می تواند راهگشای تحول در صنعت گردشگری گلستان باشد در

آیندهای نزدیک در لیست مناطق نمونه کشور قرار می گیرد.

مجموعه تاریخی و فرهنگی گورستان و زیارتگاه خالد نبی در یک منطقه کوهستانی و در فاصله ۹۰ کیلومتری شمال شرق شهرستان گنبد کاووس، ۵۵ کیلومتری شمال شرق شهرستان کالاله و ۶ کیلومتری روستای گچی سو بخش مرکزی شهرستان کالاله و بر فراز قله کوه گوگجه داغ واقع شده است.

بسیاری معتقدند سنگ مزارهای ایستاده و منحصر به فرد، مناظر باستانی، تپه ماهورها و طبیعت بکر و دست نخورده اطراف این مجموعه فرهنگی-تاریخی است که سالانه بیش از ۱۵۰ هزار گردشگر داخلی و خارجی را به سوی خود جذب می کند. جاذبه دیگر منطقه قله کوه گوگجه داغ است که در بین مردم به قله «قدرت» نیز معروف است و حدود ۷۰۰ متر از سطح دریا ارتفاع دارد. رشته کوه گوگجه داغ از مشرق به کوه های بابا شملک و از شمال و غرب و جنوب به هزار دره اطراف پیوسته است.

راه ارتباطی زیارتگاه خالد نبی کوهستانی است اما از طریق کالاله و تمرقره قوزی تا آن محل راه دشواری نیست ولی به دلیل دوری راه و فقدان وسیله نقلیه، کمبود تسهیلات رفاهی در محل و همچنین گرمای شدید تابستان و سرمای زمستان، بهترین زمان برای انجام بازدید و زیارت مجموعه خالد نبی، ماه های فروردین و اردیبهشت است که در این زمان تور خالد نبی در کنار لیست سفرهای خارجی تور گردانان کشور قرار می گیرد.

بقعه خالد نبی، بقعه های عالم بابا و چوپان عطا و دره ای به نام پنج شیر و همچنین چشمه خضر دندان، رشته تپه ماهورهای خاکی که ارتفاع آن ها به مراتب کمتر از ارتفاع محل مرقد خالد نبی است، گورستان عظیمی با حدود ۶۰۰ سنگ مزارهای استوانه ای که تا ارتفاع حداکثر ۲ متر در آن دیده می شود.

گورستان خالد نبی در شرق بقعه عالم بابا و بر روی یک رشته تپه های خاکی که ارتفاع آن به مراتب کمتر از ارتفاع محل زیارتگاه خالد نبی است، گورستان وسیع با منظره خیره کننده و عجیبی هست که سنگ قبرهای آن به شکل استوانه هایی به ارتفاع دو متر تنها بخشی از نقاط دیدنی

مطالعات باستان شناسی حتی می تواند تمدن ایران زمین را دچار تحول کند اما این مجموعه همچنان مورد بی توجهی برخی از مسئولان قرار گرفته است. حمید زاده از ثبت نشدن این مجموعه در فهرست آثار ملی کشور انتقاد کرد و ادامه داد: ثبت این مجموعه در فهرست آثار ملی و معرفی بیش از پیش آن می تواند زمینه اشتغال پایدار و توسعه گردشگری در استان را رقم زند.

● توجه به خالد نبی اولویت استان نیست

بی شک می توان خالد نبی که ظرفیت بزرگی برای توسعه شرق استان و حتی کل گلستان دانست. ظرفیتی که بدون توجه مسئولان سالانه چند هزار گردشگر را به خود جذب می کند ولی این گردشگران در فقدان امکانات آورده ای برای استان ندارند. در همین رابطه، فرماندار کالاله بابیان اینکه این مجموعه بیشتر از معرفی نیازمند تأمین زیرساخت ها است، گفت: مجموعه زیارتگاه و گورستان خالد نبی مجموعه ارزشمندی است که برخی از مسئولان به ارزش آن پی نبرده اند و با اینکه برنامه های دیگری دارند و توجه به خالد نبی اولویت آن ها نیست.

نصرت برزگر افزود: دلایل بسیاری روشنی وجود دارد که می توان اثبات کرد خالد نبی می تواند در استان به یک برند برای جذب گردشگر خارجی تبدیل شود.

وی ادامه داد: این مجموعه با کمبودهای بسیاری مواجه است هرچند تلاش شده در یکی دو سال گذشته با همکاری اداره کل اوقاف، هیئت امنا، کمک های مردمی و منابع کمیته برنامه ریزی شهرستان بخشی

روستایی سالانه بیش از ۱۵۰ هزار مسافر و گردشگر را جذب می کند، گفت: پیش بینی می کنیم در ۳ ماهه نخست امسال بیش از ۲۰۰ هزار گردشگر داخلی و خارجی از این مجموعه دیدن کنند.

امان محمد حمیدزاده بابیان اینکه امسال تعداد بازدیدکنندگان و گردشگران خارجی این مجموعه ۵۰ درصد افزایش داشته است، افزود: از فروردین ماه تاکنون که اوج مسافرت به این مجموعه تاریخی است، تاکنون ۵۰ گروه گردشگران خارجی از این مجموعه دیدن کرده و بیشتر از یک شب در آن بیتوته کرده اند.

وی از ۶ کیلومتر جاده خاکی فرعی و کم عرض، کمبود آب شرب و انتقال آب با تانکر و تراکتور، نبود امکانات رفاهی و ... به عنوان کمبودهای موجود در این مجموعه نام برد و تصریح کرد: هرچند در سال های اخیر اقدامات خوبی در برق رسانی و انتقال ۲۰ هزار لیتر آب با تانکر از سوی آب و فاضلاب روستایی و مرمت ۴۰ زائرسرا در این مجموعه صورت گرفته اما خالد نبی همچنان نیازمند امکانات زیرساختی است.

● ثبت ملی خالد نبی در هاله ابهام

عضو هیئت امنا مجموعه فرهنگی و زیارتگاه خالد نبی (ع) با انتقاد از کم توجهی برخی از مسئولان به این مجموعه، خاطرنشان کرد: خالد نبی و مجموعه تاریخی اطراف آن و طبیعت بکر منطقه می تواند گلستان را به مهد توسعه گردشگری و مطالعات و کاوش های باستان شناسی تبدیل کند.

وی اضافه کرد: گورستان این مجموعه متعلق به دوره پیش از اسلام است و انجام

این مجموعه فرهنگی-تاریخی است. گورستان خالد نبی بی شک یکی از قدیمی ترین گورستان های کشور با سنگ مزارهای بسیار منحصر به فرد و بی نظیر به شمار می آید و به تنهایی میدان کار پژوهشی بزرگی برای پژوهشگران تاریخ، باستان شناسی، مردم شناسی، مرمت آثار و اشیاء، زمین شناسی، جغرافی، زیست، جانورشناسی، گیاه شناسی و ... است که متأسفانه به مرور زمان و به دلیل غفلت و کم توجهی در حال خرابی و ویرانی است. قبر خالد نبی در داخل زیارتگاه خالد نبی با پارچه سفیدرنگی بر روی قبر، قرار دارد. همچنین نوارها و تکه های پارچه های رنگی که به صورت افقی دوخته و آویزان شده و تعدادی سنگ های کروی و گرد مشهور به سنگ هندوانه که از محوطه بیرونی امامزاده و از پای سنگ مزارها جمع آوری شده در پای آن قرار دارد. درخت نذر کرده ای هم در برابر در ورودی بقعه عالم بابا و تیرک (دیرک) در مجاورت و محوطه بیرونی زیارتگاه خالد نبی تیر چوبی دیده می شود که به چوب درمان یا چوب سرگرمی نیز معروف است.

همه این ها خالد نبی را به سرزمین عجایب ایران تبدیل کرده است و این مجموعه نه تنها مورد توجه گردشگران داخلی بلکه به عنوان مقصد گردشگری بسیاری از گردشگران خارجی تبدیل کرده است.

● پیش بینی حضور ۲۰۰ هزار گردشگر در ۳ ماه

عضو هیئت امنا مجموعه فرهنگی و زیارتگاه خالد نبی (ع) بابیان اینکه مناظر باستانی، طبیعت بکر و زندگی اصیل

۹۴ (تیرماه ۹۵) ۱۵۰ میلیون تومان اعتبار سال گذشته تخصیص یابد تا بتوانیم در مهلت باقی مانده آن را هزینه کنیم. کریمی ادامه داد: هفته گذشته خالد نبی و ۳ منطقه دیگر به عنوان منطقه نمونه به سازمان معرفی شده اند که امیدواریم با تأیید آن و جذب اعتبار بتوانیم زیرساخت های مورد نیاز در خالد نبی را تأمین کنیم.

وی متذکر شد: در صورت تصویب منطقه نمونه خالد نبی به کانون توجه اعتباری و پایلوت اقامت مسافران در گلستان تبدیل می شود.

به نظر می رسد هم اکنون خالد نبی، سرزمین عجایب ایران که به کانون توجه گردشگران خارجی و داخلی تبدیل شده و همچنان برای بسیاری از گلستانی ها ناشناخته است بیش از پیش نیازمند توجه و تأمین زیرساخت ها است که آن هم تنها در سایه تخصیص اعتبار محقق می شود.

فرهنگی گلستان برنامه ریزی دقیقتر داشته باشد و با همکاری دستگاه هایی که در توسعه زیرساخت های منطقه نقش دارند، روند بهبود وضعیت آنجا را تسریع بخشد. با این حال میراث فرهنگی برنامه ریزی هایی طی سال های گذشته انجام داد، ولی این برنامه ها عملی نشد تا همچنان خالد نبی مظلوم باشد.

در این رابطه، مدیرکل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری گلستان بایان اینکه گام های مثبتی در این حوزه برداشته شده است، گفت: سال گذشته اعتبار خوبی برای مجموعه فرهنگی تاریخی خالد نبی پیش بینی شده بود که متأسفانه به دلیل مشکلات مالی دولت تاکنون تخصیص نیافته است.

ابراهیم کریمی افزود: امسال بنا داریم با تخصیص ۱۵۰ میلیون تومان اعتبار در این مجموعه بخشی از زیرساخت های مورد نیاز را تأمین کنیم. وی ادامه داد: امیدواریم تا پایان سال مالی

از این مجموعه دعوت کنیم و استاندار و نماینده ولی فقیه در استان نیز پس از بازدید از این مجموعه بر راهگشا بودن و اثرگذاری مجموعه خالد نبی بر تحول در صنعت گردشگری استان تأکید داشتند اما تاکنون شاهد اتفاق عملیات چشمگیری در این حوزه نبوده ایم. فرماندار کلاله تأکید کرد: در عمل به این نتیجه رسیده ایم که با منابع محدود مالی بخش دولتی راهگشای تحول این منطقه نیست و باید بخش خصوصی به این موضوع ورود کند.

● معرفی خالد نبی به عنوان منطقه نمونه گردشگری همانطور که فرماندار کلاله هم تأکید کرد، نبود امکانات و زیرساخت باعث شد تا هم رشد حضور گردشگران چشمگیر نباشد و آن هایی که به استان می آیند یا از شرایط راضی نباشند و یا آورده ای برای استان نداشته باشند. در این رابطه نیاز است میراث

از نیازهای آن تأمین شود. وی اضافه کرد: یکی از معضلات و مشکلات این مجموعه ۶ کیلومتر جاده فرعی است که سال گذشته تفاهم نامه ای بین میراث فرهنگی گلستان و اداره کل راه و شهرسازی برای انجام عملیات عمرانی آن منعقد شد اما متأسفانه تاکنون این امر محقق نشده است.

سال گذشته تفاهم نامه ای بین میراث فرهنگی گلستان و اداره کل راه و شهرسازی برای انجام عملیات عمرانی آن منعقد شد اما متأسفانه تاکنون این امر محقق نشده است.

برزگر بایان اینکه طرح گردشگری مجموعه خالد نبی سال گذشته با انتخاب مشاور تهیه شده است، خاطر نشان کرد: این مجموعه دارای طرح و برنامه برای توسعه گردشگری است اما همچنان نیازمند منابع مالی است.

وی تصریح کرد: سال گذشته تلاش کردیم از مسئولان اثرگذار استانی برای بازدید

رویش ۱۷۰ گونه گیاه دارویی در بروجرد

قلب زاگرس رویشگاه بی نظیر گیاهان دارویی؛ ظرفیتی که از دست می رود

خیراندیش، گفت: اگر قرار است که گیاهان دارویی در این مناطق به ظرفیتی اقتصادی تبدیل شود نیاز است اقدامات سنجیده ای از جمله کنترل برداشت برای حفظ گونه های موجود، برداشت فصلی مناسب، تبدیل گونه گیاهی به عطرمایه، پودر، عرق و... برای عرضه انجام شود. وی گسترش دانش طب ایرانی اسلامی را در سطح جامعه ضروری خواند و بیان داشت: علم آنالیز ترکیب گیاهان دارویی، توجه به میزان غلظت داروی گیاهی باید کاملاً با دقت انجام شود تا مقدمات تبدیل شدن این ظرفیت به اقتصادی محور انجام شود.

به هر روی امید می رود با استقبال عموم مردم از طب ایرانی اسلامی و گسترش دانش استفاده از این ظرفیت ها و قرار گرفتن آن در دست صاحب نظران، این نعمت علاوه بر ایجاد سلامت پایدار در جامعه نقش های اقتصادی در تولید ثروت ایفا کند و به واقع این گونه ویژگی هاست که بسترهای فراوانی را برای گردشگری سلامت در بروجرد فراهم آورده است.

استان لرستان به عنوان پایتخت ژئو توریسم و به تبع آن بروجرد متأسفانه با همه این ظرفیت ها هنوز سرمایه های نهفته اش در زیر پای رهگذران به راحتی له می شود و فرصت های سرمایه گذاری در این منطقه با این همه ویژگی از دست می رود.

شگفتانگیزی را در کنار هم داشته باشند. حکیم خیراندیش، پدر طب ایرانی اسلامی گفت: منطقه بروجرد بیش از ۷۰ درصد از گیاهان دارویی مشترک در استان های مختلف کشور را در خود جای داده است که این نشان از یک اقلیم برجسته در این منطقه دارد. پهنه ای که توانسته کوه، دره، دشت، تپه و... را در خود جای بدهد. وی ادامه داد: بارندگی مناسب در این منطقه و وزش باد از چهار سمت این شهرستان موجب شده که مرغوبیت خاصی در گیاهان دارویی این منطقه و اقلیم های مشابه آن نسبت به استان های خشک و حتی تر کشور وجود داشته باشد.

پدر طب ایرانی اسلامی تصریح کرد برخی از مناطق لرستان، کردستان و آذربایجان دارای چنین اقلیم مناسبی هستند که این به نوبه خود یک ظرفیت عظیم است.

لرستان در قلب پهنه وسیع رشته کوه زاگرس در زمینه تنوع گیاهان دارویی دارای توانمندی های بالقوه ای است که هنوز نه به خوبی شناخته شده و نه بهره اقتصادی مناسبی از آن برده شده است.

شهرستان بروجرد به عنوان یکی از ظرفیت های بالقوه طبیعی در منطقه زاگرس با دارا بودن تنوع پهنه های جغرافیایی از جمله دشت، تپه، کوه و کوهپایه و... توانسته گیاهان دارویی فراوانی را در دل خود پرورش دهد. این تنوع به نحوی است که طبق آخرین آمارها بیش از ۱۷۰ گونه گیاه دارویی در منطقه بروجرد رویش دارد. با عبور از دشت ها و تپه ها در زیر پایمان صدای گیاهان خشک شده ای را می شنویم که گاهی بر لباسمان تپیده می شوند و ما با تمام توان سعی در دور کردن آن از خود را داریم غافل از آنکه آن گیاه می تواند معجزه ای در درمان و سلامت جامعه باشد و بسیاری از داروهای شیمیایی پردای امروزی را در رقابت درمان بیماری مغلوب کند.

کوه و دشت و عبور دل نشین رودخانه ها فضایی را به وجود آورده که بسیاری از گیاهان دارویی از جمله «کنگر»، «به لیمو»، «خاکشیر»، «زرشک»، «شیرین بیان»، «کتیرا»، «سیاه دانه»، «بابونه» و... توانسته اند هم زیستی

پویا اتحاد

سیازگه؛ کویر بکر ناشناخته در قلب اصفهان / شترسواری دولادولادر کویر

سیازگه؛ کویر بکر ناشناخته در قلب اصفهان است که در فصل بهار کویر نوردان را به دل تپه ماسه‌های سیاه‌رنگ خود دعوت می‌کند.

فاطمه کازرونی

آرامش گردش در میان تپه‌ها و رمل و ماسه‌های بیابان با پای برهنه، شترسواری در دل کویر و جاذبه‌هایی مانند سافاری سواری هر گردشگر بی‌تجربه کویر را نیز به ادامه سفر در دل بیابان‌های بکر ایران تشویق می‌کند.

در میان این زیبایی‌ها رصد آسمان کویر از جذابیت ویژه و وصف‌نشدنی برخوردار است؛ در واقع رصد کامل آسمانی که ستارگان در شب‌های سیاه کویر صدها برابر می‌شود و تماشای واضح ستارگانی که هیچ‌گاه در دل شهر موفق به کشف و مشاهده آن‌ها نشده‌ایم جاذبه سفر به کویر را چند برابر می‌کند.

از سویی کویر به‌عنوان یکی از جذاب‌ترین نقاط گردشگری دنیا در فصل‌های خشک سال شناخته می‌شود و کشور ایران نیز با توجه به قرار گرفتن در فلات خشک مرکزی دارای استعدادهای بالقوه فراوانی در این زمینه است.

اما در این میان کویرهای اصفهان شهرتی بنام در تمام دنیا دارند و نام‌های کویر ورزنه، مرتجاب و مصر شهرتی نام‌آشنا در میان علاقه‌مندان به کویرگردی دارد.

این در حالی است که بسیاری از کویرهای کشورمان نیز تا سال‌های سال ناشناخته مانده‌اند که نیازمند توجه ویژه میراث فرهنگی و گردشگری برای معرفی این جاذبه‌ها به دنیا و حتی مردم کشورمان هستیم.

● در خشش «سیازگه» در میان کویرهای مختلف ایران

در میان کویرهای مختلف ایران نام «سیازگه» به‌عنوان پهنه‌ای گسترده در دامنه ریگزارهای شمال ابوزیدآباد در بخش کویرات آران و بیدگل قرار می‌دهد اما این کویر زیبا تاکنون از چشم گردشگران و کویر دوستان داخلی و خارجی دور مانده است.

در این ارتباط جواد صدیقیان، سرپرست میراث فرهنگی آران و بیدگل، اظهار داشت: در منطقه ابوزیدآباد آران و بیدگل منطقه‌ای هست که سیاهی زمین از مسیر حرکت مشخص است که این منطقه را مردم محلی سیازگه می‌نامند چراکه خاک و فضای سیاه‌رنگ منطقه با دیگر رمل‌ها و مناطق اطراف فرق دارد.

وی با بیان اینکه قرار گرفتن این پهنه در میان رمل‌های دست‌نخورده خاکی‌رنگ جلوه‌ای بی‌نظیر به منطقه بخشیده است، ابراز داشت: این رمل‌های ماسه‌ای و تپه‌های جلوه‌ای دیدنی به کویر سیازگه داده است.

سرپرست میراث فرهنگی آران و بیدگل با اشاره به جاذبه‌های طبیعی منطقه سیازگه گفت: آسمان صاف و روشن شب بدون که دامنی انبوه از ستارگان را در برابر چشم تماشاگران آسمان می‌گستراند، از قابلیت‌های بی‌بدیل این منطقه است.

● سیازگه، طبیعتی بکر برای گردشگری علمی اهالی دانش

وی با بیان اینکه پوشش گیاهی و جانوری سیازگه می‌تواند حتی در گردشگری علمی مورد توجه و مقصد قرار گیرد، ابراز داشت: پوشش گیاهی در مناطق شنی درختان تاغ و نسی و

فردون الله‌یاری، مدیرکل میراث فرهنگی اصفهان، در ارتباط با برنامه‌های میراث فرهنگی در راستای ارتقای سطح گردشگری این منطقه کویری اظهار داشت: به‌طور کلی مناطق کویری چند سالی است که مورد استقبال بسیار خوب گردشگران داخلی قرار گرفته است و بر این اساس طرح‌های گردشگری زیادی نیز برای کویرهای آران و بیدگل در دست است که نیازمند حمایت سرمایه‌گذاران است.

● حفظ طبیعت کویر بیش از تأسیس مجموعه‌های گردشگری اهمیت دارد

وی افزود: با توجه به اینکه بخش مهم کویرگردی طبیعت آن مانند استفاده از برنامه‌های رصد آسمان شب، شترسواری، پیاده‌روی در کویر و غیره است باید پیش از ایجاد مجموعه‌های گردشگری ملاحظاتی زیست‌محیطی لازم در زمینه منابع طبیعی منطقه مانند حفظ منابع طبیعی اعمال شود.

مدیرکل میراث فرهنگی اصفهان در ارتباط با ایجاد اقامتگاه‌های گردشگری در این منطقه تأکید کرد: بر این اساس با توجه به اینکه اغلب این کویرها در حاشیه روستاها و یا شهرها قرار دارند در این مناطق بوم‌گردهای سنتی برای گردشگران تعبیه شده است و در منطقه کویرات آران و بیدگل که کویر سیازگه نیز در این بخش قرار دارد نیز همانند بسیاری از کویرهای ایران اقداماتی در دست انجام است که همان‌طور که بیان شد نیازمند حمایت سرمایه‌گذاران بخش‌های خصوصی نیز هست.

● نزدیکی سیازگه به پایتخت، مهم‌ترین مزیت کویر برای جذب گردشگران

باوجود خصوصیات بکر زیستی و فرهنگی، منطقه سیازگه نسبت به دیگر مناطق کویری اصفهان کمتر مورد بازدید و توجه گردشگران قرار گرفته است، درحالی‌که این منطقه به‌واسطه نزدیکی به پایتخت کشور و همچنین جاده دسترسی آسان می‌تواند با یک برنامه‌ریزی ساده گردشگران زیادی را به‌سوی خود جذب کند.

مسیردسترس: سیازگه پهنه‌ای گسترده در دامن ریگزارهای شمال ابوزیدآباد است، جاده‌ای کویری را که به سمت شمال دنبال کنید در حصار تپه‌ماهورها به مساحتی هموار و بکر برمی‌خورید که در تلاقی با ناهمواری ریگزار، بسیار جذاب است؛ بنابراین شما اکنون در دل کویر سیازگه هستید.

در مناطق استپی تاغ، درمنه، جگن، رشمه، شور الوان، شور بیابانی است اما وجود گونه‌های گیاهی کمیاب و دارویی مانند اشنان، گز و اسکنبیل در این منطقه خود یکی از جاذبه‌های مهمی است که می‌تواند مورد توجه اهالی علم و دانش باشد.

صدیقیان ادامه داد: همچنین به دلیل بکر بودن طبیعت، حیات وحش این منطقه از امنیت خوبی برخوردار بوده و پوشش جانوری منطقه شامل شاهین، عقاب، خرگوش، روباه شنی، گرگه شنی، شغال، گرگ، جرد، هوبره، انواع آگاما و مار و پامسواکی است.

● برگزاری مسابقات شترسواری سیازگه در بهار

وی اضافه کرد: همچنین باوجود خشکی و بی‌آبی، گونه‌های نادر جانوری مانند یوزپلنگ آسیایی، کاراکال در این منطقه یافت می‌شود که تمام این‌ها خود از جاذبه‌های منطقه است.

سرپرست میراث فرهنگی، صنایع‌دستی و گردشگری آران و بیدگل با اشاره به اینکه در کویر سیازگه مسابقات شترسواری در بهار نیز برگزار می‌شود، گفت: در کنار این جاذبه‌های زیستی هم‌جواری سیازگه با آثار تاریخی و فرهنگی شهر ابوزیدآباد به‌عنوان پایتخت گویش‌های کهن ایرانی، قلعه عباسی و کاروانسرای خشتی ابوزیدآباد می‌تواند در جذب گردشگران بسیار مؤثر باشد.

● جاذبه‌های متفاوت کویرهای مختلف ایران

شاید جاذبه‌های کویرگردی مانند شترسواری، سافاری سواری، پیاده‌روی در دل کویر و غیره به نظر مشابه یکدیگر باشد اما جالب اینکه جاذبه‌های طبیعی هر کویر با دیگری متفاوت است به‌گونه‌ای که حتی جنس و حالت رمل‌ها و تپه ماسه‌ها در دل کویر ورزنه تا کویر مصر که ساعت‌ها با اصفهان فاصله دارد متفاوت است و کشف محل و تغییرات هر کدام از تپه ماسه‌ها در هر کویر جذابیت تازه‌ای جدای از دیگر موارد دارد.

در این میان سیازگه نیز کویر دست‌نخورده دیگری است که زیبایی‌های متنوع و تازه‌ای دارد اما در میان نام کویرهای مشهور تا حدودی نام آن گم‌شده است و بر این اساس نیازمند توجه بیشتر مسئولان برای بهره‌گیری از جاذبه‌های یک کویر بکر و تا حدودی ناشناخته است که این امر به‌یقین در افزایش گردشگری داخلی و به‌ویژه خارجی اهمیت بسزایی دارد.

قدم زدن در «اثل گولی» گشت و گذار در «کندوان» غافلگیری در «لیقوان»

اسد بابایی

اگر تصمیم دارید یک آخر هفته تابستانی متفاوت را تجربه کنید پیشنهاد ما آذربایجان شرقی و شهر تبریز است، منطقه‌ای زیبا و چشم‌نواز که تعطیلاتی خاطره‌انگیز را برایتان رقم می‌زند.

آذربایجان شرقی و شهر تبریز به دلیل قرار گرفتن در منطقه کوهستانی دارای روز و شب‌های خنک در تابستان است که فضایی مفرح برای گردشگران داخلی و خارجی به حساب می‌آید.

تابستان‌های تبریز زیبا و خاطره‌انگیز است و گردشگران نقاط تفریحی مناسبی در فهرست گشت و گذارهایشان دارند. اگر شما هم می‌خواهید آخر هفته متفاوتی داشته باشید خواندن این گزارش را از دست ندهید. منطقه گردشگری کوه عون بن علی (عینالی)

کوه عینالی را باید «درند» شهر تبریز اطلاق کرد کوه قرمز رنگی که در شمال این شهر واقع شده است و با طرح جنگل کاری و تله کابین نمایی دیدنی به این منطقه داده شده است.

این تفرجگاه مردم تبریز و گردشگران دارای امکانات بسیاری مانند رستوران و کافی‌شاپ بوده و به‌جز استفاده از فضایی تفریحی، مسافران در این مکان می‌توانند از فرصت زیارت امامزادگان عون بن علی (ع) و زید بن علی (ع) و یادمان شهدا گمنام نیز توشه‌ای معنوی برای خود مهیا کنند.

در خنکای تابستان تبریز وقتی خواستید صبح دل‌انگیزی را شروع کنید باید با وسیله نقلیه شخصی و یا با تاکسی از طریق خیابان «ایده‌لو» یا «توبان پاسداران» به دامنه کوه برسید چون این مجموعه گردشگری متصل به شهر است و نیاز به خروج از شهر ندارد.

کوهی که تمام امکانات گردشگری و تفریحی را در خود دارد در وهله اول آبشار زیبا و تله کابین خودنمایی می‌کند و بعداً از آن رستوران (بام تبریز) است. برای دسترسی به بخش گردشگری این مجموعه تاکسی‌های ون برای انتقال سالمندان و کودکان به داخل مجموعه منتظر مهمانان تابستانی هستند و در یک کلام زیبایی این مجموعه غیرقابل وصف است و سالانه میلیون‌ها نفر از این مجموعه بازدید می‌کنند.

● «اثل گولی» فرصت متفاوت گشت و گذار

اثل گولی یا همان (شاه گولی) تبریز، از گردشگاه‌های زیبای تبریز است؛ که در جنوب شرقی تبریز بر دامنه تپه‌ای سرسبز واقع شده و مردم شهر تبریز و گردشگران دوست دارند تا آخر هفته حتماً در مجموعه پارک اثل گولی حضور داشته باشند. برای رفتن به این مجموعه اتوبوس‌های شرکت

به‌خصوص در تابستان هزاران نفر از عاشقان طبیعت را به این دره مصفا جذب می‌کند.

برای رسیدن به این دره شگفت‌انگیز باید از «شهرک خاوران» و شهر «باسمنج» و روستای «هروی» و «بیرق» عبور کرده تا به لیقوان برسید. تنها مسیر دسترسی این دهکده توریستی از شهر «باسمنج» می‌گذرد و تنها وسیله ایاب و ذهاب خودروهای سواری شخصی و تاکسی‌ها هستند.

● «کندوان» توریستی و تاریخی

کندوان منطقه‌ای توریستی و تاریخی در ۵۰ کیلومتری جنوب غربی تبریز است؛ که در ۱۸ کیلومتری جنوب اسکو، در دامنه سرسبز «سلطان داغی» واقع شده است ساکنین شهر تبریز و گردشگران برای مسافرت به این روستای بی‌نظیر باید از دو مسیر «شهر جدید سهند»، «اسکو» و «کندوان» و یا از مسیر «خسرو شاه»، «اسکو» و «کندوان» عبور کنند.

در اثر فعل و انفعالات آتش‌فشانی کوه‌های سهند؛ منظره‌ای در یکی از خوش آب و هواترین نقاط ایران ایجاد شده که بیشتر به نظر خواب‌وخیال می‌آید. ده‌ها کران چندتایی، جفتی، تکی، مخروطی شکل و دوک مانند؛ یکی از بهترین مناظر طبیعی ایران را پدید آورده است.

کندوان دارای امکانات رفاهی مناسب مانند هتل صخره‌ای، انواع رستوران‌های سنتی، کافی‌شاپ و مرکز خرید سوغات سنتی است و میزبان شایسته‌ای برای تعطیلات آخر هفته هم‌وطنان عزیزمان به شمار می‌رود.

شماری از مردم تبریز، روزهای تعطیل و اوقات فراغت خود را در فضای سبز کناره‌های این دریاچه سپری می‌کنند. قوری گول به دلیل ویژگی‌های محیطی و زیستگاهی حیات‌وحش، به‌عنوان تالاب بین‌المللی به ثبت رسیده است.

● سفر به «دره لیقوان» را فراموش نکنید

وقتی که نام لیقوان به میان می‌آید همه طعم متفاوت نپیر لیقوان را به یاد می‌آورند و به یاد این منطقه می‌افتند ولی به‌جز نپیر که شهرت جهانی یافته است، طبیعت زیبا و سرسبز این منطقه در آخر هفته میزبان هزاران نفر از مردم شهر تبریز و مسافران تابستانی است. ولی صد افسوس که ویلا سازی در این منطقه باعث شده تا رخ زیبای این منطقه در حصار دیوارهای بتنی مدفون شود.

لیقوان که در ۳۶ کیلومتری جنوب شرق تبریز واقع شده است یک روستای کوهستانی و ییلاقی در دامنه کوه سهند است که درست در قسمت شرقی این روستا دره بسیار باصفایی وجود دارد که رودخانه لیقوان از آن می‌گذرد و این منطقه را سیراب می‌کند.

دره لیقوان با گل‌های محمدی و زیبای خود آن چنان شما را غافلگیر می‌کند که دوست ندارید دیگر این مکان تفریحی را ترک کنید. در این منطقه زیبا انواع میوه‌های درختی در فصل تابستان در برابر دیدگان شما خودنمایی می‌کنند.

کشزارهای سرسبز و باغ‌های میوه هرساله

واحد از مسیر پایانه بانک ملی و مترو تبریز مسافران را به این مجموعه زیبا و تاریخی منتقل می‌کنند.

اثل گولی استخری بزرگ، به شکل مربع به مساحت ۵۴ هزار و ۶۷۵ مترمربع است و در جنوب آن تپه‌ای وجود دارد؛ که آن را از بالا تا پایین، هم‌سطح استخر، پله بندی کرده و نهر آبی از آن به سمت پایین روان است.

در مرکز استخر، عمارتی به شیوه سنتی به شکل یک کلاه‌فرنگی در دوطبقه ساخته شده که در حال حاضر با کاربری رستوران آماده ارائه خدمات به گردشگران است.

این مجموعه گردشگری با داشتن یک هتل ۵ ستاره، رستوران، پارکینگ، شهر بازی، زمین اسکیت، و دیگر امکانات عمومی برای سپری کردن یک روز تعطیل انتخاب خوبی است.

● دریاچه «قوری گول» چشم‌اندازی بی‌نظیر

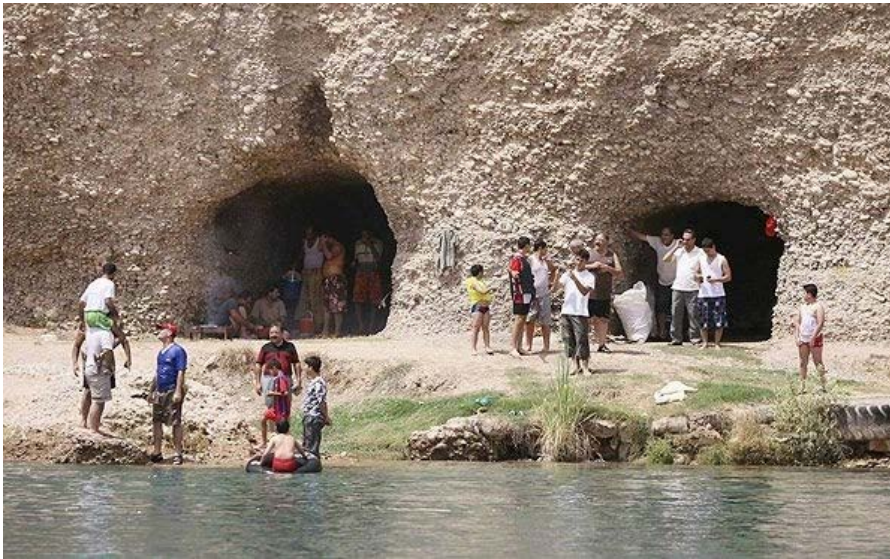
دریاچه قوری گل که در مسیر جاده قدیم تبریز به تهران و در فاصله ۴۵ کیلومتری از شهر تبریز واقع شده است از دیگر مراکز گردشگری استان آذربایجان شرقی است، این دریاچه مثلث شکل، با وسعت ۲۴۰ هکتار با پستی و بلندی‌های اطرافش چشم‌انداز زیبایی را برای خانواده‌ها آفریده است. این دریاچه، با انواع پرندگان آبزی، از مراکزی است که پرندگان نگاران به عکاسی و ثبت لحظات شگفت‌انگیز از پرندگان بومی و مهاجر می‌پردازند.

کت های دزفول؛ جاذبه گردشگری منحصر بفرد فصل گرما

با فرارسیدن فصل گرما، کت های موجود در کنار رودخانه دز به یکی از محبوب ترین تفریحات خانواده های دزفولی و گردشگران خوزستانی تبدیل شده اند.

رویا رجبی

کت های دزفول پناهگاه یا خنک کننده های ساخت بشر در روزگار دور هستند. صخره هایی که مردم شهرستان دزفول از گرمای داغ تابستان به آن پناه می برده اند. با این حال آنطور که کارشناسان می گویند هنوز تاریخ دقیق پیدایش و ساخت کت ها مشخص نشده است.

کت های دزفول در دل صخره های کنار رودخانه که از جنس سنگ کانگرومرآ تشکیل شده اند، حفر شده اند و در گذشته اغلب برای فرار از گرمای طاقت فرسای تابستان مورد استفاده مردم بوده اند.

دیواره کت ها ارتفاعی بین دو تا چهار متر داشته و سقف آن ها به وسیله سنگ های ریز و درشت که به شکل طبیعی زمین هستند، تزیین شده اند. مساحت کت ها بسته به امکان توسعه و کاربرد آنها از ۵ مترمربع شروع شده و تا بیش از ۱۰۰ مترمربع نیز حفر می شوند.

با وجودی که استان خوزستان یکی از گرم ترین استان های کشور است اما در شمال این استان یعنی شهرستان دزفول، عبور رودخانه دز از وسط این شهر، تفریحگاه های متنوعی برای فصول گرم سال فراهم کرده که آن را از سایر شهرهای این استان متمایز می کند و در فصول گرم سال نیز می تواند علاوه بر استفاده مردم این شهر و شهرهای اطراف، مقصد گردشگری سایر هموطنان علاقمند به طبیعت و تفریحات تابستانه باشد. تجربه ای که در نوع خود منحصر به فرد است. یکی از این تفریحات حفره های غارمانندی هستند که در کنار ساحل رود دز حفر شده اند و در بین مردم دزفول به کت (kat) مشهور هستند.

زمانی و توسط چه کسانی حفر شده اند به طور کامل مشخص نشده اما آن چه مسلم است این است که در گذشته که وسایل خنک کننده مانند امروز وجود نداشت مردم دزفول برای فرار از گرمای هوا در تابستان و هم چنین استفاده از آب رودخانه دز، شنا کردن در آن و لذت بردن از محیط، این فضاها را در صخره های مجاور رودخانه دز ایجاد کرده اند و به آن ها پناه می بردند.

وی عنوان می کند: این درحالی است که در زمان های گذشته افرادی با عنوان میراب یا آبسالار وظیفه کنترل ورودی به تونل های آبرسانی و شبکه های آبیاری زیرزمینی آن زمان شهر دزفول را بر عهده داشتند که این افراد از کت ها برای اقامت در کنار دهانه ورودی آب به شبکه آبرسانی که در زبان محلی به قمش (قنات) معروفاند، استفاده می کردند.

● پراکندگی کت ها

مدیر انجمن دوستداران و پژوهشگران شهرستان دزفول همچنین اظهار می کند: در طول مسیر رودخانه دز کت های زیادی وجود به صورت دست کنده در طول زمان به وجود آمده است. در ساحل این رود همیشه جاری در شهرستان دزفول، از پایین دست سد دز، کت هایی به صورت پراکنده وجود دارند که در منطقه لالال و کویتیه در شمال شهر دزفول تا طال خانی، تراکم این کت ها از سایر نقاط بیشتر است. همچنین برخی کت ها در منطقه دووه و وسط شهر، همچنان مورد استفاده قرار می گیرند.

● تلاش برای درآمد زایی

به گزارش مهر، با توجه به شرایط آب و هوایی شهرستان دزفول، کت ها از خردادماه که اوج گرمای هوا است تا مهرماه پذیرای گردشگران و علاقمندان هستند. اکنون نیز با توجه به شدت گرما در سال جاری روزانه شاهد حضور خانواده های بسیار زیادی در اطراف رودخانه دز به ویژه در کت ها هستیم. کت های دزفول با وجود تمام امتیازات و ویژگی های منحصر به فردی که دارند اما از آنجایی که عمدتاً مربوط به افراد خاص و یا ادارات هستند باعث شده تا عده ای از مردم از بهره مندی از این جاذبه های گردشگری محروم باشند. بنابراین پیشنهاد می شود که تعدادی از این کت ها با سرمایه گذاری شهرداری و با برنامه ریزی اصولی به کت های عمومی تبدیل شوند تا با ایجاد برخی امکانات در کنار آنها، بتوان خدمات خوبی به مردم و گردشگران برای درآمد زایی ارائه کرد.

● محبوب با کارکرد گردشگری

این فعال و کارشناس میراث فرهنگی ادامه می دهد: امروزه کت ها همچنان محبوبیت خود را حفظ کرده و به محلی تفریحی با کارکرد گردشگری تبدیل شده اند. مردم بسیاری از شهرهای مختلف، به خصوص شهرهایی با آب و هوای گرم در تابستان به شهر دزفول آمده و ساعاتی از شبانه روز را درون این کت ها و در کنار ساحل زیبای رود دز می گذرانند. آذرخش یادآور می شود: شبیه بودن فضای درون کت ها به غار و نزدیکی به رود موجب می شود، اقامت در این کت ها در طول گرمای روز برای مردم بدون استفاده از هیچ گونه وسایل برقی و خنک کننده و برای فرار از زندگی ماشینی، دلپذیر و لذت بخش باشد.

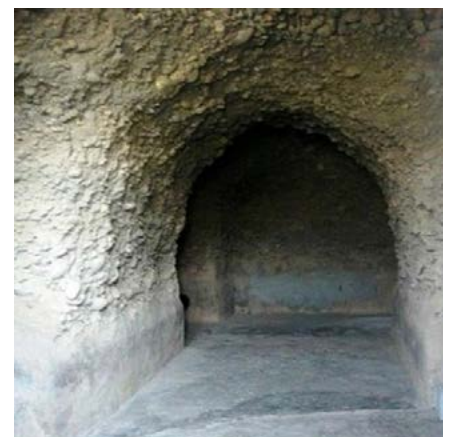
وی اضافه می کند: علاوه بر آن در محل هایی که عمق رود مناسب است با رعایت نکات ایمنی (استفاده از جلیقه و یا آشنایی مناسب با قنوت شنا و قسمت های با شدت جریان مناسب آب) شنا در رودخانه تفریحی بسیار لذت بخش است. همچنین مجاورت با رود در فرصت استفاده از قایق سواری و انواع ورزش های آبی دیگر نظیر جت اسکی، ماهی گیری و... را فراهم می آورد.

آذرخش در ادامه می گوید: در دزفول با نزدیک شدن به ماه های گرم سال، خانواده هایی که کت هایی در اختیار دارند همانند خانه تکانی ایام نوروز آن ها را برای استفاده مهیا می کنند. همچنین برخی نیز کت هایی برای استفاده گردشگران و مسافرانی که به این قصد به دزفول سفر می کنند آماده می کنند. علاوه بر فصل تابستان در ایام نوروز نیز این کت ها جاذبه

● مکانی برای فرار از گرما

مدیر انجمن دوستداران و پژوهشگران شهرستان دزفول در این رابطه اظهار می کند: در شرق شناسی روسی، کلمه کت را به معنای کننن ترجمه کرده اند. فرهنگ دهخدا واژه کت را کاریز، و کاریز کن را/ کت کن/ معنی می کند و در مورد کاریز می نویسد: کاریز، جوی آبی را گویند که در زیر زمین بکنند، تا آب از آن روان شود. (در دزفول کاریز به قمش یا قنات شهرت دارد). در فرهنگ عربی نیز «کُهف» معنایی معادل کت دارد.

محمد آذرخش می افزاید: این موضوع که کت ها در چه

گردشگری چهارمحال و بختیاری رونق گرفت/ هتل ها اتاق خالی ندارند

ورود مسافران بیشمار به استان چهارمحال و بختیاری موجب پر شدن اتاق های خالی بسیاری از هتل های این استان شده و بخش گردشگری این استان رونق گرفته است.

محمد رضا موسوی

استان چهارمحال و بختیاری استانی کوچک با ظرفیت های بسیار است که جاذبه های گردشگری و آب هوای خنک سرآمد ظرفیت این استان به شمار می رود. استان چهارمحال و بختیاری یکی از استان های گردشگری و توریستی کشور به شمار می رود که هر ساله میزبان مسافران و گردشگران بسیاری است. این استان دارای جاذبه های گردشگری متعددی بوده و فصل تابستان فرصت مناسبی برای گشت وگذار در این استان است. چهارمحال و بختیاری با داشتن جاذبه های گردشگری مختلف از جمله تالاب، رودخانه، جنگل، کوهستان های مرتفع و... هر ساله میزبان مسافران بسیاری است.

انباشت برف در ارتفاعات استان سبب شده معروف ترین رودخانه های دائمی جنوب غربی و مرکزی ایران یعنی کارون، زاینده رود در ارتفاعات این استان سرچشمه گیرند. جنگل های بلوط، زالزالک و برخی دیگر از گیاهان پهن برگ و نیز آبشارها، غارها، چشمه سارها با آب فراوان، مناطق حفاظت شده، گردشگاه ها و گرداب ها از دیگر عوامل طبیعی و اکو توریسم استان محسوب می شوند.

آب و هوای خنک، مسافران بسیاری را در طول تابستان به استان چهارمحال و بختیاری می کشاند که بیشتر این مسافران اهل استان خوزستان و استان اصفهان و فارس هستند.

در حال حاضر مسافران بسیاری به واسطه تعطیلات آخر هفته وارد استان چهارمحال و بختیاری شده اند و در نقاط مختلف این

استان به ویژه شهرستان های سامان، کوهرنگ، بروجن و شهرکرد اقامت کرده اند.

هتل های شهر بروجن در حال حاضر اتاق خالی ندارد و تمام اتاق های هتل های این منطقه از مسافر پر شده است.

در منطقه سیا سرد بروجن مسافران بسیاری چادر برپا و اقامت چادری را انتخاب کرده اند. در ورودی شهرکرد در پارک لاله شهرکرد نیز مسافران بسیاری از استان های خوزستان و فارس در چادر اقامت کرده اند. کمبود خدمات یکی از مهم ترین مشکلات در زمان ورود بی شمار مسافران و گردشگران به این استان است که برخی مسافران از آن گلایه دارند.

هم اکنون هزاران مسافر در پارک لاله شهرکرد با برپایی چادر اقامت کرده اند اما متأسفانه خدمات ارائه شده در این پارک جوابگوی نیاز مسافران نیستی که از مسافران خوزستانی اظهار داشت: هم اکنون هزاران

بختیاری با اشاره به اینکه هتل های چهارمحال و بختیاری رونق گرفته اند، عنوان کرد: به واسطه ورود مسافران بی شمار به استان، بسیاری از اتاق های هتل های این استان پر شده است.

فریدون رئیسی عنوان کرد: هتل های چهارمحال و بختیاری در ابتدای سال و ماه های ابتدای سال کم رونق بودند و سال پررونقی را در ابتدای سال آغاز نکردند. وی تأکید کرد: هم اکنون ورود مسافران به استان افزایش پیدا کرده است.

مدیر اتحادیه هتل داران چهارمحال و بختیاری بیان کرد: هم اکنون هتل های شهرستان کوهرنگ نیز از رونق بالایی برخوردار شده اند و هتل داران از ورود مسافران بسیار راضی هستند.

بیشترین مسافران به شهرستان های سامان، شهرکرد و بروجن سفر کرده اند مدیرکل میراث فرهنگی استان چهارمحال و بختیاری نیز با اشاره به ورود مسافران و گردشگران به استان، اظهار داشت: در حال حاضر بیشترین مسافران به شهرستان های سامان، شهرکرد و بروجن سفر کرده اند.

بهمن عسگری عنوان کرد: هم اکنون بخش گردشگری در این استان از رونق برخوردار شده است و ورود مسافران و گردشگران موجب رونق بازار شهرهای مختلف این استان شده است.

عسگری سوادجانی گفت: ۱۵ دفتر اطلاع رسانی گردشگری و رزرواسیون اماکن اقامتی نیز در شهرستان های شهرکرد و سامان برای راهنمایی گردشگران و مسافران با مجوز از این اداره کل در حال فعالیت هستند.

مسافر در پارک لاله شهرکرد با برپایی چادر اقامت کرده اند اما متأسفانه خدمات ارائه شده در این پارک جوابگوی نیاز مسافران نیست.

وی افزود: سرویس های بهداشتی این پارک جوابگوی نیاز مسافران و گردشگران نیست و یک مسافر باید زمان بسیار طولانی در صف با ایستند تا بتواند از سرویس بهداشتی این پارک استفاده کند. وی در ادامه عنوان کرد: نبود جای پارک خودرو از دیگر مشکلات است که باید مسئولان مربوطه برای توسعه گردشگری منطقه به آن توجه کنند.

یکی از مسافران استان فارس اظهار داشت: استان چهارمحال و بختیاری استانی بسیار زیبا با آب و هوای خنک است که هم اکنون میزبان مسافران و گردشگران بسیاری است.

وی عنوان کرد: زیرساخت های گردشگری در این استان همچنان نسبت به استان های دیگر از توسعه کمتری برخوردار است.

وی افزود: با وجود اینکه جاده های مهم استان های دیگر کشور چهار خطه هستند و استاندارد سازی شده اند اما در حال حاضر شاهد این هستیم که برخی جاده های پر تردد این استان همچنان دو خطه هستند و تصادفات بسیاری در آن اتفاق می افتد. وی بیان کرد: توسعه جاده ها نقش مهمی در بالا بردن رضایت مسافران و گردشگران این منطقه خواهد داشت.

● هتل های چهارمحال و بختیاری رونق گرفتند

مدیر اتحادیه هتل داران چهارمحال و

موزه آستان قدس رنگین کمان تاریخ / نمایش دست خط ائمه تافرش ۲۵۰۰ ساله

موزه آستان قدس در جوار بارگاه نورانی امام رضا(ع) گنجینه و رنگین کمانی تاریخی و مذهبی است که در آن از دست خط ائمه اطهار تا فرش هایی با قدمت ۲۵۰۰ سال به نمایش گذاشته شده است.

یاسر ظریفی

در گنجینه نقاشی و هنرهای تجسمی اولین تابلویی که توجه هر بیننده ای را جلب می کند، منظره روستایی است بکر و سرسبز که برای لحظاتی علاقمندان به هنر نقاشی رنگ و روغن را به روستای قدیمی «پول کجور مازندران» می برد. از ویژگی های منحصر به فرد این اثر می توان به طبیعی و زنده بودن آن و خلق فضایی صمیمی و دیر آشنا برای دوستداران طبیعت اشاره کرد. ناگفته نماند که این اثر هنرمند چیره دست استاد کمال الملک در تاریخ ۱۲۹۲ قمری است.

● ۳۰ اثر نقاشی در سبک های مختلف از دیگر

جاذبه های این گنجینه هنری است

همچنین تابلوهای رودخانه شیلات فرح آباد مازندران، اولین پیام، عصر عاشورا، ضامن آهو و چهارده معصوم از دیگر آثار برجسته این گنجینه هستند که هر کدام دنیایی از فرهنگ و خاطرات ایرانی و اسلامی را برای بازدیدکنندگان تداعی می کند. برای نمونه می توان به تابلو «راز آفرینش»، اثر هنرمند خوش ذوق منصوره قدیریان اشاره کرد. مهمترین خصیصه این تابلو استفاده از تکنیک رنگ روغن روی چرم است که زیبایی خاصی را از خود به نمایش گذاشته است.

شکوه آثار نقاشی و هنری اهدایی و وقفی این گنجینه بیشتر به خاطر جمع شدن آثار هنرمندان به نام و برجسته ایرانی و اروپایی از جمله کمال الملک نقاش معروف دوره قاجار، ویلیام جیمز و بی دبلیو لیدر است.

وجود ۳۰ اثر نقاشی در سبک های مختلف ناتوازیسم، نگارگری، آبستره از دیگر جاذبه های این گنجینه هنری است.

● تار و پودهایی از جنس هنر و عشق؛ گنجینه فرش

مجموعه هنرهای تجسمی که تمام بشود به گنجینه فرش که در طبقه پایین موزه قرار دارد می رسد.

گنجینه فرش در تاریخ هجدهم تیر سال ۱۳۷۷ همزمان با میلاد مسعود پیامبر اکرم (ص) و امام جعفر صادق (ع) افتتاح شده است. هدف از برپایی این گنجینه، آشنا کردن اقشار مختلف مردم با هنرهای اصیل مرتبط با فرش و انواع دستبافت هایی است که در این گنجینه در معرض تماشا گذاشته شده اند. از فرش های نفیس این گنجینه می توان به قالی عصر صفوی با قدمت ۵۰۰ ساله و قالی هفت شهر عشق اشاره کرد.

خط استاد عباسی مزین می کرده اند که البته چه مکانی بهتر از حرم امام هشتم (ع) برای نمایش آثار شاخص هنری هنرمندان.

در مرکز موزه سومین ضریح حرم مطهر امام رضا (ع) قرار دارد که چهار شمع در چهار ضلع فوقانی آن نصب شده است. در دوران های قدیم که برق نبوده است، برای روشنایی حرم از شمع بهره می برده اند و این دلیلی می شود برای به کار بردن شمعمان ها بر بالای ضریح مطهر.

قبل از این تاریخ، دو ضریح چوبی و ضریح مرصع بر روی مرقد مطهر نصب بوده است، اگر چه به نظر بیشتر مورخان، تاریخ نصب و نام بانی ضریح سوم نا مشخص است اما به طور قطع و مسلم این ضریح در عهد فتحعلی شاه قاجار وجود داشته است، چنانکه برخی منابع به در مرصع نصب شده بر روی این ضریح که توسط فتحعلی شاه در تاریخ ۱۲۳۳ قمری اهدا شده اشاره دارند که در ضلع شرقی ضریح نصب بوده است. در حالی که به نوشته اعتمادالسلطنه این ضریح فاقد کتیبه است. سومین ضریح در بهمن ماه سال ۱۳۳۸ شمسی تعویض شد.

بارگاه نورانی امام رضا(ع) در مشهد، سالانه پذیرای زائران داخلی و خارجی بی شماری است که به قصد زیارت رنج سفر را چه هوایی و چه زمینی نادیده می گیرند و می آیند تا دست های خالی را پر کنند، شفا بگیرند، می آیند تا به اندازه ظرف وجودی خود لبریز از مهربانی شوند و حال خود را خوب کنند. مجموعه بارگاه هشتمین امام شیعیان علاوه بر ایجاد فرصتی برای زیارت، کتابخانه ای کم نظیر برای محققان، فضاهایی برای نشاط کودکان و نیز جاذبه های فراوانی برای سیاحت گردشگران داخلی و خارجی نیز مهیا کرده است.

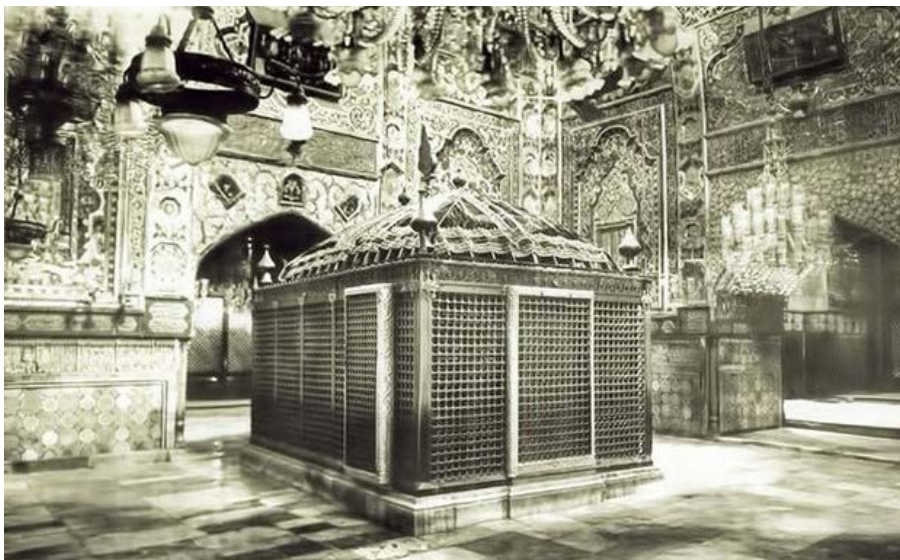
یکی از جاذبه های گردشگری و تفریحی این مجموعه، موزه ها و گنجینه های قدیمی و تاریخی است که آثار و نفایس مختلفی را در دل خود جای داده است.

موزه آستان قدس رضوی شامل گنجینه قرآن، فرش و منسوجات، نجوم و ساعت، گنجینه سلاح، گنجینه تمبر، اسکناس و مسکوکات، گنجینه مدال، تاریخ مشهد، نقاشی، گنجینه صدف و حلزون و آبریزان، گنجینه ظروف، گنجینه اشیای سنگی و سفال، هدایای مقام معظم رهبری، موزه ملی ملک و موزه مردم شناسی است. اولین موزه در آستان قدس رضوی در سال ۱۳۲۴ هجری شمسی در ساختمانی به مساحت ۱۰۲۴ متر مربع در صحن امام خمینی بنا شده و مجموعه موزه های فعلی آستان قدس در صحن کوثر قرار دارند.

اولین گنجینه مجموعه اشیای سنگی و سفالی است و اولین شیء که در بازدید از موزه در مقابل دیدگان قرار می گیرد سنگ سفید رنگی است که نظر بازدیدکنندگان را به خود جلب می کند. اولین سنگ قبر منسوب به مرقد مطهر امام رضا (ع) که با نهایت ظرافت از سنگ سفید صابونی تراشیده و ساخته شده است. این سنگ شامل یک متن محرابی در وسط و دو کتیبه در حاشیه به خط کوفی و در قسمت محرابی شکل، نام بانی آن احمد بن علی بن احمد علوی حسینی و نام سازنده عبدالله بن احمد قره که بر روی آن حکاکی شده است.

بیشتر آثار این موزه مورد مرمت و بازسازی قرار گرفته اند در این بین آثاری مربوط به قرن هفتم و هشتم، و به خصوص آثاری از دوران صفوی و قاجار به چشم می آید.

از جمله کتیبه های موجود، کتیبه های طلاکاری حرم با خط استاد علیرضا عباسی خوشنویس به نام دوران صفوی است که بسیار چشم نواز است. شاهان صفوی بهترین مکان ها را به

مختلف تاریخ، از جمله دیدنی‌های این گنجینه است. از جمله سلاح‌های مختلف در این مجموعه، شمشیر فولادی جواهردار است. قبضه این شمشیر احتمالا از شاخ یو فالو، بلچاق و آهنگ و قبه شمشیر با طرح منقش گلداز طلاکوب شده است. این نوع شمشیر با انحنای زیاد از دوره صفوی رایج بوده است.

● شگفتی آفرینش در گنجینه آذربایجان

در انتهای گنجینه اسلحه و سلاح‌های جنگی، گنجینه آذربایجان قرار دارد که در این مجموعه نزدیک به ۵۰۸ قطعه از شگفت‌انگیزترین موجودات دریایی گردآوری شده است و از شاخص‌ترین موجودات آبی که توجه بیشتر بازدیدکنندگان را به خود جلب می‌کند.

● موزه نجوم

گنجینه بعدی محلی است از انواع وسایل نجومی و رصدی از اسطرلابی که با فلز برنج ساخته شده است، تا دوربین تک چشمی جواهرنشان دیده می‌شود.

گنجینه قرآن و تفایس مقصد بعدی است، که ساختمانی جدا از موزه مرکزی دارد. وارد موزه که بشوید اولین اثری که نظر هر بیننده‌ای را به خود جلب می‌کند پرده بزرگی است که نقاشی‌های مربوط به واقعه عاشورا را به تصویر کشیده است.

این اثر بزرگترین پرده تزیین خوانی روز عاشورا و متعلق به دوران قاجاریه است که با رنگ روغن و بر روی پارچه ابریشم نقاشی شده و گرداگرد این اثر ترجیع بند معروف محتشم کاشانی نوشته است.

در این گنجینه صفحاتی از قرآن‌هایی نفیس منسوب به دستخط حضرت علی (ع)، امام حسن (ع)، امام حسین (ع)، امام سجاد (ع) و امام رضا (ع) مجموعه‌ای کم نظیر و روحانی برای بازدیدکنندگان فراهم کرده است.

همچنین در بخش‌های دیگری از این گنجینه، مجموعه‌هایی از نسخ خطی از جمله دیوان حافظ وجود دارد.

● گنجینه ای از هدایای دوستداران جمهوری اسلامی ایران

از دیگر آثار نفیسی که در طبقه همکف که متعلق به مقام معظم رهبری بوده و از سوی ایشان به موزه آستان قدس اهدا شده است می‌توان از تابلوهای خط و تذهیب، نقاشی، فرش، تراش روی شیشه، معرق چوب، معرق صدف، سوزن‌دوزی، قلم زنی روی مس، انواع ظروف، ماکت‌ها، مدال‌ها نام برد که توسط شخصیت‌های داخلی و خارجی به مقام معظم رهبری هدیه شده است.

از جمله این هدایای با ارزش ماکت قدس شریف است که از صدف ساخته شده است.

دو عدد سکه نقره مربوط به ولایت‌عهدی امام رضا (ع) است. پس از اینکه آن حضرت در رمضان سال ۲۰۱ هجری قمری مجبور به پذیرش ولایت‌عهدی مأمون شدند، به دستور وی این سکه‌ها در سال ۲۰۲ هجری قمری در سمرقند و در سال ۲۰۳ هجری قمری در اصفهان ضرب شد.

بر روی سکه ضرب اصفهان حک شده است: «الله محمد رسول الله المأمون خلیفه الله مما امر به الامیر الرضا ولی عهد المسلمین علی بن موسی بن علی بن ابی طالب ذوالریاستین» و در حاشیه آن نوشته شده «محمد رسول الله ارسله بالهدی و دین الحق لیظهره علی الدین کله و لو کره المشرکون». در پشت سکه عبارت «لا اله الا الله وحده لا شریک له المشرق» دیده می‌شود.

در حاشیه داخلی پشت سکه نیز عبارت «بسم الله ضرب هذا الدرهم ... اصفهان سنه ثلث و مائتین» و در حاشیه بیرونی آن عبارت «الله الامور من قبل و من بعد و یومئذ یفرح المؤمنون بنصر الله» دیده می‌شود.

● ارادت پهلوانان و قهرمانان به هشتمین خورشید

در بخشی از این موزه مدال‌های اهدایی جهان پهلوان تختی به موزه آستان قدس رضوی خودنمایی می‌کند. از دیگر مدال‌های تقدیمی به گنجینه مدال می‌توان از مدال‌های تقدیمی جبار فعلی قهرمان بوکس، علیرضا نصرآزادانی قهرمان بین‌المللی تکاندو، مدال‌ها و تقدیرنامه‌های شادروان رضا صادقی که در المپادهای ریاضی و کامپیوتر در شهر تورنتو کانادا در سال ۱۹۹۵ میلادی کسب کرده بود، یاد کرد.

تقریباً همگان با پهلوانان و قهرمانان میادین ورزشی آشنا هستند، در اینجا شاید خالی از لطف نباشد که چند سطری از زندگی شادروان رضا صادقی ذکر شود.

رضا صادقی در روز نخست اردیبهشت سال ۱۳۵۶ در مشهد مقدس به دنیا آمد و در ۵ سالگی قرآن را آموخت. تحصیلات ابتدایی را در مدرسه شهید هاشمی‌نژاد چکنه سفلی از توابع نیشابور و دبیرستان را در مرکز استعدادهای درخشان مشهد به پایان رساند.

مهر ماه ۱۳۷۴ در رشته ریاضی محض دانشکده ریاضی دانشگاه صنعتی شریف مشغول تحصیل شد و مدال‌های رنگارنگی را در المپادهای ریاضی کسب کرد. ارائه مقاله اعداد ساختنی-جهان متناهی در نخستین سمینار ریاضی دانشجویان کشور در دانشگاه شهید چمران اهواز از افتخارات او در سال ۷۶ بود که پس از دفاع از این مقاله و در راه بازگشت از اهواز به تهران سحرگاه ۲۶ اسفندماه سال ۷۶ اتوبوس حامل دانشجویان دانشگاه صنعتی شریف به دره سقوط کرد و وی به اتفاق شش تن دیگر جان خود را از دست دادند.

● سیر تکاملی جنگ‌ها در گنجینه اسلحه و سلاح

در ادامه راهروها و طبقات موزه مرکزی آستان قدس، گنجینه اسلحه و سلاح‌های جنگی، فضایی است که سیر تکاملی اسلحه‌سازی را در برابر دیدگان قرار می‌دهد. انواع اسلحه‌های قدیمی، انواع شمشیر و لباس‌های رزم در دوران‌های

از جمله زیباترین فرش‌های این مجموعه که بیانگر فرهنگ و تمدن ایرانی-اسلامی است، فرش هفت شهر عشق است که بیننده را محو تصاویر و نقوش بی نظیر خود می‌کند. این فرش در ابعاد ۳۷۰ × ۴۶۰ سانتی متر و با طرح محرابی در سال ۱۳۹۴ هجری قمری بافته شده و مزین به تصویر اماکن مذهبی هفت شهر مکه، مدینه، کربلا، نجف، مشهد، کازمین و سامرا و همچنین تصاویری از بناها و اماکن مذهبی دیگر همچون مسجد امام اصفهان و مقبره شعرایی چون سعدی، حافظ، فردوسی است.

در گرداگرد این هفت تصویر، فرشتگان با نگاره‌های برگ‌مانند مشاهده می‌شوند که گویی در حال عبادت و راز و نیاز با این اماکن هستند. این قالی توسط استاد محمود فرشچیان طراحی و توسط حاج مهدی صفدرزاده حقیقی بافته و اهدا شده است.

قدیمی‌ترین فرش موجود که تا کنون به دست آمده، فرش پازیریک نام دارد که مربوط به ۲۵۰۰ سال پیش است. این قالی کهن دارای نقش مایه‌هایی شبیه به تخت جمشید است.

قالی باغ مرجان‌ها، تابلو فرش کاخ چهل ستون، تابلو فرش عصر عاشورا، قالی مسجدالنبی و قالی پرده‌ای دو رو از دیگر شاهکارهای هنر ظریف‌دستان ایرانی در این گنجینه است. تار و پود فرش‌ها روح را با حکایت‌های نهفته در این آثار گره می‌زند و دیدن هر فرش و قالی، که بیشتر به تابلوهای نقاشی شباهت دارند تا تزیینات، گره‌ها را به نمایش می‌گذارد.

در این گنجینه بی نظیر مجموعه ۵۷ تخته قالی و قالیچه از نفیس‌ترین شاهکارهای هنری در معرض نمایش قرار گرفته که مربوط به دوره‌های خاص و فرهنگ‌های متفاوت است.

● سکه ولایت‌عهدی امام رضا در گنجینه اسکناس

گنجینه تمپر و اسکناس یکی دیگر از گنجینه‌های تخصصی در مجموعه موزه‌های آستان قدس رضوی است.

گنجینه تمپر و اسکناس در تاریخ ۲۱ بهمن سال ۱۳۶۹ به عنوان دومین گنجینه تخصصی در مجموعه موزه‌های آستان قدس رضوی افتتاح شد که در این مجموعه می‌توان با آداب رسوم و آثار تاریخی هر کشور و ملتی از طریق تمپر‌ها و اسکناس‌هایشان آشنا شد.

آنچه این گنجینه را در مقایسه با دیگر گنجینه‌ها و موزه‌های مشابه در جایگاه ویژه‌ای قرار می‌دهد، آن است که تقریباً تمامی تمپر‌ها و دیگر اقالام پستی، اسکناس‌ها و مسکوکات به نمایش گذاشته شده و موجود در آن از مجموعه هدایای تقدیم شده به آستان مقدس ثامن الائمه تشکیل شده است.

در این گنجینه، بیش از ۴۲۲ هزار قطعه انواع تمپر و دیگر اقالام پستی، ۱۴ هزار برگ اسکناس و ۲۷ هزار عدد مسکوکات موجود است که تنها بخشی از آن، در سالن نمایش در معرض دید عموم قرار داده شده و قسمت اعظم آن در مخزن گنجینه نگهداری می‌شود.

از منحصر به فردترین آثار موجود در موزه آستان قدس رضوی

وجود قنات دو طبقه در اصفهان / وقتی نیاز بشر به خلاقیت ختم می شود

فاطمه کازرونی

قنات یکی از نمونه های بارز جلوه فرهنگ و هنر در معماری اصیل ایرانی است که وجود قنات های منحصر به فرد در اصفهان نمونه ای از خلاقیت و معماری کهن مردمان این سرزمین است.

گوشه گوشه این خاک هنرپرور به دست آفریده های هنرمندانی مزین است که در هنگام هنر آفرینی در ذهن روشن و تیزبین خود تلفیقی از روح آسمانی بشریت را با نیازهای مادی مدنظر داشته و بر این اساس شاید کمتر ساخته دست بشری در این دیار کهن تنها جنبه تزئینی داشته است.

این مسئله تنها به مصنوعات بشری مانند کاسه، بشقاب و گلدان های مینا، خاتم و فیروزه کوب، سفره های قلمکار، قاب های منبت کاری، کیف و کفش چرم و غیره ختم نمی شود بلکه شاخص ترین نمونه هنر کاربردی دستان ایرانی در معماری بناها نمود پیدا می کند؛ جایی که حتی فرهنگ و فلسفه نهفته در ساخت هر پی و آجر یک قنات نیز شگفتانگیز می شود.

قنات ها از دوره هخامنشی و بیشتر در مکان های فاقد رودخانه و چشمه توسط ایرانیان ساخته شده است و با خلق این شیوه استحصال آب با دانش سنتی، زندگی در این مناطق امکان پذیر شده است.

گرچه در کشورهای عربی مانند عمان و کشورهای آفریقایی و حوزه فرهنگ ایرانی تا نخب جوان و آذربایجان هم قنات وجود دارد اما قنات در تمام کشورهای دنیا از این جهت که ایرانیان پایه گذار آن بوده اند، اهمیت دارد.

روش ساخت قنات های ایرانی به عنوان یک تکنیک مهم در ساخت ابراهه آبی حیرت جهانیان را برانگیخته است و بر این اساس چندی پیش در اجلاس یونسکو مجموعه قنات های ایرانی شامل ۱۱ قنات به ثبت جهانی رسید که از این تعداد سه قنات مون در اردستان، وزوان در اردستان و مزدآباد میمه در استان اصفهان واقع شده اند.

هر کدام از این قنات ها دارای ویژگی های شاخص و خاصی هستند که شاید هر یک با دیگری متفاوت است و با معماری بی نظیر خود باز هم فرهنگ و هنر اصیل ایرانی را در چشم جهانیان به تصویر می کشد.

در این ارتباط فریدون الهیاری مدیر کل میراث فرهنگی اصفهان با بیان اینکه در هر گوشه کشور ایران فرهنگ و تمدن ایرانی به شکلی خاص نمود یافته است، اظهار داشت: با توجه به اهمیت ثبت میراث های تاریخی کشور در فهرست یونسکو و امکان تنها ثبت یک اثر در طول یک سال ثبت مجموعه های تاریخی مورد توجه قرار گرفته است.

وی با بیان اینکه ثبت مجموعه قنات های تاریخی ایران به عنوان سومین مجموعه پس از ثبت سلسله باغ های ایرانی و سلسله کلیساهای کشور سال گذشته در دستور کار میراث فرهنگی قرار گرفت، افزود: ارزیابان یونسکو در تابستان سال گذشته از مجموعه قنات های کشور بازدید کردند و بر این اساس تهیه پرونده و اقدامات ایجاد زیرساخت برای این قنات ها در دستور کار میراث فرهنگی قرار گرفت.

● قنات ها بخش مهمی از میراث فرهنگی ملموس هستند

مدیر کل میراث فرهنگی اصفهان با بیان اینکه سه قنات اصفهان در زمره ۱۱ قنات ثبت شده در یونسکو قرار گرفتند به اهمیت این قنات ها اشاره نمود و بیان داشت: در وهله نخست خود قنات از نظر میراث بشری دارای ارزش خاصی است و بخش مهمی از میراث فرهنگی ملموس محسوب می شود.

وی افزود: قنات ها حاصل دستاوردهای بشری است که از

خلاقیت و ابتکار انسان سرچشمه گرفته است، در واقع قنات هم یک سازه است و هم مکتب.

اللهیاری تاکید کرد: قنات تنها یک معبر و یا نظامی برای آبیاری نیست بلکه زاینده فرهنگ و اصول و نمادی از استعداد معماری ایرانی است.

وی بیان داشت: کشور ایران مبدع و مبتکر حفر قنات محسوب می شود و بر این اساس به نظر می رسد باید سالها پیش درباره ثبت قنات های ایران اقدام می شد. مدیر کل میراث فرهنگی اصفهان با بیان اینکه هر کدام از سه قنات ثبت شده اصفهان دارای ویژگی های خاصی است، ابراز داشت: به طور مثال قنات مون دوطبقه است به شکلی که در هر کدام از طبقات آن آب بدون ارتباط و اتصال با هم آب جریان دارد و هیچ آبی از یک طبقه به دیگری نفوذ نمی کند که الگویی برای سد سازی است.

وی اضافه کرد: امیدواریم به زودی با ایجاد زیرساخت های گردشگری مناسب در شهرستان های اردستان، میمه و بازدیدکنندگان بتوانند راحت تر از این سه قنات بازدید کنند.

● ویژگی سه قنات اصفهان، ثبت شده در یونسکو:

قنات دوطبقه مون - اردستان: در هر کدام از طبقات این قنات تاریخی ۸۰۰ ساله که تنها نمونه قنات دوطبقه جهان محسوب می شود آبی مستقل جریان دارد به گونه ای که آب هیچ یک به دیگری نفوذ نمی کند.

مون از دو کانال موازی که بر روی هم قرار گرفته و چاه های عمودی مشترک، تشکیل شده است.

قنات مون ۳۵ تا ۴۴ کیلومتر طول دارد و مقدار آب دهی آن ۶۰ لیتر در ثانیه است و آب آشامیدنی حدود ۲۰۰ نفر از اهالی محله مون اردستان را تأمین می کند.

● بانی قنات مون؛ کاوه آهنگر یا مقنی یزدی؟

آنچه از منابع مکتوب مشخص است این است که این قنات پیش از اسلام و به خصوص دوران کیانیان و اشکانیان و ساسانیان احداث شده است.

نکته جالب اینکه برخی منابع بانی این قنات را را کاوه آهنگر دانسته اند و به قولی دیگر بانی آن را مقنی یزدی

می دانند که طی دو مرحله آن را ساخته است.

قنات وزوان: قنات بزرگ و تاریخی وزوان در شهری با همین نام واقع شده و پیش از ثبت جهانی آن در تاریخ ۲۸ دی ۱۳۷۹ با شماره ثبت ۳۹۶۲ به ثبت رسیده است.

یک نکته جالب درباره این قنات به نحوه جوشش آب بر می گردد: در واقع در نقطه ای از بالای بند قنات دو شکاف زیرزمینی یا تنور آبی وجود دارد که آبی که به مدت ۱۲۰ روز (از دهم آذر تا دهم فروردین سال بعد) در پشت سد ذخیره شده را به مخازن بزرگی که در زیر زمین وجود دارد هدایت می کند؛ سپس پس از گشایش درچه های تعبیه شده در سد به تدریج آب ذخیره شده به صورت خودجوش و با کمک نیروی ثقل زمین، به چرخ مصرف باز می گردد.

طول قنات وزوان یک هزار و ۸۰۰ متر و عمق مادر چاه آن ۱۸ متر و دارای ۶۴ حلقه چاه است.

قنات وزوان که ساخت آن به قبل از اسلام و زمان ساسانیان (به گفته اهالی ۳ هزار سال پیش) برمی گردد در دو کیلومتری شمال شهر وزوان احداث شده و مادر چاه آن در جنوب شهر میمه در استان اصفهان قرار دارد و تنها قنات در تمام منطقه اصفهان است که بدین طریق آب زیرزمینی را ذخیره می کند.

همچنین قنات بزرگ و تاریخی وزوان دارای سد زیرزمینی بوده و قادر به ذخیره آب در فصولی است که کشاورزان نیاز به آب ندارند.

قنات مزدآباد - میمه: این قنات اعجاب انگیز جهانی نیز پیش از ثبت جهانی شد در تاریخ ۲۰ اسفند ۱۳۸۵ با شماره ثبت ۱۸۰۹۷ به عنوان یکی از آثار ملی ایران به ثبت رسیده بود.

قنات مزدآباد میمه با ۱۸ کیلومتر طول، یکی از طولانی ترین قنات های منطقه و با دبی ۱۱۰ لیتر در ثانیه از پر آب ترین قنات ها است.

از سویی کیفیت آب این قنات نیز جالب است و آب سرد و گرم در این قنات وجود دارد.

تأسیسات سد ماندی که در این قنات به کار رفته است تا آب را ذخیره کند و این موضوع وجه تمایز دیگر این قنات است.

تابستان برفی در آلپ ایران / در گرمای سوزان تونل سرما را تجربه کنید

آلپ ایران در قلب رشته کوه پرسخاوت زاگرس همه آنچه برای خلق زیباترین صحنه های طبیعت لازم است را در اختیار دارد تا گردشگرانی که خنک ترین جاذبه های تابستانی را جستجو می کنند راهی این دیار شوند.

زهرا حسینی

برای دیدن زیبایی های آلپ ایران باید از شهر ازنا به راه افتاد تا پس از طی مسافتی در حدود ۱۰ تا ۱۲ کیلومتر به جایی رسید که نامش روستای گردشگری «دره تخت» است، جایی که تختی از زیبایی ها در دره ای رویایی انتظارت را می کشد.

صدای رودخانه جاری در دامنه آلپ ایران، که با خودش برفهای آب شده را به پایین دست می برد و نسیم خنکی که صورتت را نوازش می دهد؛ حکایت سفری رویایی در تابستانی خنک را روایت می کند، سفری که می تواند یکی از خاطره انگیزترین سفرها را رقم بزند.

برای رسیدن به طبیعت جذاب و خنک «دره تخت» در دامنه آلپ ایران و رسیدن به تونلی برفی کافیهست که نگاه سفرمان را به دامنه کوههای سر به فلک کشیده اشترانکوه بچرخانیم، جایی که با تونل های برفی، رودخانه های برفی و کوههای برفی اش شهره عام و خاص است.

● اشترانکوه و همه زیبایی هایش

اینجا اشترانکوه هر آنچه برای خلق زیبایی نیاز دارد را کنار دستش گذاشته تا چه در زمستان و چه در تابستان برایت خنکی خاطره انگیزی را بر بوم کوهپایه های زیبایش بکشد، تابلوهایی از تونلهای برفی تابستانه و دشت های سفید زمستانه.

مردم روستای دره تخت با آب فراوانی که اشترانکوه - آلپ ایران - به آنها بخشیده بساط کشاورزی، دامپروری و پرورش ماهی را به راه انداخته اند تا سفر به این روستای زیبا تلاقی از صحنه های مختلف را پیش روی چشمان

اما از این جا به بعد باید قدم در راه گذاشت و از کنار رودی زلال که از آب شدن برف های اشترانکوه جریان یافته به سمت تونل برفی حرکت کرد.

رودی که طراوت و زیبایی مضاعفی به طبیعت بکر و ناب این منطقه بخشیده است و با طنین حرکت خود موسیقی دلنشینی را به رهروان هدیه می کند و گاه با خنکای خود خستگی از تن مسافران به در می کند.

وجود گونه های مختلف گیاهی که برخی از آن ها خواص دارویی دارند و گونه های مختلف جانوری در مسیر دسترسی به تونل نیز از دیگر نکاتی است که توجه رهگذران را به خود جلب می کند.

برای رسیدن به تونل باید حدود یک و نیم ساعت پیاده روی کرد، گاه باید پای در آب گذاشت و گاه از مسیرهایی با شیب تند عبور کرد اما به محض رسیدن به تونل برفی آن قدر غرق حیرت می شویم که خستگی راه را از یاد خواهیم برد.

در مسیر رسیدن به تونل چشمه هایی از زیر سنگ ها و دل صخره ها جوشیده است و آبی گوارا و دلنشین به گردشگران هدیه می کند که آنان را به وجد می آورد. زیبایی تونل برفی به حدی است که هر بیننده ای را به حیرت وای دارد و عظمت خداوند متعال را به نمایش می گذارد.

شکل گیری این تونل در اواسط فصل بهار آغاز می شود که آب شدن برف در سطح زیرین لایه های انباشته شده در زمستان باعث به وجود آمدن تونل برفی می شود.

طول این تونل در اوایل شکل گیری به ۸۰۰ متر می رسد که به تدریج و با گرم شدن هوا رو به کاهش می گذارد به گونه ای که در اواخر شهریور ماه اندکی از آن باقی می ماند.

ارتفاع این تونل حیرت انگیز نیز در قسمت های مختلف متغیر است و در بلندترین قسمت ها تا ۳ متر هم می رسد به گونه ای که به راحتی می توان وارد آن شد.

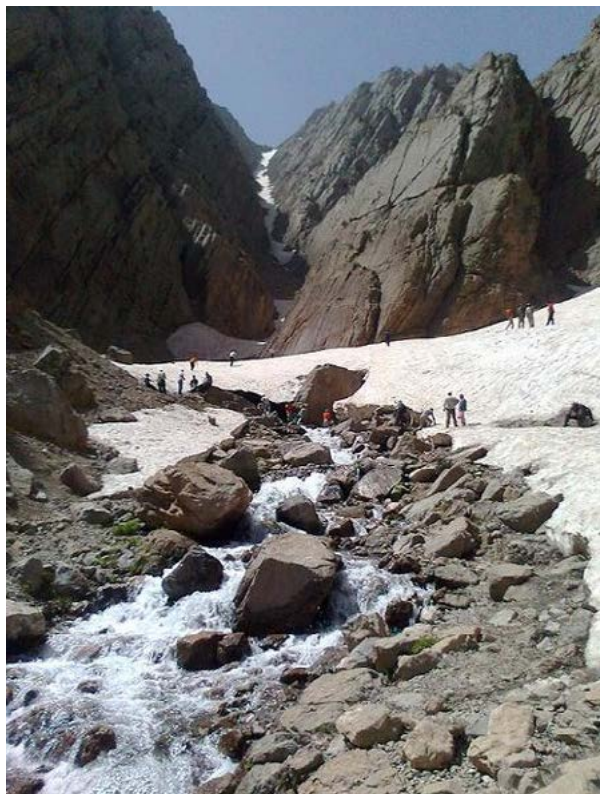
خنکای هوا در اطراف تونل کاملاً محسوس است و فضای دلپذیری را برای گردشگران و کوهنوردان فراهم کرده است

رهگذران قرار دهد، تصاویری از اراضی سرسبز و رنگارنگ تابستانه، اینجا برای خودش بهشتی کوچک است.

کمی که جلوتر می رویم به روستای زیبای کمندان می رسم؛ جایی که انگشت های سحرآمیز آب صحنه های زیبایی را در باغات و دشت ها رقم زده است؛ اینجا سد کمندان نیز در دست اجرا است تا علاوه بر تونل برفی و جاذبه های طبیعی این دیار، ظرفیت سد کمندان نیز در آینده به جاذبه های گردشگری این منطقه افزود شود.

برای رسیدن به تونل برفی باید از شهرستان ازنا به سمت روستای دره تخت و بعد از آن روستای کمندان که در فاصله ۲۵ کیلومتری این شهر قرار دارد حرکت کرد که تا کوهپایه اشترانکوه را می توان با ماشین طی کرد.

برای دیدن این جاذبه زیبا و مفرح به استان لرستان بیایند.

این گردشگر در پایان حرفهایش می گوید: استان لرستان یکی از مناطق بکر کشور بوده که دارای هوای پاک و عالی است ولی کمتر مورد توجه گردشگران قرار می گیرد در حالیکه اینجا جاذبه های چهار فصلی دارد که می تواند میزبان گردشگران باشد. هوشنگ بازوند استاندار لرستان پیش از این در جریان بازدید از منطقه گردشگری روستای کمندان و تونل برفی در گفتگو با مهر بر توسعه گردشگری در این منطقه تاکید کرده بود.

وی اظهار داشت: تونل برفی که در دامنه اشترانکوه واقع شده به عنوان یک قطب گردشگری مطرح است. بازوند افزود: با پیگیری های فرماندار شهرستان ازنا توسعه منطقه گردشگری تونل برفی در روستای کمندان در سال ۹۴ یکی از پروژه های ویژه این شهرستان برای جذب گردشگر است.

وی با اشاره به آغاز برق رسانی به منطقه گردشگری روستای کمندان افزود: با توجه به اقدامات انجام شده و ظرفیت بالقوه منطقه انتظار داریم تونل برفی به یک سایت گردشگری تبدیل شود.

بازوند با اشاره به ظرفیتهای گردشگری تابستانه و زمستانه اشترانکوه، بر لزوم برنامه ریزی مسئولان امر در اداره کل میراث فرهنگی استان لرستان و شهرستان برای استفاده از این ظرفیت ها تاکید کرد.

وی با یادآوری اینکه جای جای

که خستگی راه را از یاد آنان می برد.

در طول مسیر حرکت به سمت تونل برفی گردشگران زیادی را می بینیم که راهی این سفر خاطره انگیز شده اند، گردشگرانی از تهران، شیراز، اصفهان، کرمانشاه، کرج و دیگر استانهای کشور.

در طول مسیر با گردشگران سر بحث را باز می کنیم تا از زیبایی های مسیر بگویند. یکی از گردشگران این منطقه در گفتگو با مهر معتقد است که اینجا انسان عظمت خداوند را حس می کند و از تونل برفی به عنوان بهشت گمشده نام می برد.

یکی دیگر از گردشگران که از اصفهان راهی لرستان شده است در مورد این منطقه به خبرنگار مهر می گوید: طبیعت اینجا عالی است و تا به حال جایی را به این زیبایی و قشنگی ندیده ام.

وی می گوید که قبلا تعریف تونل برفی ازنا را شنیده است و ادامه می دهد: امروز که به این منطقه آمده ام می گویم که «شنیدن کی بود مانند دیدن»!

گردشگر دیگری که از استان تهران به لرستان و برای دیدن تونل برفی آمده است در گفتگو با خبرنگار مهر می گوید: اینجا واقعا زیباست و در اوج تابستان هوای خنک و عالی دارد.

وی سخنان خود را اینگونه ادامه می دهد که دو متر آن طرف تر از تونل برفی هوا گرم و آفتابی است و این در حالیست که داخل تونل آدم یخ می کند.

او به شوخی می گوید که اگر یک دقیقه اینجا بمانی هنر کرده ای چرا که هوای داخل تونل بسیار سرد است. خبرنگار مهر همراه یکی دیگر از گردشگران تونل برفی می شود که از شیراز برای دیدن تونل زمستانی آمده است. خودش می گوید که قبلا از جاذبه دیدنی تونل برفی در سایتها و روزنامه ها زیاد شنیده و دوست داشته که خودش از نزدیک این جاذبه گردشگری را تجربه کند. از او می پرسیم که تا کنون در سفر به لرستان و طبیعت ازنا به او خوش گذشته و او خیلی سریع جواب می دهد که چرا خوش نگذرد انسان این برف و نعمت الهی را می بیند لذت می برد.

گردشگر دیگری می گوید: من حتما سالی یک بار را برای دیدن جاذبه گردشگری تونل برفی می آیم و به همه اطرافیان و اقوام خود نیز سفارش می کنم که

لرستان ظرفیت توسعه صنعت گردشگری را دارد عنوان کرد: قلل و دامنه های برفی اشترانکوه ظرفیت منحصر به فردی برای توسعه گردشگری زمستانه و تابستانه است که در این راستا مسئولان امر موظف هستند ظرفیت ها را در این بخش بررسی و نسبت به برنامه ریزی برای استفاده از این قابلیت ها اقدام کنند.

استاندار لرستان با دادن اطمینان نسبت به حمایت از برنامه های گردشگری در منطقه از سوی مدیریت ارشد استان، تصریح کرد: توسعه صنعت توریسم از اولویت های اصلی مدیریت اجرایی استان است.

بنابر این گزارش واقع شدن شهرستان ازنا در دامنه قله زیبای اشترانکوه که با ارتفاع چهار هزار و ۱۵۰ متر یکی از مرتفع ترین قله های رشته کوه زاگرس است، می تواند این شهرستان را به یکی از قطب های گردشگری تابستانی و زمستانی در کشور تبدیل کند.

جاذبه های منحصر به فرد این شهرستان در زمینه کوههای پوشیده از برف نه تنها در فصل زمستان که در فصل تابستان نیز ظرفیت جذب گردشگر را دارد به طوریکه تونل برفی شهرستان ازنا یکی از منحصر به فرد ترین جاذبه های طبیعی کشور به شمار می رود.

■ در وضعیتی که اوضاع نابه سامان کنکور هر روز دانش آموزان را دچار آشفتگی می کند و حتی نوابغ علمی گاهی در مقابل غول کنکور زانو خم می کنند، این دو برادر مطالعات خود را نه از یک ماه و یک سال قبل بلکه در طول ۱۲ سال تحصیلی به درستی پیاده کردند تا وقتی در ۱۸ سالگی سر جلسه کنکور حاضر می شوند، پر اضطراب ترین امتحان تحصیلی برای هر ایرانی، آن ها را تسلیم خود نکنند.

■ در حالی که هنوز به نیمه های فصل تابستان نرسیده ایم، درختان چنار شهر توریستی محلات به استقبال فصل خزان رفته اند و برگ های آنان رو به زردی و خشکی گراییده است.

■ ماشین پشت ماشین قطار می شود، می گویند کمی جلوتر تصادف جاده را بند آورده؛ آمبولانسی آژیر کشان از بیخ گوش ماشین های گیر کرده در ترافیک می گذرد و هرچقدر که دورتر می شود صدایش انگار بیشتر در گوشت می پیچد.

در لرستان، روایت «گهر» نگین زیبای آلپ ایران حکایت گوهر زیبای خفته ای است در دامن برفی اشترانکوه، گوهری که هر ساله به رغم میزبانی بیش از ۷۰ هزار گردشگر و طبیعت گرد همچنان «کاسه چه کنم» را در زمینه تخریب های زیست محیطی در دست دارد.

■ کمی سخت است که پیگیری درست در قسمتی از شهر تو، جایی که مردم همه مرفه نشین هستند و خیابان ها محل جولان خودروهای آنچنانی و فروشگاه ها پر زرق و برق و شیک، مکانی وجود داشته باشد متفاوت، بسیار متفاوت تر از ساختمان های زیبا.

جامعه ایران

اراده قوی تر از کلاس کنکور / دوسال فضای مجازی را تعطیل کردیم

می‌کند که هم به خاطر علاقه و هم بازار کار می‌خواهد پزشکی را انتخاب کند. اما برای اینکه امروز بتواند در دانشگاه تهران رشته پزشکی را بخواند و به آرزویی بزرگ برسد، به تلاش خود تکیه کرده و حتی از یک کلاس کنکور استفاده نکرده است.

دانش‌آموز نخبه کنکوری در این خصوص گفت: بعد از قبولی برخی معلمان برای تبلیغ اینجا و آنجا می‌گفتند من به پارسا درس داده‌ام در حالی که نه من و نه برادرم از کلاس کنکور استفاده نکردیم و فقط از آزمون‌های یک موسسه و کتاب‌های کمک‌درسی استفاده کردیم. پارسا معتقد است کنکور آزمون منصفانه‌ای برای محک دانش‌آموزان نیست و شاید اگر سوالات دیگری طرح شود، نتیجه‌ها به شدت تغییر کند. وی هر چند در روز کنکور اضطراب داشته اما از حال و هوای آن روزش اینطور می‌گوید که ترس و اضطراب را یک آن کنار گذاشتیم و روی سوالات متمرکز شدم. استعداد پارسا که پذیرفته مرحله اول المپیاد شیمی و ادبیات است و موجب شده بود در مدرسه نیز جزو رتبه‌های برتر باشد، چندان دور از ذهن نبود وی را در رتبه چهارم کنکور تجربی جا دهد. موفقیتی که برخی از معلمان آن را پیش‌بینی می‌کردند.

● مسئولان ایده‌های خوداشتغالی را حمایت کنند

به مدت دو سال پارسا و کسری گوشی تلفن همراه خود را خاموش کردند و صرفاً در برخی مواقع اخبار تلویزیون را تماشا می‌کردند. تا جایی که حتی برای پیدا کردن این دو برادر از طریق تلفن همراه امکان‌پذیر نشد.

این قطع ارتباط درست در وضعیتی که فضای مجازی به تهدید جدی تربیتی و تحصیلی دانش‌آموزان تبدیل شده است، به عقیده این دو برادر با هدف تمرکز بر درس بود و اینکه از مسیر اصلی خود دور نشوند. در کنار پارسا، کسری مطالعات خود را به همان اندازه ادامه داده است. هر چند می‌گوید دو ساعت کمتر از برادرش درس می‌خوانده اما به تمامی درس به ویژه ریاضی، فیزیک و شیمی توجه داشته و تمرکز کرده است.

کسری رتبه ۲۵۸ منطقه‌ای هنر و رتبه ۳۴۸ منطقه‌ای زبان را از آن خود کرده و این‌ها وقتی به اختراعات وی در عرصه قرآنی اضافه می‌شود، می‌توان به عینه این دو برادر را الگوی ممتاز دانش‌آموزان اردبیلی دانست.

شاهراه است. به گفته پارسا در مدرسه‌مان سه کلاس تجربی داریم که هر کدام ۲۱ نفر دانش‌آموز دارند و در عین حال یک کلاس ریاضی هم داریم. وی معتقد است افزایش ظرفیت پذیرش موجب شده خیلی‌ها به اسم تیزهوش در این مدارس تحصیل کنند. هر چند نوابغ علمی در آزمون‌های سخت می‌توانند قابلیت خود را اثبات کنند اما نگرانی از افزایش ظرفیت مدارس تیزهوشان به جا است. اگر زمانی نخبگان ممتاز هر استان اجازه تحصیل در این مدارس را داشتند، امروز هر دانش‌آموزی که به زور کلاس و معلم از آزمون ورودی که چندان هم سخت نمی‌گیرد، پذیرفته می‌شود، می‌تواند نام تیزهوش را به يدک بکشد.

● کنکور کاملاً منصفانه نیست

پارسا که در کنکور زبان نیز رتبه ۷۵ منطقه را کسب کرده می‌خواهد پزشکی شود. یک پزشک دلسوز که معتقد است این روزها کیمیا است. وقتی در مورد انتخابش سؤال می‌کنم، تأکید

دکتر شدن میلیون‌ها و حتی میلیاردها در همین اردیبهیل هزینه می‌کنند، پارسا چگونه موفق به کسب رتبه چهارم شد؟ پسر ساده و فروتنی که به سختی سربالا می‌گیرد تا به سوالات پاسخ بدهد، معتقد است باید به همه دروس توجه داشت و به خصوص به زیست‌شناسی توجه ویژه کرد. وی که به مانند برادرش دوران ابتدایی را در مدرسه عادل سربازی و دوران راهنمایی و متوسطه را در مدرسه شهید بهشتی سپری کرده است، روزی ۱۰ ساعت در روزهای تعطیل و پنج ساعت در روزهای مدرسه مطالعه کرده است و در تمامی این مطالعات از برادران خود مشاوره علمی گرفته است.

● تعداد کلاس‌های تیزهوشان بیش از اندازه زیاد است

پارسا از نوابغ تیزهوشانی اردیبهیل محسوب می‌شود. با این وجود همه دلخوری کارشناسان و تیزهوشانی که با سختی در سال‌های اول پذیرش این مدرسه، توانستند وارد این مدارس شوند، از تبدیل شدن مسیر باریک جذب تیزهوشان به

در وضعیتی که مؤسسات کمک‌آموزشی برای فروش کتاب و کلاس خود رقابت بی‌امان دارند، دانش‌آموزان نخبه کنکوری اردیبهیل رمز موفقیت خود را اراده شخصی برای درس خواندن می‌دانند.

ونوس بهنود

پارسا و کسری دو برادر دوقلو هستند که زمانی که متولد شدند حتی مادر گمان نمی‌کرد روزی به نوابغ کنکوری اردیبهیل تبدیل شده و آوازه‌شان حتی به آن سوی مرزها برسد.

در وضعیتی که اوضاع نابه سامان کنکور هر روز دانش‌آموزان را دچار آشفتگی می‌کند و حتی نوابغ علمی گاهی در مقابل غول کنکور زانو خم می‌کنند، این دو برادر مطالعات خود را نه از یک ماه و یک سال قبل بلکه در طول ۱۲ سال تحصیلی به درستی پیاده کردند تا وقتی در ۱۸ سالگی سر جلسه کنکور حاضر می‌شوند، پیر اضطراب‌ترین امتحان تحصیلی برای هر ایرانی، آن‌ها را تسلیم خود نکنند.

پارسا خلفی در کنکور امسال موفق به کسب رتبه چهارم کشوری و رتبه دو منطقه در رشته تجربی و برادر دوقلوش کسر خلفی نیز موفق به کسب رتبه ۸۶۰ کشوری و ۲۶۴ منطقه در رشته ریاضی فیزیک شده است.

این دو برادر تجربه‌های شنیدنی برای دانش‌آموزان و والدینی دارند که همه چیز را با تعداد کلاس‌های کنکور، کتاب‌های کمک‌آموزشی و ... سنجش می‌کنند.

● برادرانم مشاوران علمی من هستند

پارسا در رشته‌ای توانسته رتبه چهارم را کسب کند که در کنکور امسال ۶۵ درصد از داوطلبان استان را به پای میزهای دسته‌دار کنکور کشاند.

تب پزشک شدن به حدی در بین دانش‌آموزان اردیبهیلی ریشه دوانده که حتی آموزش‌وپرورش مستأصل از این موضوع به دنبال پیاده‌سازی شیوه‌های مختلف جذب دانش‌آموزان به سایر رشته‌ها است.

تعداد قابل توجهی از داوطلبان تجربی پشت کنکوری‌هایی با آرزوی ناکام پزشک شدن هستند و در بررسی آماری نیز بیشترین داوطلبان در تمامی استان‌ها در تجربی رقابت داشته‌اند.

اما در وضعیتی که بچه پول‌دارها برای

دانش‌آموزان موفق عمل کنند. مادر کیان، پارسا و کسری به تشویق پسر بزرگتر و به همراه وی دفترچه کنکور تهیه کرده و در رشته الهیات آن هم با وجود مسئولیت سه فرزند پسر تحصیل کرده است.

پدر کنکوری‌های برتر اردبیل به مانند مادر معتقد است هیچ چیزی بهتر از علم نیست. عبدالله خلفی که خود شغل آزاد دارد در این خصوص گفت: هیچ‌گاه به سه پسر نگفتم بیاپند در شغل آزاد کار کنند. همیشه گفته‌ام که علم‌آموزی بهتر از ثروت است و افراد دانشمند همیشه موفق‌تر هستند.

وی تأکید کرد: دانش‌آموز موفق کسی است که روی پای خود بایستد و تلاش و اراده را در مسیر علم‌آموزی قرار دهد. در نهایت نیز هدفش خدمت به جامعه باشد.

عبداللهی خلفی که به خاطر افت‌وخیزهای انقلاب فرهنگی نتوانسته به دانشگاه برود، امروز سه پسرش را مایه افتخار خود می‌داند و معتقد است بهترین مسیر برای سه فرزندش مفید واقع شدن در جامعه است.

دارند فرزندان‌شان مثل سه پسر من باشند اما من می‌گویم حتی اگر رتبه دلخواه‌شان نبود باز برای ما عزیز بودند و من به خاطر رتبه فرزندم را سرزنش نمی‌کردم.

مادر سه نخبه علمی اردبیل در تمام طول زندگی‌اش تلاش کرده محیط امنی در خانه به وجود آورد. هر چند سه پسر بازبگوش در بیرون از منزل می‌بایست مؤدب و منضبط باشند اما در محدوده منزل خودشان اجازه داشتند آزادانه بازی کنند.

پدر و مادر کسری و پارسا هیچ‌گاه برای کسب رتبه خاصی به فرزندان خود اضطراب تحمیل نکرده‌اند. این جمله از سوی دو نابغه کنکوری عنوان می‌شود و مادرشان معتقد است مهم این بود که تلاش خود را بکنند و ما هم هر چه در توان داشتیم به کار گرفتیم.

● هیچ چیزی بهتر از علم نیست

وی معتقد است دانش‌آموزان اردبیلی استعداد‌های قابل توجهی دارند و متأسفانه استرسی که از سوی خود کنکور و خانواده‌ها تحمیل می‌شود نمی‌گذارد

سال آینده به کجا می‌رسد.

● مادر فرزندش را برای رتبه نمی‌خواهد

روزی که نتایج کنکور سراسری اعلام شد، برای خیلی از مادران روز تلخی بود. بیشترین تأثیرپذیری برای مادرانی تحمیل شد که به دلیل چشم و هم چشمی رتبه مورد نظرشان حاصل نشده بود. در واقع به جای دانش‌آموزان برخی مادران هستند که برای رتبه‌های دانشگاهی رقابت دارند.

اقدس ابراهیمی مادر کیان، پارسا و کسری که هر سه نخبه‌های علمی محسوب می‌شوند، معتقد است هیچ مادری به خاطر رتبه فرزندش را نمی‌خواهد که اگر رتبه خاصی کسب نشد، فرزند خود را مواخذه کند.

وی در این خصوص گفت: هر چند کیان که مهندسی شهرسازی خود را از دانشگاه هنر تهران گرفته استعداد خود را از کودکی نشان می‌داد اما گمان نمی‌کردم روزی پارسا و کسری به این درجه موفق شوند.

ابراهیمی افزود: خیلی از افراد قایل آرزو

وی در طول دوران راهنمایی و متوسطه در مسابقات قرآنی مختلف حائز رتبه‌های برتر در رشته قرائت شده و قرآن خواندن را از دارالقرآن آغاز کرده است.

امروز وقتی از آینده‌ای که برای ۱۰ سال بعد متصور است سؤال می‌کنم، می‌گوید ۱۰ سال آینده باید بتوانم ارشدم را بگیرم و وارد بازار کار شوم.

کسری علاقه‌ای به رشته عمران ندارد و بازار کار عمران را اشیاع شده می‌داند. انتخاب این دانش‌آموز یکی از رشته‌های برق، کامپیوتر یا مکانیک از دانشگاه‌های شریف، تهران یا امیر کبیر است.

این روزها که رشته ریاضی به یکی از کم‌طرفدارترین رشته‌ها به دلیل وضعیت بازار کار تبدیل شده است، کسری معتقد است در رشته‌های ریاضی تنها خوداشتغالی چاره کار است و لازم است مسئولان از ایده‌های خوداشتغالی حمایت کنند.

این دیدگاه را دانش‌آموزی دارد که توانسته در مرحله اول المپیاد ادبیات پذیرفته شود و باید دید وعده‌های مسئولان برای حفظ نخبگان و جلوگیری از مهاجرت آن‌ها حداقل در چند

پشت پرده سونامی تاناکورا؛

استقبال از بیماری برای خوش تیپی / وقتی مردم خودزنی اقتصادی می‌کنند

از سه دهه گذشته تا به امروز شاهد پوشاک مستعمل موسوم به تاناکورا در ایران هستیم که باعث رکود بازار البسه در نقاط مختلف کشور به خصوص نقاط مرزی شده است.

تاناکورا بازاری است برای خریداران لباس‌های آنتیک و مارک دار مستعمل با قیمتی پایین و این درحالی است که پشت پرده لباس‌های به ظاهر شیک و با قیمت پایین مشکلات و بیماری‌هایی وجود دارد.

شاید می‌شود گفت از همان روزهایی که فروشگاه تاناکورا در سریال سال‌های دور از خانه به نمایش گذاشته شد، این فتح بابی بود برای لباس‌هایی با نام تاناکورا در بازار پوشاک ایران تا شاید اقتصاد حوزه کشورهای دیگر بخصوص شرق آسیا را شکوفا و اقتصاد پوشاک کشور به حاشیه کشیده شود.

تاناکورا لباس‌هایی با مدل‌های متنوع و در عین حال غیر ایرانی، مدل‌هایی که شاید به مذاق خیلی‌ها خوش می‌آید ولی در باطنش هزاران مشکل و چالش دارد و این خریده‌ها به نوبه خود نقش بسزایی در ضربه زدن به سلامتی و همچنین اقتصاد جامعه ایران ایفا می‌کنند. این روزها شاهد عرضه ی لباس‌های تاناکورا در بازارهای روز زنجان هستیم که طرفداران کمی هم ندارد. بوی نامطبوع ناشی از به کارگیری برخی از مواد شیمیایی در نخستین قدم مراجعه به بازار روز به مشام می‌رسد و لباس‌هایی که بدون هیچ نظم و ترتیبی روی هم انباشته شده‌اند و مشتریانی که برای پیدا کردن لباس مورد نظر خود مدت‌ها لباس‌های روهم انباشته را زیر و رو می‌کنند بدون اینکه به عواقب و مشکلات بهداشتی و پوستی ناشی از این کار توجه داشته باشند.

درحالی است که به واقع این لباس‌ها عاری از میکروب و بیماری نشده است.

یک از مشتریان در گفتگو با خبرنگار مهر گفت: اکثر فروشندگان این البسه مدعی هستند که اجناس خود را بارها ضدعفونی می‌کنند، در صورتی که بیماری‌های پوستی بسیاری خلاف این ادعا را ثابت کرده است.

وی ادامه داد: این البسه مشتریان خاص خودش را دارد و حتی عده‌ای از افراد ثروتمند هم از مشتریان ثابت این البسه هستند و می‌توان گفت که به خاطر قیمت پایین و مارک دار بودن این لباس‌ها است.

بازار پوشاک یکی از چرخه‌های اقتصادی پررونق کشورمان است. بازاری که در حاشیه خود شاهد ورود لباس‌های

کنند بدون اینکه به عواقب و مشکلات بهداشتی و پوستی ناشی از این کار توجه داشته باشند. در یک مصاحبه میدانی از خریداران و مشتریان البسه تاناکورا متوجه می‌شوم که اکثر آن‌ها به دلیل مارک بودن لباس‌ها و قیمت پایین لباس‌ها خریدار هستند و هیچ یک به مشکلات بهداشتی و پوستی توجه‌ای ندارند.

● استفاده از پوشاک تاناکورا و ضربه زدن به تولیدات داخلی

در این بازار شاهد گفتگوهای مشتریان با فروشندگان بومی که از ضدعفونی کردن لباس‌ها از فروشندگان سوال می‌کردند تا از تمیز بودن آن اطمینان حاصل کنند و این

● برخورد جدی تعزیرات حکومتی زنجان با عرضه کنندگان لباس های تاناکورا

مدیر کل تعزیرات حکومتی استان زنجان با بیان اینکه متأسفانه در بازار های روز زنجان افرادی اقدام به فروش لباس های غیر بهداشتی می کنند که سلامتی مردم به خطر می افتد، گفت: این لباس ها از مرزهای غربی و شرقی کشور وارد استان زنجان می شود و به اقتصاد استان ضربه می زند. ممیزی با تأکید بر اینکه قاچاق لباس بیشترین آمار قاچاق را در زنجان به خود اختصاص داده است، تصریح کرد: فروش این البسه باعث تعطیلی و راکد ماندن واحدهای تولیدی پوشاک می شود و همچنین ارز از کشور خارج می شود.

تعزیرات حکومتی با افراد و اصنافی که اقدام به فروش لباس های تاناکورا کنند برخورد جدی می کند و واحد صنف و اتحادیه مربوطه را محکوم کرده و صنف مربوطه را پلمب خواهد کرد.

وی همچنین گفت: مسئولان مربوطه باید به قیمت اجناس و به خصوص لباس هایی که در سطح استان زنجان عرضه می شود نظارت داشته باشند تا مردم در شرایطی مناسب انتخاب بهتری داشته باشند و در این میان اگر قیمت اجناس مناسب باشد مردم کمتر به استفاده از لباس های کهنه روی می آورند.

مدیر کل تعزیرات حکومتی استان اعلام کرد: لباس های غیر بهداشتی تاناکورا که از مرزهای غربی و شرقی وارد کشور می شوند استاندارد بهداشتی ندارند و سلامتی مردم را تهدید می کند.

● کشف ۴ مورد پرونده البسه تاناکورا در سال ۹۵

مدیر کل تعزیرات حکومتی استان از کشف ۴ پرونده البسه تاناکورا در سال ۹۵ خبر داد و گفت: حکم امحای کالا برای این پرونده صادر شده است.

ممیزی با اعلام اینکه بیشترین قاچاق البسه تاناکورا در شهرستان اهر است، افزود: از بین ۴ پرونده مکشوفه بزرگترین محموله البسه تاناکورا به میزان ۲ هزار و ۳۰۰ کیلوگرم در شهرستان اهر کشف و حکم امحای صادر شده است و متخلف به جزای نقدی ۱۵ میلیون تومان محکوم شده است.

را رقم می زند لذا نیازمند جدیت بیشتری از سوی مسئولین امر برای جلوگیری از ورود آن است.

عده ای از خریداران لباس های تاناکورا از کیفیت بالای لباس ها می گویند که باید به خاطر داشته باشیم اگر محصولات تولیدی کیفیت مورد نظر مشتری را داشته باشند آن محصول به هیچ عنوان بدون خریدار نخواهد ماند. همانگونه که بسیاری از محصولات داخلی به دلیل کیفیت مناسبان حریفان خارجی خود را از دور میدان خارج کرده اند.

● لباس های کهنه و آمیخته با مواد شیمیایی، تهدید کننده سلامتی مردم

سلامتی موضوعی نیست که بتوان به راحتی از آن گذشت به این معنا که در نبودش هر فردی را از پای در می آورد پس نباید به راحتی آن را از دست بدهیم.

معاون بهداشتی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات درمانی استان زنجان نیز در این باره می گوید: وزارت بهداشت و درمان متولی سلامت مردم است از این رو به مردم توصیه می شود از لباس های تاناکورا که قابل خریداری نیستند استفاده نکنند چرا که این البسه حاوی انگل و میکروب هستند در نتیجه سلامتی شان در خطر خواهد بود.

محمد رضا صائینی تأکید می کند: با توجه به اینکه این گونه لباس ها سلامتی مردم را به خطر می اندازند باید برای جلوگیری از خریداری مردم و همچنین گسترش فروش این اجناس در استان اقدامات مناسب و به موقعی صورت گیرد.

پوشاک تاناکورا این روزها در مغازه های شیک با برندهای مختلف و یا در کوچه پس کوچه های نقاط مختلف شهرها عرضه می شوند و عده ای خواسته یا ناخواسته هم به اقتصاد و سلامت مردم ضربه می زنند و هم فرهنگ جامعه را تحت تأثیر قرار می دهند.

دست دوم خارجی به صورت قاچاق و عرضه گسترده آنها در قالب فروشگاه های تاناکورا است. معضلی که نه تنها در روند ورشکستگی واحدهای تولیدی داخلی موثر است؛ تهدیدی بزرگ برای سلامت عمومی محسوب می شود. اکثر پوشاک تاناکورا کالاهای دست دومی هستند که ابتدا در کشورهای خارجی استفاده شده و با قیمتی پایین به فروش می رسد که خرید آن به دلیل قیمت پایین به نوعی به تولیدات داخلی صدمه خواهد زد.

● علل گرایش مردم به تاناکورا

راستی چطور می شود وقتی خودمان تولید کننده هستیم برخی از مردم با رضایت کامل و حتی گاهی با انتخابی بدون تردید به سراغ خرید لباس کهنه می روند؟ ازجمله دلایلی که می توان با توجه به نظرات شهروندان در خصوص استفاده از این لباس ها عنوان کرد، خرید لباس های مارک دار و خارجی باقیمت پایین، تنوع و کیفیت لباس های فوق است که شاید همین نکات خود نقطه ضعفی برای تولیدات داخلی محسوب می شود که مردم به سمت استفاده از این لباس ها گرایش دارند. زمانی که انتظار داریم مردم با خرید کالای داخلی اقتصاد داخلی کشور را حمایت کنند باید به این نکته توجه داشته باشیم که کیفیت و قیمت مطلوب نتیجه مورد نظر را به دنبال خواهد داشت.

موضوع دیگری که در این میان باید به آن اهمیت داد این است که این لباس ها از نظر بهداشتی به احتمال قوی تأیید شده نیستند از این رو باید کیفیت محصولات داخلی و قیمت آنها به اندازه ای مناسب باشد که خریداران با استقبال خوبی به سمت خرید از محصولات داخلی روی آورند.

اما خوشبختانه عده ای نیز هستند که سلامت خود را به بهای پوشیدن لباسی مارک دار معامله نمی کنند و معتقدند که پوشیدن این لباس ها تهدیدی برای سلامت آنهاست، عقیده ای که در مصاحبه با یکی از مسئولین مرکز بهداشت استان تأیید می شود.

برخی از تولید کنندگان و فعالان عرصه پوشاک کشور معتقدند که این لباس ها بعضاً به صورت قاچاق وارد کشور شده و چون دیگر کالاهای قاچاق فلج شدن اقتصاد داخلی

ایجاد واهمه برای تشویق به سزارین / چشم و هم چشمی به زایمان هم رسید

ونوس بهرود

با وجود اینکه کاهش نرخ سزارین از جمله برنامه‌های طرح تحول نظام سلامت است، همچنان توصیه برخی پزشکان متخصص به مادران، عمل سزارین برای اطمینان از سلامت روند زایمان است.

هر چند بر اساس استانداردهای جهانی عمل سزارین جهت خارج کردن جنین از بطن مادر به عنوان یک موقعیت استثنایی و با هدف نجات جان مادر و یا نوزاد مورد استفاده قرار می‌گیرد، اما همچنان در اردیبهل به عنوان یک شیوه زایمان تضمین شده به مادران توصیه می‌شود.

تجویز بر خلاف سیاست‌های نظام تحول سلامت است.

● تلاش برای کاهش عمل سزارین با رایگان شدن زایمان طبیعی

در طی سه سال اخیر علوم پزشکی استان با طرح‌های مختلفی از جمله رایگان شدن زایمان طبیعی، مشاوره برای زایمان طبیعی و تجهیز بیمارستان علوی به عنوان بیمارستان قطب زایمان در اردیبهل در تلاش بوده تا نرخ سزارین را کاهش دهد.

هر چند برخی پزشکان به نظر می‌رسد به دلایلی از جمله چشم‌داشت‌های اقتصادی و راحتی کار، سزارین را تجویز می‌کنند اما در مجموع نمی‌توان دستوردهای برنامه‌های اجرا شده را نادیده گرفت.

رئیس دانشگاه علوم پزشکی استان اردیبهل گفت: سزارین در مراکز درمانی تابعه دانشگاه ۱۳۰۱ درصد کاهش یافته است. فرهاد پورفری متذکر شد: در سال‌های ۹۳ و ۹۴ به منظور ترویج زایمان طبیعی در راستای تحقق سیاست‌های نظام تحول سلامت ۲۱ میلیارد و ۶۹۵ میلیون ریال اعتبار اختصاص یافت.

وی افزود: در پی تخصیص این اعتبار زایمان طبیعی در بیمارستان‌های دولتی رایگان شده و همچنین امکانات و تجهیزات زایمان طبیعی افزایش یافته است.

رئیس دانشگاه علوم پزشکی استان به ثبت ۲۶ هزار و ۶۹۳ زایمان در سال گذشته اشاره کرد و افزود: از این تعداد ۱۵ هزار و ۸۷۰ زایمان در بیمارستان‌های دولتی، سه هزار و ۷۶۴ زایمان در بیمارستان‌های خصوصی و هفت هزار و ۵۹ زایمان در بیمارستان‌های تأمین اجتماعی به ثبت رسیده است.

به گفته پور فری از کل زایمان‌های به ثبت رسیده در سال گذشته ۱۲ هزار و ۳۳ مورد طبیعی است که شامل ۴۵۱ درصد زایمان‌ها است.

● بیمارستان‌های خصوصی پیش‌تاز در سزارین

وی متذکر شد: زایمان طبیعی در بیمارستان‌های دولتی شامل هشت هزار و ۷۵۶ مورد است که ۵۵۰۲ درصد از زایمان‌های بیمارستان‌های دولتی را شامل می‌شود. رئیس دانشگاه علوم پزشکی استان با

با وجود اینکه طی سال‌های اخیر برای کاهش سزارین که به نوعی شکست در زایمان طبیعی قلمداد می‌شود، تلاش شده اما بررسی میدانی مهر و مصاحبه با مادران نشان می‌دهد، در اغلب مواقع پزشکان به ویژه پزشکان متخصص سزارین را به عنوان یک شیوه زایمان بهتر و تضمین شده تر تجویز می‌کنند.

درواقع بر خلاف آن چه در سطح جهان از سزارین عنوان می‌شود، در اردیبهل به بهانه‌های مختلف از مادران خواسته می‌شود که سلامت خود یا نوزادشان را به بهانه زایمان طبیعی به خطر نیندازند.

● ترس و واهمه برای از دست دادن نوزاد

یکی از مادرانی که به تازگی تحت عمل سزارین قرار گرفته است، تصریح کرد: بنده خودم در سلامت کامل جسمی هستم و تمامی عکس‌ها، سونوگرافی و مشاوره‌های پزشکی نیز نشان می‌داد که جنین و خود من هیچ مشکلی نداریم.

نسرین خدایی تصریح کرد: با این وجود درست یک هفته قبل از زایمان، پزشکی که چند بار مراجعه کرده بودم تأکید کرد که عمل سزارین انجام بدهم چرا که احتمال ایجاد مشکل در زایمان طبیعی وجود دارد.

وی افزود: پزشک به من توصیه کرد حتماً سزارین کنم و این احتمال را مطرح کرد که ممکن است فرزندم را از دست بدهم. اما در پی مراجعه خدایی به یکی از بیمارستان‌های خصوصی و انجام عمل سزارین عنوان شده که زایمان طبیعی نیز می‌توانست انجام شود.

یکی دیگر از شهروندان با بیان اینکه پزشک متخصص دخترش بارها وی را به عمل سزارین در بیمارستان خصوصی تشویق کرده است، گفت: هر بار می‌پرسم به چه بهانه‌ای باید سزارین داشته باشد، اینطور عنوان می‌شود که بهتر است برای اینکه از ایجاد مشکل در هنگام زایمان طبیعی جلوگیری شود سزارین کند.

اظهارات این دو شهروند از سوی مادران دیگر نیز مطرح شده است. هر چند به نظر می‌رسد عمل سزارین بدون دلایل منطقی و علمی به بیمار توصیه می‌شود اما نکته اینجا است که این توصیه و

توصیه پزشکان به امر سزارین خود مانعی در راستای اجرای طرح تحول نظام سلامت است و این طرح هر چند بر اساس کیفیت‌بخشی به امر درمان در دستور کار قرار گرفته است، در لایه‌های غفلت پزشکان مغفول مانده و نمی‌تواند به نتیجه مطلوب دست یابد.

در کشورهای اروپایی مادرانی که سزارین را تجربه می‌کنند به نوعی ناتوان در زایمان طبیعی قلمداد می‌شوند و برای مشاوره روحی و روانی آن‌ها به دلیل شکستی که تجربه کرده‌اند دوره‌های مشاوره برگزار می‌شود.

این در حالی است که با تجویز پزشکان و دریافت هزینه‌های قابل توجه سزارین در بین مادران ایرانی و اردیبهلی به عنوان یک زایمان پر افتخار و مایه چشم و هم‌چشمی تلقی می‌شود.

یکی از مادرانی که زایمان طبیعی را به تازگی سپری کرده است، گفت: زمانی که در فامیل مطرح کردم زایمان طبیعی داشتم چند نفر با تعجب سؤال کردند چرا حاضر نشده‌ام سزارین کنم.

رویا رستمی تصریح کرد: افراد فامیل گمان می‌کردند که به دلیل هزینه حاضر نشدم سزارین کنم در حالی که هیچ مشکلی نداشتم که مجبور باشم سزارین کنم.

به نظر می‌رسد پزشکان خود به این ضد ارزش دامن می‌زنند و همچنان به بهانه چشم دشت‌های اقتصادی و راحتی کار خود بیمار را ملزم به پذیرش سزارین می‌کنند.

درواقع مشاوره‌های کلیدی که ایجاد ترس و واهمه می‌کند بدون اینکه اجباری ایجاد کند مادر را تشویق به سزارین می‌کند.

موضوع کاهش سزارین به دلیل اینکه عوارض آن در جسم و روان مادر و حتی نوزاد باقی می‌ماند یک امر حیاتی است. و لازم است در این راستا علوم پزشکی استان برنامه ویژه برای پزشکان متخصص و ماما و بیمارستان‌های خصوصی تدارک ببیند.

اشاره به ثبت ۱۴ هزار و ۶۶۱ مورد زایمان سزارین نیز اشاره و تأکید کرد: این تعداد نیز شامل ۵۴۰۹ درصد از زایمان‌ها است. پور فری افزود: در بیمارستان‌های دولتی هفت هزار و ۱۱۴ مورد زایمان سزارین طی سال گذشته به ثبت رسیده که ۴۴۸ درصد از زایمان‌های بیمارستان‌های دولتی را شامل می‌شود.

بر اساس آمار ارائه شده از سوی دانشگاه علوم پزشکی استان عمل سزارین در بیمارستان‌های خصوصی به مراتب بیشتر است و این نشان می‌دهد توصیه به بیمار برای انجام سزارین در بیمارستان خصوصی حتی در آمارها نیز نمود خارجی دارد.

هر چند آمار سزارین در بیمارستان‌های خصوصی از ۹۹ درصد در سال ۹۲ به ۸۷٫۲ درصد در سال ۹۴ کاهش یافته است اما درصد تغییرات به مراتب پایین است و کاهش سزارین بیشتر در بیمارستان‌های دولتی توانسته موفق عمل کند.

به لحاظ پزشکی مادری می‌تواند سزارین کند که به عارضه‌هایی از جمله عدم تطابق سر جنین با لگن مادر، زجر بیش‌ازحد جنین، طرز قرار گرفتن غیرعادی جنین، مشکلات مربوط به جفت و بند ناف، دخالت‌های بیش‌ازحد پزشکی در دوره دردهای زایمانی، سزارین قبلی مادران، جنین‌های نارس و دیررس، جنین‌های دارای مشکل RH خون، چند قلبی، فشار خون بالا، ایدز، عفونت‌های قابل انتقال به جنین در زایمان طبیعی، تومورهای فیبروئیدی، بیماری قند، سابقه مرگ نوزاد، سابقه نازایی، سن بالای مادر، تنگی لگن مادر، حوادث اورژانسی، سابقه پارگی رحم و دردهای طولانی‌مدت دچار شود. خبرگزاری مهر سال گذشته نیز در گزارشی تحت عنوان «تجویز پزشک و افزایش سزارین در اردیبهل» طرح‌ها پاسخگو نیستند» به وضعیت تجویز بی‌امان سزارین پرداخته است.

● سزارین همچنان مایه چشم و هم‌چشمی است

با این وجود به نظر می‌رسد همچنان

برگ ریزان درمیانه تابستان / درختان از شدت تشنگی به استقبال خزان رفتند

در حالی که شهر توریستی محلات این روزها در میانه تابستان، میزبان گردشگران داخلی و خارجی است، خزان زودرس از شدت گرما به جان درختان پر قدمت این شهر افتاده و چنارها دچار برگ ریزان شده اند.

محمدیافت
شهرداری

فصل تابستان را سپری می کنیم و گردشگران زیادی به شهر محلات وارد می شوند تا از طبیعت زیبا و بکر آن استفاده کنند و خستگی های روحی و جسمی خود را در زلال زیبای طبیعت تابستانی شهر شست و شو دهند. در حالی که هنوز به نیمه های فصل تابستان نرسیده ایم، درختان چنار شهر توریستی محلات به استقبال فصل خزان رفته اند و برگ های آنان رو به زردی و خشکی گراییده است.

هرگاه صحبت از برگ ریزان می شود، یاد فصل هزار رنگ پاییز در اذهان زنده می شود ولی اکنون در نیمه فصل تابستان، شاهد برگ ریزان زودرس در شهر محلات هستیم.

خیابان های شهر توریستی محلات، مملو از درختان چنار سر به فلک کشیده است که در سالیان طولانی، همچون سایبانی گسترده، به گردشگران خوش آمد گفته و جذابیت خاصی به شهر بخشیده است و بروز این پدیده، نگرانی زیادی را در بین همشهریان و دوستداران طبیعت در محلات ایجاد کرده است.

● افزایش دمای هوا موجب خزان زودرس شده است

اصغر ابراهیمی، مسئول واحد فضای سبز شهرداری محلات گفت: دامنه تحمل دمایی درخت چنار از ۲۵ تا ۳۵ درجه سانتیگراد است و در روزهای گذشته به دلیل دمای بالای شهر محلات تا بالای ۴۰ درجه سانتیگراد، این دما خارج از تحمل درختان چنار بوده و همچنین افزایش دوره دمایی نیز مزید بر علت شده تا شاهد بروز خزان زودرس در این

درختان باشیم. برای مقابله با خزان تابستانی آبیاری درختان تا سه برابر افزایش یافته و کارهایی از قبیل سم پاشی، استفاده از کودهای تقویتی و کندن چاله پای درختان به منظور آبیاری مناسب تر انجام شده است تا بتوان این مشکل را مهار کرد. وی با بیان این که مشکلی از نظر آفت و بیماری در درختان مشاهده نشده، افزود: این پدیده آسیب جدی به درختان وارد نمی کند و یک پدیده مقطعی است که درخت به دلیل دمای زیاد هوا، تعدادی از برگ های خود را می ریزد تا میزان تبخیر و ترقق را متناسب با دما پایین بیاورد و با کاهش دما مجددا شروع به بازتولید برگ های جدید می کند.

ابراهیمی خاطرنشان کرد: تغییر اقلیم و افزایش دما باعث شده تا برخی از گونه های درختان و گل های فصلی از سیستم سازگاری فاصله بگیرند که یکی از این گونه ها، درخت چنار است.

مسئول واحد فضای سبز شهرداری محلات افزود: برای مقابله با این موضوع آبیاری درختان تا سه برابر افزایش یافته و کارهایی از قبیل سم پاشی، استفاده از کودهای تقویتی و کندن چاله پای درختان به منظور آبیاری مناسب تر انجام شده است تا بتوان این مشکل را مهار کرد. ابراهیمی بیان داشت: از اواخر مردادماه با کاهش دمای هوا این مشکل کنترل خواهد شد و وضعیت درختان به شرایط مطلوب باز می گردد.

● وجود آفت در درختان چنار منتفی است

مهدی سروش، عضو شورای شهر محلات علت بروز این مشکل را کم آبی و گرمای هوا تا دمای ۴۵ درجه طی روزهای متوالی در محلات عنوان کرد و اظهار داشت: در سایر شهرها نیز که درختانی از جمله چنار وجود دارد نیز این مشکل ایجاد

شده که دلیل اصلی آن افزایش بیش از حد دمای هوا در چند روز گذشته بوده است.

وی با بیان اینکه شورای شهر با پژوهشگاه ملی گل و گیاهان زینتی محلات در زمینه حفظ و نگهداری درختان چنار سطح شهر طرف قرارداد است، خاطرنشان کرد: پس از بازدید کارشناسان پژوهشگاه ملی گل و گیاهان زینتی از درختان سطح شهر، خوشبختانه بحث وجود آفت در درختان منتفی شده و علت بروز این مشکل، گرمای بیش از حد هوا در هفته های گذشته عنوان شده و گزارش کامل آن نیز در روزهای آینده منتشر خواهد شد.

عضو شورای شهر محلات افزود: گرمای بیش از اندازه هوا باعث شده تا برگ درختان چنار که دامنه تحمل دمایی پایینی دارند، بسوزد و پس از چند روز شروع به ریزش کند. برخی از انشعابات آب فضای سبز شهری محلات به دلیل کمبود آب شرب، توسط اداره آب قطع شده و کمبود منابع آبی نیز علاوه بر گرما، عامل دیگری برای پدید آمدن خزان زودرس درختان بوده است. سروش کمبود منابع آبی در سطح شهر را مزید بر علت دانست و افزود: برخی از انشعابات آب فضای سبز شهری به دلیل کمبود آب شرب، توسط اداره آب قطع شده و کمبود منابع آبی نیز عامل دیگری برای پدید آمدن خزان زودرس درختان بوده است. وی با بیان اینکه درخت چنار یک درخت پر آب بر است، افزود: در سالیان گذشته این درختان هر روز آبیاری می شدند ولی اکنون با وضعیت کمبود منابع آبی، مانند گذشته آبیاری درختان مقدور نیست و باید این مقدار آب محدود را برای نجات تمام درختان سطح شهر استفاده کرد.

عضو شورای شهر محلات تاکید کرد: در وضعیت کمبود آب، آبیاری فضای سبز و درختان سطح شهر باید به سمت مکانیزه شدن پیش رود و از روش های نوین برای آبیاری فضای سبز استفاده شود.

سروش بیان داشت: در صورتی که آبیاری تمام درختان و فضای سبز شهری مکانیزه شود و با روش های نوین، ساماندهی شود، همین مقدار آب محدود در شهر نیز برای آبیاری درختان کافی خواهد بود و می توان میزان آب مصرفی به منظور آبیاری فضای سبز شهری در فصول مختلف سال را به صورت بهینه مدیریت کرد.

● وجود ریزگردها به تنش دمایی درختان دامن می زند

بهزاد ادریسی، عضو هیئت علمی و مسئول بخش فناوری پس از برداشت پژوهشگاه ملی گل و گیاهان زینتی محلات گفت: علت اصلی خزان زودرس در درختان چنار وجود نوسانات دمایی و افزایش دمای هوا در چند سال اخیر است. وی افزود: این تنش در محصولات زراعی نیز اتفاق افتاده ولی در درختان چنار و فضای سبز شهری به دلیل وجود ریزگردها و آلودگی هوا این تنش افزایش بیشتری نشان داده است.

تنش، اثر این پدیده را در درختان کاهش داد و در صورتی که این مواد در افزایش مقاومت درختان در برابر تنش گرمایی موثر بود، استفاده از آن در فضای سبز شهری توسعه یابد.

با استفاده از ترکیبات شیمیایی ضدتنش، می توان اثر این پدیده را در درختان کاهش داد و استفاده از آن باید در فضای سبز شهری توسعه یابد. تصدیق کرد: این ترکیبات، اثرات فیزیولوژیکی بر روی گیاهان و درختان دارند و با کاهش سطح تبخیر و تعرق و تولید مواد ضدتنش در گیاه، آمادگی مقابله با تنش های گرمایی را در گیاهان فراهم کرده و مقاومت آن ها را افزایش می دهند.

به نظر می رسد هر چند که درخت چنار، درختی آب بر است و در شرایط کم آبی توصیه نمی شود ولی درختان پرقدمت چنار محلات، جزء سرمایه های تاریخی و طبیعت زیبای این شهر محسوب می شوند و یکی از جاذبه های توریستی محلات به شمار می آیند که حمایت و مراقبت از این درختان وظیفه تمام مسئولین و همشهروندان محلاتی است.

ادریسی افزود: مشکل تنش گرمایی در برخی از مناطق شهر شدید تر بوده ولی در مجموع اقداماتی که شهرداری در دو سال اخیر انجام داده وضعیت درختان را بهتر کرده است. وی ادامه داد: با انجام کف شکنی جوی آب در قسمتی که درختان وجود دارند، تا حدودی وضعیت درختان بهبود یافته ولی در برخی مناطق شهری این مساله بیشتر نمایان بوده که با انجام اقدامات مراقبتی و اصلاحی در طولانی مدت وضعیت آن ها می تواند بهبود یابد.

مسئول بخش فناوری پس از برداشت پژوهشگاه ملی گل و گیاهان زینتی محلات تصریح کرد: سطح آب های زیرزمینی در محلات پایین رفته و وجود فاضلاب شهری باعث شده تا در منطقه شهری مقدار نفوذ آب در داخل خاک محدودتر شود که همه این عوامل بر این تنش ها تاثیر گذار است.

● با ترکیبات شیمیایی ضدتنش می توان مقاومت درختان را افزایش داد

ادریسی پیشنهاد داد: با انجام تحقیقات و مشارکت بخش خصوصی می توان با استفاده از ترکیبات شیمیایی ضد

ادریسی خاطر نشان کرد: حساسیت درخت چنار نسبت به سایر گونه های فضای سبز شهری بیشتر است و وجود تنش ها بیشتر نمایان شده ولی با مراقبت های بیشتر و روش های آبیاری مناسب و استفاده از مواد تنش زدا، می توان این مساله را کنترل کرد.

این تنش در محصولات زراعی نیز اتفاق افتاده ولی در فضای سبز شهری به دلیل وجود ریزگردها و آلودگی هوا این تنش افزایش بیشتری نشان داده است. وی افزود: وجود ریزگردها و آلودگی هوا باعث می شود که جذب تشعشع خورشیدی در درختان بیشتر شده و با افزوده شدن میزان تبخیر و تعرق، اثر تنش دمایی در درختان افزایش یابد.

عضو هیئت علمی پژوهشگاه ملی گل و گیاهان زینتی محلات علت اصلی بروز خزان زودرس درختان را گرما دانست و خاطر نشان کرد: درختان بر اثر گرمای زیاد ضعیف می شوند و در معرض هجوم آفت های مختلف قرار می گیرند که این بحث به عنوان عامل ثانویه مطرح می شود.

جاده ای به سوی نابودی یگانه «گهر» آلپ ایران؛ لطفادست نگهدارید!

دسترسی سخت به یگانه «گهر» آلپ ایران تنها دلخوشی زیباترین دریاچه کوهستانی کشور بود و حالا زرمه احداث جاده نگرانی ها را دوچندان کرده، جاده ای که موجب نابودی اکوسیستم منطقه می شود.

فاطمه حسینی

مشکلات انبوه یگانه «گهر» آلپ ایران این روزها در فصل گردشگری زیباترین دریاچه آب شیرین و کوهستانی کشور سرباز کرده است تا متولیان با بی تدبیری فکری برای نجات این جاذبه کم نظیر ملی و حتی جهانی از دریای عمیق مشکلات نداشته باشند.

● روایت تلخ «گهر» نگین زیبای آلپ ایران

در لرستان، روایت «گهر» نگین زیبای آلپ ایران حکایت گوهر زیبای خفته ای است در دامن برفی اشترانکوه؛ گوهری که هر ساله به رغم میزبانی بیش از ۷۰ هزار گردشگر و طبیعت گرد همچنان «کاسه چه کنم» را در زمینه تخریب های زیست محیطی در دست دارد.

تخریب های موجود در این زمینه موجب شده که شاهد روزگار تلخ زیباترین دریاچه آب شیرین ایران باشیم، موضوعی که بارها از سوی فعالان محیط زیست، گردشگران و حتی مسئولان گوشزد شده است.

فعالان محیط زیست بارها با طرح موضوع حساسیت این اکوسیستم ارزشمند و حفاظت شده خواستار ایجاد محدودیت هایی در بهره برداری و پذیرش گردشگر در این منطقه شده اند و این در حالی است که متولیان امر گویی حساسیتی در این رابطه ندارند.

● غفلت مسئولان از «گردشگری غیر حرفه ای» در دریاچه گهر

محسن تیزهوش کارشناس محیط زیست در این رابطه بایان اینکه منطقه حفاظت شده اشترانکوه ذخیره گاه ژنتیکی بسیار ارزشمندی برای لرستان و زاگرس است به خاطر پوشش گیاهی و جانوری که دارد اظهار داشت: این در حالی است که این منطقه حفاظت شده طی سه تا چهار دهه اخیر آسیب های زیست محیطی زیادی را متحمل شده است.

وی بایان اینکه یکی از این آسیب های زیست محیطی

که همین امر نیز در تخریب خاک منطقه تأثیر گذار است. وی بایان اینکه گردشگری غیر حرفه ای و غیر مسئولانه موجب تخریب منطقه اشترانکوه شده است افزود: طی سال های اخیر از ورود گردشگران به کمک محیط بانان به این منطقه در فصل های حساس تا اواسط خردادماه تا حدودی جلوگیری شده اما موج عظیم گردشگر هزاران تخریب زیست محیطی را برای منطقه اشترانکوه به وجود آورده است.

این کارشناس محیط زیست در ادامه سخنان خود موضوع احداث سرویس های بهداشتی در کنار دریاچه گهر را یکی دیگر از عوامل تخریب در منطقه برشمرد و تصریح کرد: برای احداث این سرویس های بهداشتی هیچ گونه استاندارد رعایت نشده است.

تیزهوش با اشاره به اینکه این سرویس های بهداشتی در نزدیک دریاچه گهر احداث شده اند افزود: سیستم نگهداری مواد خام فاضلابی آسیب جدی به این دریاچه وارد می کند.

● تغییر کاربری ها در منطقه حفاظت شده اشترانکوه

وی همچنین اجرای طرح جامع در منطقه اشترانکوه و ایجاد «تله کابین» را یکی دیگر از خطرات ایجاد تخریب در این منطقه

موضوع «گردشگری غیر حرفه ای» است عنوان کرد: متأسفانه در فصول مختلف به ویژه در هنگام زادآوری گیاهی و جانوری این منطقه شاهد تخریب های فراوانی است.

این کارشناس محیط زیست در ادامه سخنان خود بایان اینکه متأسفانه موضوع گردشگری در دریاچه گهر سال های سال بوده که بین اداره کل محیط زیست لرستان و میراث فرهنگی پاس کاری می شود عنوان کرد: از یک سو میراث فرهنگی لرستان به دنبال رونق گردشگری در این منطقه حفاظت شده بوده و از طرف دیگر محیط زیست بحث حفاظت از این منطقه را پیش می کشد و این در حالی است که هم محیط زیست و هم میراث فرهنگی از موضوع «گردشگری غیر حرفه ای» در این منطقه غافل شده اند.

● احداث سرویس های بهداشتی در نزدیکی گهر و خطر ورود فاضلاب به دریاچه

تیزهوش در ادامه سخنان خود با اشاره به تخریب طبیعت و همچنین انباشت زباله ها از سوی گردشگران در منطقه اشترانکوه بیان داشت: وجود این زباله ها موجب شده که محیط بانان مجبور شوند که آن ها را در محلی دپو کنند

● احداث جاده دسترسی برای عشایر!

وی در ادامه بایان اینکه این جاده که هم‌اکنون تا منطقه «تا پله» احداث شده یک جاده دسترسی عشایری است ادامه داد: این جاده از ده‌ها سال گذشته احداث شده است. مدیرکل حفاظت از محیط زیست لرستان در ادامه سخنان خود بایان اینکه سال ۸۱ که در محیط زیست مشغول به کار بودم به خاطر جلوگیری از احداث این جاده دسترسی از مدیر کلی عزل شدم عنوان کرد: استاندارد وقت، آن زمان می‌خواست که در این منطقه جاده دسترسی احداث کند. فتحی بیرانوند بایان اینکه ما به هیچ وجه اجازه احداث این جاده را نخواهیم داد گفت: تا زمانی که مدیرکل محیط زیست هستم جاده دسترسی به دریاچه گهر ساخته نخواهد شد. وی با تأکید بر اینکه آن جاده که هم‌اکنون وجود دارد یک جاده دسترسی عشایری است بیان داشت: عشایر نیز صدها سال بوده که ساکن این منطقه هستند یک سری امکانات اولیه برای دسترسی می‌خواهند و منطقه اشترانکوه «چند سال بوده که به منطقه حفاظت شده تبدیل شده است.

● با هماهنگی محیط زیست جاده دسترسی عشایر بهسازی می‌شود

مدیرکل محیط زیست لرستان بیان داشت: این جاده، یک جاده دسترسی عشایری بوده که در برخی مواقع به دلیل وقوع سیلاب که راه عشایر قطع شده بود با هماهنگی خود محیط زیست آن جاده دسترسی در نقاط بسیار کوتاهی بهسازی شده است. فتحی بیرانوند تأکید کرد: جاده‌ای در این منطقه کشیده نشده و در آینده نیز کشیده نمی‌شود و خیال شما راحت باشد که تا زمانی که من هستم این جاده احداث نمی‌شود.

● ایجاد ایست بازرسی در محل دریاچه گهر

همچنین معاون هماهنگی امور عمرانی استاندار لرستان در رابطه با برخی تخریب‌های انسانی در محیط زیست دریاچه گهر اشاره کرد و گفت: دریاچه گهر یک منطقه حفاظت شده برای عاشقان محیط زیست بوده تا به این دریاچه به عنوان موهبت الهی نگاه کنند نه اینکه نوشابه‌ها و مواد غذایی مضر را با خود آنجا برده و این مکان گردشگری را به زباله‌دان تبدیل کنند. محمد اصلانی مدعی شد: اخیراً تصمیم گرفته شده هر کسی بخواهد به دریاچه گهر ورود پیدا کند ابتدا در ایست بازرسی مواد، تجهیزات و امکانات وی بازرسی شده تا از ورود موادی که ممکن است محیط زیست را تخریب کند به این منطقه جلوگیری شود.

معاون عمرانی استاندار لرستان بایان اینکه رسانه‌ها باید در این زمینه ورود جدی داشته و فرهنگ سازی کنند ادامه داد: دریاچه گهر یک منطقه حفاظت شده است و افراد علاقه‌مند و دوستدار محیط زیست فقط باید برای دیدن جلوه‌های زیبای آن به این منطقه عزیمت کنند.

بنابراین گزارش مطابق برآوردهای صورت گرفته توان طبیعت گردی در منطقه دریاچه گهر سالانه تنها یک هزار و ۵۰۰ نفر است و روزانه تعداد طبیعت گردان نباید از چند ده نفر تجاوز کند درحالی که این منطقه طی فصل گردشگری میزبان بیش از ۷۰ هزار گردشگر است و همین امر مدیریت این منطقه را با دشواری‌هایی مواجه کرده است.

دریاچه گهر در میان رشته کوه اشترانکوه در استان لرستان واقع است. این دریاچه در منطقه حفاظت شده اشترانکوه و بین بخش زز و ماهرود الیگودرز و بخش مرکزی دورود قرار دارد.

این دریاچه که به «تگین اشترانکوه» معروف است یکی از زیباترین دریاچه‌های طبیعی ایران به شمار می‌رود و با ارتفاع ۲۳۶۰ متر از سطح دریا در میان منطقه حفاظت شده اشترانکوه واقع شده است.

صورت می‌گیرد که هیچ روستایی در این منطقه وجود ندارد تصریح کرد: درواقع این جاده، جاده‌ای به نام روستائیان و به کام سودجویانی بوده که اسباب تخریب ذخیره گاه‌های طبیعی و کم نظیری همچون اشترانکوه را رقم می‌زنند. وی بایان اینکه این جاده فقط مانده که آسفالت شود بیان داشت: همه ما وظیفه داریم که از احداث این جاده جلوگیری کنیم و این در حالی است که هیچ گونه نظارتی در این زمینه از سوی متولیان صورت نمی‌گیرد.

● نرمش مدیران مقابل تخریب‌های اشترانکوه

این کارشناس محیط زیست با تأکید بر اینکه متولیان محیط زیست در استان و در سازمان باید پاسخگو باشند گفت: در این رابطه باید از مدیران محیط زیست پرسید این همه نرمش در مقابل تهدیدهای گسترده که منابع زیستی ما را نشانه گرفته‌اند به چه دلیل بوده و چرا با حمایت نکردن از محیط بانان و انتخاب مدیران غیرمتخصص سبب بروز تنش‌های زیستی در این منطقه حفاظت شده می‌شوند.

عنوان کرد و گفت: موضوع ایجاد تله کابین در این منطقه به شکل جدی مطرح شده هر چند مسئولان اعلام کرده‌اند که احداث نمی‌شود اما تا جایی که من اطلاع دارم موضوع ایجاد تله کابین در این منطقه حفاظت شده جدی بوده و می‌تواند تخریب‌های جدیدی برای منطقه ایجاد کند. ایجاد تله کابین در منطقه حفاظت شده اشترانکوه موجب تنش‌های زیستی برای جانوران منطقه نیز می‌شود این کارشناس محیط زیست تصریح کرد: ایجاد تله کابین در منطقه حفاظت شده اشترانکوه موجب تنش‌های زیستی برای جانوران منطقه نیز می‌شود.

تیزهوش با تأکید بر اینکه هیچ کس مخالف رونق گردشگری نیست عنوان کرد: اما باید گردشگری حرفه‌ای و مسئولانه رونق گیرد و این در حالی است که ما شاهد گردشگری ناپایدار و مخرب در منطقه حفاظت شده اشترانکوه هستیم. وی در ادامه سخنان خود تغییر کاربری‌های رخ داده در منطقه را یکی دیگر از معضلات زیست محیطی برای اشترانکوه عنوان کرد و گفت: چرا ما باید در منطقه حفاظت شده شاهد آبی‌پروری، گسترش زمین‌های کشاورزی و ... باشیم.

● جاده سازی به صورت چراغ خاموش در دل منطقه حفاظت شده

این کارشناس محیط زیست همچنین چرای دام‌ها و وجود انواع گله در منطقه حفاظت شده اشترانکوه را یکی دیگر از معضلات زیست محیطی در این منطقه عنوان کرد و گفت: همچنین سگ‌های گله موجب تنش برای موجودات این منطقه می‌شود.

تیزهوش یکی دیگر از معضلات زیست محیطی در منطقه اشترانکوه که طی دهه‌های اخیر موجب نگرانی فعالان محیط زیست شده را احداث جاده از سمت شهرستان الیگودرز به سمت دریاچه گهر عنوان کرد و گفت: متأسفانه امروز شاهد احداث جاده از سمت شهرستان الیگودرز و منطقه «خلیل خان» به سمت دریاچه گهر هستیم.

وی بایان اینکه طی سال‌های اخیر به صورت چراغ خاموش شاهد احداث جاده از سمت الیگودرز هستیم گفت: طی این سال‌ها به صورت «یک متریک متر» شاهد احداث جاده از سمت الیگودرز به سمت دریاچه گهر بوده ایم.

● ۳۰ دقیقه تا نابودی گهر!

این کارشناس محیط زیست بایان اینکه با احداث این جاده امروز در مدت زمان ۲۰ تا ۳۰ دقیقه گردشگران به دریاچه کوچک گهر می‌رسند افزود: درواقع این جاده از الیگودرز به سمت دریاچه گهر را باید به عنوان «جاده‌ای به سمت تباهی منطقه اشترانکوه» نام گذاری کرد.

درواقع این جاده، جاده‌ای به نام روستائیان و به کام سودجویانی بوده که اسباب تخریب ذخیره گاه‌های طبیعی و کم نظیری همچون اشترانکوه را رقم می‌زند تیزهوش بایان اینکه احداث این جاده از سمت الیگودرز به سمت دریاچه گهر در حالی

تیزهوش تأکید کرد: تمام این مدیران در از بین رفتن مناطقی همچون اشترانکوه سهم داشته و باید پاسخگوی نسل امروز و نسل‌های آتی باشند چرا که با عملکرد خنثی خود اسباب بروز مالیات‌های سنگین زیستی همچون از بین رفتن منابع آب و خاک و تنوع زیستی را فراهم کرده‌اند.

وی بایان اینکه امروز دیگر نمی‌توان در مقابل چنین اتفاقاتی سکوت کرد چرا که سکوت در مقابل از بین رفتن تنوع زیستی لرستان که قلب همیشه تپنده زاگرس بوده خianti آشکار به آیندگان است گفت: اشترانکوه و دریاچه گهر میراث مشترک تمام نسل‌ها بوده و باید در مقابل کوچک‌ترین تنش زیستی در آن شجاعانه ایستاد.

● سخن قابل تأمل مدیر کل محیط زیست: جاده سازی را به شدت تکذیب می‌کنم!

این کارشناس محیط زیست بیان داشت: مدیران و متولیان بهتر است شرایط بررسی و شناخت آسیب‌های جدید و جدی که به اشترانکوه ممکن است از طریق این جاده وارد شود را از طریق کارشناسان زیستگاه‌ها و متخصصین تنوع زیستی فراهم کرده تا بدین طریق از شدت تخریب‌ها کاسته شود چرا که هنوز هم می‌توان با راهبردهای مدیریتی از عمق آسیب‌ها کم کرد.

این سخنان در حالی مطرح می‌شود که مسئولان و متولیان استان در زمینه وضعیت دریاچه گهر اظهارات دیگری دارند. در این میان مهرداد فتحی بیرانوند مدیرکل حفاظت از محیط زیست لرستان سخنانی قابل تأمل دارد و مدعی است که احداث جاده دسترسی به گهر از سمت شهرستان الیگودرز صحت ندارد و می‌گوید: من احداث این جاده را به شدت تکذیب می‌کنم.

حاشیه‌های تلخ فقر؛ زنان و کودکان شب‌ها کابوس می‌بینند

به طرف دختر کی تقریباً ۴ ساله که پشت سر او می‌آید، می‌چرخد:
-خسته شدی؟
-گرسنه‌ام

و چه لحظه‌ای سخت‌تر از زمانی است که مادری در برابر خواسته کودک خردسالش سکوت کند و سر به زیر اندازد؟ اینجا صحبت از غم بی‌پایان چشمانی است که نمی‌داند پاسخ فرزند چهارساله‌اش را چه بدهد.

چهره آفتاب سوخته دخترک نیز حکایت از رنج‌های بی‌شماری دارد که خیلی زود به سراغش آمده. او نیز همچون مادرش همراهی با خودش دارد، عروسکش را آنچنان محکم در آغوش گرفته که گویی همین لحظه کسی تهدید به ربودنش کرده است.

غم بی‌پایان چشمان زن آنقدر زیاد است که نمی‌دانی با چه کلماتی سر صحبت را با او باز کنی.
-چند سال داری؟

پاسخش را نمی‌توانی باور کنی اما او ۲۶ ساله است. شاید نیمی از اندوهش به‌خاطر مرگ طفلی است که سال پیش بر اثر نداشتن هزینه درمان از دست داده است. لیخنند تلخی بر لب می‌آورد که تو را از مطرح کردن پرسش شرم‌نده می‌کند.

● بغض

سکوت می‌کند و تو هم از بیم اینکه با پرسیدن سوال بعدی هر لحظه ممکن است بغضش بترکد ساکت می‌مانی، می‌دانی حرف‌های زیادی برای گفتن دارد.

زن جوان است و هنوز هم آثاری از زیبایی در چهره گذشته نه چندان دورش باقی مانده اما خودش می‌گوید کاش زشت‌ترین چهره دنیا را داشتم اما سرنوشتی اینچنین سیاه گریبانم را نمی‌گرفت.

قصه او تکراری است، بارها شنیده‌ای که دختر جوانی ناخواسته به ازدواج با مردی تن می‌دهد و قدم در راهی می‌گذارد که سرانجامی جز شومی و نگویند بختی ندارد. می‌گویی مگر نمی‌دانستی معتاد است، اینبار هم لیخنند تلخش تو را مجبور به فاصله گرفتن از دنیایی می‌کند که بیهتان قرار دارد.

می‌گوید آدم‌ها تا در موقعیت یکدیگر قرار نگیرند، نمی‌توانند طرف مقابل خود را درک کنند. تو از دنیای من و امثال من چقدر خبر داری؟ تو چه می‌دانی از فقر، اعتیاد و اجبار... از بچه‌هایی که فرق کباب و نان بربری را نمی‌دانند، تا با گوشت و پوست خود حس و تجربه کنی نمی‌فهمی من چه می‌گویم.

حالا او و امثال او در «حاشیه» هستند، حاشیه یک شهر. جایی که محل گذر هیچ رهگذری نیست.

مرفه‌نشین مشهد جای گرفته است. مشهد دومین کلان‌شهر ایران است و پایتخت معنوی کشور لقب گرفته، اما در همین شهر بزرگ تا بخوابی سکونت‌گاه غیررسمی وجود دارد و یک سوم از جمعیت شهر در همین سکونت‌گاه‌ها جای گرفته‌اند و حالا ساکنان مناطق حاشیه‌ای مشهد با انواع مشکلات بهداشتی، فرهنگی و اجتماعی، نبود امکانات فیزیکی و از همه مهم‌تر رنج بی‌توجهی مواجه‌اند.
«نه‌دره» اما فقط یکی از سکونت‌گاه‌های غیررسمی شهر مشهد است و در دل خود هزاران قصه پنهان کرده است، قصه‌هایی مملو از درد و آسیب و رنج اجتماعی که مردمانش را گریبان‌گیر بوده و تنها برگه‌ای است از ماجراهای حاشیه‌نشینی در مشهد، اینجا اگر چه در بلندی و ارتفاعات قرار دارد اما گویی لایه زیرین شهر است.

● اینجا، نه‌دره

گریه نمی‌کنند. نباید گریه کند، آخر مادر که نمی‌تواند جلوی چشمان دختر خردسالش گریه کند، دختری که اکنون تمام امیدش به اوست. مادر تنها حق دارد اندوه درونش را با اشک چشمانش تسکین دهد.

چین و چروک صورتش با تو سخن می‌گوید، با اینکه معلوم است سن و سال زیادی ندارد اما چهره درد کشیده‌اش از روزهای سختی می‌گوید که بر او گذشته است.

کیسه بزرگی را به سختی به دنبال خودش می‌کشد که در آن لوازم کارش است...

دست و پاهایی پلاستیکی که قرار است با سرهم کردن‌شان آنها را وارد زندگی آدم‌ها کند، در دلش می‌گوید چه خوب است که اینها عروس‌کند و جان ندارند، چه خوب است دنیا با آنها بازی نمی‌کند و تنها سرگرمی کودکانی خواهند بود که همچون مادری معصومند و عاری از زشتی دنیای بزرگترها.

کیسه را برای لحظاتی بر زمین می‌گذارد و

غیررسمی و نبود یک مدیریت واحد است. مقام معظم رهبری مسئله رسیدگی به حاشیه شهرها را به‌صورت شفاف و مکتوب به دولت ارجاع داده است «عبدالرضا رحمانی فضلی» وزیر کشور در جریان سفری که سال گذشته برای بهره‌برداری از پروژه‌های عمرانی حاشیه شهر مشهد داشت با اشاره به اینکه مقام معظم رهبری مسئله رسیدگی به حاشیه شهرها را به‌صورت شفاف و مکتوب به دولت ارجاع داده است، بیان کرد: دستگاه‌های مرتبط با حاشیه شهر مثل راه و شهرسازی به دنبال اجرایی کردن این مسئله هستند که در این رابطه چهار استان کشور در اولویت قرار دارند.

شهردار منطقه ۹ مشهد هم در آخرین اظهاراتی که در این زمینه داشته تأکید کرده است که رفع مشکلات «نه‌دره» نیازمند ورود همه دستگاه‌ها و همراهی همه متولیان دارد و البته برای نتیجه بخشی فعالیت‌ها نیاز به سرمایه‌گذاری جدی است.

وی رفع آسیب‌های اجتماعی موجود در این منطقه از جمله خرید و فروش مواد مخدر و حضور معتادان نیز در گرو پیگیری مسئولان امر در نیروی انتظامی و دستگاه‌های حمایتی می‌داند و تأکید می‌کند که شهرداری هم در این زمینه همکاری لازم را خواهد داشت.

برای بررسی وضعیت این منطقه راهی «نه‌دره» می‌شویم، جایی که درد و رنج ساکنانش خود گویای زخم‌ها و مشکلاتی است که هرروز عمیق و عمیق‌تر می‌شود.

● پشت‌خیابان‌های پر زرق و برق

کافی است خیابان‌های پر زرق و برق و فروشگاه‌های لوکس بلوار صیاد شیرازی مشهد را پشت سر بگذاری، درست کنار خیابان صابر و در انتهای خیابان شقایق می‌توانی گوشه متفاوتی از حاشیه‌نشینی در بافت فرسوده مشهد را ببینی، حاشیه‌ای که در دل منطقه‌ای خوش و آب و هوا و

شکل و شمایل محله شبیه خانه‌های پلکانی ماسوله است اما نابسامان و آلوده. پشت‌بام یک‌خانه حیاط خانه دیگری است، کوچه پس‌کوچه‌هایش تنگ است و باریک و شیب تندش نفست را بند می‌آورد.

یاسر ظریفی

درست نمی‌دانی از کجا باید شروع کنی، قلمت را چگونه بچرخانی و از کجا سخن بگویی چون هنوز هم گیج هستی و شاید باورنمی‌شود.

کمی سخت است که پذیری درست در قسمتی از شهر تو، جایی که مردم همه مرفه‌نشین هستند و خیابان‌ها محل جولان خودروهای آنچنانی و فروشگاه‌ها پرزرق و برق و شیک، مکانی وجود داشته باشد متفاوت، بسیار متفاوت‌تر از ساختمان‌های زیبا.

اینجا شاید ماسوله دوم ایران باشد اما اما نابسامان و آلوده، پشت‌بام یک خانه، حیاط خانه دیگری است، کوچه پس‌کوچه‌هایش تنگ است و باریک و شیب تندش نفست را بند می‌آورد، سیم‌های برق از سویی به سوی دیگر کشیده شده‌اند و تو باید پا بر روی پله‌های باریک و کوچکی بگذاری تا بتوانی در این منطقه حرکت کنی.

این ویژگی‌ها تنها برای این منطقه، در «حاشیه» بودن را رقم زده است، اینجا «نه‌دره» است.

● «نه‌دره» و دره‌های تنگ زندگی

مطابق برخی تحقیقات شهر مشهد به‌عنوان دومین کلان‌شهر کشور، در حال حاضر میزبان ۸۲۰ هزار نفر حاشیه‌نشین است که در ۶۰ هسته جمعیتی به وسعت سه هزار و ۲۰۰ هکتار به‌صورت غیرمجاز زندگی می‌کنند.

کوی «نه‌دره» از جمله این سکونت‌گاه‌های غیررسمی است که با ۲۷ هزار نفر جمعیت و وسعت ۸۰ هکتار در محدوده منطقه‌ای نه شهرداری مشهد قرار دارد و در حال حاضر با مشکلات و آسیب‌های اجتماعی ناشی از حاشیه‌نشینی دست در گریبان است.

مطابق آخرین اظهارات نظر متولیان طرح سامان‌دهی اراضی نه‌دره در قالب بافت فرسوده در ارتفاعات جنوب غربی شهر مشهد به کارفرمایی اداره کل راه و شهرسازی در دست اجراست.

اما آنچه همچنان مشکلات این منطقه را لاینحل کرده است موانع و مشکلات متعددی چون نداشتن متولی مشخص، تعدد مدیریتی و ناهماهنگی بین دستگاهی، نگرش‌های نادرست مدیران به اسکان

من توی محله‌ای رفت و آمد دارد که به راحتی در خانه‌ها باز است و افراد مشغول کشیدن مواد هستند. آموزش از این بهتر! شما بگویید من چقدر می‌توانم بچه‌ام را کنترل کنم که این صحنه‌ها را نبیند. اینجا چیزی برای پنهان کردن وجود ندارد. در روز روشن و شب تار خلاف در جریان است.»

حالا این سوال ذهن‌ت را پر کرده است که آیا کسی از وضعیت مردمان «ته‌دره» باخبر است؟ آیا کسی می‌داند درست در جایی از شهر که باکلاس است و پر از انسان مرفه، کوچه‌هایی هم وجود دارد که رنج مردمانش، دل سنگ را آب می‌کند و مملوئی است از انواع آسیب‌ها و دردهای اجتماعی؟

● ورود آستان قدس به حل مشکلات اجتماعی و فرهنگی

رهبر معظم انقلاب اسلامی در حکم انتصاب «حجت‌الاسلام سید ابراهیم رئیسی» به عنوان تولیت آستان قدس رضوی علیه‌السلام به ورود آستان قدس به موضوعات اجتماعی و فرهنگی شهر مشهد تأکید داشتند. در بند ۲ و ۳ حکم معظم له آمده است: «خدمت به مجاوران و بویژه مستمندان و مستضعفان وظیفه‌ی دیگری است که شایسته است به آن اهتمام ورزید. آستان قدس ظرفیت فرهنگی عظیمی است که می‌تواند در فضای عمومی کشور و جهان اسلام اثرگذاری کند؛ شایسته است با کمک خبرگان فرهنگی، بیشترین بهره از این ظرفیت کم‌نظیر در ترویج معارف قرآنی و مکتب اهل بیت علیهم‌السلام گرفته شود. حفاظت از موقوفات و بهره‌گیری بهینه از آن در مصارف خود که متولی فقید بدان اهتمامی ویژه داشتند و بویژه بهره‌مند ساختن تهیدستان نقاطی از کشور که آن موقوفات در آن قرار دارند، بر حسب گنجایش و مقتضاهای نیز وظیفه‌ی بزرگ دیگری است.»

امید است در دوره جدید مدیریت آستان قدس رضوی، توجه ویژه‌ای برای حل معضلات و مشکلات فرهنگی و اجتماعی شهر مشهد که این معضلات شایسته این شهر معنوی نیست با همکاری دستگاه‌های متولی صورت گیرد.

حیات تکیه گاهش باشد، طعمه‌ای ساخته تا به این ترتیب زن را تا ابد برای رسیدن به اهداف شومش در اختیار داشته باشد. برای یک زن از دست دادن آبرو و عزتش که ارزشمندترین داشته‌های زندگی‌اش است، شاید بزرگترین رنج باشد و ممکن است دست به هر کاری بزند تا این آبرو را نزد دیگران حفظ کند، شاید تا جایی که مرد به تدریج او را هم وارد دنیای آلوده خودش کند.

● لبریز از درد

زن جوان همصحبت تو اکنون تنها خودش را مادر می‌داند، یعنی تنها عاملی که انگیزه زنده ماندنش شده است، همین حس مادری است.

او می‌گوید: با تمام توانم در تلاشم تا اجازه ندهم زندگی دختر معصومم همچون مادرش رقم بخورد، او که گناهی ندارد بلکه ما او را با بی‌رحمی وارد بازی‌های کثیف دنیای خودمان کرده‌ایم.

می‌خندد و ادامه می‌دهد: اینجا که چیزی نیست خانم، شما اگه پای درد دل زن‌های اینجا بشینید تا چهل شب کابوس می‌بینید کابوسهایی که آنها هر شب با آن زندگی می‌کنند.

احساس می‌کنی که دیگر توانایی گوش سپردن به حرف‌های این مادر جوان را نداری، گمان می‌کنی پر شده‌ای از دردهای زنان شهرت که درست در چند قدمی‌ات زندگی می‌کنند اما دنیایی دارند با فرسنگ‌ها تفاوت، دنیایی پر از حاشیه در گوشه‌ای متفاوت از این شهر بزرگ.

● مشکلات امنیتی و فرهنگی

درمیان ساکنان «ته‌دره» هستند بسیاری از خانواده‌های آبرومندی که نه اسیر اعتیاد هستند و نه معضلات اجتماعی بلکه فقر باعث شده است که این محله را برای سکونت استفاده کنند. «م. خالقی» از ساکنان این محله است. شغلش دسفروشی است. او به همراه خانواده ۳ نفره اش چند سالی است که در این محله ساکن شده است. او می‌گوید مشکلات این محله تمامی ندارد. از مشکل نا امنی محله گرفته تا مشکلات بهداشتی و فرهنگی. «بچه

به اجبار او را وادار به مصرف مواد مخدر می‌کرده اما عمق فاجعه در نقطه‌ای تاریک‌تر قرار دارد.

● همه چیز را باخته‌ایم

قلم شاید نتواند واقعیت‌های بعدی زندگی این زن جوان را بازگو کند اما حالا تو متأسف هستی و اندوهگین که چرا تا این حد از زندگی و اتفاقاتی که برای سر مردمان، زنان و کودکان حاشیه شهرمان می‌آید، بی‌خبری و یا آن عده مطلع که حتما کم هم نیستند، چرا نسبت به آنان بی‌توجه‌اند.

از او می‌پرسی: حالا که زن مستقلاً هستی چرا راهی برای نجات از این وضعیت برای خودت دست و پا نمی‌کنی؟ هنوز جوانی و زیبا، و می‌توانی مسیر زندگی‌ات را تغییر دهی.

اینجا زن خاموش می‌شود، سرخی چهره‌اش حکایتی زجرآورتر از درد و دل‌های قبلی‌اش دارد.

اینبار، سر به زیر سخن می‌گوید: خانم، امثال من کم نیستن. من تنها یه مورد کوچک از این زن‌ها و مادران بیچاره‌ای هستم که اتفاقی برسر راه شما قرار گرفته، این صحبت‌ها گروهای از کار ما باز نمی‌کند چون ما همه چیزمان رو باختیم و راه نجاتی برایمان نمانده است.

می‌توانی متوجه شوی چقدر برایش سخت است از اتفاقات ناگواری که برسرش آمده سخن بگوید، او می‌خواهد بگوید و فریاد بزند از اینکه همسرش حاضر است برای تهیه مواد مخدرش به هر راهی متوسل شود، چه رنجی کشیده است.

به اینجا که می‌رسد، زن سکوت می‌کند و این سکوت، می‌شود مهمان گفتگوی تو و زنی که از عمق وجودش رنج دیده و درد کشیده است اما این بار تو نیستی که سکوت را می‌شکنی، او از تو می‌پرسد: اینجا کسی راه نجاتی برای خود متصور نیست، بازهم فکر می‌کنی هنوز هم راه نجاتی برای من باقی مانده است؟

نمی‌دانی چه پاسخی باید بدهی، پس سری تکان می‌دهی و تلاش می‌کنی عجزت در پاسخگویی را با چشمانت به زن بفهمانی. مرد از همسرش، از همین زنی که روبروی تو ایستاده، همانی که قرار بوده تا آخرین لحظات

حق با اوست. اینجا نه‌دره است، یکی از مناطق حاشیه شهر، جایی که به‌جز ساکنانش و افرادی که بابت انجام کاری خاص به اینجا پی می‌گذارند، همیشه و هم‌چنان در حاشیه است، جایی که اسمش هم احساسی از خطر و ناامنی در وجود انسان رقم می‌زند.

● در «حاشیه»

این زن خیلی حرف‌ها برایت دارد. او از زندگی زانی می‌گوید که همچون خودش ناخواسته به دام اعتیاد افتاده‌اند و دیگر چیزی برای از دست دادن ندارند، از زندگی کودکانی حرف می‌زند که باید ساعات زیادی را در سرما و گرما کار کنند و خم به ابروهای کوچکشان نیاورند، از اعتیاد فرزند در شکم مادر حرف می‌زند و چه دردناک است در «حاشیه» بودن.

او ادامه می‌دهد: ما با شماها فرق می‌کنیم، بین ما طلاق از مرگ وحشتناک‌تر است، این مهم‌ترین درسی بود که در زندگی از مادرم آموختم، مثل خودش که یه عمر با پدر معتاد زندگی کرد و سکوت کرد، البته حالا که خودم به سرنوشت او دچار شدم پی به راز گریه‌هایش بردم و مطمئنم او نیز همچون من نیمه‌های شب تمام دردهای روزش را به چشمانش می‌سپرده چون اطمینان داشته رازداری جز آنها نخواهد داشت. او می‌گوید: تعداد زنان معتاد این منطقه آنقدر زیاد است که تا با چشمان خودت نبینی باور نخواهی کرد.

زن از همان ابتدای ازدواج مجبور به کار کردن شده تا خرج زندگی کثیف مردی که از گذاشتن نام شوهر بر او اکراه دارد را درآورد. اما کاش همه رنج‌هایش در همین جا خلاصه می‌شد شوهرش به تدریج او را هم وارد دنیای آلوده خودش می‌کند تا به گفته خود زن، زبانش برای همیشه پیش او کوتاه بماند. حرف‌های بعدی‌اش تکان دهنده‌تر است و لرزه بر اندام انسان می‌اندازد. آن مرد تنها به این مسئله بسنده نکرده و زن را به‌دست بالاهای کشنده‌تری سپرده است.

طبق تعاریف زن، همسرش، او را به حضور در جمع مردانه‌ای که افرادی همچون خودش در آنجا بودند، تشویق و پس از آن

دستان خالی جنگل‌های فارس برای بزرگترین گوشتخوار ایران

این روزها زیستگاه‌های فارس برای بزرگترین گوشتخوار ایران خیلی جای مناسبی نیست، پیشروی باغات، جاده کشی و حریق جنگل‌ها این گونه را به شدت تهدید می‌کند.

هادی فتحی

در ایران از خانواده خرس ها تنها دو گونه قهوه ای و سیاه شناسایی شده است. این گونه در راس هرم اکوسیستم قرار دارد از این رو وجود آن در محیط زیست حائز اهمیت است. استان فارس از جمله استانهای مهم کشور است که خرس قهوه ای در برخی مناطق حفاظت شده آن وجود دارد. اما مدتی است زیستگاه این حیوان در استان فارس ناامن شده و همواره با خطراتی دست و پنجه نرم می کند. چندی قبل زیستگاه خرس قهوه ای در منطقه تنگ خرسی پاسارگاد طعمه حریق شد و ساعتها در آتش سوخت. در برخی نقاط استان نیز زیستگاه این گونه به دلیل ساخت باغ و یا حتی جاده کشی ناامن شده و این امر منجر به سرگردانی خرسها با توله هایشان شده است. ساعت یک بامداد پنجشنبه اهالی روستایی در آباده فارس با اداره محیط زیست این شهرستان تماس گرفته و از برخورد یک خودرو با دو خرس قهوه ای در یکی از محورهای فرعی منطقه خبر دادند.

به دنبال این تماس نیروهای یگان محیط زیست آباده عازم محل مذکور شده و با یک ماده خرس قهوه ای و توله اش مواجه شدند که هر دو بر اثر شدت ضربه از بین رفته بودند.

● جنگل‌های فارس زیستگاه‌های خرس قهوه ای در ایران

دبیر موسسه ۱۳ فروردین در خصوص وضعیت این گونه در استان فارس گفت: خرس یکی از بزرگترین گوشتخواران ایران است که در جنگل‌های زاگرس و کوهستانهای این استان وجود دارد.

علی اکبر کاظمینی با بیان اینکه خرس حیوانی همه چیز خوار است، ادامه داد: این گونه در زیستگاه خود علاوه بر خوردن حشرات، از عسل و علف نیز استفاده می کند اما رژیم اصلی آن علف و حشرات است.

وی با اشاره به اینکه جنگل‌های فارس زیستگاه‌های خرس قهوه ای در ایران به شمار می روند، اظهار داشت: طی چند سال اخیر به دلیل گسترش باغات در کوهستان به خصوص زاگرس و وجود باغات انگور، بادام، گردو و... زیستگاه این گونه در معرض خطر قرار گرفته است.

این فعال حوزه محیط زیست بیان کرد: به طور حتم وقتی زیستگاه ناامن شود مواد غذایی کمتری در اختیار خرس قرار می گیرد همانگونه که شاهد بودیم میزان قابل توجهی از پوششهای گیاهی در زیستگاه خرس قهوه ای منطقه پاسارگاد در آتش سوخت.

وی ادامه داد: علاوه بر تبدیل برخی زمینها به باغات، آتش سوزی، جاده کشی و... طی چند سال گذشته باعث ایجاد مشکلاتی در زیستگاه این گونه شده به طوری که رفتار اکولوژیکی و جنسی این گونه تحت تاثیر این موضوعات قرار گرفته است.

● خرس حیوانی ترسو

کاظمینی ترک کردن زیستگاه توسط خرسها را ناشی از

گفت: وجود خرس ها در اکوسیستم های جنگلی بسیار مهم است زیرا در راس هرم غذایی قرار دارد. کاظمینی اظهار داشت: در این خصوص باید دستگاه های متولی امر وارد شده و نسبت به بازپس گیری زمینهای ملی که هم اکنون توسط برخی افراد سودجو به باغ تبدیل شده اقدام کنند. وی ادامه داد: با ایجاد حساسیت بین مردم و اینکه حضور این گونه ها چه تاثیری در اکوسیستم منطقه دارد می توان مردم را نسبت به این موضوعات آگاه کرد.

● تدابیر ویژه محیط زیست

سرپرست معاونت فنی اداره کل حفاظت محیط زیست فارس نیز گفت: چند روز قبل یک خرس قهوه ای و توله اش در مسیر آباده طشک در یک سانحه رانندگی تلف شدند.

سپاوش محمدی بیگدلی ادامه داد: این حادثه در جاده ای مابین دو منطقه حفاظت شده رخ داد برای اینکه خرس و توله اش برای استفاده از میوه باغات از منطقه خود خارج شده بودند.

وی با اشاره به اینکه خرس به میوه علاقه شدیدی دارد، اظهار داشت: متأسفانه طی چند سال اخیر شاهد وقوع این گونه حوادث در جاده مابین دو منطقه حفاظت شده بوده ایم از این رو طی تفاهمنامه ای بین سازمان محیط زیست و وزارت راه در این خصوص قرار است اقداماتی انجام شود.

محمدی به برخی از این اقدامات اشاره کرد و گفت: در این راستا مقرر شده در برخی جاها نسبت به ایجاد پلهای روگذر یا زیرگذر برای عبور حیات وحش اقدام شود، همچنین بر اساس این تفاهمنامه مقرر شده نسبت به نصب تابلوهای هشداردهنده عبور حیات وحش نیز اقداماتی صورت گیرد.

وی تاکید کرد: شناسایی این نقاط در دستور کار محیط زیست استان فارس قرار دارد تا هر چه سریعتر اقدامات لازم انجام شود.

موضوعات مذکور دانست و افزود: این گونه برخلاف جثه بزرگی که دارد اما حیوان ترسویی است که طی چند سال گذشته مورد بی مهری هایی از سوی انسانها قرار گرفته است.

دبیر موسسه ۱۳ فروردین ادامه داد: انسانها به طرق مختلف این گونه را تحت فشار قرار داده و حتی در برخی استانها نیز شاهد کشتن این گونه به شیوه های غیرانسانی بوده ایم.

کاظمینی افزود: در برخی زیستگاه های این گونه شاهد ایجاد ایستگاه های مخابراتی و حتی جاده کشی برای دسترسی به آن هستیم که این موضوع ناامن شدن منطقه برای خرسها را به همراه داشته است.

● حیوانی بزرگ در منطقه ای کوچک

وی گفت: تمام این اقدامات انسانها باعث شده که زیستگاه این حیوان بزرگ به منطقه ای کوچک تبدیل شود که خرس در آن محبوس شده باشد و در برخی موارد که قدرت دفاع از توله های خود را در این وضعیت نداشته باشد رفتارهای پیش بینی نشده ای از خود نشان می دهد.

دبیر موسسه ۱۳ فروردین ادامه داد: سه سال قبل نیز در منطقه حفاظت شده ارژن توله خرسی در یک حادثه رانندگی تلف شد که متأسفانه راننده خودرو این گونه را به حواشی جاده منتقل و متواری شده بود، تمام این موضوعات نشاندهنده ناامن شدن زیستگاه خرس است.

● سیستم پویایی جنگلهای فارس در معرض آسیب

وی با اشاره به اینکه اگر این گونه از بین رود سیستم پویایی جنگلهای فارس نیز مورد آسیب قرار می گیرد، اظهار داشت: مصرف برخی هسته های جنگلی توسط خرس و دفع آن در دیگر نقاط جنگل باعث می شود این هسته ها در دیگر نقاط روییده که این امر پویایی سیستم جنگلها را به همراه دارد.

وی با اشاره به اهمیت خرسها در اکوسیستم های جنگلی

شیماشاهین فر

**سوغات میلیاردی
فرنگ برای استان
قزوین اجرای زباله
سوز با هزینه های
میلیاردی است که
می تواند پیامدهایی
داشته باشد و آینده
مبهمی برای محیط زیست استان
ایجاد کند.**

زباله سوز؛ سوغات میلیاردی فرنگ / ابهام در آینده محیط زیست

گرمای حاصل از سوختن می توان بهره برداری مطلوب کرد. در ایران با توجه به کیفیت پسماند شهری که بهره وری بازیافت و کودسازی در آن زیاد است و نیز با وجود زمین های بایر و فراوانی که در اطراف شهرها تناسب خاصی برای دفن بهداشتی پسماند دارند، سرمایه گذاری برای احداث کارخانه های زباله سوز، توصیه نمی شود، اما از آنجا که آلودگی بیولوژیکی و عفونی پسماندهای بیمارستانی معمولا بیش از انواع دیگر پسماندهاست، کارشناسان، بهترین روش برای دفع زباله های مراکز درمانی را سوزاندن در کوره های زباله سوز (Incineration) توصیه کرده اند.

● قزوین دارای دستگاه زباله سوز می شود

سال گذشته، موضوع انعقاد قراردادی به مبلغ ۶۰ میلیون یورو برای راه اندازی نیروگاه زباله سوز در قزوین، در صدر اخبار راه یافت، موضوعی که در کشاکش نظر مخالفان و موافقان مورد بحث و گفتگو قرار گرفت و پس از آن که برای دوره ای به حاشیه سکوت رانده شد، اینک دوباره به جریان افتاده است.

گفته می شود میزان پسماند مورد نیاز برای فعالیت این نوع دستگاه زباله سوز حداقل ۵۰۰ تن در روز است تا از حرارت حاصل از سوختن این پسماندها، انرژی برق تولید شود.

در این راستا در روزهای گذشته از جلسه مدیریت شهری برای نصب زباله سوز با حضور مدیر کل دفتر امور شهری و شوراهای استانداری، معاون سرمایه گذاری شهرداری قزوین، معاون خدمات شهری و کارشناس سازمان مدیریت پسماند شهرداری قزوین خبر رسیده تا پیرو این جلسه طرح کامل تر نیروگاه زباله سوز به همراه تمام جزئیات برای تصمیم گیری در استان توسط سرمایه گذار ارائه شود.

در روزهای اخیر، خبرهایی از جلسات نهایی برای انعقاد قرارداد احداث نیروگاه زباله سوز در شهر قزوین، به گوش می رسد که با توجه به برخی انتقادهای کارشناسی در خصوص معیاب این روش در گزارشی موضوع را مورد بررسی قرار داده ایم.

● زباله سوز، روش مدرن یا پرهزینه

زباله سوزها چند سالی است که در کشور ما ایران به عنوان موضوعی مورد بحث و استفاده در تعداد معدودی از بیمارستانها مطرح شده و اخیرا بطور جدی در جهت رسیدن به شرایط بهداشتی به طور اکید در دست اقدام برخی نهادها قرار گرفته و به سمت تولید انرژی از پسماند نیز شتابان پیش می رویم.

بد نیست بدانید پسماندهای عفونی می بایست به هنگام دفن فاقد ترکیبات عفونت زا باشد و به هیچ وجه دفن آن با پسماندهای خانگی و حتی سایر پسماند پیشنهاد نمی شود و باید محل دفن اینگونه پسماندها نیز پس از سوزاندن، از سایر پسماندها مجزا باشد.

زباله سوزی، سومین محور اصلی مدیریت جامع مواد زاید جامد در کشورهای صنعتی است و قبل از دفن بهداشتی قرار دارد و تقریباً تمام پسماندها بجز مصالح ساختمانی و آهن آلات قابل سوختن هستند و با سوزاندن پسماند ۹۰ درصد حجم آن کاهش می یابد و از

● رقابت سرمایه گذار داخلی و خارجی برای سیستم زباله سوز

این در حالی است که در یک دوره زمانی یک ساله، هنوز از سوی سازمان حفاظت محیط زیست استان، موضع مشخصی در زمینه زباله سوز اتخاذ نشده و این نهاد به عنوان اصلی ترین مرجع محیط زیست، موافقت یا مخالفت خود را اعلام نکرده است.

«ایرج زاهدپور» مدیرکل دفتر امور شهری و شوراهای استانداری قزوین، در خصوص آخرین وضعیت قرارداد نیروگاه زباله سوز می گوید: علاوه بر آنکه در حال پیگیری سرمایه گذار خارجی هستیم، یک سرمایه گذار داخلی هم برای این کار اعلام آمادگی کرده است.

وی اضافه می کند: وضعیت استان برای سرمایه گذاری کاملاً مساعد است و در ۳ ماه آینده پس از اتمام مراحل کارشناسی فنی و مطالعات، برای شروع کار اقدام می کنیم.

زاهدپور در خصوص این که با سکوت محیط زیست، چطور تاکنون این مذاکرات صورت گرفته، توضیح می دهد: محیط زیست باید خیلی هم خوشحال باشد و از این موضوع استقبال کند زیرا طبق بررسی های ما این نیروگاه زباله سوز بهترین سیستم حال حاضر دنیاست و هیچ پیامدی ندارد اگر ضوابط محیط زیستی هم رعایت نشود، ما مدعی هستیم و مانع خواهیم شد. زاهدپور معتقد است در حال حاضر کشورهای توسعه یافته از زباله سوزها در داخل شهر استفاده می کنند و انتقادات وارد، منطبق بر واقعیت نیست.

● زباله سوزها و تولید ۴۶ برابری گازهای گلخانه ای

این در حالی است که «وحید علیخانی» فعال محیط زیست و مدرس دانشگاه طی پژوهشی که در خصوص زباله سوزها داشته در نقد آن بیان می کند: در زمان کنونی، بهتری الگوی مدیریت پسماند ترکیبی از بازیافت و تولید کمپوست است که تولید گازهای گلخانه ای را ۴۶ برابر نسبت به تولید برق توسط زباله سوزها

کاهش می دهد. وی در ادامه با اشاره به دلایل مهمی که کاربرد زباله سوزها را با تردید مواجه می کند، می گوید: اشتغال زایی کم، اتلاف قابل توجه انرژی، انعطاف نداشتن، تولید خاکستر سمی و وابستگی به لندفیل، گازهای خروجی سمی، انتشار نانوذرات بسیار سمی، نارضایتی شدید مردم از زباله سوزها، همسو نبودن با استراتژی های توسعه پایدار و ارجح بودن سایر گزینه ها از جمله دلایلی است که به لحاظ علمی استفاده از این روش را زیر سوال می برد زیرا مزایای موجود، توان غلبه بر معایب و مشکلات را نخواهد داشت. علیخانی گفت: استفاده از زباله سوزها در صورتی منطقی است که ما سیاره دیگری داشته باشیم و در صورت تهدید شدن بتوانیم به آن محل نقل مکان کنیم، محدودیت های زیادی برای فعالیت زباله سوزها وجود خواهد داشت که این محدودیت ها بر اساس ساختار و تناسب نوع پسماندهای شهری متفاوت خواهد بود. به عنوان مثال زباله سوزها هزینه های بسیار بالاتری نسبت به دیگر الگوهای مدیریت پسماند خواهند داشت و از سوی دیگر بازگشت سرمایه طولانی تر خواهد بود. همچنین زباله سوزها بر اساس مقدار حداقلی از ارزش حرارتی پسماند طراحی شده و اگر پسماندهای کاغذی و یا پسماندهای دارای پایه نفتی را برای اهداف بازیافتی و زیست محیطی حذف کنیم، ارزش حرارتی زباله سوز به کمتر از میزان استاندارد دستگاه خواهد رسید.

این ها در حالی است که همچنان در مورد خروجی های جامد زباله سوزها و نحوه مدیریت آن ها و همچنین آلاینده های گازی خارج شده از نیروگاه، نگرانی هایی وجود دارد که رفع نشده است.

این فعال محیط زیست می گوید: علاوه بر آن که فرآیند مدیریت پسماند بر اساس الگوی بازیافت با هرم مدیریت پسماند سازگاری دارد و در دراز مدت به سمت کاهش تولید پسماند حرکت خواهد کرد، از نظر اقتصادی نیز به صرفه تر خواهد بود چرا که با تولید صدها شغل، گردش

در قزوین نیز با همین رویکرد طی سالهای اخیر زیرساختهای زیادی فراهم شده که از آن میان می توان به جایگاه دفع پسماند محمد آباد و سیستم های جاری در شهر اشاره کرد که طی آن علاوه بر ایجاد صدها شغل، پسماندها به عنوان طلای کثیف اطلاق می شوند.

این در حالی است که هنوز هم آینده زیست محیطی شهرهایی که به زباله سوز مجهز شده اند، در هاله ای از ابهام قرار دارد. در شرایط کنونی و با توجه سکوت سازمان حفاظت محیط زیست در این مدت و تردید روسای اسبق دولت محلی قزوین در تایید زباله سوز، باید منتظر ماند و دید چه سرنوشتی در انتظار مدیریت پسماندهای استان است؟ زباله سوز یا روش هایی سازگار تر با طبیعت و محیط زیست.

مجبور برای بهره برداری و نگهداری از دستگاه های زباله سوز نیاز دارد و هزینه نگهداری و تعمیرات در این روش بیش از سایر روش های دفع پسماند است و برای دفع مواد زائد خطرناک نظیر مواد رادیو اکتیو و مواد قابل انفجار روش مناسبی نیست و احتمال دخول نمک های حلال در آبهای زیرزمینی پس از انباشت باقی مانده پسماند وجود دارد.

● حرکت بر خلاف هرم مدیریت پسماند

زباله سوزها این روزها در جهان به عنوان آخرین راه حل استفاده می شوند در حالی که وزارت کشور ضرورت اجرای طرح تفکیک از مبدأ را به کلیه استانداری ها ابلاغ و آنها را ملزم به اجرای این بخش از قانون جامع مدیریت پسماند کرده است.

جنبی نظیر استفاده از حرارت ایجاد شده برای گرم کردن بویلرها و در نتیجه تولید انرژی دارد. کاهش بسیار زیاد حجم پسماند، دفع مواد پلاستیکی، جدا کردن فلزات جهت استفاده مجدد از دیگر ویژگی های روش زباله سوز است.

● معایب زباله سوز

این روش در مقایسه با سایر روش ها به سرمایه گذاری و هزینه اولیه بیشتری نیاز دارد، مخارج تاسیسات سوزاندن پسماند بسیار سنگین است و آثار آن بر محیط زیست نیز مشکوک بنظر میرسد و گازهای ناشی از سوزاندن اثرات بدی روی محیط زیست می گذارد. همچنین این روش ایجاد بو، دود و آلودگی هوا می کند و از آنجا که به افراد کارآزموده

اقتصادی فعالتری را ایجاد می کند در حالی که هزینه های سرمایه ای و جاری احداث زباله سوزها بسیار بالاست و منابع مختلفی مانند عوارض عمومی، منابع دولتی و هزینه فروش انرژی را صرف خود می کند.

● محاسن و معایب دستگاه های زباله سوز

البته استفاده از روش زباله سوز محاسن و معایبی دارد که از مزیت ها این است که این راه موثرترین روش دفع زباله است که به زمین کمتری نیاز دارد، خاکستر باقیمانده به علت عاری بودن از مواد آلی و باکتری ها از نظر بهداشتی مخاطره آمیز نبوده و قابل دفن است. همچنین آب و هوا و تغییرات جوی تقریباً تأثیر مهمی در این روش ندارد و سوزاندن پسماند در دستگاه های زباله سوز منافع

سرنوشت تاریک اولین «غار ماهی» جهان / ماهی شیشه ای در فهرست قرمز

سرنوشت اولین «غار ماهی» دنیا هر روز تاریک تر می شود تا ماهی «شیشه ای» ساکن این غار نیز در معرض انقراض قرار گیرد، این حکایت گونه شگفت انگیزی است که زیر سایه سدسازی کابوس مرگ می بیند.

فاطمه حسینی

ماهی «شیشه ای» لقب گونه ای نادر است که در استان لرستان زندگی می کند، ماهی کوچکی که به لحاظ داشتن بدنی شفاف، بدون فلس و بدون چشم از عجایب خلقت نام گرفته و در دنیا منحصر به فرد است.

● گونه بی نظیری که مورد توجه جهانیان است

روزگار این روزهای «ماهی کور» حکایت گونه ای است که برای حیات نیازمند توجه مسئولان و دوستداران محیط زیست است تا عصای دست این گونه باشند، گونه ای که در دنیا نظیر ندارد تا چشم جهانیان به ماهی کور «تنها اثر طبیعی ملی لرستان» دوخته شود.

این گونه در غاری در استان لرستان زندگی می کند که به غار ماهی کور شهرت دارد، این غار سال ها پیش توسط محققان دانمارکی و انگلیسی کشف شد تا پای ماهی کور لرستان به موزه های حیات وحش دنیا کشیده شود، گونه ای که این محققان در تحقیقات خود از آن با لفظ «کم نظیر» یاد کرده اند.

غار ماهی کور به دلیل ویژگی های منحصر به فرد یادشده به عنوان تنها اثر طبیعی ملی لرستان ثبت شد تا از این گونه حراست بیشتری به عمل آید، غافل از اینکه به نظر می رسد هیچ چیزی جلودار چرخ های تخریب بشر امروز نیست تا اوضاع این روزهای این ماهی نابینا دیدن نداشته باشد.

این ماهی شیشه ای در فهرست قرمز «IUCN» و در ردیف گونه های در معرض انقراض قرار دارد به گونه ای که رده حفاظتی آن حتی از یوزپلنگ هم بالاتر است.

● ماهی کور؛ خلقت بی نظیر خداوند در بدنی میلی متری

بدن این ماهی برهنه و فاقد فلس است به جز اینکه

● جمعیت ماهی کور رو به کاهش

عضو هیئت علمی مرکز تحقیقات جهاد دانشگاهی لرستان در این رابطه معتقد است که «ماهی کور غار زی» ایران، گونه ای منحصر به فرد و در معرض تهدید انقراض بوده که بسیار مظلوم واقع شده است.

توکل با اشاره به اینکه «ماهی کور غار زی ایران» ویژگی های خاص خود را داشته که به صورت ارثی منتقل می شوند، بیان داشت: این ماهی به صورت ارثی فاقد بینایی بوده و عوامل محیطی روی بینایی او اثر نخواهند گذاشت.

وی افزود: تاکنون کسی روی جمعیت ماهی کور کار نکرده است ولی آنچه مسلم است این بوده که جمعیت این ماهی به سرعت در حال کاهش است مخصوصاً با تحقیقاتی که طی سال های اخیر توسط محققان آغاز شده و موجب صید تعداد زیادی از این گونه شده است.

توکل با یادآور شد: برخی افراد ماهی کور غار زی را صید کرده و باقیمت بالایی به فروش می رسانند.

این عضو هیئت علمی مرکز تحقیقات جهاد دانشگاهی

ردیفی از فلس های کوچک در قاعده باله های پشتی و در برخی نمونه ها تعداد اندکی فلس بر روی پهلوها دارند. ماهی کور دارای دندان های بزرگ و مخروطی است و در کل فاقد رنگ است و تنها در برخی نمونه ها آثار مایل به صورتی یا قرمز کمرنگ مشاهده می شود.

کمرنگی با بی رنگی این ماهی به قدری است که رگ های خونی از زیر پوست دیده می شود. نمونه های موجود در محلول های نگهدارنده مانند الکل و فرمالین که در موزه نگهداری می شود به سفید مایل به زرد تغییر رنگ می دهند.

حداکثر اندازه در نمونه های به دست آمده تا ۵۵ میلی متر گزارش شده است. گونه ماهی کور ایرانی تاکنون تنها از غار ماهی کور در تنگ هفت لرستان در ایران یافت شده است.

زیستگاه این گونه ماهی در یک غار واقع در زیر کوه چلن «چیلنگ» در استان لرستان حوالی ایستگاه «تنگ هفت» از توابع بخش پای شهرستان خرم آباد قرار دارد که به غار ماهی کور معروف است.

وی عنوان کرد: این در حالی است که بر اساس قوانین موجود و حاکم بر حفاظت از مناطق چهارگانه تحت حفاظت سازمان محیط زیست کشور احداث جاده و تردد ماشین آلات سنگین به علت وارد کردن صدمه به این زیستگاه نباید رخ می داد.

این کارشناس محیط زیست گفت: از سوی دیگر سال هاست که موضوع احداث پاسگاه محیط بانان در این منطقه به سرانجام نرسیده و همین عاملی برای تشدید تنش های زیستی در این منطقه شده است.

تیزهوش افزود: این در حالی است که بر اساس عکس های منتشر شده و شواهد در دسترس اقداماتی همچون فنس کشی، لایروبی و گایبون بندی که باید بر رعایت الزامات محیط زیستی صورت بگیرد انجام نشده یا به صورت کامل و شایسته انجام نشده است.

وی یادآور شد: طی یک سال اخیر موضوع ریزش غار ماهی کور از طرق مختلف به گوش مسئولان مرتبط رسیده اما شواهد نشان دهنده عدم پیگیری، اقدامات سطحی و ناکافی برای حفاظت از این گونه است.

تیزهوش ادامه داد: لرستان تنها میزبان یک اثر طبیعی ملی در سطح کشور است که مدیریت ضعیف در دوره های مختلف و نبود اقدامات کارشناسی شده این زیستگاه را در سراسیمه نابودی و گونه ماهی کور را در فهرست گونه های در حال انقراض قرار داده است.

● اهمیت آثار طبیعی ملی

اهمیت غار ماهی کور به عنوان تنها اثر طبیعی ملی لرستان از آنجاست که پدیده ها یا مجموعه های گیاهی و جانوری کم نظیر، استثنایی و غیر قابل جایگزین که دارای ارزش های حفاظتی، علمی و تاریخی یا طبیعی باشند، باهدف حفظ و حراست به عنوان اثر طبیعی ملی انتخاب می شوند.

در رده بندی سطوح حفاظتی سازمان محیط زیست مناطق به چهار دسته منطقه حفاظت شده، پناهگاه حیات وحش، اثر طبیعی ملی و پارک ملی تقسیم می شوند که آثار طبیعی ملی در بالاترین رده حفاظتی قرار دارند.

در این راستا اقدامات حفاظتی در مورد این پدیده ها، باید تضمین کننده پایداری بهره برداری غیر مصرفی از آن ها در طول زمان بوده و باید به عنوان اثر طبیعی ملی، با تعیین محدوده از آن ها حراست شود.

● اولین در جهان و آسیا

اهمیت غار ماهی کور لرستان از آنجاست که تا سال ۱۹۳۸ وجود هیچ ماهی غار زی از آسیا گزارش نشده بود و برای اولین بار وجود این ماهی در آسیا و از استان لرستان گزارش شد. بنابراین گزارش ماهی های کور در ابتدای مراحل جنینی دارای چشم بوده ولی بعد از مدتی با فعال شدن ژنی در این ماهیان شبکیه، مردمک و عدسی چشم آن ها تحلیل رفته و حفره و کاسه چشم این ماهیان با بافت های اطراف پر می شود.

اهمیت غار ماهی کور لرستان واقع در روستای «لون» بخش پاپی از آنجاست که تا سال ۱۹۳۸ وجود هیچ ماهی غار زی از آسیا گزارش نشده بود و برای اولین بار وجود این ماهی در آسیا و از استان لرستان گزارش شد.

همچنین به نوعی می توان تنها اثر طبیعی ملی لرستان را اولین «غار ماهی» حقیقی جهان دانست که اولین بار توسط ژئولوژیست دانمارکی در سال ۱۹۳۷ کشف شد.

تنها یک هزارم ماهی های موجود در جهان کور هستند و این نادر بودن باعث بالا رفتن اهمیت ماهی کور است و از آنجاکه وجود این ماهی ها دستمایه های مهمی برای تحقیقات محققان است بسیار حائز اهمیت و ارزشمند محسوب می شود.

وی بایان اینکه درست است که این جاده راه دسترسی به غار ماهی کور را آسان می کند اما محیط زیست لرستان اقدام به ایجاد پاسگاه محیط بانان در این منطقه کرده است. وی معتقد است که این امر موجب می شود تهدیدی برای این گونه منحصر به فرد ایجاد نشود.

مدیرکل محیط زیست لرستان بایان اینکه باید در سنوات گذشته از احداث این جاده جلوگیری می شده است عنوان کرد: با این وجود پاسگاه محیط بانان برای حفاظت فیزیکی از این غار ایجاد کرده ایم.

● قاچاقچیان در کمین «ماهی کور»

اما «زنده گیری» یکی دیگر از مصائب موجود برای این گونه منحصر به فرد است به طوری که برخی سودجویان حیات وحش اقدام به انتقال و خروج آن از زیستگاه به مکان های شهری و فروش آنها در ایام مختلف سال می کنند.

این در حالی است که این موضوع از سوی مدیرکل محیط زیست لرستان رد شد تا وی بگوید: ما زنده گیری ماهی کور را در استان از سوی مردم نداریم.

وی در ادامه سخنان خود بایان اینکه کار زنده گیری ماهی کور صرفاً برای کارهای علمی و آن هم با مجوز محیط زیست لرستان صورت می گیرد عنوان کرد: برای این اقدام کارشناسان محیط زیست اقدام به صدور مجوز می کنند.

مدیرکل محیط زیست لرستان بیان داشت: با توجه به اینکه این ماهی در اعماق غار قرار دارد مردم دسترسی برای گرفتن و زنده گیری این گونه منحصر به فرد را ندارد.

یکی از داشته های طبیعی لرستان زیستگاه غار ماهی کور است که این نوع از ماهی کمتر در جهان یافت می شود اما «محسن تیزهوش» کارشناس و فعال محیط زیست لرستان در این زمینه سخنان دیگری دارد.

وی اظهار داشت: در همه جهان آثار طبیعی که میزبان پدیده های ارزشمند از لحاظ علمی و ژنتیکی هستند، دارای ارزش حفاظتی بسیار بالایی قرار می گیرند تا به زنجیره ژنی کره زمین آسیب نباشد. در این میان یکی از داشته های طبیعی لرستان زیستگاه غار ماهی کور است که این نوع از ماهی کمتر در جهان یافت می شود.

● جاده دسترسی سد بختیاری غار ماهی کور را تهدید می کند

تیزهوش ادامه داد: شوربختانه و در سال های اخیر این زیستگاه و گونه ماهی کور در میان تنش های انسان ساخت فراوانی قرار گرفته که نشان دهنده پایین بودن سطح حفاظت از چنین زیستمند با ارزشی است. یکی از مهم ترین مخاطراتی که این گونه را تهدید می کند احداث جاده دسترسی به سد بختیاری است که از بالای غار عبور داده شده که همین عاملی برای ریزش پی در پی این غار شده است.

لرستان با اشاره به اینکه ماهی کور لرستان گونه ای در حال انقراض است، اظهار داشت: جمعیت این ماهی بسیار کم شده است لذا باید راهکارهایی برای جلوگیری از انقراض این گونه نادر ارائه شود.

● سیلابی که ماهی کور را خفه می کند!

اما یکی از مخاطرات پیش روی این گونه و این اثر ملی فرسایش دهانه غار بوده به طوری که فرسایش موجب شده که واریزه های دهانه غار را در معرض مسدود شدن قرار دهند و باید فکری اساسی برای موضوع فرسایش در دهانه این غار صورت گیرد.

در این رابطه «مهرداد فتحی بیرانوند» مدیرکل محیط زیست لرستان گفت: بافت خاک منطقه غار ماهی کور در لرستان، یک بافت ماسه شنی و آبرفتی است و در اولین بارندگی و یا سیلاب بخش اعظمی از آبرفت ها دهانه این غار را می گیرند.

وی بایان اینکه غار ماهی کور در مسیر سیلاب قرار دارد عنوان کرد: تاکنون نیز طی چند مرحله بر اثر وقوع سیلاب شاهد ورود بخش اعظمی از آبرفت وارد دهانه غار ماهی کور شده است.

● حفاظت از غار ماهی کور در گرو تخصیص اعتبار

مدیرکل محیط زیست لرستان بایان اینکه با وقوع سیلاب و وارد شدن آبرفت به دهانه غار محیط زیست بلافاصله در روز بعد چند نفر کارگر را برای پاکسازی غار اعزام می کند ادامه داد: برای رفع این مشکل تاکنون کار علمی انجام نشده و ما در سال گذشته یک طرح مطالعاتی را در دستور کار قرار دادیم که در این زمینه یک اقدام علمی و ریشه ای انجام دهیم.

فتحی بیرانوند بایان اینکه این طرح ریشه ای علمی برای حفاظت فیزیکی از غار و همچنین جلوگیری از ورود شن و ماسه و آبرفت به دهانه غار عملیاتی می شود گفت: در قالب این طرح ما اقدام به «فنس کشی» اطراف غار ماهی کور می کنیم.

وی بایان اینکه اجرای این طرح مطالعاتی برای غار ماهی کور در اولویت برنامه های سال ۱۳۹۵ محیط زیست لرستان است عنوان کرد: به محض تخصیص اعتبار ما اقدام به فنس کشی و حفاظت از عرصه این غار طبیعی از واریزه ها اقدام خواهیم کرد.

● جاده های که خواب «ماهی کور» را آشفته کرد

اما غار ماهی کور در منطقه تنگ هفت و در نزدیکی رودخانه سزار به عنوان یکی از سرشاخه های در قرار دارد و پیش از این تنها راه دسترسی به این محل از طریق قطار و راه آهن میسر بود و این موضوع باعث شده بود تا کسانی که قصد رفتن به محل غار ماهی کور را دارند مجبور باشند فاصله ای چندین کیلومتری را پیاده طی کنند و همین موضوع دسترسی به این غار را محدود کرده بود.

این در حالی است که احداث جاده دسترسی به سد بختیاری در نزدیکی تنها اثر طبیعی ملی لرستان و عبور آن از ۵۰۰ متری غار ماهی کور، مسیر دسترسی عموم مردم به این غار منحصر به فرد ایجاد و تسهیل کرده و افراد به راحتی می توانند از مسیر آذاره و این جاده فرعی به زیستگاه ماهی کور دسترسی پیدا کنند.

● سخنان قابل تامل مدیرکل محیط زیست لرستان!

اما فتحی بیرانوند مدیرکل محیط زیست لرستان در این زمینه سخنان قابل تاملی دارد و می گوید: این جاده خطری برای غار ماهی کور ندارد و برای این اثر ملی تهدیدی ایجاد نمی کند.

مهمان ناخوانده در جنگل های خزری / خسارت شب پره به شمشادستان ها

و امیدواریم باهمت همه مردم به ویژه سازمان مردم نهاد کشوری و استانی که در بخش محیط زیست مشغول فعالیت اند بتوانیم آفت شب پره را هرچه سریع تر کنترل کنیم.

مدیرکل منابع طبیعی و آبخیزداری مازندران نوشهر نیز افزود: بیش از هشت هزار هکتار مناطق دارای پوشش شمشاد خسارت دیده اند و سطح بیش از ۳ هزار و ۵۰۰ هکتار نیز در آستانه بحران جدی است.

سید وجیه الله موسوی با اشاره به تشکیل ستاد مدیریت بحران در فرمانداری های غرب استان مازندران از تشکیل این ستاد در فرمانداری نوشهر قردانی کرد و گفت: متأسفانه این آفت شب پره شمشاد بسیار سریع در حال تکثیر بوده و ستاد مدیریت بحران استان باید هر چه سریع تر ورود پیدا کند تا نسبت به مقابله با انتشار و از بین بردن این آفت اقدام شود و اگر با همین جدیت و امکانات بیشتر ورود پیدا کنیم می توانیم جلوی ورود آفت را به جنگل بگیریم.

مدیرکل منابع طبیعی غرب مازندران گفت: هنوز محدوده خسارت آفت شب پره در منطقه جلگه ای قرار داشته و به مناطق جنگلی نرسیده است.

موسوی میرکلائی با اشاره اقدامات مؤثر برای مقابله با این آفت عنوان داشت: برای مقابله با این آفت، کارشناسان آفت کش ترکیبی دویلینگ و بی تی تی را پیشنهاد دادند که در پارک سی سنگان آزمایش شده و علائم مثبتی از کنترل در برابر این آفت سریع انتشار از خود نشان داده است.

وی تأکید کرد: با توجه به اینکه سطح کار بسیار وسیع است و سرعت گسترش بالاست به ناچار کارشناسان گیاه پزشکی ما پیشنهاد استفاده از سه نوع سم را دادند که برای این کار سم سایمرپترین در اولویت اول و دلتا مترینگ و آلتترین در اولویت های بعدی قرار دارند و می تواند استفاده شود.

وی اضافه کرد: سرعت زاد و ولد بسیار این آفت، به نحوی است که به ناچار مجاب به استفاده از مبارزه بیولوژیکی هستیم تا بتوانیم جلوی این انتشار را به خود سطح جنگل بگیریم.

شمشاد یکی از گونه های نادر و همیشه سبز جنگل های شمال کشور است که به علت شیوع بیماری بلایت یا آتشک و آفت نوظهور شب پره شمشاد در حال نابودی است. شمشاد گونه ای در معرض تهدید است که طبق ماده یک قانون حفاظت و حمایت از منابع طبیعی و ذخایر جنگلی کشور مصوب ۱۳۷۱/۷/۱۳ جزو ذخایر جنگلی و گونه های ممنوع برای قطع محسوب می شود.

ستان های این شهرستان از تشکیل ستاد مدیریت بحران و جلسه فوق العاده خبر داد و افزود: در این جلسه آخرین راهکارهای مبارزه و بسیج امکانات دستگاه های اجرایی شهرستان مورد بررسی و آماده باش قرار گرفت.

وی افزود: در همان مراحل اول شیوع این آفت و نفوذ آفت در شمشاد های غرب استان، جلسه فوق العاده با حضور مدیرکل جدید موسوی منابع طبیعی غرب استان تشکیل شد و همه دستگاه ها موظف به همکاری و حضور در مقابله با این بحران آفت شدند.

شادمان افزود: متأسفانه این آفت بهترین گونه جنگلی را دچار خسارت و خطر جدی قرار داده و اگر این مبارزه با جدیت دنبال نشود به طور حتم این گونه شمشادی نادر منقرض خواهد شد.

وی افزود: در جلسه ستاد مدیریت بحران شهرستان نوشهر، نیازمندی های اداره کل منابع طبیعی غرب استان مورد بررسی قرار گرفته و در کنار دستگاه های خدمات رسان، بخشداری ها و دهیاری ها شهرداری های شهرستان هم تقسیم کار شده است.

وی با اشاره به کاشت شمشاد در باغچه ها و اماکن طبیعی خواستار سم پاشی این آفت از سوی مالکین و شهروندان شد و افزود: باغچه ها و محوطه های فضای سبز در مجموعه های اقامتی و شهرک ها و باغستان ها نیازمند استفاده از مبارزه بیولوژیکی است و باید توسط سمومی که از طریق کارشناسان معرفی شده سمپاشی شود.

فرماندار نوشهر اضافه کرد: چون این آفت شب پره از مناطق جلگه ای به طرف جنگل و از سوی دیگر از مناطق غرب استان به طرف شرق در حال حرکت است؛ اگر در دامنه جنگل ها این سمپاشی انجام شود این آفت به داخل جنگل نفوذ نخواهد یافت.

رئیس ستاد مدیریت بحران شهرستان نوشهر یادآور شد: همه امکانات بسیج شده و واحدهای سم فروشی نیز زیر نظر کارشناسان آماده خدمات دهی هستند

به جز استفاده از هورمون "بی. تی" وجود ندارد.

خزایی با اشاره به دوره زیست این آفت شمشاد گفت: حدود ۵ دوره ۴۵ روزه طول می کشد. در مناطق باغی و گلخانه ای به طور حتم نیاز به استفاده از سموم سیستماتیک است تا از نفوذ به ارتفاعات بالادستی مراتع و پوشش جنگلی جلوگیری به عمل آید.

پهروز بائی لاشکی رئیس منابع طبیعی نوشهر- رویان نیز با اشاره به آخرین وضعیت آفت شب پره در شمشادستان های نوشهر و رویان گفت: مقرر شده از تمام قضا و امکانات شهرستان از جمله بخشداری، جهاد کشاورزی، محیط زیست، منابع طبیعی و فرمانداری استفاده شود و آفت کش های مورد تجویز کارشناسان مرتبط، در اختیار بخشداری قرار دهند.

وی افزود: همچنین بروشورها و تراکت های ویژه اطلاع رسانی و مشارکت مردم در این بحران استفاده شود.

بائی لاشکی با اشاره به بیشترین منطقه خسارت دیده در حوزه استحفاظی نوشهر و رویان عنوان داشت: بیش از ۶۰۰ هکتار از محدوده پارک جنگلی سی سنگان به صورت انبوه دچار خسارت شدند.

وی تأکید کرد: برای ریشه کنی این آفت نیاز به اهتمام و تلاش همه مردم و مسئولین است تا گونه شمشاد که

یک آثار بی نظیر از منابع طبیعی و نوع منحصر به فرد منطقه است، حفظ شود. بائی لاشکی تأکید کرد: بر اساس گزارش های میدانی منابع طبیعی نوشهر هنوز این آفت به سمت پوشش های جنگلی سرایت نکرده و به صورت جلگه ای در ارتفاع زیر ۲۰۰ متر قرار دارد اما با توجه به شدت این بحران و نوع شمشادها که به عنوان گونه های سایه دوست تلقی می شوند و در ارتفاع بین ۲۰ تا ۴۰ متر از سطح دریا قرار دارند احتمال از بین رفتن کل عرصه های شمشاد وجود دارد.

علی شادمان فرماندار نوشهر با اشاره به شدت خسارت آفت شب پره در شمشاد

آفت شب پره که از خردادماه امسال مهمان ناخوانده جنگل های خزری است تاکنون هشت هزار هکتار از شمشادستان ها را درگیر کرده و ۳۵۰۰ هکتار را از بین برده است.

حسن فقی
نچارده

شب پره شمشاد، آفتی نوظهور بوده که خردادماه سال جاری در جنگل های شمال ایران مشاهده شده است و تهدیدی دیگر برای شمشادستان های شمال به شمار می رود.

موطن اصلی این آفت، آسیای شرقی بوده که در دهه اخیر در جنگل های اروپایی انتشار یافته و در سال جاری در جنگل های شمال ایران مشاهده شده است.

مهرداد خزایی پول رئیس منابع طبیعی چالوس با اشاره به اقدامات انجام شده و میزان خسارت در شمشادستان های حوزه چالوس گفت: متأسفانه آفت شب پره شمشادها در بخش اعظم جنگل های شمال در حال شیوع جدی است و به سمت ذخیره گاه های نادر در حال سرایت است و در حوزه شهرستان چالوس حدود سه هزار و ۵۰۰ هکتار رویشگاه شمشاد وجود دارد که خطر جدی از بین رفتن این ذخیره گاه را تهدید می کند. وی با اشاره به ویژگی های شمشاد عنوان کرد: شمشاد یکی از گونه های سایه پسند بوده که خیلی از گونه های جنگلی دیگر هم وابسته به این گونه هستند و نقش مهم در اکوسیستم داشته و می تواند زیر پوشش جنگل را خوب کنترل کند.

در حوزه شهرستان چالوس حدود سه هزار و ۵۰۰ هکتار رویشگاه شمشاد وجود دارد که خطر جدی از بین رفتن این ذخیره گاه را تهدید می کند. وی با اشاره به ویژگی های شمشاد عنوان کرد: شمشاد یکی از گونه های سایه پسند بوده که خیلی از گونه های جنگلی دیگر هم وابسته به این گونه هستند و نقش مهم در اکوسیستم داشته و می تواند زیر پوشش جنگل را خوب کنترل کند.

وی با اشاره به تفاوت ویژگی های آفت شب پره شمشاد در ایران و در کشورهای خارجی گفت: علیرغم اینکه در کشورهای خارجی می تواند ۲ تا ۳ نسل تکثیر کند اما به دلیل فراهم بودن شرایط در شمال کشور تا ۵ تا ۶ نسل می تواند گسترش یابد و بخش اعظم جنگل ها را آلوده کند و همین بیشتر بودن تعداد نسل ها و دوره ها در آفت شب پره شمشاد های شمال کشور باعث شده میزان و سرعت خسارت چند برابر شود.

خزائی پول افزود: این آفت در مرحله شفیره پس از خوردن برگ ها، حتی به ساقه ها هم آسیب زده و گونه های دیگر جنگلی را هم می تواند تحت تأثیر قرار دهد و هیچ راه حل مبارزه بیولوژیک خاصی

گوریل جگر خوار از شایعه تا واقعیت

حمله حیوان ناشناخته به شهداد / افسانه و شایعه به هم پیوند می خورد

اسما محمودی

این روزها حمله یک حیوان ناشناخته به دامهای مردم شهداد که تنها بخش درونی بدن حیوان را می خورد موجب ترس و نگرانی اهالی این شهر تاریخی شده است و هر روز تنور شایعات داغ تر می شود.

پس از خشک سالی های پیاپی در استان کرمان شاهد حمله حیوانات وحشی به روستاها و شهرهای کرمان و شکار حیوانات اهلی توسط وحوش هستیم این مسئله به خصوص در ماه های اخیر در بافت، رابر و ریگان بارها مشاهده شده است.

مکان هایی که احتمال حملات این حیوان وجود دارد خبر داد و افزود: به احتمال زیاد این حیوان وحشی که بسیار زیرک است به دلیل خشک سالی و کمبود آب و طعمه از کوهستان های اطراف به مراکز سکونت انسان ها آمده است.

بخشدار شهداد گفت: نوع حیوان مشخص نیست اما طبق نظر کارشناسان و بر اساس رد پای به جای مانده احتمالاً سگ سان است.

● حضور اکیپ های کارشناسی و گشتهای ویژه در منطقه

وی از حضور اکیپ کارشناسی محیط زیست در شهداد خبر داد و افزود: مردم باید اقدامات پیشگیرانه انجام دهند و دام های خود را در مکان های محفوظ و محکم نگهداری کنند و اقدامات ما نیز برای به دام انداختن حیوان ادامه دارد.

وی خسارت به جای مانده به دام های محلی را حدود یک میلیارد ریال ارزیابی کرد و گفت: طبق قانون در صورتی که این حیوان از گونه حفاظت شده باشد محیط زیست غرامت را پرداخت می کند و از مردم می خواهیم در صورت مشاهده تلفات مراتب را به نیروی انتظامی و محیط زیست اطلاع دهند.

● حیوان مهاجم شناسایی نشده اما بررسی ها ادامه دارد

بخشدار شهداد از نظارت مستمر نیروهای محیط زیست و نیروی انتظامی در منطقه خبر داد و افزود: مهم این است که مردم به شایعات دامن نزنند و باید بگویم که شایعه رهاسازی یک گونه حیوان توسط محیط زیست در منطقه نیز کذب محض است و چنین اتفاقی روی نداده است و باوجود بررسی کارشناسان گونه این حیوان مشخص نیست.

● کشاورزان و مردم محلی نگرانند

محمد یکی از کشاورزان بخش تکاب در شهداد است که این روزها یکی از نگرانی هایش حمله این حیوان ناشناس به دام ها شده است، می گوید: در ماه های اخیر بارها شاهد حمله این حیوان به دام ها هستیم و با توجه به اینکه مردم شهداد اکثراً کشاورز و دامدار هستند ادامه این وضعیت منجر به بروز نگرانی های زیادی بین مردم شده است.

وی این دام ها را تنها دارایی مردم دانست که در اوج گرمای شهداد که به بالای ۵۵ درجه می رسد با سختی نگهداری می کنند و حمله این حیوان و تلف شدن دام ها می تواند ضربه سختی به زندگی روستاییان محروم منطقه باشد اما چون هنوز نوع حیوان مشخص نیست هیچ غرامتی هم به دامداران پرداخت نشده است.

این دامدار می گوید: یک کشاورز باید برای سرزنی به مزرعه و باغ ها بارها در طول شب به بیابان برود اما این روزها این قدر شایعات و حمله های حیوان مهاجم زیاد شده است که ترس و نگرانی مردم را در بر گرفته است و از مسئولان می خواهیم هر چه زودتر برای حل این مشکل کاری انجام دهند.

علی ابراهیمی یکی دیگر از روستاییان است که به شایعات روزهای اخیر اشاره می کند و می گوید: تعداد حملات زیاد شده و از این می ترسیم که این حیوان به فرزندانمان هم حمله کند.

وی گفت: تا حالا کسی به صورت مشخص حیوان را ندیده است اما روایت های دلهره آوری از این حملات شنیده می شود.

● شنیده های مردم شهداد از حملات حیوان مهاجم

محمدرضایی یکی دیگر از شهروندان شهداد و فعال محیط زیست از شنیده ها و

در هر یک از این موارد مردم محلی اقدام به شایعه پراکنی های متعدد در خصوص حمله حیوانات مختلف می کنند اما طبق بررسی های صورت گرفته در سال های اخیر در استان کرمان، بیشترین حملات توسط گرگ، خرس، یوزپلنگ و کاراکال صورت گرفته است اما نکته قابل توجه اینکه اکثر این حملات در فصل زمستان و در زمان کمبود شکار در طبیعت روی می دهد.

اما این بار در منطقه شهداد در استان کرمان که به دلیل جاذبه های تاریخی اش شهرت دارد، مواردی از حمله حیوانی ناشناخته به دام های مردم دیده شده که توسط مسئولان محلی نیز تأیید شده است.

حمله های متعدد، تلفات دامی و نوع دریده شدن حیوانات و مشخص نشدن حیوان مهاجم سبب بروز شایعات فراوان شده است و ترس بین کشاورزان و دامداران منطقه حکم فرما شده است حمله های متعدد، تلفات دامی و نوع دریده شدن حیوانات و مشخص نشدن حیوان مهاجم سبب بروز شایعات فراوان شده است و ترس بین کشاورزان و دامداران منطقه حکم فرما شده است.

هرچند که تاکنون کسی حیوان مهاجم را ندیده و عکس و فیلمی از این حیوان منتشر نشده است اما شایعات هر روز داغ تر می شود، به دلیل نوع حمله و دریدن جگر و بخش داخلی شکم قربانی و وجود برخی افسانه ها و داستان های محلی، از این حیوان مهاجم به عنوان گوریل جگر خوار در بین مردم نام برده می شود.

● مردم نگران سلامت فرزندان شان هستند

این روزها کمتر کشاورزی و دامداری

قانون جرمه‌های سنگینی را برای این مسئله در نظر گرفته است. وی گفت: در عین حال باید فکری برای پایان یافتن این مشکل شود زیرا مردم شبها از ترس حمله حیوان جرات بیرون فرستادن فرزندان را ندارند. افزایش شایعات در این خصوص در کنار بروز مشکلات اجتماعی در منطقه موجب ضربه زدن به صنعت گردشگری شهداد نیز می شود و به همین دلیل به نظر می رسد هوشیاری مردم می تواند مهمترین عامل در کنترل شایعات باشد و مسئولان نیز باید در اسرع وقت برای رفع خطر حیوان مهاجم مشکل مردم محلی را رفع کنند.

و یا طیور می رود و تا حالا هم گزارشی از حمله به انسان گزارش نشده است باین حال مردم باید مراقبت کنند. وی گفت: حیوان به احتمال فراوان گرگ نیست زیرا گرگها در زمان حمله بخش زیادی از دام را تلف می کنند و در نهایت یک یا دو رأس را می درند اما در این حمله ها حیوان مهاجم فقط بخش های مشخصی از بدن طعمه را می درد. وی با اشاره به اینکه احتمال دارد حیوان از گونه به معرض خطر باشد گفت: به دلیل طولانی شدن این مشکل امکان دارد مردم محلی با تله گذاری اقدام به کشتن حیوان مهاجم کنند که در این زمینه باید گفت

افسانه های است که از داستان های قدیمی مردم منطقه نشات می گیرد و از قدیم مردم شهرهای سیرج، گلباف و شهداد اعتقاد داشتند چنین حیوانی در ارتفاعات اطراف زندگی می کند و هر از چند گاه به روستاها نزدیک می شود. وی شایعات را مهم ترین مشکل مردم در روزهای اخیر می داند و می افزاید: در این شک نیست این حیوان بسیار زیرک است اما این خصلت همه حیواناتی است که شب شکار می کنند. رضایی ادامه داد: این حیوان احتمالاً از گونه ای با جثه بزرگ نیز نیست زیرا به دام های سنگین حمله نمی کند و سراغ دام های سبک

دیده هایش در خصوص حملات این حیوان می گوید: به نظر نمی رسد این تعداد حمله و خسارت کار یک حیوان عادی و یا حداقل تنها یک حیوان باشد و جالب اینکه بعد از راه اندازی گشت های نیروی انتظامی، یگان حفاظت محیط زیست و مراقبت های مردمی هنوز این حیوان دیده نشده است و تنها شایعاتی از وجود این حیوان بین مردم پیچیده است. وی گفت: برخی از مردم که دام هایشان مورد حمله قرار گرفته اند و در تاریکی حیوان مهاجم را دیده اند تصور می کنند این حیوان شبیه گوریل است و روی دو پا راه می رود اما این شنیده ها بیشتر شبیه

آخرین وضعیت دریاچه های فارس؛ تالاب های فارس همچنان خشک/ اثری از زندگی نیست

دریاچه های فارس نزدیک به ۱۰ سال است که در خشکی به سر می برند و بررسی آخرین وضعیت آنها نشان می دهد که هیچ اثری از زندگی در این تالاب ها دیده نمی شود.

هادی فتحی

وجود ندارد.

● کشت بی رویه و برداشت زیاد از سفره های زیرزمینی عامل خشکی

در این خصوص سرپرست معاونت فنی اداره کل حفاظت محیط زیست فارس به خبرنگار مهر گفت: طی چند سال گذشته دریاچه های استان فارس به دلیل عدم بارش و خشکسالی به طور کامل خشک شده است. سیاوش محمدی بیگدلی اظهار داشت: در حال حاضر تمامی دریاچه های استان فارس از جمله بختگان، پریشان، کافتیر و ... کاملاً خشک است و تنها دریاچه مهارلو به دلیل ورود فاضلاب شهر شیراز تا حدودی آبدار است. وی با بیان اینکه عمق دریاچه مهارلو نیز بسیار کم است، تاکید کرد: متأسفانه طی چند سال گذشته به دلیل کشت بی رویه و برداشت زیاد آب از سفره آبیهای زیرزمینی وضعیت ورودی آب به دریاچه های استان کاهش چشمگیری داشت و این امر و خشکسالی باعث خشک شدن کامل دریاچه های فارس شد.

سرپرست معاونت فنی اداره کل حفاظت محیط زیست فارس با تاکید بر لزوم اصلاح الگوی کشت افزود: ضروری است دستگاه های ذی ربط نسبت به تغییر الگوی کشت اقدام کنند تا بتوان برای احیای دریاچه های فارس قدمی برداشت.

محمدی گفت: باید تدابیری اتخاذ کرد تا حقایق دریاچه های فارس در نظر گرفته شود.

به نظر می رسد با این روندی که ناشی از کم توجهی به برخورد با دارندگان چاه های غیر مجاز و کشت محصولات آبپرو وجود دارد، باید کار دریاچه های فارس را تمام شده دانست.

بحرانی تر شد و در حال حاضر بستر آن به محلی برای تردد اهالی محل تبدیل شده است.

در این مدت دریاچه پریشان نیز مانند دیگر دریاچه های فارس با مشکلات زیادی دست و پنجه نرم کرد به گونه ای که حتی خودسوزی کرد.

کافتیر نیز از جمله دریاچه هایی بود که در مقابله با خشکی کم آورد و خشک شد. دریاچه کافتیر با وسعتی بیش از هفت هزار هکتار در بخش مرکزی شهرستان اقلید در شمال استان فارس قرار دارد.

این دریاچه در ۲۵ کیلومتری جنوب اقلید فارس و در ارتفاع دو هزار و ۳۰۰ متری از سطح دریا قرار دارد و طول آن در حدود ۲۴ کیلومتر و عرض آن شش کیلومتر است و یکی از دریاچه های آب شیرین استان فارس و از زیستگاه های بسیار ارزشمند پرندگان مهاجر محسوب می شود.

کافتیر در کنار روستای کافتیر واقع شده و دومین دریاچه آب شیرین بعد از دریاچه پریشان است که زیستگاه طبیعی پرندگان مهاجر و محل پرورش ماهی های کپور و امور به شمار می رود.

تا قبل از خشکسالی سالانه حدود یک هزار تن ماهی کپور از دریاچه صید می شد و تا حدود دو سال پیش نیز صید ماهی در این دریاچه به ۷۰۰ تا ۸۰۰ تن در سال نیز رسید.

در این مدت اقدامات زیادی از سوی دستگاه های ذی ربط و دوستداران میراث فرهنگی برای تخصیص حقایق دریاچه های فارس انجام شده اما نه تنها حقایق به دریاچه ها اختصاص نیافت بلکه در حال حاضر وضعیت دریاچه ها به حدی بحرانی است که کارشناسان اعلام کرده اند در صورت ادامه این روند امکان احیای دریاچه های ارس

از سال ۸۶ خشک شدن دریاچه های فارس یکی پس از دیگری آغاز شد و هم اکنون با گذشت نزدیک به ۱۰ سال از آن زمان در حال حاضر از دریاچه های این استان فقط نمکزار باقی مانده است.

در آن سالها تالاب های فارس یکی پس از دیگری خشک شدند و حقایق ای که مایه حیات آنها بود نیز به تالابها اختصاص نیافت تا بختگان، طشک، پریشان، کافتیر و دیگر دریاچه ها یکی پس از دیگری از ادامه حیات بازمانند.

دریاچه های طشک و بختگان تا قبل از خشکسالی از بزرگترین دریاچه های کشور محسوب می شدند. این دو دریاچه بعد از ارومیه بزرگترین دریاچه کشور به شمار می رفتند.

بختگانی که تا پیش از آن پناهگاه حیات وحش بود به گورستانی برای فلامینگوها و سایر پرندگان مهاجر در تالاب تبدیل شد و در حال حاضر وضعیت آن به حدی بحرانی است که به عنوان یک تهدید برای اهالی منطقه به شمار می رود.

دریاچه پریشان نیز که مهمترین دریاچه آب شیرین کشور به شمار می رفت نیز به سرنوشتی مشابه بختگان مبتلا شد به گونه ای که وضعیت این دریاچه به حدی بحرانی شد که زیستمدان از آن مهاجرت کردند. در این مدت یکی از گونه هایی که در دریاچه پریشان تا پیش از خشکسالی وجود داشت شنگ یا سنگ آبی بود.

شنگ با نام علمی «لوترا لوترا» که با نام سنگ آبی نیز شناخته می شود یکی از گونه هایی بود که تا پیش از خشکسالی در بستر دریاچه پریشان زندگی می کرد اما اکنون با خشکی دریاچه دیگر اثری از این گونه نیز وجود ندارد.

دریاچه پریشان نیز به خشکی گرایید و هر روز وضعیتش

تابستان حادثه؛ سهراب‌ها بر مرکب فولاد جان می دهند

تابستان حادثه‌ها روایت تصادفاتی است که در میان قربانیان آن‌ها می‌توان آدم‌هایی از اقشار مختلف را دید، از سربازانی که به خانه نرسیدند تا ورزشکار، رفیق و پلیسی که جان باختند.

ماشین پشت ماشین قطار می‌شود، می‌گویند کمی جلوتر تصادف جاده را بند آورده؛ آمبولانسی آژیرکشان از بیخ گوش ماشین‌های گیر کرده در ترافیک می‌گذرد و هر قدر که دورتر می‌شود صدایش انگار بیشتر در گوشت می‌پیچد. ماشین‌ها یکی یکی از قیدوبند ترافیک رها می‌شوند تا از کنار صحنه‌های عبور کنند که هر کدام را لحظه‌ای مجبور به توقف می‌کنند؛ از لابه‌لای جمعیت می‌شود امدادگران را دید که از میان تکه‌های آهن‌پاره جنازه بیرون می‌آورند؛ صحنه تأسف بارتر از آن است که بخوابی دوباره و رانندازش کنی؛ اما آدم‌هایی که جمع شده‌اند انگار بنای رفتن ندارند. اتوبوسی گوشه جاده افتاده و حالا به هر چیزی شبیه است به جز وسیله‌ای که صبح امروز ۴۰ مسافر برای سفرشان آن را انتخاب کردند؛ حالا از این انتخاب فقط صندلی‌هایی باقی مانده که رد خون را می‌شود تا عمق روکش آن پیدا کرد. یکی از امدادگران فریاد می‌زند که اینجا یک نفر به سختی نفس می‌کشد؛ چند نفری به کمک می‌روند؛ جمعیت هم موقعتش را جابجا می‌کند تا بیشتر سر از ماجرای تصادف دریاورد؛ امدادگران هنوز مشغول کارند اما جسدی کنار آهن‌پاره‌های چیزی شبیه یک اتوبوس آرام دراز کشیده است؛ انگار که مدت‌هاست اینجا خوابیده اما لکه‌های خون روی ملاقه هنوز تازه است.

● تیرماه حادثه‌ها؛ سربازانی که به خانه نرفتند

تیرماه امسال جاده‌های استان‌های مختلف پر از حادثه‌هایی بود که شاید مهم‌ترینشان را سربازان رقم زدند؛ تصادفی که قلب مردم را جریحه‌دار کرد و شاید حالا حالاها هم از گوشه ذهن ایرانی‌ها پاک نشود چه برسد به خانواده‌هایشان.

خبر اولیه شوکه کننده بود، اتوبوس حامل سربازان که دوره آموزشی خود را در پادگان «۵۰» کرمان سپری کرده و بعد از چند ماه به شهرهای خود بازمی‌گشتند به خانه نرسیدند.

در این حوادث که دوم تیرماه رخ داد به دلیل سقوط یک دستگاه اتوبوس به دره در محور سیرجان - نی‌ریز ۱۳ نفر از سربازان و شش نفر دیگر از اتباع بیگانه که به‌صورت قاچاق سوار اتوبوس شده بودند جان باختند.

در حادثه دیگر که یک ساعت بعد از آن یعنی ۲ و ۱۸ دقیقه باصدا رخ داد یک دستگاه اتوبوس حامل سرباز که از شهرستان شیراز در حرکت بود در حوالی «مه‌ارلو» واژگون شد و در جریان این حادثه ۴۷ نفر مصدوم شدند.

ماجرای تصادف خودروهای حامل سربازان به همین دو حادثه خلاصه نشد تا در ۲۲ تیرماه سال جاری انحراف و واژگونی مینی‌بوس حامل سربازان در نوشهر سبب کشته شدن یک نفر و مصدومیت پنج نفر دیگر شود.

این حادثه بعد از تصادف ۱۵ تیرماه رخ داد که در آن نیز بر اثر تصادف یک دستگاه پژو با دو دستگاه پراید حامل سربازان

مرکز آموزش ۰۴ نیروی زمینی ارتش (مستقر در بیرجند) در کمربندی نوشهر - چالوس هشت سرباز که در حال برگشت به زادگاهشان تنکابن و رامسر بودند دچار مصدومیت شدند.

● **از مرگ یک پلیس تا تصادف ورزشکاران و توریست‌ها**
از حادثی که برای سربازان رخ داده که بگذریم می‌شود به سراغ تصادفاتی رفت که قربانیان آن‌ها را شاید کسانی بیشتر از اقوام و آشنایانشان می‌شناختند.

در یکی از همین حوادث سرهنگ «مسعود یوسفوند» معاون فرهنگ ترافیک پلیس راه البرز جاننش را در کیلومتر ۱۲ محور نهاوند - بروجرد از دست داد تا این بار قربانی حوادث رانندگی دست بر قضا یک پلیس باشد.

این در حالی است که پیش از آن نیز «بهادر مولایی» وزنه‌بردار عضو تیم ملی در تاریخ ۳۱ تیرماه پس از شرکت در مراسم بدرقه وزنه‌برداران ملی‌پوش اعزامی به المپیک در تهران، در حال برگشت به زادگاهش شهر بابلسر در جاده هراز دچار سانحه رانندگی شد.

در این حادثه نیز که به دنبال برخورد خودروهای نیسان و پراید و کامیون ایسوزو رخ داد ۶ نفر مصدوم شدند و یکی از آن‌ها مولایی بود که از ناحیه لگن و آرنج دست آسیب دید. «علی خالیدی تبار» ملی‌پوش ۲۱ ساله تیم ملی واترپلو نیز از دیگر قربانیان تصادفات رانندگی در تیرماه سال جاری بود که خودروی وی در جاده لیستر واژگون و در جریان این حادثه کشته شد.

پرونده تصادفات رانندگی تیرماه توریست هم دارد تا در حادثه‌ای که برای گردشگران آلمانی رخ داد ۶ توریست جان به در برند؛ حادثه‌ای که در کیلومتر ۴۰ محور قم - کاشان در روز سه‌شنبه ۱۵ تیرماه و به دنبال واژگونی یک دستگاه خودرو ون رخ داد.

● اتوبوس‌هایی که جان گرفتند

علاوه بر حوادث یادشده اتوبوس‌ها هم در تیرماه پرونده قطوری در رقم زدن سوانح جاده‌ای داشتند؛ از اتوبوس‌های حامل سربازان که بگذریم به حادثه برای اتوبوس سرویس ترابری کارکنان نوبت کار پالایشگاه سوم مجتمع گاز پارس جنوبی می‌رسیم که سوم مردادماه در محور عسلویه - جم دچار سانحه شد، سانحهای که ۱۷ نفر مصدوم به همراه داشت.

همچنین سانحه تصادف اتوبوس طی دوم مرداد در محور کندوان موجب گذشت ۱۶ نفر شد تا به دنبال این حادثه سه روز عزای عمومی در شهرستان عباس‌آباد اعلام شود. در جریان این حادثه که ساعت ۲ و ۵۵ دقیقه باصدا شنبه اتفاق افتاد یک کیلومتر پایین‌تر از تونل کندوان به دلیل تخطی از سرعت مطمئنه ۱۶ نفر جان خود را از دست دادند.

همین‌طور جاده اصفهان هم از حوادث اتوبوس‌ها بی‌بهره نبود و در تصادف یک اتوبوس مسافربری با تریلی طی دوم مرداد در محور اصفهان - شیراز هشت نفر مصدوم و در بیمارستان بستری شدند که علت این حادثه نیز عدم توجه راننده اتوبوس به جلو به علت خستگی و خواب‌آلودگی گزارش شد.

محور قم نیز در این مدت از تصادف اتوبوس‌ها سهم داشت تا معاون مرکز فوریت‌های پزشکی استان قم از کشته شدن یک نفر و مجروح شدن ۱۲ نفر در حادثه تصادف و آتش‌سوزی اتوبوس در اتوبان قم - تهران خبر دهد؛ سانحه‌ای که در ساعت ۱۶ و ۵۰ دقیقه عصر جمعه ۲۵ تیر رخ داد و در جریان آن یک دستگاه اتوبوس که از تهران عازم قم بود در ۵۷ کیلومتری شهر قم آتش گرفت، موضوعی که پرونده اسکانیا را دوباره باز کرد.

● اردوی دانش‌آموزان به تصادف ختم شد

در حادثه دیگری هم که صبح چهارشنبه ۲۳ تیرماه در محور سلفچگان - ساوه رخ داد یک دستگاه اتوبوس با یک دستگاه کامیون برخورد کرد و متأسفانه در این حادثه یک نفر کشته و ۶ نفر نیز مجروح می‌شوند.

همچنین در حادثه‌ای که طی ۲۸ تیرماه رخ داد یک دستگاه اتوبوس با ۳۵ سرنشین که از گنبد به سمت مشهد در حال حرکت بود به دلیل نامعلومی در محور شیروان - بجنورد در کیلومتر ۱۰ از جاده خارج شد و در پی این حادثه ۱۳ تن از سرنشینان آن مجروح شدند.

هفتم مردادماه هم در ساعت ۲:۲۰ باصدا کیلومتر ۱۰۰ محور دامغان - سمنان شاهد برخورد یک اتوبوس با یک کامیون بود، حادثه‌ای که ۵ مجروح برجای گذاشت.

همچنین حوالی ساعت ۱۳:۳۵ ششم مردادماه در کیلومتر ۴۵ محور گرمسار - سمنان یک دستگاه اتوبوس ولوو با ۴۰ سرنشین دچار حریق شد که خوشبختانه با اقدام به‌موقع راننده تمامی سرنشینان پیاده و حریق این اتوبوس مهار شد.

مینی‌بوس‌ها هم در این مدت سعی کردند از غافله تصادف اتوبوس‌ها عقب نمانند. در یکی از این تصادف‌ها در روز ۲۸ تیرماه که محور کرمانشاه بیستون رخ داده یک نفر کشته و ۱۴ نفر زخمی شدند.

در حادثه مشابه دیگری طی ۳۱ تیرماه حوالی ساعت ۸:۱۰ صبح در کیلومتر ۳۵ محور میامی - شاه‌رود استان سمنان بر اثر برخورد یک دستگاه پراید با مینی‌بوس بنز و واژگونی مینی‌بوس، ۱۱ نفر مجروح شدند.

اما دانش‌آموزان هم از سوانح رانندگی بی‌بهره نمانند تا طی سانحه‌ای که عصر روز شنبه ۲۶ تیرماه برای یک مینی‌بوس حامل دانش‌آموزان در محور ساوه - سلفچگان

اتفاق افتاد، یک دانش آموز دختر جان خود را از دست داده و ۲۰ سرنشین دیگر نیز مجروح شوند. این دانش آموزان برای رفتن به اردو دل به جاده زده بودند.

● راننده‌هایی که زنده زنده سوختند

علاوه بر تصادفات یادشده برخی حوادث رخ داده در تیر و هفته ابتدایی مردامه در نوع خود تأسف‌بار و دل‌خراش بودند.

در جریان برخورد یک خودروی پیکان با یک پژو در کمربندی شمالی شهر اراک و حریق ناشی از این تصادف، راننده پیکان و هر سه سرنشین پژو در آتش سوختند.

عبدالله اسماعیلی مدیرعامل آتش‌نشانی اراک در مورد جزئیات این حادثه گفت: این تصادف صبح روز جمعه ۲۵ تیرماه در کمربندی شمالی شهر اراک رخ داد که بر اثر برخورد خودروی پیکان و پژو و آتش‌سوزی ناشی از این تصادف چهار نفر در آتش سوخته و در دم جان باختند. وی افزود: این دو خودرو گازسوز بودند و بر اثر اشتعال گاز و بنزین، آتش‌سوزی در هر دو خودرو رخ داده و جان تمامی سرنشینان این دو خودرو را گرفت.

مشابه این حادثه نیز در جریان برخورد دو خودروی سنگین در جاده قدیم قم - تهران اتفاق افتاد. در این حادثه که ۲۴ تیرماه رخ داد هر دو راننده ۲۵ و ۴۵ ساله خودروهای یادشده فوت کردند.

معاون مرکز مدیریت حوادث و فوریت‌های پزشکی استان قم در توضیح جزئیات این حادثه گفت: زمان رسیدن اورژانس به محل حادثه حدود ۶ دقیقه بود ولی به دلیل آتش گرفتن دو خودرو سنگین رانندگان آن‌ها در آتش سوختند.

از دیگر حوادث تأسف‌بار این ایام می‌توان به مرگ رفتگر شهرداری ارومیه اشاره کرد. این حادثه بامداد ۲۰ تیرماه در مسیر بلوار باهنر ارومیه اتفاق افتاد و خودروی سواری پس از تصادف با رفتگر شهرداری، از محل حادثه متواری شد.

● علت عمده تصادفات

تصادف قطار و کامیون نیز از دیگر حوادث حائز اهمیت مردامه بود؛ حادثه‌ای که سخنگوی مرکز فوریت‌های پزشکی استان مازندران از مصدومیت حدود ۳۰ نفر در جریان وقوع آن خبر داد.

وضعیت تصادفات در تابستان امسال در حالی است که سخنگوی ناجا دلیل بیشترین تصادفات را به دلیل عدم توجه به جلو و فاصله طولی و همچنین عدم رعایت سرعت مطمئنه اعلام کرده است.

به گفته منتظر المهدی، بیشترین ساعات تصادف بین ۱۶ تا ۲۰ و واژگونی در رتبه اول بود. بیشترین تصادفات در اصفهان و فارس و کمترین در ایلام و کهگیلویه و بویراحمد رخ داد.

نام استان	عمده ترین دلایل تصادفات رانندگی در برخی استان‌های کشور طی نوروز
آذربایجان شرقی	سرعت غیرمجاز، انحراف به چپ و واژگونی
آذربایجان غربی	رعایت نکردن حق تقدم، سبقت غیرمجاز و تجاوز به چپ، عدم توجه به جلو و تخطی از سرعت مطمئنه
اردبیل	واژگونی خودرو ناشی از خستگی و خواب‌آلودگی، سرعت غیرمجاز و انحراف به چپ
البرز	تخطی از سرعت مطمئنه در جاده‌های لغزنده، خستگی و خواب‌آلودگی، تجاوز به چپ و عدم توجه به جلو
ایلام	واژگونی خودرو، انحراف به چپ
بوشهر	واژگونی خودروها
چهارمحال و بختیاری	تعدی از سرعت مجاز و لغزندگی جاده‌ها، انحراف غیرمجاز و خواب‌آلودگی
خراسان جنوبی	عدم توجه به جلو
خراسان رضوی	خستگی، خواب‌آلودگی و واژگونی
خراسان شمالی	لغزندگی جاده‌ها به دلیل بارش باران و واژگونی خودروها به دلیل خستگی و خواب‌آلودگی
خوزستان	واژگونی خودروها
زنجان	خستگی و خواب‌آلودگی و عدم توجه به جلو
سمنان	واژگونی
فارس	عدم توجه به مقابل، سرعت غیرمجاز، تجاوز به چپ
قزوین	سبقت و سرعت غیرمجاز - عدم توجه به جلو
قم	عدم توجه به جلو و واژگونی خودرو
کردستان	عدم توانایی راننده در کنترل وسیله نقلیه، تجاوز به چپ و واژگونی
کرمان	واژگونی
کرمانشاه	عدم توانایی در کنترل وسیله نقلیه، تجاوز به چپ و عدم توجه به جلو، عدم رعایت حق تقدم
کهگیلویه و بویراحمد	سرعت و سبقت غیرمجاز
گلستان	سرعت و سبقت غیرمجاز، انحراف به چپ، واژگونی خودرو، عدم توانایی در کنترل خودرو ناشی از خستگی و خواب‌آلودگی
لرستان	عدم توجه به جلو، انحراف به چپ، ناتوانی در کنترل وسیله نقلیه، رعایت نکردن حق تقدم، خستگی و خواب‌آلودگی
مازندران	واژگونی، سبقت و سرعت غیرمجاز، خستگی و خواب‌آلودگی
مرکزی	عدم توجه به جلو ناشی از خستگی و خواب‌آلودگی
هرمزگان	خواب‌آلودگی و خستگی و عدم توجه به جلو
همدان	بی‌توجهی به جلو و تخطی از سرعت
یزد	ناتوانی در کنترل وسیله نقلیه، خواب‌آلودگی و واژگونی خودرو

برخی حوادث با بیش از ۳ کشته طی ۴۰ روز اخیر

تلفات	زمان تصادف	محور	جزئیات حادثه	استان
۴ کشته ۶ مصدوم	۵ مرداد	جاده اهر - مشکین	برخورد پژو ۴۰۵ با مسافران در حال استراحت کنار جاده	آذربایجان شرقی
۶ کشته ۴ مصدوم	۱ مرداد	جاده امیدیه - دیلم	تصادف بین دو خودروی سواری پژو ۴۰۵ و سواری سمند	خوزستان
۳ کشته	۳۱ تیرماه	محور بیستون - صحنه	برخورد خودروی سمند با یک دستگاه دانگ فنگ	کرمانشاه
۳ کشته ۲ مصدوم	۳۰ تیرماه	محور نائین - اردکان	واژگونی خودرو پراید بر اثر ترکیدگی لاستیک	اصفهان
۷ کشته ۲ مصدوم	۲۵ تیرماه	قاین - حاجی‌آباد	برخورد پراید و وانت وینگل	خراسان جنوبی
۵ کشته ۱ مصدوم	۱۹ تیرماه	میانه - تبریز	برخورد دو دستگاه سواری سبک پراید و یک خودروی سنگین خاور	آذربایجان شرقی
۴ کشته ۲ مصدوم	۱۵ تیرماه	خداوند - بیجار	برخورد یک دستگاه کمباین با خودرو پراید	زنجان

■ راهروهایی با کف پوش تمیز و دیوارهای سفید که به اتاق‌هایی شگفتی‌ساز ختم می‌شد. یک سینمای جمع و جور که می‌شد در عالم کودکی با آن دنیا را سیر کرد و یک اتاق کوچک که زیر چترش می‌شد آسمان را رصد کرد. استخر و زمین بازی و سالن فوتبال و ... خلاصه بهشتی بود برای خودش مجتمع نور.

■ موسیقی بومی مازندران، اتاقش بوی کهنگی می‌دهد، دیوارهای رنگ و رو رفته خانه، به پنجره‌ای مشرف می‌شوند که پشت آن برکه‌ای است در وسط درختان بلند باغ، که صدای هارمونی قورباغه‌اش، گوش‌نواز است.

■ صدای دخترانه‌ای آب تعارف می‌کند، می‌خواهد که چشم‌هایش را به سمت صدا برگرداند اما انگار نمی‌خواهد حتی یک لحظه هم که شده قاب آذین بسته ورودی شهر را از چشم‌های منتظرش محروم کند، بین خواستن و نخواستن دست‌هایش سمت لیوان آب می‌رود و اما انگار این عطش آب نمی‌خواهد؛ دیدار می‌خواهد.

■ ماه‌های پایانی سال ۹۰ بود که طرح کتابخانه سیار توسط مدیران فرهنگی اردبیل مطرح شد. چه در بخش شهری و چه در بخش روستایی تعداد کتابخانه‌ها با محدودیت مواجه بود و اینبار ترکیب واژگان کتابخانه+سیار برای بسیاری محل سؤال و برای برخی جای تعجب داشت.

■ خبرنگار که باشی چنین حکایتی دائم برایت تکرار می‌شود، البته گاهی هم این روال عوض می‌شود اما باز هم به نفع تو نخواهد بود و معنای آن این نیست که تو می‌توانی زمان بیشتری را استراحت کنی، بلکه این تغییر روال زمانی است که تو به دلایلی چون حجم بالای کار و یا سفر یکی از مسئولین کشوری به استانت مجبوری پاسی از شب را هم که به استراحت اختصاص می‌دادی بیدار مانده و بنگاری، بنگاری به نفع کسانی که حتی شاید تورانمی شناسد و هیچ‌گاه نیز نخواهند شناخت.

فرهنگ و هنر ایران

چراغ کم‌سوی «مجتمع نور» در نیروگاه قم

مجتمع فرهنگی نور تک چراغی است که سازمان تبلیغات اسلامی در منطقه نیروگاه قم روشن نگه داشته؛ تک چراغی که این روزها در یک قدمی خاموشی قرار گرفته است.

فاطمه قراچولو

راهروهایی با کف پوش تمیز و دیوارهای سفید که به اتاق‌هایی شگفتی‌ساز ختم می‌شد. یک سینمای جمع و جور که می‌شد در عالم کودکی با آن دنیا را سیر کرد و یک اتاق کوچک که زیر پتروش می‌شد آسمان را رصد کرد... استخر و زمین بازی و سالن فوتبال و ... خلاصه بهشتی بود برای خودش مجتمع نور. مجتمع نور هم برای اهالی نیروگاه و هم برای دانش‌آموزانی که با مینی‌بوس‌های قدیمی آموزش و پرورش برای یک نیم روز تفریح و آموزش به این مجتمع می‌آمدند، دنیایی از خاطره است. خاطراتی که امروز غبار فراموشی روی آن نشسته و دیگر آن طراوت گذشته را ندارد. منطقه نیروگاه این روزها مانند همان ۲۰ سال پیش از لحاظ سرانه فضای فرهنگی و ورزشی فقیر است و نیازمند توجه اما مجتمع نور دیگر همان مجتمع نور نیست. سالن سینما که خیلی وقت است به دلیل بی‌توجهی‌ها تعطیل شده و هیچ یک از فعالیت‌ها آن رونق دیروز را ندارد.

حمیدی خامی است که ساکن منطقه نیروگاه است و با اشاره به پیشینه مجتمع نور می‌گوید: من اولین فیلم سینمایی را در مجتمع نور تماشا کرده‌ام. اوایل برای دیدن فیلم به مجتمع نور می‌رفتم اما چند سال است که این مجتمع فیلمی نمایش نمی‌دهد. محمد احمدی دیگر شهروند این محله قم که اوایل فعالیت سینما نور را به یاد دارد، بیان می‌کند: در ابتدا که هنوز سینمای این مجتمع افتتاح نشده بود مردم روی سکوهای می‌نشستند و با آپارات دستی فیلم نمایش داده می‌شد. همان موقع شور و شوقی در این مجتمع وجود داشت که الان هیچ اثری از آن نیست.

بی‌تفاوتی به هنر نمایش در قم

احمد سلیمانی فعال حرفه تئاتر و مسئول انجمن هنرهای نمایشی حوزه هنری قم هم، با اشاره به اینکه با وجود علاقه مردم به هنر طی چند سال گذشته شاهد بی‌تفاوتی مسئولان به این حرفه بوده‌ایم، اظهار داشت: این مشکل از جایی آغاز می‌شود که کسانی در این بخش روی کار آمده‌اند که نه سواد در هنر دارند و نه علاقه‌ای به آن.

وی ادامه داد: زمانی که مجتمع نور هنوز به صورت کامل راه‌اندازی نشده بود ما با دستگاه آپارات زیادی

دور هم جمع شده و فیلم تماشا می‌کردند. دوره‌های مختلف آموزشی هنر و تئاتر و دیگر فعالیت‌ها در این مجتمع مردم را جذب کرده بود اما اینهمه سرمایه اجتماعی نادیده گرفته شد و این مجتمع سال‌ها است به حال و هوای گذشته برنگشته است.

مجتمع نور فرسوده است

عبدالله سلطانیان، مدیر مجتمع فرهنگی نور، با اشاره به اینکه این مجتمع به مساحت ۱۴ هزار متر مربع در سال ۷۵ افتتاح شد، اظهار داشت: در این ۲۰ سال مجتمع نور به فرسودگی زیادی دچار شده است. طبق اساس نامه این مجتمع باید هزینه‌های ابنیه و تعمیرهای اساسی را دولت تأمین کند.

وی افزود: بیش از ۲۰ سال از سالن سینمای این مجتمع بهره‌برداری شده و بازسازی این مجتمع هزینه زیادی می‌طلبد. بر اساس نظر کارشناسی امور سینمایی یک میلیارد و ۸۰۰ میلیون تومان اعتبار نیاز است تا سالن سینمای استاندارد در این مجتمع داشته باشیم.

مدیر مجتمع فرهنگی نور گفت: طی پیگیری‌هایی که داشتیم مسئولان قول دادند حداقل ۶۰۰ میلیون تومان به بازسازی این مجتمع تخصیص دهند که از این مقدار فقط ۳۰۰ میلیون تومان تخصیص یافت.

وی ادامه داد: مجتمع فرهنگی نور به صورت خودگردان

با ۲۶ نیرو به مردم نیروگاه خدماتی در بخش‌هایی همچون سالن آمفی تئاتر و سینما، کتابخانه، استخر، سونا، سونای خشک، جکوزی، باشگاه ورزشی و مهد شکوفه‌های قرآن ارائه می‌دهد.

مجتمع فرهنگی نور تنها فرهنگسرا در منطقه محروم نیروگاه است منطقه‌ای که ۱۳۱ هزار جوان دارد

سلطانیان اظهار داشت: سالن آمفی تئاتر با ظرفیت ۴۰۰ نفر، سالن سینما ۵۰۰ نفر، کتابخانه ۴۰۰ نفر، باشگاه ورزشی با گنجایش همزمانی ۱۰۰ نفر، استخر با ظرفیت ۱۱۰ نفر نقش بسزایی در ارائه خدمات فرهنگی به مردم نیروگاه دارد.

وی افزود: برگزاری تورهای آموزشی سیاحتی و دوره‌های آموزشی هنری و فرهنگی و اسکان حوزویان و دانشجویان ظرف ۳۰۰ نفر از خدمات دیگر مجتمع نور است. مدیر مجتمع فرهنگی نور با اشاره به اینکه برخی مسئولان و نمایندگان قم مطرح می‌کنند که اگر بازسازی مجتمع نور امکان ندارد بهتر است به بخش خصوصی واگذار شود ادامه داد: این اظهارات درحالی عنوان می‌شود که مجتمع فرهنگی نور تنها فرهنگسرا در منطقه محروم نیروگاه است. منطقه‌ای که ۱۳۱ هزار جوان دارد.

طبق سرشماری سال ۹۰ نیروگاه دارای ۳۸۸ هزار و ۹۰۸ نفر جمعیت است. از این میزان ۱۸۸ هزار و ۹۹۲ نفر شامل منطقه ۲ و ۳ هزار و ۹۱۶ نفر را منطقه ۶ شامل می‌شود.

بر اساس آمارهای غیر رسمی این منطقه اکنون ۴۵۰ هزار نفر جمعیت دارد که بیش از ۱۲۰ هزار نفر را جوانان تشکیل می‌دهند. این درحالی است که بزرگترین ورزشگاه‌ها و سالن‌های ورزشی و مراکز فرهنگی و هنری در مناطق دیگر شهر واقع شده و جوانان این منطقه همچنان از این امکانات محروم هستند.

به نظر می‌رسد جوانان نیروگاهی قشری فراموش شده هستند که فقط هر چهار سال یک بار زمان انتخابات به یاد برخی مسئولان می‌آیند و در مواقع دیگر همچنان همان قشری هستند که برای یک ساعت فوتبال یا دسترسی به یک سالن تئاتر و سینما باید چند منطقه شهر را پشت سر بگذارند.

دمی باستارگان آسمان کرامت / گذری بر رواق های حرم حضرت معصومه

است.

عارف فرزانه حاج اسماعیل دولابی از نامداری است که در این صحن به خاک سپرده شده است. وی برای بسیاری از اهل سیر و سلوک نامی آشنا است که هنوز هم کلمات و رهنمودهایش شیفتگان بسیار دارد.

● دفن پادشاهان در حرم

به جز علما و مشاهیر، سلاطین بسیاری هم در حرم مطهر حضرت معصومه(س) به ویژه در روزگار صفویه و قاجار دفن شده‌اند که از جمله می‌توان به شاه صفی اول، نوه شاه عباس کبیر اشاره کرد که مزارش اکنون در رواق زنانه واقع شده است.

شاه عباس دوم، پسر شاه صفی، شاه سلیمان، پسر شاه عباس ثانی، شاه سلطان حسین، پسر شاه سلیمان از دیگر مدفونین مسجد بالاسر حرم مطهر هستند. فتحعلی شاه قاجار هم که سال ۱۲۵۰ در ۶۷ سالگی در اصفهان وفات کرد، در بقعه مخصوصی در شمال صحن عتیق دفن شده است.

محمدشاه قاجار، پدر ناصرالدین شاه که در تجریش وفات کرد از جمله مشاهیر دفن شده در صحن عتیق است.

● چاپ کتاب برای معرفی ستارگان حرم

حجت‌الاسلام جواد بهشتی‌پور، مدیرکل روابط عمومی و امور بین‌الملل حرم مطهر می‌گوید اطلاعات مربوط به مشاهیر دفن شده در حرم در کتاب ستارگان حرم در ۲۹ جلد به چاپ رسیده و علاقه‌مندان می‌توانند آن را از کتابخانه حرم مطهر دریافت کنند. کتاب دیگری که در این رابطه تألیف شده، سیمای دانشوران است که تمام علمای مدفون در حرم مطهر را با شرح زندگی‌نامه مختصری معرفی کرده است.

به گفته مدیرکل روابط عمومی و امور بین‌الملل حرم مطهر علاقه‌مندان می‌توانند نرم‌افزار اندروید این کتاب را نیز استفاده کرده یا آن را از پایگاه اینترنتی حرم مطهر دریافت کنند.

همچنین برای راهنمایی زائران به این قبور مطهر تابلوهایی تهیه شده تا زائران به راحتی این مزارها را بیابند.

آنطور که حجت‌الاسلام بهشتی‌پور می‌گوید به جز این دو کتاب، کتب دیگری هم برای معرفی نامداران مدفون در حرم مطهر نوشته شده که از جمله می‌توان به «فرغی از کوثر» و «در عصمت» اشاره کرد.

به گفته وی ۴۰۰ عالم بزرگ در حرم حضرت معصومه مدفون هستند که دانستن نام‌ها و زیارت قبورشان برای زائران جالب خواهد بود.

میرزا علی اصغر خان اتابک صد اعظم در دوره قاجار ساخته شده است.

وارد صحن اتابکی که بشوی، وسط حیاط، سنگ قبر مرتفع قطب‌الدین راوندی، از علمای شیعی قرن ششم قرار دارد. در حجره‌های صحن اتابک افراد مشهوری دفن هستند؛ در یکی از آن‌ها مزار شهید مفتاح با سنگ قبر بزرگی ایستاده بر دیوار واقع شده است. البته این حجره محل پاسخ به سئوالات افراد به زبان اردو است، اما می‌توان این سنگ قبر را از نزدیک دید.

آن طرف حیاط نیز در یکی دیگر از حجره‌ها مزار شیخ فضل‌الله نوری قرار دارد؛ قبری بزرگ با عکس بزرگ از ایشان. آیت الله سید محمد محقق داماد، از مراجع بزرگ تقلید، آیت‌الله شاهرودی و حجت‌الاسلام والمسلمین کوثری، خطیب و واعظ و مرثیه‌خوان مخلص اهل بیت که روضه‌خوان مورد علاقه امام خمینی(ره) هم بود از دیگر مدفونان صحن اتابکی هستند.

صحن عتیق هم قدیمی‌ترین صحن حرم مطهر حضرت معصومه(س) است که در فهرست میراث ملی ثبت شده است.

در این صحن نامداران بزرگی هم آرمیده‌اند که از جمله می‌توان به پروین اعتصامی، شاعر شیرین زبان معاصر و پدرش اشاره کرد که این روزها البته در دست تعمیر است. شهید سرلشکر قرنی اولین رئیس ستاد ارتش جمهوری اسلامی و شهید محمدجواد دیالمه، نماینده مردم مشهد در مجلس شورای اسلامی دوره اول هم از مدفونین صحن اتابکی حرم مطهر هستند.

صحن عتیق هم قدیمی‌ترین صحن حرم مطهر حضرت معصومه(س) است که در فهرست میراث ملی ثبت شده و از نشانه‌های ارادت مردم در طول زمان نسبت به این بانوی بزرگوار است. این صحن را به دوران صفوی نسبت داده‌اند که با مقرنس‌ها و کاشی‌کاری‌های زیبایش جلوه‌ای دیگر به حرم بخشیده

محمدتقی خوانساری، اقامه کننده نماز باران در سال ۱۳۶۳ هجری.

آیت الله العظمی سید احمد خوانساری از مراجع تقلید شیعه در قرن چهاردهم و از شاگردان آخوند خراسانی و میرزای نائینی از دیگر مراجعی است که در مسجد بالاسر مدفون هستند.

آیت‌الله شیخ محمدعلی اراکی مرجع تقلید، آیت‌الله محمدجواد صافی گلپایگانی پدر آیت‌الله صافی گلپایگانی، آیت‌الله میرزا هاشم آملی، آیت‌الله سید صدرالدین صدر از مراجع سه‌گانه بعد از رحلت آیت‌الله حائری، آیت‌الله حاج شیخ جواد تبریزی از دیگر علمایی هستند که مزارشان را در مسجد بالاسر می‌توانید ببینید.

آیت‌الله حاج شیخ محمد فاضل لنکرانی، آیت‌الله علی فیض مشکینی و آیت‌الله محمدتقی بهجت فومنی از نام‌های شناخته شده هستند که بر روی قبور در این مسجد می‌توان یافت. این نام‌ها و قبور از سراسر ایران عاشقان مکتب اهل بیت(ع) را به خود جذب می‌کند تا دقایقی را در آرامش روح منور این علمای بزرگ شریک باشد. مفسر بزرگ قرآن، علامه طباطبایی که با معرفی تفسیر المیزان، درهای جدیدی از علم تفسیر را به روی عالمان باز کرد از دیگر بزرگانی است که در مسجد بالاسر حرم حضرت معصومه مدفون شده و استاد شهید مرتضی مطهری، علامه بزرگ دوران معاصر دیگر نام‌آشنای این رواق معنوی است.

در مسجد علامه طباطبایی حرم مطهر هم شهید آیت‌الله ربانی ام‌لشی، عضو شورای نگهبان و مجلس خبرگان رهبری، شهید آیت‌الله ربانی شیرازی، عضو خبرگان رهبری و شورای و جامعه مدرسین و آیت‌الله صالحی مازندرانی از مدرسین حوزه علمیه مدفون هستند.

● صحن اتابکی

صحن اتابکی یکی از صحن‌های زیبای حرم مطهر است که اکنون صحن امام رضا(ع) خوانده می‌شود. این صحن توسط

به حریم ملکوتی حرم که وارد می‌شوی، بعد از زیارت بانوی کرامت، می‌توانی امامزادگان و علمای بزرگی را زیارت کنی که در این خانه

آرمیده‌اند.

زیارت حضرت معصومه(س) در قم تنها زیارت یکی از بانوان خاندان رسول گرامی اسلام(ص) نیست؛ بلکه زیارت جمع بزرگی از علما و امامزادگان نیز هست. از زمانی که ایشان در سال ۲۰۱ هجری پا به شهر قم گذاشت، با خود دنیایی از برکت و زیبایی آورد. یکی از این برکات دختران و نوادگان موسی بن جعفر(ع) بودند که زیر گنبد آن بانوی بزرگوار مدفون هستند.

میمونه، دختر موسی مبرقع نوه امام جواد(ع)، ام محمد دختر موسی مبرقع، قاسم دختر کوکی از نوادگان امام سجاد(ع) و ... از آن جمله هستند.

اگر این روزها قرار است سری به حرم مطهر حضرت معصومه(س) بزنید، به جز امامزادگانی که زیر گنبد دفن هستند، زیارت قبور علمای بزرگ هم برای شما جالب خواهد بود. شکل‌گیری حوزه علمیه و تربیت علمای بزرگ در قم یکی دیگر از برکاتی است که حضور دختر موسی بن جعفر(ع) برای قم به همراه داشته و بسیاری از این علما در جوار این حرم مدفون هستند.

مسجد بالاسر، یکی از زیباترین رواق‌های حرم حضرت معصومه(س) است که در دوران صفویه ساخته شده و در زمان قاجار تجدید بنا شده است. اگر به این مسجد که بین ساختمان حرم مطهر و مسجد اعظم قرار دارد سری بزنید، می‌توانید مزار عالم بزرگ آیت الله العظمی سید حسن بروجردی مرجع بزرگ شیعه و مؤسس مسجد اعظم را زیارت کنید که میان مسجد بالاسر و مسجد اعظم در راهرویی قرار گرفته و با سنگ قبری بزرگ و برجسته مزین شده است.

آیت‌الله بروجردی از مراجع شیعه ایرانی در سده چهاردهم است که ۱۷ سال زعیم حوزه علمیه قم و به مدت پانزده سال تنها مرجع تقلید شیعیان جهان بود.

● دفن علما در مسجد بالاسر

مسجد بالاسر که یکی از باشکوه‌ترین و قدیمی‌ترین اماکن حرم مطهر است، محل دفن برخی دیگر از علمای بزرگ نیز هست؛ از جمله آیت الله العظمی حاج شیخ عبدالکریم حایری یزدی، مؤسس حوزه علمیه قم و آیت الله العظمی سید

روزگار عموعبدالله موسیقی مازندران / دستانی که راه فلوت را گم کرد

سرپرست گروه موسیقی تبری، که به‌طور موروثی و نسل به نسل وی و برادرانش در عرصه موسیقی محلی فعالیت دارند، معتقد است: اگر پولی را که در راه موسیقی خرج کردیم در هر راه دیگری سرمایه‌گذاری می‌کردیم الان پولدار بودیم ولی عشق به موسیقی پول و ثروت را برای ما بی‌معنی کرده است.

جلال محمدی با یادآوری نام بزرگان موسیقی محلی مازندرانی همچون، اسحاقی، طیبی، ابوالحسن و عبدالله خوش‌رو که در قید حیات هستند، تصریح کرد: وضعیت عبدالله خوش‌رو حاد است، هیچ‌کس سراغش را نمی‌گیرند، مسئولان هم اگر می‌خواهند با این استاد فولکلوریک، عکس یادگاری بگیرند، هرگز به سراغش نیایند.

این آهنگساز و نوازنده موسیقی، بایان اینکه موسیقی، هویت و فرهنگ هر ملتی است، عنوان می‌کند: با ترویج موسیقی محلی فرزندان ما زبان و فرهنگ ملی و بومی خود را می‌شناسند و از تهاجم فرهنگی دور می‌شوند.

● قائم‌شهر خانه هنرمندان ندارد

وی شهرستان قائم‌شهر را دارای بیشترین هنرمند موسیقی استان مازندران دانست و افزود: باوجود اینکه موسیقی محلی مازندرانی قائم‌شهر در استان حرف اول را می‌زند، اما مکانی برای اجرای برنامه‌های فرهنگی و هنری و اجرایی کنسرت نداریم.

محمدی پر کردن اوقات فراغت کودکان و نوجوانان با موسیقی را بهترین راه پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی معرفی می‌کند و از مسئولان درخواست دارد تا در نقاطی از شهر از جمله پارک‌ها و یا حیاط شهرداری‌ها در شبیه‌ای تابستان موسیقی محلی به‌طور زنده اجرا شود.

فرهنگ و هنر مازندران، حاصل زحمات بزرگانی است که داشته‌ها و نداشته‌هایشان را برای اعتلای این فرهنگ اصیل صرف کرده‌اند و بدون هیچ چشمداشتی عشق به خاک و وطن ریشه‌هایشان را در سرزمین یلان و پهلوانان طبرستان پیاپیتر کرد و نامشان را همواره جاودان ساخت، باشد که گوشه چشمی به این نام‌آوران بی‌ادعا داشته باشیم.

نظر برادرش ابوالحسن و استاد محسن پور فراگرفت. ساز موردعلاقه‌اش کمانچه است ولی عموعبدالله در نواختن فلوت و ویلون سل هم تبحر خاصی دارد و عاشق نی چوپانی یا همان لّه وا، و آوازهای محلی است.

● کار دست کاردان نیست

عموعبدالله که از تنهایی و نامایمات روزگار زودرنج شده، بغض می‌کند، می‌گوید: کار دست کاردان نیست، مسئولان باید برای موسیقی ارزش قائل شوند و به پیشکسوتان موسیقی اهمیت دهند.

وی که بازنشسته بخش تأسیسات بیمارستان ولیعصر است و فقط ۱۵ سال حق بیمه برایش رد کرده‌اند و با حقوق اندک بازنشستگی از پس مخارج بیماری‌هایش برنمی‌آید، با گله‌مندی از روزگار و اینکه چرا هنرمندان بیمه نیستند، می‌گوید: هزینه‌های پزشکی‌ام بسیار بالاست، هنوز پول هفت میلیون تومان پای مصنوعی‌ام را بیمه پرداخت نکرده است، با اندک حقوقی که از بیمه بیمارستان می‌گیرم اموراتم نمی‌گذرد. عبدالله خوش‌رو در ادامه این گفتگو به جوانان و کسانی که به موسیقی علاقه دارند، توصیه می‌کند: برای موسیقی هرروز وقت بگذارید و در راه یادگیری آن، پشتکار داشته باشید.

● چرا کسی از بزرگان موسیقی مازندران خبر نمی‌گیرد

سید جلال محمدی از فعالان عرصه موسیقی مازندرانی، بایان این سؤال که چرا کسی از بزرگان موسیقی مازندران خبری نمی‌گیرد، اظهار می‌دارد: هنرمندان به کمک‌های مادی و معنوی نیاز دارند، برگزاری بزرگداشت برای هنرمندان متوفی چه فایده‌ای دارد، مسئولان باید هنرمندان زنده را دریابند.

دستان عموعبدالله موسیقی مازندران دیگر حس نواختن ندارد و حفره‌های فلوت را گم و بیماری هم وجودش را ذره ذره آب می‌کند.

معصومه متانی

اتاقش بوی کهنگی می‌دهد، دیوارهای رنگ و رو رفته خانه، به پنجره‌ای مشرف می‌شوند که پشت آن برکه‌ای است در وسط درختان بلند باغ، که صدای هارمونی قورباغه‌اش، گوش‌نواز است.

وارد حیاط منزل عمو عبدالله که می‌شوی، او را با لبی خندان روی ایوان خانه منتظر، می‌بینی که با پاهای ناتوانش تا زیر پله‌ها پایین می‌آید، چهره گشاده‌اش، هر بیننده‌ای را به وجد می‌آورد.

با خوش آمد گویی عموعبدالله، به داخل خانه‌اش وارد می‌شویم، بر روی مبل رنگ و رو رفته گوشه اتاق می‌نشینیم، عموعبدالله خودش کوک است اما سازش ناکوک، به تخت‌خواب کهنه روبرویمان تکیه زده، پنکه سقفی با سروصدای زیاد اما بی‌جان و ناتوان به دور خود می‌گردد تا اندکی با جابجایی هوای اتاق، شرمندگی عموعبدالله را به خاطر گرمای زیاد هوای عصر تابستان و نداشتن کولر، پنهان کند.

«عبدالله خوش‌رو»، معروف به عموعبدالله که بیش از چهار دهه برای احیای موسیقی مازندرانی زحمت کشیده، دیگر دستانش حس ندارند و حفره‌های فلوت را گم می‌کنند، بیماری قند کم‌کم در حال کم کردن سوی چشمانش است، همان قندی که به خاطرش، شش سال پیش هردو پای عمو عبدالله را از زانو بریدند و او اکنون با پاهای مصنوعی، به‌سختی، زندگی می‌کند.

ویلون سل زن و ف سماء، ارمون، هژبرسلطون و مشتی، هنر موسیقی را از پدرش، ابوطالب خوش‌رو و برادرش ابوالحسن خوش‌رو که از نام‌آوران موسیقی مازندرانی است به ارث برده است. عبدالله خوش‌رو در سال ۱۳۳۹ در روستای ساروکلا از توابع شهرستان قائم‌شهر به دنیا آمد و موسیقی را زیر

روزهایی که ایران زمین عطر بهشت گرفت؛ عطش انتظار ۳۰ ساله فرونشست

مسافرانی از جزیره «مجنون» و عملیات «محرم» و «کربلا» هوای شهرهای ایران زمین را بهشتی کرده‌اند تا دل بی‌تاب مادرانی که سال‌ها بی‌حساب انتظار کشیده‌اند این روزها آرام و قرار گیرد.

هنوز تا مردادی‌ترین روزهای مردادماه چند روزی باقی‌ست، روزهایی که تب داغ دومین ماه تابستان سرکش‌تر از هر روز می‌شود و داغ بر تن و جان می‌نشانند؛ اما التهاب نه‌مین روز مردادماه خودش حکایت داغ و فراق دیگری بود.

ورودی شهر را آذین بسته‌اند، قرار است در التهاب مردادماه مهمان بیایند، کف دست‌های یخ‌کرده اما از چهره‌اش عرق می‌ریزد، چشم‌هایش بارانی و دهانش خشک‌شده است؛ پاهایش تاب‌وتوان ندارد اما چشم‌هایش همچنان تا ورودی شهر می‌دود و برمی‌گردد؛ چند روزی می‌شود که این مسیر را با همین چشم‌ها رفته و برگشته و همچنان از پانایستاده است.

صدای دخترانه‌ای آب تعارف می‌کند؛ می‌خواهد که چشم‌هایش را به سمت صدا برگرداند اما انگار نمی‌خواهد حتی یک لحظه هم که شده قلاب آذین بسته ورودی شهر را از چشم‌های منتظرش محروم کند، بین خواستن و نخواستن دست‌هایش سمت لیوان آب می‌رود و اما انگار این عطش آب نمی‌خواهد؛ دیدار می‌خواهد...

سن و سالش حالا ۷۰ را هم رد کرده، ۲۸ سال انتظار کم نیست که از او زنی بیشتر از ۷۰ ساله بسازد؛ زنی که سال‌ها روزهایش تکرار هجر و فراغ بوده و حالا تام و تمام انتظار است؛ ذره‌ذره وجودش عطش است و زیر آفتاب مردادماه ذره‌ذره آب می‌شود؛ این ماجرای تشنه‌ای است که حالا سیراب انتظار، عطش دیدار را تمرین می‌کند.

زن قلاب به دست در گوشه میدان ورودی شهر چه قلاب پرحرفی است، چه تصویر پر نشانه‌ای، و چه روایت ضدوقیضی؛ توی این قلاب می‌شود هم عطش کشید و هم سیراب شد، هم یخ کرد و هم داغ دید، هم بی‌تاب بود و هم قرار گرفت، هم از پا افتاد و هم بی‌مهابا دوید؛ راستی مادر جان! امروز «حمیدرضا» چندساله می‌شود؟ هم خودش، هم فراغش!

صدا توی صدا می‌پیچد و زمزمه‌ها کم‌کم اوج می‌گیرد؛ یکی

آن وسط می‌گوید آمدند؛ همه به سمت زاویه نگاه زن گوشه‌ی میدان می‌دوند؛ دیدش را می‌بندند؛ پاهای خسته‌اش نای بلند شدن ندارد اما چشم‌هایش هنوز بین جمعیت جلوآرد است، توی قلاب نگاه زن قلاب به دست گوشه‌ی میدان حالا مردی اوج گرفته است که هنوز مادر حساب «سانت به سانت» قد و بالایش را دارد؛ بیا جان مادر! بیا که این آغوش برای دیدارت بی‌حساب بی‌قراری کشیده است.

● ایران زمین میزبان پیکر ۱۲۷ شهید

بنابر این گزارش، طی روزهای اخیر ایران اسلامی میزبان ۱۲۷ شهید گمنام و بانام دوران دفاع مقدس بود که ۲۸ نفر از این شهدا شناسایی شده و ۹۹ نفر از آنان به‌صورت گمنام در ۵۹ نقطه کشور تشییع شدند.

تشییع پیکرهای پاک شهدای در استان تهران با حضور پرشور مردم ولاتمدار در ۹ نقطه از جمله شهرهای رودهن، رباط کریم، شهرک امیریه شهریار، شهر ارجمند برگزار شد. علاوه بر تهران استان‌های آذربایجان شرقی، آذربایجان غربی، اردبیل، اصفهان، بوشهر، خراسان شمالی، خراسان رضوی، خراسان جنوبی، خوزستان، سمنان، فارس، قم، کرمانشاه، کرمان، کردستان، گیلان، مازندران، گلستان، مرکزی، همدان، لرستان و یزد میزبان شهدای گران‌قدر دفاع مقدس بودند که البته مراسم تشییع پیکر شهدا در سمنان و کردستان فردا برگزار می‌شود.

● آذربایجان شرقی؛ عطر شهدا از تبریز تا میانه

در این راستا مرکز باغ‌موزه دفاع مقدس استان آذربایجان شرقی در شهر تبریز، امروز میزبان سه شهید گمنام ۲۷، و ۲۲ ساله مربوط به عملیات خیبر (مجنون)، خیبر (مجنون) و عملیات بدر (شرق دجله) بود.

در شهرستان میانه، نیز دو شهید گمنام ۲۲ و ۱۷ ساله مربوط به عملیات ایادی والفجر ۸ و عملیات محرم تشییع شدند. در جریان این مراسم که از ساعت ۹ و ۳۰ دقیقه صبح از میدان شهدا آغاز و تا میدان ساعت تبریز ادامه داشت؛ استاندار آذربایجان شرقی گفت: شهدا بر اساس آیات قرآن نمرده و زنده هستند و در نزد خداوند حق تعالی هستند و بزرگ‌ترین سعادت برای یک بنده شهادت است. اسماعیل جبار زاده ورود این شهدا را برکتی برای تمامی

مردم استان دانست و گفت: امروز حضور در مراسم تشییع این شهدا در حمایت از انقلاب و دفاع از راه رهبر و نظام است و باید گفت هنوز هم در شهادت بسته نشده و تا زمانی که این در بسته نشود شجاعت و شهامت در کشور جاری است. وی با اشاره به حضور پرشور مردم ادامه داد: حضور شما در این مراسم نشان‌دهنده اتحاد ملت، سپاه و ارتش است به‌گونه‌ای که در زمان جنگ وحدت نیروهای مسلح سبب شد تا در هشت سال دفاع مقدس دشمن را شکست دهیم که امروز همان وحدت و پشتیبانی از نیروهای مسلح را شاهد هستیم.

● آذربایجان غربی؛ تکاب و ارومیه آسمانی شد

استان آذربایجان غربی نیز امروز شاهد تشییع پیکر ۴ شهید گمنام بود که از این تعداد دو شهید گمنام ۲۰ و ۲۳ ساله مربوط به عملیات والفجر ۸ و کربلای ۴ به سمت حسینیّه ثارالله ارومیه تشییع شد.

این مراسم ساعت ۹ صبح مصادف با روز شهادت امام جعفر صادق(ع) است با حضور مسئولان و خانواده‌های شهدا از میدان طالقانی ارومیه آغاز و ساعت ۱۱ صبح پس از طی مسیر میدان طالقانی تا حسینیّه اعظم عاشقان ثارالله در همین مکان به خاک سپرده شد.

همچنین شهرستان تکاب امروز میزبان دو شهید گمنام ۱۹ و ۳۴ ساله مربوط به عملیات والفجر ۸ و خیبر بود.

شام غریبان شهدای گمنام دفاع مقدس ساعت ۲۲ شب امشب در مسجد لطفعلی‌خان ارومیه در میدان امام حسین(ع) برپا شده و مشابه این مراسم نیز در تکاب برگزار می‌شود.

● اصفهان زمین به قدوم شهدای گمنام و مدافع حرم

مراسم تشییع پیکر شهدای دوران دفاع مقدس در اصفهان هم شاهد حضور پرشور مردم بود، پیکر این شهدا در شهر زیار و حبیب‌آباد به خاک سپرده شد.

در شهر زیار از توابع شهرستان اصفهان دو شهید گمنام مربوط به عملیات خیبر و رمضان تشییع و در شهر حبیب‌آباد شهرستان برخوار نیز دو شهید گمنام ۱۹ و ۱۷ ساله مربوط به عملیات خیبر خاک‌سپاری شد.

علاوه بر شهدای دفاع مقدس، امروز پیکر شهید عزت‌الله مقدم از شهدای مدافع حرم در شهر کاشان و بر روی دست مردم این شهر تشییع شد.

شهید عزت‌الله مقدم اسفندماه ۹۳ به سوریه اعزام شد و در نبرد با تکفیری‌ها در دفاع از حرم مطهر اهل بیت به شهادت رسید.

● شمیم شهدای گمنام استان بوشهر را متبرک کرد

مردم ولایتمدار شهرستان دیر هم در شرایطی مراسم سوگواری ششمین اختر تابناک امامت و ولایت را برگزار کردند که فضای این شهرستان به وجود مظهر ۲ شهید گمنام عطر آگین شد.

این لاله‌های گمنام سال‌های دفاع مقدس در مناطق عملیاتی ام‌الرصاص و فوا به شهادت رسیده‌اند و در زمان شهادت ۲۲ و ۲۳ سال داشتند و پیکرهای پاکشان توسط کمیته جستجوی مفقودان ستاد کل نیروهای مسلح کشف‌شده است.

حجت‌الاسلام سید علی حسینی امام‌جمعه دیر در این مراسم بایان اینکه بیعت با شهدا بیعت با اسلام و امام جعفر صادق است، افزود: شهدا حق بزرگی بر گردن همه ما دارند و تکریم و تجلیل از مقام شامخ شهدا وظیفه همه احاد جامعه است.

وی بایان اینکه عطر شهدا در فضای این شهر آکنده شده و استقبال بی‌نظیر مردم از این شهدا بیان‌گر تعهد و پابندی به آرمان‌های شهدا است، اظهار داشت: هر شهید ستاره‌ای در آسمان ایران اسلامی هستند که زمینه سرفرازی و

سربلندی ملت ایران را فراهم کرده‌اند.

● خراسان جنوبی و شهیدی که بعد از ۲۸ سال به خانه برگشت

امروز همزمان با سالروز شهادت مظلومانه رئیس مکتب تشیع، اجتماع عظیم صادقون در مسجد امام صادق(ع) شهرستان بیرجند برگزار شد و مردم ولایتمدار خراسان جنوبی در این اجتماع بزرگ با پیکر پاک دو شهید دوران هشت سال دفاع مقدس وداع کردند.

مردم استان پس از این اجتماع بزرگ از میدان اول سجاد شهر تا فرماندهی انتظامی خراسان جنوبی در بلوار پیامبر اعظم(ص) پیکر این شهید گمنام را تشییع کردند.

این شهید گمنام در عملیات کربلای ۴ در جزیره ام‌الرصاص به شهادت رسیده است که به‌عنوان جوان‌ترین شهید خراسان جنوبی که ۱۶ سال سن دارد در فرماندهی انتظامی خراسان جنوبی خاکسپاری شد.

همزمان با تشییع پیکر این شهید گمنام پیکر شهید محمد دهقانی نیز پس از ۲۸ سال دوری به خانه برگشت و توسط مردم مناطق مختلف استان تشییع و سپس برای خاکسپاری به زادگاهش «روستای سنوک» از توابع شهرستان سربیشه انتقال یافت.

● آلاله‌هایی که به خوزستان برگشتند

سه شهرستان استان خوزستان هم صحنه بدرقه پیکر شهید توسط مردم بود. در شهر ترکالکی شهرستان گتوند دو شهید گمنام ۲۲ و ۱۹ ساله مربوط به عملیات بدر و خیبر تشییع و شهر دارخوین شهرستان شادگان دو شهید گمنام ۲۰ و ۲۵ ساله خاکسپاری شد.

بهرروز فجر الهی فرماندار شهرستان شادگان در مراسم تشییع شهدای گمنام در شادگان اظهار کرد: اقتدار و عزت کنونی کشور ما با جان‌فشانی شهدا به‌دست آمده و ما قدردان راه و مرام شهدا هستیم.

وی تصریح کرد: خون شهیدان والامقام و صبر و بردباری خانواده‌های معزز آنان، عزت و اقتدار را برای نظام جمهوری اسلامی ایران در جهان به ارمغان آورد.

فرماندار شادگان اضافه کرد: پیروزی‌های امروز انقلاب اسلامی را مدیون شهدا و جانبازان هستیم به‌ویژه آن‌هایی که با ایثارگری خود سبب پایداری و ثبات بیشتر این کشور شدند و در این راستا همه ما باید در حفظ و پاسداری از آرمان‌های انقلاب اسلامی، ادامه‌دهنده مکتب این بزرگواران باشیم.

همچنین ستاد ناجا استان خوزستان میزبان یک شهید گمنام ۲۰ ساله مربوط به عملیات خیبر بود.

● قم آرامگاه شهدایی که بعد از ۳۶ سال بازگشتند

۶ شهید دوران دفاع مقدس و دو شهید مدافع حرم نیز همزمان با سالروز شهادت امام جعفر صادق(ع) بر روی دوش مردم ولایتمدار و قدرشناس قم تشییع شدند.

شهید تقی خسروی بیگی و شهید حسین خراسانی از جمله شهدایی بودند که صبح امروز تشییع شدند که پیکر این دو شهید بزرگوار پس از ۳۶ سال در تفحص‌های اخیر مورد شناسایی قرار گرفته است.

عصر امروز نیز دو نفر از این شهدای گمنام در شهر قنات تشییع و خاکسپاری خواهند شد.

● استقبال پرشور مردم استان کرمان از شهدا

پیکر مطهر دو شهید ۱۷ ساله دوران دفاع مقدس که در عملیات خیبر و والفجر چهار به مقام رفیع شهادت نائل آمده‌اند ظهر امروز در گلیف تشییع و خاکسپاری شد.

همچنین پیکر مطهر دو شهید ۱۷ و ۴۰ ساله نیز از شهدای عملیات کربلای چهار و بیت‌المقدس امروز در خانوک در میان حزن و اندوه مردم شهیدپرور این دیار به خاک سپرده شد.

روز پنجشنبه پیکر این چهار کبوتر خونی بال وارد فرودگاه کرمان شد و بعد از برگزاری آیین وداع روز جمعه پیکر مطهرشان به شهرهای گلیف و خانوک منتقل شد.

۱۹۰ شهید گمنام در ۵۷ مکان در استان کرمان به خاک سپرده شده‌اند.

● استان کرمانشاه شمیم شهادت گرفت

پیش از ظهر امروز شنبه مراسم تشییع پیکر مطهر ۲ شهید گمنام دفاع مقدس نیز از مسجد آیت‌الله بروجردی تا مسجد جامع شهر کرمانشاه برگزار شد.

در این راستا لشکر عملیاتی ۲۹ نبی اکرم، امروز شنبه میزبان یک شهید گمنام ۳۳ ساله مربوط به عملیات کربلای ۴ در منطقه ام‌الرصاص بود.

در محل حوزه علمیه امام خمینی (ره) کرمانشاه، هم یک شهید گمنام ۱۹ ساله مربوط به عملیات والفجر ۸ (فאו) خاکسپاری شد.

● استان گلستان میزبان شقایق‌های پرپر

شهرستان‌های بندر ترکمن و کلاله در استان گلستان هم شاهد تشییع پیکر شهدا بودند. در این راستا پیکر دو شهید گمنام در شهر فراغی کلاله تشییع شد. همچنین شهرستان بندر ترکمن، روز شنبه ۹ مردادماه میزبان ۳ شهید گمنام ۲۳، ۱۷ و ۲۵ ساله مربوط به عملیات والفجر ۸ و والفجر ۴ بود.

پیکر مطهر این شهدا پس از اقامه نماز توسط آیت‌الله سید کاظم نورمفیدی نماینده ولی فقیه در استان گلستان و امام جمعه گرگان با حضور مردم ولایتمدار گرگان راهی میدان شهدا شدند.

ستاد سپاه نینوا استان گلستان هم امروز شنبه یک شهید گمنام ۱۸ ساله مربوط به عملیات تک دشمن (زبیدات) را قلب خود جای داد.

● تشییع پیکر شهید در بارگاه منور رضوی

در خراسان رضوی هم شهرستان چناران، میزبان دو شهید گمنام ۱۷ و ۱۹ ساله مربوط به عملیات خیبر (مجنون) و کربلای ۴ (ام‌الرصاص) بود. بوستان نیلوفر آبی قاسم‌آباد مشهد، هم شاهد تشییع پیکر دو شهید گمنام ۱۸ و ۲۰ ساله مربوط به عملیات والفجر ۸ و بدر بود.

همچنین شامگاه گذشته تعداد زیادی از زائران بارگاه منور رضوی دعای کمیل را در حرم رضوی و در کنار پیکر چهار شهید گمنام قرائت کردند.

این ویژه‌نامه پس از اقامه نماز جماعت مغرب و عشاء توسط آیت‌الله مکارم‌شیرازی در صحن جامع رضوی با حضور خیل عظیمی از زائران و مجاوران برگزار شد.

● اسفرا این تا گرمه قدمگاه شهدای گمنام شد

همزمان با دیگر نقاط کشور پیکر دو شهید گمنام ۲۰ و ۲۱ ساله مربوط به عملیات بدر و عملیات خیبر در شهرستان اسفراین در استان خراسان شمالی تشییع شد.

شهرستان گرمه در این استان هم میزبان دو شهید گمنام بود که پیکر آن‌ها با حضور پرشور مردم تشییع شد.

مراسم وداع با شهدا نیز در این شهر برگزار خواهد شد.

● استان فارس و شهدایی که بعد از ۳۲ سال برگشتند

سهم استان فارس از شهدای تشییع شده ۱۳ پرستوی مهاجر بود که پیکر مطهر ۵ نفر از آنان از روز چهارشنبه، ۶ مردادماه وارد استان فارس شد و پیکر ۸ نفر از آنان نیز از صبح پنجشنبه وارد دیار ۱۵ هزار شهیدی فارس شد.

مراسم تشییع شهدا در نقاط مختلف استان فارس شامل شهرهای صدرای شیراز، ممسنی و رستم، لامرد، اهل، چاه‌ورز و وراوی برگزار شد.

در استان فارس هم مردم در استقبال از پیکر شهدا سنگ تمام گذاشتند؛ مردم شهر مصیری در شهرستان رستم امروز میزبان دو شهید گمنام مربوط به عملیات والفجر ۸ و محرم بودند.

شهرهای وراوی و اهل از توابع شهرستان لامرد نیز شاهد تشییع پیکر ۴ شهید گمنام بودند. همچنین پیکر دو شهید گمنام ۲۳ و ۱۹ ساله در بخش چاه‌ورز شهرستان لامرد تشییع شد.

مشاهدات حاکی از استقبال گرم و بی‌نظیر مردم لامرد در استقبال و تشییع و خاکسپاری لاله‌های گمنام و با نام دفاع مقدس دارد. مردم جنوب فارس که به مهمان‌نوازی و خونگرمی معروف‌اند، برای دلدادگان مکتب عشق و ایثار نیز سنگ تمام گذاشتند.

از برگزاری مراسم استقبال از شهدا در هوای سوزان لامرد

۲۳ ساله مربوط به عملیات محرم (شهرانی) تشییع و خاکسپاری شد.

● استان همدان عطر بهشت گرفت

پیکر پاک ۷ شهید دوران دفاع مقدس پیش از ظهر شنبه و همزمان با سالروز شهادت امام جعفر صادق (ع) با حضور مردم شهیدپرور همدان در میدان امامزاده عبدالله (ع) این شهر تشییع شد.

در این مراسم نماینده ولی فقیه در استان و امام جمعه همدان بر پیکر پاک شهدا نماز اقامه کرد و پس از انجام تشریفات نظامی و مراسم عزاداری به مناسبت شهادت امام صادق (ع)، پیکر پاک این شهیدان بر دستان مردم دارالمؤمنین همدان تشییع شد.

همچنین شب‌های گذشته محفل شبی با شهدا در کنار پیکرهای شهدای دفاع مقدس با حضور گسترده مردم برگزار شد.

مراسم خاکسپاری شهدا در همدان در دو نوبت صبح و بعدازظهر امروز انجام شد به طوری که پیکر مطهر یک نفر از این شهیدان در حوزه علمیه خواهران شهرستان نهاوند، ۲ نفر در گلزار شهدای شهر بهار، ۲ نفر در گلزار شهدای شهر همدان، یک نفر در ستاد فرماندهی نیروی انتظامی استان همدان و یک نفر دیگر نیز امروز در اردوگاه فرهنگی تربیتی ابودر به خاک سپرده شد.

● نوای «کجایی ای شهیدان خدایی» در یزد پیچید

پیکر مطهر دو شهید گمنام امروز همزمان با سالروز شهادت امام جعفر صادق (ع) در تپه نورالشهدای ندوشن به خاک سپرده شد.

تشییع کنندگان با اجتماع در حسینیه علیا مراسم تشییع پیکر این دو شهید ۲۰ و ۲۲ ساله را آغاز کردند و با طی بلوار حضرت ابوالفضل (ع) و اقامه نماز در پارک سرچشمه این بلوار و ادامه مسیر تا گلزار شهدای ندوشن و سپس تپه نورالشهدا، پیکر این دو شهید والامقام را به خاک سپردند.

پیکر مطهر و بی نام و نشان این دو شهید بزرگوار از مناطق عملیاتی والفجر ۴ و والفجر ۸ پیدا شده است.

همچنین پیکر مطهر یکی از شهدای گمنام دوران دفاع مقدس امروز در میان حزن و اندوه مردم اردکان به خاک سپرده شد. پیکر این شهید والامقام از کربلای شلمچه و از منطقه عملیاتی کربلای ۵ توسط گروه تفحص به دست آمده است.

شهرستان بابل دارای هزار و ۷۱۵ شهید است که شهید علی اکبر خان جان مهمان سی و سه ساله این خطه بود که به سرزمین مادری خویش بازگشت و پیکر سه شهید شهرستان بابل از بیمارستان شهید یحیی نژاد بابل تا میدان ولایت این شهر تشییع شده است.

شهید علی اکبر خانجانی جلودار متولد سال ۱۳۴۴ در روستای پایین کشنده از توابع بخش کتاب بابل در ۵ اسفند در عملیات والفجر در منطقه چلات به شهادت رسید که یکی از هفت شهید تازه تفحص شده هشت سال دفاع مقدس استان مازندران است که بانام و جزء سه شهید بابل است.

همچنین دو شهید گمنام این شهرستان بر روی دستان مردم بابل و امیرکلا تشییع و سپس در پارک هندوانه شهرداری امیرکلا به خاک سپرده شدند.

علاوه بر این، دو شهید گمنام ۲۰ و ۲۲ ساله در شهرستان سوادکوه شمالی تشییع شدند که این دو شهید بزرگوار به ترتیب در تک دشمن سال ۶۷ منطقه شلمچه و عملیات ایندایی والفجر هشت منطقه ام الرصاص به شهادت رسیدند.

● مسافران کربلا به استان مرکزی رسیدند

حوزه علمیه برادران شهر نراق هم امروز میزبان یک شهید گمنام ۱۸ ساله مربوط به عملیات والفجر ۸ و مرکز آموزش پداجا اراک شاهد تشییع و خاکسپاری یک شهید گمنام ۱۹ ساله مربوط به عملیات کربلای ۵ (شلمچه) بودند.

در محل ستاد سپاه استان مرکزی هم یک شهید گمنام

● استان گیلان؛ یوسف گم گشته باز آمد

هفت شهید گمنام به همراه دو شهید تازه شناسایی شده از عملیات رمضان منطقه شرق بصره، عملیات والفجر هشت ام الرصاص، عملیات محرم منطقه شهرانی و عملیات خیبر منطقه جزیره مجنون در حسن رود انزلی، پره سر رضوانشهر، خشکبیجار رشت، گوراب زرمیخ صومعه سرا، آستانه اشرفیه و رودسر به خاک سپرده شدند.

شهرستان رودسر امروز میزبان سفر کرده ای بود که بعد از ۲۸ سال به خانه بازگشت. پیکر شهید حمیدرضا رحیمیان عین شیخ از شهدای عملیات محرم در منطقه شهرانی که در سال ۶۷ به درجه رفیع شهادت نائل آمد، بر دستان مردم این شهرستان تشییع شد.

شهرستان صومعه سرا به ویژه شهر گوراب زرمیخ نیز امروز حال و هوای دیگری داشت. یک سال از تشییع و تدفین باشکوه و به یادمانی «سه شهید گمنام» در صومعه سرا می گذرد که با هم مردم این دیار افتخار میزبانی آله‌های به خون خفته دیگری را به دست آوردند.

شهید گمنام دوران دفاع مقدس که در زمان شهادت تنها ۲۲ سال داشت نیز با حضور پرشور مردم شهیدپرور بندرانزلی باشکوه هرچه بیشتر در این شهرستان تشییع شد.

● استان لرستان میزبان لاله‌های بی‌نشان

پیکر دو شهید گمنام دوران دفاع مقدس ظهر امروز شنبه همزمان با سالگرد شهادت امام جعفر صادق (ع) با حضور مردم ایرانشهر در استان لرستان تشییع و به خاک سپرده شد.

مراسم شبی با شهدا در محل حوزه مقاومت بسیج سپاه بیرانشهر شب گذشته برگزار و امروز نیز پیکر این دو شهید گمنام در تپه شهدای این شهر به خاک سپرده شد. بنابراین گزارش، یکی از این دو شهید گمنام در جزیره مجنون و در عملیات خیبر و دیگری نیز در منطقه «پنجوین» و عملیات والفجر چهار به شهادت رسیده است.

● استان مازندران و شهدایی که در خانه آرام گرفتند

آیین تشییع شش شهید گمنام و یک شهید دوران دفاع مقدس روز شنبه با حضور پرشور مردم شهیدپرور مازندران در چهار نقطه استان برگزار شد.

همزمان با سالروز شهادت امام جعفر صادق (ع) پیکر سه شهید دوران هشت سال دفاع مقدس توسط مردم مهمان نواز و شهیدپرور شهرستان بابل و جمعی از مسئولان بابل و امیرکلا تشییع و به خاک سپرده شدند.

سازنا کوک موسیقی بومی مازندران

موسیقی بومی مازندران این روزها ساز نا کوکی دارد، هنرمندان می نوازند اما برای دلشان و در این مابین جشنواره های موسیقی بومی شاید محفلی برای یادآوری پیشکسوتان این عرصه باشد.

علیرضا نوری

سالن ارشاد و هلال احمر ساری چند روزی بود مملو از حضور فعالان و پیشکسوتان هنر موسیقی سنتی و بومی بود و آنها که معتقدند همانندسازها و نواهایشان فراموش شده اند.

دوتار، دسر کوتن، لاله‌وا، قرنه، کمانچه محلی، سرنا، لگن سازهایی است که در دست برخی از هنرمندان دیده می‌شود و سازهایی که برخی از جوان‌ترها حتی نامشان را نشنیده‌اند، چه رسد به آنکه از آن خاطره داشته باشند.

مرد دوتارنواز، دستايش را بين سيم‌هاى تار حرکت می‌دهد و با بيان اينکه «سن تارم از تو بيشتر است»، زخمه بر آن می‌کشد و سپس ادامه می‌دهد: سازم هنوز کوک نشده و نا کوک می‌زند. ادامه می‌دهد: دوتارم را مثل فرزندم دوست دارم و همدم روزهای تنهاییم است و بيشتر برای دلم می‌نوازم.

با آستین پیراهنش عرق‌ها را خشک می‌کند و دوباره شروع به نواختن می‌کند، چروک‌های لابه‌لای پیشانی‌اش شبیه خط‌های موازی و تارهای دوتار شده است، می‌گوید: جوانی‌ام را با دوتار به میان‌سالی رساندم و افسوس که حمایتی نشده است. دوتار ساز دل است و افسوس که جوان‌ترها کمتر با این سازها آشنایی دارند و رغبتشان به موسیقی محلی کم است. دستايش را ماهرانه روی سيم‌ها می‌کشد. به‌طوری‌که با هر حرکت نوایی برمی‌خیزد که تا عمق وجود نفوذ می‌کند، یک‌دقیقه‌ای برایم می‌نوازد و لحظه‌ای از نواختن دست می‌کشد و

می‌گوید: دوتار ساز دل است و افسوس که جوان‌ترها کمتر با این سازها آشنایی دارند و رغبتشان به موسیقی محلی کم است. برای اجرا آماده می‌شود و دستايش ماهرانه بر زخمه‌های تار فرود می‌آید و جمعیت یکپارچه شور و شغف می‌شوند، جشنواره موسیقی محلی لیلیم، هنرمندان فراموش‌شده و گوشه‌نشین موسیقی محلی را دوباره به صحنه کشاند تا نوای اصیل موسیقی ایرانی را طنین‌انداز کنند. این جشنواره با آنکه از سوی متولیان و مجریان برگزارکننده اولین جشنواره در حوزه موسیقی سنتی مازندران عنوان شد اما سید جلال محمدی آهنگساز و سرپرست گروه تبری که بیش از ۲۵ سال در زمینه موسیقی سنتی فعالیت دارد، می‌گوید: این جشنواره، اولین جشنواره نیست و پیش‌از این نیز در تنکابن، بابلسر و قائم‌شهر شبیه آن برگزار شده است.

وی که تمایل ندارد درباره ضعف‌های جشنواره سخن بگوید، ادامه می‌دهد، حرف‌وحدیث‌هایی برای جشنواره داریم و بعد از جشنواره با متولیان بیان خواهیم کرد. محمدی که تجربیاتی از جشنواره‌های داخلی و خارجی دارد از اینکه متولیان جشنواره از این اندوخته‌ها بهره نگرفته‌اند،

می‌گوید: دوتار ساز دل است و افسوس که جوان‌ترها کمتر با این سازها آشنایی دارند و رغبتشان به موسیقی محلی کم است. دستايش را ماهرانه روی سيم‌ها می‌کشد. به‌طوری‌که با هر حرکت نوایی برمی‌خیزد که تا عمق وجود نفوذ می‌کند، یک‌دقیقه‌ای برایم می‌نوازد و لحظه‌ای از نواختن دست می‌کشد و

می‌گوید: دوتار ساز دل است و افسوس که جوان‌ترها کمتر با این سازها آشنایی دارند و رغبتشان به موسیقی محلی کم است. دستايش را ماهرانه روی سيم‌ها می‌کشد. به‌طوری‌که با هر حرکت نوایی برمی‌خیزد که تا عمق وجود نفوذ می‌کند، یک‌دقیقه‌ای برایم می‌نوازد و لحظه‌ای از نواختن دست می‌کشد و

می‌گوید: دوتار ساز دل است و افسوس که جوان‌ترها کمتر با این سازها آشنایی دارند و رغبتشان به موسیقی محلی کم است. دستايش را ماهرانه روی سيم‌ها می‌کشد. به‌طوری‌که با هر حرکت نوایی برمی‌خیزد که تا عمق وجود نفوذ می‌کند، یک‌دقیقه‌ای برایم می‌نوازد و لحظه‌ای از نواختن دست می‌کشد و

می‌گوید: دوتار ساز دل است و افسوس که جوان‌ترها کمتر با این سازها آشنایی دارند و رغبتشان به موسیقی محلی کم است. دستايش را ماهرانه روی سيم‌ها می‌کشد. به‌طوری‌که با هر حرکت نوایی برمی‌خیزد که تا عمق وجود نفوذ می‌کند، یک‌دقیقه‌ای برایم می‌نوازد و لحظه‌ای از نواختن دست می‌کشد و

می‌گوید: دوتار ساز دل است و افسوس که جوان‌ترها کمتر با این سازها آشنایی دارند و رغبتشان به موسیقی محلی کم است. دستايش را ماهرانه روی سيم‌ها می‌کشد. به‌طوری‌که با هر حرکت نوایی برمی‌خیزد که تا عمق وجود نفوذ می‌کند، یک‌دقیقه‌ای برایم می‌نوازد و لحظه‌ای از نواختن دست می‌کشد و

بیشتری بین هنرمندان می‌شود. مدیرکل فرهنگ و ارشاد اسلامی مازندران نیز با بیان اینکه سن پیشکسوتان موسیقی بومی و محلی بالا رفته و این امر نگران‌کننده است، تأکید کرد باید قدر آنان را دانست.

احد جاودانی با تقدیر از هنرمندان و عوامل برگزاری جشنواره اظهار داشت: امیدواریم با حمایت‌های همه مسئولان و هنرمندان، جشنواره موسیقی بومی و محلی در استان سالانه برگزار شود.

محمد غلامی دبیر جشنواره لیلیم نیز گفت: ایجاد فضایی برای شناسایی و تشویق استعداد جوان و نسل آینده موسیقی مازندران، بازشناخت روایان موسیقی، ایجاد انگیزه بین هنرمندان، جمع‌آوری آثار جشنواره به‌صورت مکتوب و مستند از اهداف جشنواره است.

وی اظهار داشت: ایده جشنواره از سال ۹۳ مطرح و توسط شورای سیاست‌گذاری و اساتید موسیقی مازندران پیگیری شد و بنا برگزاری آن ابتدا اردیبهشت امسال بود و بنا داریم هر ساله در اردیبهشت‌ماه آن را برگزار کنیم.

وی عنوان کرد: آثار خوبی به جشنواره ارسال شد و برای اینکه به اهداف جشنواره نزدیک شویم، گروه‌هایی برای شناسایی هنرمندان گمنام تشکیل و آثارشان به جشنواره ارسال شده است.

غلامی یادآور شد: ۲۵۴ هنرمند به جشنواره آثار ارسال کردند و در مجموع ۵۸ نفر و ۱۲ گروه به جشنواره راه‌یافته‌اند. در رشته آواز بیشترین شرکت‌کنندگان را شاهد هستیم.

این جشنواره باهدف ارتقای موسیقی بومی مازندران، کشف استعدادهای جوان و معرفی این موسیقی نیازمند به دیگر اقوام کشور در ساری برگزار شد و در بخش رقابتی در هشت رشته دوتار، دسر کوتن، لاله‌وا، قرنه، کمانچه محلی، سرنا، لگن و آواز محلی هنرمندان به رقابت پرداختند.

صدور مجوز نشر به همدان رسید؛ سنگی که از پیش پای ناشران بر داشته شد

استان همدان

الهام صریخی

به عنوان یکی از

استان‌های معین

کشور مجوز نشر کتاب صادر می‌کند که این اقدام علاوه بر سرعت دهی به توسعه فرهنگی استان، گامی بزرگ در زمینه رونق چاپ و نشر کتاب محسوب می‌شود.

نشر به بخش ادبیات، موسیقی یا اطلاعات گفته می‌شود که در بعضی موارد ممکن است پدیدآورندگان خودشان ناشر اثر خود باشند به این معنا که همان کسی که محتوا ایجاد کرده، رسانه لازم برای پخش محتوا را نیز فراهم کند.

این اصطلاح از زمان گذشته به توزیع آثار چاپی مثل کتاب و روزنامه اطلاق می‌شد اما با بروز سیستم‌های اطلاعات دیجیتال و اینترنت هدف نشر گسترده شده و منابع الکترونیک مانند نسخه‌های الکترونیک کتاب‌ها و مجلات و همچنین میکروپابلیشینگ، وبگاه‌ها، وبلاگ‌ها و نشر بازی‌های ویدئویی را نیز در برمی‌گیرد.

بر اساس مصوبه شورای عالی انقلاب فرهنگی هر کتاب برای انتشار باید درخواست مجوز داشته باشد و مؤلف یا باید از طریق ادارات فرهنگ و ارشاد اسلامی استان‌ها اقدام کرده و یا شخصاً اثر خود را برای بررسی به تهران ارسال کند.

● صدور مجوز برای یک اثر تنها در دست تهران بود

در گذشته صدور مجوز برای یک اثر تنها در دست تهران بود اما بر اساس مصوبه مربوط به سال ۱۳۶۷ شورای عالی انقلاب فرهنگی و مصوبه اصلاحی مربوط به سال ۱۳۸۹ این شورا، هیئت نظارت شکل گرفت و بررسی صدور مجوز در استان‌ها مطرح شد که با اقدام معاونت امور فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در خصوص صدور مجوز

وی از تشکیل کمیته نظارت عالی نشر در استان همدان خبر داد و گفت: هدف از این اقدام تسریع کار صدور مجوز و جلوگیری از اتلاف وقت و هزینه ناشران استان برای چاپ و انتشار کتاب است. یکی از ناشران استان همدان عباس رسولی شریف و مدیرمسئول انتشارات «برکت کوثر» همدان است که کار خود را به صورت غیررسمی از سال ۱۳۶۴ با انتشار کتاب «چه‌ها جهاد» شروع و از سال ۱۳۸۲ توانست با گرفتن مجوز کار رسمی خود را در حوزه کتب دینی، مذهبی ادامه دهد.

● وجود قانون‌های دست‌وپا گیر و اعمال سلیقه در مجوز دادن به کتاب‌ها

مدیرمسئول انتشارات «برکت کوثر» با ابراز گلایه از کندی روند مجوز دادن به کتاب‌ها یا قانون‌های دست‌وپا گیر و اعمال سلیقه در مجوز دادن به کتاب‌ها گفت: صدور مجوز نشر در همدان کار بسیار مهم و ارزشمندی بوده که تا حدودی به این مشکلات خاتمه داده است.

رسولی شریف افزود: در گذشته برای گرفتن مجوز نشر، مؤلف به تهران مراجعه می‌کرد و گاهی ۶ ماه تا یک سال مجوز داده نمی‌شد اما با صدور مجوز نشر کتاب در استان همدان مؤلف می‌تواند بدون دغدغه کار خود را ادامه دهد.

رسولی شریف که ۳۰ سال است در این حوزه به صورت تخصصی کار می‌کند و تاکنون ۱۸۰ عنوان کتاب در انتشارات وی منتشر شده، افزود: برای من افتخار است که همدان یکی از ۵ استانی است که توانسته با دریافت مجوز نشر کتاب، موجب پیشرفت چاپ و نشر کتاب در این منطقه شود.

● زیرساخت‌های چاپی همدان در غرب کشور نمونه است

فاضل عبادی همدان را به عنوان استانی که ناشران و نویسندگان خوبی دارد، معرفی کرد و گفت: زیرساخت‌های چاپی همدان در غرب کشور نمونه و آمار نشر کتاب در استان قابل توجه است. وی ادامه داد: ۸۵ ناشر در استان همدان وجود دارد که اکثر آن‌ها فعال هستند و سلاله بیش از ۴۰۰ عنوان کتاب در همدان منتشر می‌کنند.

مدیرکل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان همدان عنوان کرد: نیاز به تسریع در صدور مجوزهای نشر، سال‌ها دغدغه بسیاری از ناشران بود که از این رو همدان برای صدور مجوز اعلام آمادگی کرد و خوشبختانه از سوی تهران تأییدیه آن را دریافت کرد. عبادی بایان اینکه آمار نشر کتاب در استان قابل توجه است و تاکنون در چاپ کتاب موفق بوده‌ایم، افزود: همدان از نظر دارا بودن زیرساخت‌ها و ظرفیت‌های فرهنگی، جزو استان‌های برجسته کشور است.

● سال ۹۴ مجوز انتشار ۴۰۰ عنوان کتاب در همدان صادر شد

معاون فرهنگی اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان همدان نیز بایان اینکه در سال ۹۴ مجوز انتشار ۴۰۰ عنوان کتاب در همدان صادر شد، عنوان کرد: نیمی از این تعداد به چاپ اول و نیمی دیگر به چاپ دوم رسیده‌اند.

مجید فروتن تأکید کرد: در سال ۹۴ مجوز چاپ و انتشار ۴۰۰ عنوان کتاب در زمینه های کلیات، علوم پایه، درسی و کمک‌درسی، ادبیات، تاریخ، جغرافیا دین و فلسفه صادر شده است.

چاپ و نشر کتاب این کار برای استان‌ها هموار شده است.

به گفته ناشران پیش‌از این صدور مجوز نشر برای یک کتاب با سختی‌های فراوان همراه بود چرا که دریافت مجوز نشر برای برخی کتاب‌ها ماه‌ها و حتی سال‌ها زمان نیاز داشت اما با ارائه این خدمت در همدان این مشکلات تا حدودی حل خواهد شد.

در کشور ۱۲ هزار ناشر فعالیت می‌کنند که این تعداد در استان همدان ۸۹ ناشر است و از ابتدای سال جاری تاکنون توانسته‌اند ۴۲ عنوان کتاب را چاپ کنند.

در همین زمینه مدیرکل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان همدان با اشاره به اینکه صدور مجوز چاپ کتاب ابتدا فقط در تهران متمرکز بود و در سال‌های اخیر به ۵ استان کشور نیز مجوز داده شد، گفت: در مرحله دوم از این طرح، ۵ استان دیگر به این آمار اضافه شد که پس از بررسی صلاحیت‌ها و ظرفیت‌های موجود، اسفندماه سال گذشته این درخواست برای همدان پذیرفته شد.

کتابخانه سیار؛ پنج سال نماد تبلیغ فرهنگی / التیامی که مورد غفلت است

کتابخانه سیار در حالی به عنوان مرهم کمبود کتابخانه در اردبیل مورد تأکید است که به عقیده کارشناسان بیشتر از خروجی مورد انتظار، به نماد تبلیغی دستگاه‌های فرهنگی تبدیل شده است.

نویس‌پهنود

ماه‌های پایانی سال ۹۰ بود که طرح کتابخانه سیار توسط مدیران فرهنگی اردبیل مطرح شد. چه در بخش شهری و چه در بخش روستایی تعداد کتابخانه‌ها با محدودیت مواجه بود و اینبار ترکیب واژگان کتابخانه+سیار برای بسیاری محل سؤال و برای برخی جای تعجب داشت. اصطلاحی که با تلاش و کوشش بسیار در ذهن مردم اردبیل نهادینه شد و به عنوان یکی از راهکارهای ترویج مطالعه مورد تأکید قرار گرفت. اما عملاً در اجرا بیشتر با تبدیل شدن به دستاویز تبلیغ دستگاه‌هایی که می‌خواستند در عرصه‌های عمومی بیشتر دیده شوند، هنوز با گذشت پنج سال به کارکرد واقعی خود نرسیده است.

صورت امانی و به مدت پنج سال در اختیار ما قرار داده و پنج سال بعد یا باید تحویل دهیم و یا اگر شرایط فراهم بود بار دیگر تحویل امانی را تمدید کنیم.

وی تصریح کرد: بر اساس قوانین، کانون پرورش خود باید نسبت به تأمین اتوبوس یا مینی‌بوس اقدام کند اما ما با محدودیت اعتبار مواجهیم.

مدیرکل کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان استان در پاسخ به این سؤال که این اتوبوس با توجه به فرسودگی چقدر کارایی دارد، اضافه کرد: لازم است اتوبوس در داخل شهر فعالیت داشته و با سرعت پایین نقل و انتقال داشته باشد.

جمادیه ابرار امیدواری کرد اقدام شهرداری اردبیل توسط سایر شهرداری‌ها تکرار شود.

● اتوبوس سیار پیام‌آور تبلیغ یا دانایی

در کل استان اردبیل با یک میلیون و ۲۴۸ هزار نفر فقط ۶۵ کتابخانه دایر است. تعدادی که موجب شده سرانه فضای مطالعاتی در اردبیل به واقع پایین باشد و طرح‌های جایگزین برای جبران مافات پیشنهاد شود.

مدیرعامل سازمان فرهنگی ورزشی شهرداری اردبیل اعلام کرده است که وضعیت فعالیت کتابخانه سیار شهری اردبیل رصد شده و در صورت برخورداری از خروجی مطلوب اختصاص خودروهای دیگر بررسی می‌شود.

اما نگرانی کارشناسان از این است که این اتوبوس که در واقع تنها به شکل باری به هر جهت و با چشم‌انداز تبلیغاتی اختصاص یافته و به دلیل استهلاک نتواند به اهداف خود آنچنان که باید دست یابد.

به نظر می‌رسد حل‌وفصل مشکل کتابخانه‌های سیار نیازمند یک هم‌اندیشی و چاره‌جویی اساسی است تا بتواند از شکل و بازتاب تبلیغی خارج شده و به واقع با هدف خدمت‌رسانی به مردم اجرا شود.

کتابخانه سیار تنها یکی از راهکارهای توسعه فرهنگ مطالعه به ویژه در مناطق محروم محسوب می‌شود. کارشناسان معتقدند اختصاص حداقل یک مینی‌بوس در هر شهرستان می‌تواند سیل عظیمی از مطالعات را در مناطق محروم جاری و ساری سازد.

در عین حال نه تنها اتوبوس بلکه دوچرخه و موتورسیکلت و هر وسیله نقلیه دیگر نیز می‌تواند به عنوان یک کتابخانه سیار التیام موقتی به نیاز مطالعاتی روستاها و مناطق محروم به ویژه برای کودکان و نوجوانان باشد.

افسانه‌ای و رمز و رموز علم و آگاهی به روستا است فعالیت می‌کند.

تأثیر کتابخانه سیار بیله سوار به عقیده مسئولان فرهنگی قابل توجه است و خروجی محسوسی به دنبال داشته است. مدیرکل کتابخانه‌های عمومی استان اردبیل گفت: راهاندازی کتابخانه سیار برای تمامی شهرها و روستاهای اردبیل ضرورت پیدا کرده است.

رباب عزیزخانی افزود: بیش از هزار روستا در اردبیل داریم و در حال حاضر فقط ۱۱ کتابخانه روستایی دایر است.

به گفته مدیرکل کتابخانه‌های عمومی استان به دلیل محدودیت اعتبارات و اینکه نهاد کتابخانه‌ها برای احداث کتابخانه اعتباری پیش‌بینی نمی‌کند توسعه کتابخانه‌های روستایی در گرو حمایت خیرین است.

وی افزود: برای جبران نیازمندی‌ها طرح کتابخانه سیار پیشنهاد شده و دو سال است از شهرداری اردبیل درخواست اتوبوس داشتیم که حداقل در مرکز استان برای مناطق حاشیه شهر دایر شود.

عزیزخانی اضافه کرد: فعالیت اولین کتابخانه سیار شهر اردبیل به دلیل اینکه اتوبوس اسقاطی بود متوقف شد و ما همچنان پیگیر اختصاص اتوبوس مناسب هستیم.

وی متذکر شد: اگر رویکرد شهرداری فرهنگی است انتظار می‌رود بهترین اتوبوس‌ها به موضوع فرهنگ اختصاص یابد.

● تکرار اتوبوس مستهلک در فاز جدید کتابخانه سیار

امور کتابخانه‌های عمومی استان به دلیل محدودیت اعتبارات قادر به خرید اتوبوس نیست. از سویی طبق قانون شهرداری نیز در صورتی می‌تواند اتوبوسی اختصاص دهد که به صورت امانی باشد.

اما در طرح جدید راهاندازی کتابخانه سیار شهری اردبیل مسئولان در مراسم افتتاح به این موضوع اشاره‌ای نداشتند.

در واقع بار دیگر اتوبوس مستهلکی به کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان استان اختصاص یافت و اینبار اتوبوس سیار مشتریان خود را از بین گروه سنی کودک و نوجوان انتخاب خواهد کرد.

مدیرکل کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان استان نیز تصریح کرد: این اقدام شهرداری قابل تقدیر است و ما به واقع از این حرکت فرهنگی قدردانی داریم.

هاجر جمادیه افزود: طبق قانون شهرداری اتوبوس را به

● اولین اتوبوس دانایی در ایستگاه پایانی

کتابخانه سیار در واقع جایگزین کمبودها است. زمانی که اعتبار لازم برای احداث کتابخانه دائمی وجود ندارد این کتابخانه سیار است که پا در روستا و منطقه محروم و حاشیه شهر گذاشته و با خود فرهنگ و دانایی سوغات می‌برد.

کودکان و نوجوانان و حتی بزرگسالان در واقع به واسطه کتابخانه سیار به عدالت نسبی امکانات مطالعه دست می‌یابند و با این امکان موقت می‌توانند کتابخانه‌هایی که در کتابخانه‌های دائمی در اختیار مخاطبان قرار می‌گیرد، را به امانت داشته باشند.

به دلیل تعداد قابل توجه روستا در اردبیل و افزایش مهاجرت‌ها طی سال‌های اخیر که منجر به شکل‌گیری سکونتگاه‌های غیررسمی و حاشیه‌نشینی شده است، کتابخانه سیار کارکرد ویژه یافته و از سوی کارشناسان تأکید می‌شود.

ضرورتی که برای اولین بار به صورت جدی در سال ۹۱ به عنوان راهکار جبران مافات مناطق حاشیه شهر و محروم شهر خلخال مطرح شد و مدیرکل وقت کتابخانه‌های عمومی اردبیل از اختصاص دو دستگاه اتوبوس از سوی شهرداری خلخال برای اجرای این مهم خبر داد.

این طرح البته به فرجام نرسید و به دلایلی که بعدها مطرح نشد کتابخانه سیاری در خلخال پا نگرفت.

در ادامه در سال ۹۲ اولین مینی‌بوس کتابخانه‌ای اردبیل در بیله سوار راهاندازی شد و تا به امروز نیز به فعالیت خود ادامه می‌دهد.

این اقدام البته نقطه آغازی بود که دستگاه‌های اجرایی و بیشتر شهرداری‌ها پیش‌قدم شده و اتوبوس و مینی‌بوس‌های خود را حتی به شکل امانی در اختیار دستگاه‌های متولی کتاب و کتابخوانی قرار دهند.

در نهایت در سال ۹۳ اولین اتوبوس کتابخانه‌ای از سوی شهرداری اردبیل اختصاص یافت و اینبار به دلیل استهلاک به یک سال نرسیده اتوبوس از دور فعالیت خارج شد.

● تأکید متولیان کتاب به اختصاص اتوبوس مناسب

کتابخانه سیار بیله سوار که در حال حاضر به ۱۷ روستا خدمت‌رسانی دارد توانسته در طول فعالیت سه ساله خود ۶۰۰ عضو داشته باشد. تنها یک مینی‌بوس کوچک که امید بچه‌های روستایی برای بردن دانایی، داستان‌های

ناشران بزرگ کتاب‌های جهان اسلام فال و تعبیر خواب چاپ می‌کنند

روزگاری شهر قم مهد انتشار کتب اسلامی بود و ناشرانش بزرگ‌ترین ناشران جهان اسلام بودند اما امروزه با ورود لبنان، چین و ترکیه به این عرصه، بازارهای هدف یکی یکی از دست می‌روند.

سیده مرضیه
میرقادری

فعالیت ۴ هزار پژوهشگر، ۵۰۰ موسسه فرهنگی پژوهشی، ۱۲۰۰ مرکز انتشاراتی و ۱۰۷ چاپخانه در استان قم باعث شده تا این شهر در ردیف شهرهایی قرار گیرد که حرف‌های زیادی برای گفتن در حوزه چاپ و نشر داشته باشد. از سویی دیگر جایگاه ویژه قم در زمینه علوم دینی و پرورش طلاب و روحانیونی که برخی از آن‌ها صدها کیلومتر را برای آموختن علوم حوزوی به این شهر سفر کرده‌اند اقلیتی از ۱۰۱ ملیت را به خود اختصاص داده است که این امر ظرفیتی را برای رونق نشر در این شهر بخصوص در حوزه کتاب‌های دینی فراهم کرده است.

گرچه جایگاه قم در زمینه علوم دینی و حوزوی و رفت‌وآمد طلاب این استان را به‌عنوان امام‌القرای دینی جهان اسلام معرفی می‌کند اما به نظر می‌رسد بر اساس آنچه امروز در حوزه چاپ کتاب‌های دینی مشاهده می‌شود سیاست‌گذاران فرهنگی شهر قم و حتی در نگاه کلان‌تر متولیان فرهنگی کشور نتوانسته‌اند آن‌چنان که باید و شایسته است در سطح جهان اسلام موفق عمل کنند و رکورد صادرات کتاب‌های حوزه دین به سایر کشورها را حفظ کنند.

لبنان از گذشته‌های دور رقیب سنتی ایران در چاپ کتاب‌های دینی بود اما باین حال ایران توانسته بود با حفظ بازار رقابت سهم قابل‌توجهی در چاپ کتاب‌های دینی جهان اسلام داشته باشد.

سوریه، عراق، بحرین و کشورهای حاشیه خلیج فارس از گذشته‌های دور مشتریان سنتی ایران در حوزه صادرات کتاب بودند. تا قبل از جنگ ایران و عراق بخش قابل‌توجهی از کتاب‌های دینی و اسلامی حوزه‌های علمیه عراق و ادعیه و قرآن مورد تقاضای مدارس دینی و عتبات عالیات در ایران چاپ می‌شد با شروع جنگ تحمیلی عملاً این بازار از دست ناشران ایرانی خارج شد تا اینکه با از هم پاشیدن اتحاد جماهیر شوروی بازار هدف به سمت کشورهای مسلمان منطقه رفت ضمن اینکه افغانستان و پاکستان هم علاقمند به سفارش کتاب به ایران بودند و تا دهه ۸۰ ایران توانست جایگاه مناسبی در صادرات کتاب داشته باشد اما آنچه امروز در حوزه صادرات کتاب خصوصاً کتاب‌های دینی مشاهده می‌شود ورود جدی چین، لبنان و ترکیه به این عرصه است، خصوصاً اینکه بخش عمده کتاب‌های علوم دینی جهان اسلام در این کشورها چاپ می‌شود.

این در حالی است که ناشران بزرگ کتاب‌های جهان اسلام که عموماً در قم مستقر هستند برای نجات خود از رکود و ورشکستگی به چاپ کارهای متفرقه روی آورده‌اند. از کتاب‌های مصور کودکان گرفته تا فال و تعبیر خواب.

البته دغدغه‌های صادرات کتاب تنها به حوزه دین معطوف نمی‌شود و بازهم بر اساس آنچه در رسانه‌ها درج و بر زبان ناشران جاری می‌شود دغدغه اصلی کتاب و کتابخوانی است و صادرات این محصول مهم فرهنگی که می‌تواند زمینه‌ساز انتشار تفکر و اندیشه یک کشور به سایر بلاد باشد به حوزه‌های مغفول و مغلوب‌تری تبدیل شده است.

● نزول رتبه قم در چاپ و نشر

در این زمینه مدیرعامل تعاونی ناشران استان قم ضمن اشاره به جایگاه این استان در زمینه چاپ کتاب‌های حوزه دین که رتبه دوم کشور را دارد به نکته مهمی اشاره می‌کند. وی رتبه قم را در این زمینه در حال نزول توصیف می‌کند.

«سید محمود حسینی» در گفت‌وگو با مهر با گلايه از وضعیت کنونی نشر و عدم توجه به آن و از دست رفتن بازارهای جهانی می‌گوید: «بازار کتاب مذهبی و دینی که ایران و بخصوص قم در گذشته جایگاه خوبی را در آن تجربه می‌کرد، متأسفانه امروز تنها بازارهای اندک منطقه همچون کشور عراق را در دست دارد که آن هم در حال خارج شدن از دست ایران است.»

وی بیروت را که در زمینه چاپ و نشر دارای سابقه و تراز خوبی است از شهرهایی معرفی می‌کند که در زمینه چاپ و نشر رقیب ایران است و در حال حاضر به نظر می‌رسد لبنان در این رقابت پیروز میدان باشد.

البته گفته‌های مدیرعامل تعاونی ناشران استان قم زمانی نگران کننده تر می‌شود که وی به این نکته اشاره می‌کند که طلابی که در قم زندگی می‌کنند اگر جویای کتاب مهمی باشند کتاب‌های منتشرشده در کشور لبنان را جست‌وجو می‌کنند: «حتی روحانیونی که در قم زندگی می‌کنند اگر به دنبال کتاب باشند کتاب‌های چاپ بیروت برای آن‌ها در اولویت است.»

طلاب و روحانیونی که در قم زندگی می‌کنند اگر به دنبال کتاب باشند چاپ بیروت را به چاپ قم ترجیح می‌دهند البته وی در تشریح این شرایط به روز نبودن دستگاه‌های چاپ در قم که عمر برخی از آنها بین ۳۰ تا ۲۰ سال است و همچنین کیفیت برتر چاپ بیروت را از دلایل اقبال طلاب به کتاب‌های چاپ لبنان می‌داند.

● کاهش بیش از ۵۰ درصدی تولید قرآن در قم

مدیرعامل تعاونی ناشران قم در ادامه می‌گوید: «در حال حاضر تولید قرآن، نهج‌البلاغه و مفاتیح در استان قم بیش از ۵۰ درصد کاهش یافته است.»

وی در ادامه به محبت صادرات و بخصوص صادرات کتاب دینی در قم اشاره و با تأکید بر اینکه این امر نیازمند سازوکارهای خاص است، می‌افزاید: «کتاب صادراتی باید دارای ویژگی‌های خاص باشد که این استاندارد رعایت نمی‌شود.»

مدیرعامل تعاونی ناشران قم با تأکید بر اینکه «کتاب‌های

تولیدی کیفیت ندارند» به دستگاه‌های فرسوده چاپ اشاره می‌کند و می‌گوید: «عمر دستگاه‌های چاپی که در قم وجود دارند بیش از ۲۰ تا ۳۰ سال است و این باعث می‌شود که کیفیت کتاب‌های تولیدی کاهش داشته باشد.»

مدیرعامل تعاونی ناشران قم تأکید کرد که برای ورود به بازار جهانی باید دستگاه‌های چاپ به‌روز شود و کیفیت تولیدات را افزایش داد. ضمن اینکه باید دولت موانع صادرات کتاب را برای چاپخانه‌داران بردارد.

● حوزه صادرات کتاب بدون متولی است

مدیرعامل انتشارات جامعه مدرسین نیز در این باره می‌گوید: «در گذشته نه‌چندان دور سوریه و بحرین و کشورهای حوزه خلیج فارس جولانگاه کتاب‌های حوزه دین و چاپ‌شده در ایران بود، اما امروزه دیگر چنین نیست.»

«محمدرضا احمدی» در ادامه ضمن اشاره به مسائل و جنگ‌های پیش‌آمده در منطقه این رخدادها را گرچه یکی از دلایل کاهش صادرات و از دست رفتن بازارهای منطقه توسط ایران توصیف می‌کند اما در ادامه تأکید می‌کند: «در حوزه صادرات محصولات چاپی و کتاب متولی خاصی که بتواند کارها را به شکل متمرکز انجام دهد در کشور وجود ندارد.»

احمدی نیز به دستگاه‌های فرسوده چاپ اشاره می‌کند ولی به این مطلب اذعان دارد که با توجه به بازار چاپ و نشر و رکود حاکم بر آن که بسیاری از فعالان را به مرز ورشکستگی کشانده است، خرید دستگاه‌های جدید به‌صرفه نیست.

مدیرعامل انتشارات جامعه مدرسین، شیطنت برخی از کشورهای منطقه همچون عربستان را مزیدی بر دیگر علت‌ها می‌داند که با دخالت در سیاست‌های کشورهای منطقه باعث شده تا برخی از آنان ترجیح دهند نیازهای خود از جمله در بخش کتاب را از دیگر کشورها یا عربستان تهیه کنند.

● دوران اوج ایران در گذشته

وی حتی در سخنانش از دوره اوج و غیبه انگیز گذشته سخن می‌گوید زمانی که کتاب‌های چاپ ایران بخصوص در حوزه کتاب‌های دین از مرزهای سوریه به مصر و لبنان می‌رفت و چه دوران خوشی داشت چاپ و نشر آن روزها. فرهنگ کتاب و کتابخوانی در کشور ما مرده است و دیگر نمی‌توان برای تولید این کالا سرمایه‌گذاری کرد.

«مسئولان بیشتر از آنچه به دنبال صادرات کتاب باشند به دنبال وارد کردن کتاب‌های خارجی هستند»

مدیر انتشارات جمال به نمایشگاه‌های کتابی که ایران هر از چند گاهی در آن شرکت دارد اشاره می‌کند؛ نمایشگاه‌هایی که به نظر وی بیش از آنکه به دنبال نمایش کتاب‌های ایران باشد محلی برای ارائه سوغات‌های ایران است و در آن شاهنامه به زبان فارسی ارائه می‌شود زبانی که شرکت‌کنندگان در نمایشگاه نمی‌توانند با آن آثار ارتباط برقرار کنند.

در حال اینکه بازار چاپ و نشر این روزهای کشور و بخصوص قم چه در بخش عمومی و چه در بخش دینی و حوزوی روزهای خوشی را سپری نمی‌کند امری پوشیده نیست اما آنچه در این بین دارای اهمیت است توجه به شرایطی برای خروج از این بازار آشفته است که صادرات می‌تواند بخشی از این راهکار باشد. در شرایط کنونی کشورهایی دیگر همچون ترکیه و چین و لبنان سفارش‌های روان به‌سوی کشورشان را با آغوش گرم پذیرا هستند و ایران در این بین تنها شاهدی بر این ماجراست.

کتاب‌های دینی به‌خصوص چاپ قرآن اشاره می‌کند و می‌گوید: «چین کشوری است که برایش مهم نیست انجیل چاپ کند یا قرآن، بلکه با یک رصد بین‌المللی نیازهای دیگر کشورها را شناسایی و آن را تولید و به بازار عرضه می‌کند»

وی چرخش اقتصادی کتاب با هزار میلیارد تومان با آنچه در چرخه اقتصادی کشور در حال گردش است را رقم بسیار ناچیزی می‌داند.

سبحانی نصب، عدم اقبال عموم به فرهنگ مطالعه و کتاب را گرچه از دلایل کم رونقی بازار کتاب و نشر در کشور می‌داند اما بر این نکته اشاره می‌کند که با توجه به بخش صادرات و شناسایی بازارهای بین‌المللی می‌توان تا حدی مشکلات درونی را مرتفع کرد.

● مسئولان به دنبال وارد کردن کتاب‌های خارجی هستند

وی نبود متولی برای بخش صادرات کتاب به‌خصوص در حوزه دین را مورد اشاره قرار می‌دهد و می‌گوید:

احمدی از نهادهایی نام می‌برد که متولی کمک به بخش چاپ و نشر هستند که به نظر وی امروز به وظیفه خود در این زمینه عمل نمی‌کنند.

● اشغال جایگاه ایران توسط ترکیه و لبنان

مدیر انتشارات جمال هم از فعالان حوزه نشر گرچه به جایگاه درخشان ایران در منطقه و حتی جهان در زمینه تولید اندیشه و خوراک فکری به‌خصوص در بخش حوزه دین اشاره می‌کند ولی در ادامه سخنانش بر این مطلب تأکید دوچندان دارد که عدم توجه به صادرات کتاب که به نوعی صادر کردن اندیشه است موجب مغفول ماندن بخش مهمی از نشر اندیشه ایرانی - اسلامی به دیگر کشورهاست. «علیرضا سبحانی نصب» نیز به پیشی گرفتن کتاب‌های چاپی برخی از کشورها همچون لبنان و ترکیه اشاره می‌کند: «کشورهایی همچون ترکیه که فاصله معناداری با ایران داشتند، وارد بازار چاپ کتاب و صدور آن شده‌اند»

● تولید قرآن توسط چینی‌ها

مدیر انتشارات جمال به باز شدن پای چین به حوزه

هنرهایی که خریدار ندارد/ انگشت سازی در منزل

اما نه تنها این اتفاق رخ نداده بلکه وی مجبور شده به دلیل بالاترین مغایرت‌های را نیز اجاره نکند و همچنان منتظر پاسخ است. زهرا نیز از دیگر هنرمندانی است که حاصل هنر وی کیف و کفش و چرم‌های دست دوز است. وی که سمت استادی نیز در این رشته سخت دارد، مانند دیگران از امروز و فردا شدن‌ها نگران است و حتی این خواسته را مطرح می‌کند که اگر قرار نیست پاساژ را به هنرمندان بدهند به ما اعلام کنند تا ما فکری برای خود دست و پا کنیم.

وی حتی برای خرید تجهیزات نیز دست نگه داشته است زیرا معتقد است نمی‌توانم تجهیزات را خریداری کنم به منزل ببرم و از آنجا دوباره به مغازه‌ای که اما و اگرهایی برای آن مطرح است منتقل کنم.

این هنرمند صنعت چرم مهم‌ترین دلیل تراشی شهرداری را طی روند اداری عنوان می‌کند روندی که به گفته وی قرار بود از فروردین ماه مغازه‌ها را در اختیار هنرمندان قرار دهند و تاکنون طول کشیده است.

یکی دیگر از هنرمندانی که وی نیز مانند دیگر هم صنفان خود نمی‌خواهد نامی از وی برده شود، از مراجعات متعدد خود به شهرداری برای تعیین تکلیف شدن سخن می‌گوید.

وی که در زمینه هنرهای تجسمی فعالیت دارد نیز ۱۰ بار به شهرداری مراجعه کرده است این هنرمند به این نکته اشاره می‌کند که در هر بار مراجعه به شهرداری به وی گفته‌اند که پرونده آنها در حال بررسی است و هنوز مطالعه نشده است و حتی برخی به وی نیز گفته‌اند پرونده‌ها در مرحله تنظیم قرار داد است تنظیمی که نزدیک به دو ماه زمان برده است.

● خبری از واگذاری مغازه‌های پاساژ به هنرمندان نیست

معاون صنایع دستی اداره کل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری قم نیز، از صحبت‌های اولیه برای واگذاری پاساژ سعدی به هنرمندان در بهمن ماه سال ۹۴ می‌گوید زمانی که البته به گفته حسن بحرینی خود شهرداری در این زمینه پیش قدم شده و پیشنهاد واگذاری این پاساژ به هنرمندان را داده است اما در ادامه روند کار و با گذشت نزدیک به ۵ ماه هنوز خبری از واگذاری مغازه‌های پاساژ به هنرمندان نیست.

بحرینی با اشاره به اینکه ما بعد از عید بنا بر توافق صورت گرفته نام ۲۵ هنرمند را برای جایگزینی در غرفه‌ها معرفی کرده‌ایم به این نکته اشاره می‌کند که تاکنون اقدامی برای واگذاری صورت نگرفته و هنرمندان نیز در بالاترین به سر می‌برند البته بالاترین که دلیل آن هنوز اعلام نشده است.

هنرمندانی که قرار بود با واگذاری غرفه‌هایی در پاساژ سعدی هنر خود را ارائه دهند امروز در پیچ و تاب مشکلات واگذاری این پاساژ در حال تجربه دغدغه دیگری در زمینه هنر هستند.

سیده مرضیه میرقادر

«سعدی» نام پاساژی است در خیابان طالقانی قم، پاساژی که قرار بود مانند اسم شاعر هنرمند پرآوازه‌اش، محل گردآوری هنرمندانی باشد که هر کدام عمری را در راه نداشت هنر ایران زمین صرف کرده‌اند، مجسمه سازان، چرم دوزان، نقاشان و انگشت‌سازانی که بعد از سال‌ها که از وعده و وعیدهای مسئولان این استان می‌گذشت قرار بود مکانی برای عرضه هنرهای خود به علاقمندان و هنردوستان در اختیارشان قرار گیرد تا با شکل گیری مکانی ویژه عرضه محصولات هنری و صنایع دستی با جذب گردشگران و زائرانی که به قم سفر می‌کنند منبع درآمدی برای خود و رونق اقتصادی استان داشته باشند.

اما به نظر می‌رسد واگذاری این مکان بنا به گفته برخی از هنرمندان در پیچ و تاب بروکراسی‌های اداری تاب می‌خورد و نه تنها غمی را از دل هنرمندان نزود بلکه آن‌ها را در بالاترین با درونمای نامعلوم فرو برده است، بالاترین که برخی از این هنرمندان را مجبور کرده تا وسایل کار خود را به امید مکانی در پاساژ سعدی به خانه‌های خود منتقل کنند و هنوز در سردرگمی باید و نباید به سر می‌برند.

محمدرضا یکی از هنرمندان انگشت ساز است که با امید و آرزوی فراوان و برای اشتغال‌زایی وارد هنر انگشت‌سازی شده است از رفت و آمدهای خود به شهرداری در رابطه با پاساژ سعدی سخن می‌گوید.

● جواب قانع کننده‌ای دریافت نکردیم

وی که به گفته خودش شخصاً هشت بار به شهرداری مراجعه کرده است تاکنون جواب قانع کننده‌ای دریافت نکرده و مسئولان شهرداری طبق روال چهار ماه پیش همچنان گفته‌های خود را مبنی بر واگذاری پاساژ به هنرمندان تکرار کرده‌اند بدون اینکه علت تأخیر را اعلام کنند.

این هنرمند که در حال حاضر در منزل خود مشغول به کار است، داشتن مکانی برای عرضه هنر خود را از جمله آرزوهای عنوان کرد که فکر می‌کند با استقرار در پاساژ سعدی به آن می‌رسد

● تعهدی برای واگذاری پاساژ سعدی به هنرمندان نداریم

در این رابطه مدیرعامل سازمان فرهنگی و هنری شهرداری قم که متولی واگذاری پاساژ سعدی به هنرمندان است، می‌گوید: ما خودمان پیشنهاد دهنده برای واگذاری پاساژ سعدی به هنرمندان بودهایم و بنابراین تعهد به کسی نداریم و در این رابطه نیز اجبار به واگذاری از سوی ما وجود ندارد.

سید رسول موسوی نژادیان در ادامه به اهداف پیشنهاد واگذاری پاساژ سعدی به هنرمندان تأکید می‌کند که حضور گردشگران و زائران به قم و تجمع هنرمندان برای ارائه تولیدات خود در یک مکان مشخص می‌تواند موجب رونق اقتصادی خوبی برای استان باشد.

زمان بندی مشخص برای این واگذاری در حال حاضر امکان پذیر نیست و باید تمام کارها روال خود را طی کنند. وی با تأکید بر اینکه هنوز واگذاری به شخصی صورت نگرفته و قول صد درصد نیز به کسی داده نشده است ادامه می‌دهد که روند کار در مرحله تنظیم قرار داد است و ما در باره زمان واگذاری نیز تعهدی نداشته‌ایم.

مدیرعامل سازمان فرهنگی و هنری شهرداری قم در عین حال با اشاره به اینکه برنامه ما برای واگذاری پاساژ سعدی به مدت یکسال همچنان پابرجا است بر این نکته تأکید کرد که زمان بندی مشخص برای این واگذاری در حال حاضر امکان پذیر نیست و باید تمام کارها روال خود را طی کنند تا برای مرحله افتتاح و استقرار هنرمندان زمان اعلام شود.

بالاترین هنرمندان در واگذاری پاساژ سعدی به آنان مهم‌ترین دغدغه است حتی آنان خواستار این مطلب بودند که به آن‌ها گفته شود واگذاری صورت نمی‌گیرد تا آن‌ها مانند گذشته در کنار سایر دغدغه‌ها و بی‌توجهی مسئولین این بار نیز ناامید شوند ناامیدی که از عدم بیمه آنان تا نداشتن مکان مناسب برای عرضه تولیداتشان و یا حتی عدم پرداخت وام و غیره برای آن‌ها قضا می‌تواند تکراری نخواهد بود.

یک روز برای خبرنگاران با مشکلات همه روزه / لزوم توجه به امنیت شغلی

۱۷ مرداد روز خبرنگار است، روز کسانی که تمام سال را برای دیگران می نگارند و علی رغم شغل خطیرشان حتی امنیت شغلی نداشته و تنها یک روز از سال سهم بیان مشکلاتشان می شود.

طیبه قدمی

صبح های خیلی زود، خیلی قبل تر از بقیه اهالی خانه از خواب بیدار می شوی و بعضاً شبها دیرتر از آن ها به رختخواب می روی. تمام روز را استرس زمان داری و اینکه دقایقت طوری تنظیم شود که از اتفاقی عقب نمانی و زمانت از دست نرود. خبرنگار که باشی چنین حکایتی دائم برایت تکرار می شود. البته گاهی هم این روال عوض می شود اما باز هم به نفع تو نخواهد بود و معنای آن این نیست که تو می توانی زمان بیشتری را استراحت کنی، بلکه این تغییر روال زمانی است که تو به دلایلی چون حجم بالای کار و یا سفر یکی از مسئولین کشوری به استانت مجبوری آن پاسی از شب را هم که به استراحت اختصاص می دادی بیدار مانده و بنگاری، بنگاری به نفع کسانی که حتی شاید تورانی شناسد و هیچ گاه نیز نخواهند شناخت. خبرنگار که باشی، از صبح تا شب را با دغدغه های مردم سر می کنی و شاید هیچ یک از آنان که تو دغدغه مندشان هستی خود را شریک خستگی هایت ندانند. خبرنگار که باشی غصه مشکلات همه را می خوری، برای شادی هایشان می نگاری و مشکلاتشان را پیگیر خواهی شد اما مشکلات خودت همچنان پابرجاست و هیچ کس به فکر مشکلات تو و حل آن نیست.

خبرنگار که باشی در جلسات، ردیف دوم می نشینی و حتی گاهی یک میز برای گذاشتن قلم و کاغذت مقابل دستانت نخواهد بود تا اندکی از مشقت خبرنگاریات کم کند و به سختی نویسی.

● خبرنگار که باشی، همیشه استرس همراه توست

خبرنگار که باشی، استرس، همراه همیشگی تو خواهد بود. طوری که اگر دستگاه هایی برای سنجش آن پیدا شود شاید عقربه های آن تاب سنجش این استرس و اضطراب را نداشته باشد و از دور خارج شود.

خبرنگار که باشی همه از تو توقع دارند. مردم توقع دارند همه مشکلات آن ها را به گوش مسئولین برسانی، مسئولین توقع دارند اخبار آن ها را به گوش مردم برسانی اما این خبرنگار است که باید

هیچ توقعی نداشته باشد و سال ها با تحمل مشقت های فراوان، بنویسد، تلاش کند و شاید هم روزی که از این کار بازنشسته می شود نه تنها یک خانه یا ماشین از خود نداشته باشد، بلکه به خاطر اینکه سیاستی برای حمایت از او نبوده امیدی به آتیه خود با گرفتن حقوق بازنشستگی ندارد.

خبرنگار «گوش شنوا و چشم بیدار جامعه است»، اما متأسفانه بسیاری از متولیان رسیدگی به اوضاع خبرنگاران خود را به خواب زده و مشکلات خبرنگاران را نه می شنوند و نه می بینند.

۱۷ مرداد روز خبرنگار است. روزی که گاهی آن قدر در سکوت خبری پیش می رود که خود خبرنگاران نیز آن را فراموش می کنند. فردا روز کسانی است که تمام سال را برای دیگران می نگارند و تنها یک روز را برای خود فرصت دارند تا مشکلاتشان را بیان کنند. مشکلاتی که اگر خود آنان برای مردم پیگیری می کردند، قطعاً به نتیجه می رسید.

متأسفانه و علی رغم قدرت رسانه ها در عصر حاضر و جایگاه ویژه خبرنگاران در جهان، در کشور ما و البته شهرستان ها، آن گونه که باید به خبرنگاران توجه نمی شود و بعضاً خبرنگاران با مشکلات زیادی از برخوردهای نامناسب مسئولین به خاطر یک نقد منصفانه گرفته تا عدم امنیت شغلی و ... مواجه بوده و دست و پنجه نرم می کنند و تقریباً هیچ کس خود را ملزم به رفع این مشکلات نمی داند.

● جو حاکم بر استان خبرنگاران را منفعل کرده است

جلیل رحیمی، مدیرمسئول هفته نامه محلی «کرمانشاه فردا»، در خصوص مشکلات خبرنگاران، انتظاراتشان و فضای رسانه ای استان کرمانشاه ضمن تبریک این روز به جامعه رسانه ای و اهل قلم کشور و استان گفت: فضای رسانه ای استان کرمانشاه

فضای خوبی است اما متأسفانه جو حاکم بر استان آن ها را منفعل کرده و به نوعی انگیزه خبرنگاران را گرفته است.

وی افزود: خبرنگاران کرمانشاهی افرادی پویا و فعال هستند اما جو حاکم یک دل زدگی و دل خوردگی را برای آن ها پیش آورده که دوست دارند کنار بایستند و در حاشیه کار کنند.

رحیمی خاطرنشان کرد: پتانسیل خوبی از نظر نیروی توانمند در حوزه خبرنگاری استان وجود دارد و استان باید از این پتانسیل به خوبی استفاده کند و انتظارات خبرنگاران را برآورده کند.

● مسئولین از کتمان خبرها پرهیزند و واقعیات را انتقال دهند

وی تصریح کرد: یقیناً خبرنگاران انتظار زیادی ندارند، یکی از انتظارات آن ها این است که اخبار به طور صحیح و دقیق و به روز در اختیار آن ها قرار گیرد و مسئولین از کتمان خبرها پرهیزند و مدیران با اخبار واقعی جامعه را مواجه کنند.

مدیرمسئول هفته نامه محلی «کرمانشاه فردا» یکی از معضلات استان کرمانشاه را معضل بیکاری دانست و گفت: این مشکل بر همه مبرهن شده و هویداست و متأسفانه در سنوات گذشته شاهد بودیم آمارها غیر واقعی اعلام می شد و مدیرانی که مسئول بودند و باید اعتراض می کردند، اعتراضی نکردند.

وی افزود: بیان ناصحیح این آمارها، برای برنامه ریزی مجریان مشکلات عدیده ای را به وجود می آورد؛ بنابراین مدیران باید آنچه واقعیت دارد را با مردم در میان بگذارند و خبرنگاران را نامحرم ندانند.

● شایسته نیست خبرنگاران با این مشقت کاری، مورد بی لطفی و بی رحمی نیز قرار گیرند

رحیمی با یادآوری این جمله که «خبرنگاران چشم و گوش بینا و شنوای

مردم هستند»، گفت: بنابراین وظیفه، خبرنگاران در راستای اطلاع رسانی از دستگاه های اجرایی به مردم قدم برمی دارند و قطعاً مشقت زیادی هم در این راه متحمل می شوند لذا شایسته نیست با این مشقت، مورد بی رحمی و بی لطفی برخی از مدیران دستگاه های اجرایی هم قرار بگیرند.

وی افزود: انتظار این است که مدیران سخت کوش، پرتلاش و توانمندی که در استان هستند با مردم به طور دقیق و صادقانه برخورد و آنچه در دستگاه اجرایی اتفاق می افتد را به مردم برسانند و در این راستا از خبرنگاران به عنوان پل ارتباطی کمک بگیرند.

● لزوم توجه به معیشت خبرنگاران

این فعال رسانه ای استان کرمانشاه به بحث معیشت خبرنگاران به عنوان یکی از مشکلات آن ها اشاره کرد و گفت: نقش معیشت در عملکرد خوب خبرنگاران خیلی تأثیرگذار است و در آیات قرآن هم تأکید شده که وقتی معاش نیست، معاد هم نیست؛ وقتی خبرنگار از کار روزانه فارغ شده و به منزل مراجعه می کند اولین نیازی که دارد نیاز معیشتش است، بنابراین اگر خبرنگار دغدغه این موضوع را داشته باشد، قطعاً از مسیر اصلی اش خارج خواهد شد.

وی در خصوص برخوردهای نامناسبی که در برخی از برنامه ها با برخی خبرنگاران می شود و ضرورت حمایت از جایگاه خبرنگاران در چنین برخوردهایی گفت: یقیناً وزارت ارشاد باید در این زمینه حامی خبرنگاران بوده و از آن ها حمایت کند و جای تأسف دارد چنین برخوردهایی با کسانی که قصد اطلاع رسانی به مردم دارند. رحیمی خاطرنشان کرد: متأسفانه وزارت فرهنگ و ارشاد که متولی اصلی خبرنگاران است در این زمینه کوتاهی

خبرنگار

● ضرورت بکارگیری افراد توانمند و متخصص برای کار خبری

وی تأکید کرد: باید انتخاب و به کارگیری خبرنگاران بر اساس استانداردهای خاص و تخصص صورت گیرد تا یک جامعه خبری خیلی توانمند شویم و هر خبرنگار بتواند نماینده مردم استان کرمانشاه برای بیان مشکلاتش باشد.

این فعال رسانه‌ای استان کرمانشاه هم‌چنین از مسئولین خواست که به همه خبرنگاران به دید یک عده قلیل که به غلط وارد این حرفه شده‌اند نگاه نکنند تا بتوانیم دست‌به‌دست هم به توسعه استان کمک کنیم.

وی خاطرنشان کرد: مدیران به خبرنگاران به‌عنوان چشم بینای خود نگاه کنند و از آنان نخواهند که به خاطر یک آگهی، از مشکلات چشم‌پوشی کرده و آن‌ها را بیان نکنند. هم‌چنین از روابط عمومی‌ها خواست که با توجه به امکانات سازمانی خود، اقدام به تهیه نشریات کنند و نخواهند که خبرنگاران هرروز و هر هفته کوله باری از روزنامه را به دوش کشیده تا اخبار آن‌ها را به اطلاعشان برسانند.

● عدم امنیت شغلی بزرگ‌ترین مشکل خبرنگاران است

رئیس‌ی عدم امنیت شغلی را بزرگ‌ترین مشکل خبرنگاران دانست و گفت: متأسفانه جایگاه خبرنگاران منزلزل است و به دلیل عدم امنیت شغلی، هر زمان که عذر او را بخواهند دیگر قادر به دفاع از حقوقش نیست و زمانی که یک خبرنگار امنیت شغلی نداشته باشد، قطعاً نمی‌تواند فردی پویا در عرصه خبر باشد.

وی تصریح کرد: همین عدم امنیت شغلی دلیل اصلی منفعل بودن برخی از آن‌ها نسبت به مشکلات است و زمانی که فرد خود دغدغه مالی داشته باشد به‌ناچار تسلیم خواسته‌های مدیران، روابط عمومی‌ها و... برای جذب آگهی خواهد شد و رسالت اصلی خبرنگاری نیز شکل نخواهد گرفت.

● مرجعی برای پیگیری مشکلات خبرنگاران وجود ندارد

این فعال رسانه‌ای استان افزود: زمانی که یک کارگر کارخانه و... از کار اخراج می‌شود، مرجعی برای مطالبه حقیقت وجود دارد، اما متأسفانه در وادی خبرنگاری این مرجع وجود ندارد و خبرنگار نمی‌تواند عمر و حق چند سال فعالیت خود را از طریق قانونی پیگیری کند.

وی خاطرنشان کرد: خبرنگار چندین سال از عمر خود را بدون هیچ پشتیبانی فعالیت می‌کند و با یک تصمیم بیکار می‌شود و نمی‌تواند حق خود را بگیرد. لذا باید این موضوع از سوی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی به‌صورت جدی پیگیری و توجه شود.

پیاده‌نظام روابط عمومی‌ها و سازمان‌های اجرایی هستند انتقاد کرد و گفت: متأسفانه همان تعداد افراد غیرمتخصص که به‌غلط به این حوزه ورود کرده‌اند چنین روشی را پیش می‌گیرند و اخباری را در رسانه خود منعکس می‌کنند که به طبع و باب دل آن‌ها باشد تا بتوانند پلی بین خود و آن دستگاه برای گرفتن آگهی بزنند. درحالی‌که این پل می‌تواند از طرق دیگر چون تولید محتوای قوی نیز اتفاق بیفتد و در کنار آن خبرنگار بتواند نقد منصفانه نیز داشته باشد.

وی تأکید کرد: این مدیران و مردم هستند که باید به دنبال خبرنگار باشند تا اگر جایی، مشکلی وجود دارد خبرنگار به‌عنوان پل ارتباطی بین حاکمیت، مسئولین و مردم عمل کرده و آن‌ها را منعکس کند تا به نتیجه مناسب برسند.

رئیس‌ی ادامه داد: به عقیده من این مدیران و مردم هستند که باید به دفاتر نشریات، خبرگزاری‌ها و... مراجعه کرده و از خبرنگاران بخواهند برای توسعه استان آن‌ها را کمک کنند؛ که در این صورت هم عملکردها ارتقا می‌یابد و هم جایگاه و شأن خبرنگاران حفظ می‌شود.

● قلممان را نفروشیم و چشممان را به عملکرد مسئولین نبندیم

وی خطاب به خبرنگاران استان گفت: خواهش من از دوستان خبرنگار و رسانه‌ای استان این است که با عملکرد درست خودمان جامعه خبری را زیر سؤال نبریم. هم‌چنین از مدیران مسئول هفته‌نامه‌ها و حتی سرپرستان استانی نشریات سرا سری تقاضا می‌کنم در جذب افراد برای کار خبری، از افراد توانمند استفاده کنند و مسئولین جذب آگهی را از خبرنگاران جدا کنند چراکه وظیفه هر کدام جدا است.

این فعال رسانه‌ای هم‌چنین خواستار حفظ جایگاه خبرنگاران از سوی خود آن‌ها و مسئولین شد و گفت: خبرنگاران باید به نحوی عمل کنند که جایگاه جامعه خبری حفظ شود و درواقع قلممان را نفروشیم و برای مثال به خاطر یک آگهی چشممان را بر عملکرد مدیران نبندیم.

وی پیشنهاد کرد: نهادهای مرتبط با حوزه خبرنگاری در استان چون خانه مطبوعات فعال‌تر عمل کنند و در مباحثی چون جذب خبرنگاران در نشریات ورود کرده و حداقل به مدیران نشریات و خبرگزاری‌ها توصیه‌هایی در این ارتباط داشته باشد تا جامعه رسانه‌ای و مطبوعاتی استان از جایگاه اصلی و واقعش فاصله نگیرد.

رئیس‌ی تصریح کرد: البته ما در استان کرمانشاه خبرنگارانی هم داریم که شاید از نظر توانمندی بسیاری از خبرنگاران پایتخت‌نشین توانمندی و تجربه آن‌ها را نداشته باشند؛ اما متأسفانه جامعه قلیلی که متخصص این کار نیستند، جایگاه آنان را منزلزل کرده و از ارزش می‌اندازند.

چنانچه خبرنگاری دست‌به‌نقد منصفانه از برخی از دستگاه یا مدیری بزند، از سوی آن دستگاه یا مدیر با برخوردهای نامناسب چون قطع آگهی برای آن روزنامه و یا نشریه و یا حتی عدم حضور در جلسات آن اداره مواجه می‌شود و این در حالی است که خبرنگار، تنها به‌عنوان پل ارتباطی بین مردم و مسئولین جهت بیان مشکلات به عملکردها انتقاد کرده و هیچ حب و بغض شخصی در آن دخیل نبوده است.

رئیس‌ی خاطرنشان کرد: خبرنگار می‌تواند به‌عنوان یک نقاد منصف و پل ارتباطی عمل و حتی بازوی توانمند مسئولین باشد، چراکه یک مسئول با توجه به مشغله فراوان شاید برخی از مشکلات را نبیند اما می‌تواند از توان خبرنگاران در این زمینه استفاده کند.

وی افزود: این خبرنگار است که می‌تواند با قلم و توان خود مشکلات و مطالب موردنظر را به مسئولین منتقل و آن‌ها را آگاه کند، لذا حتماً باید مسئولین از خبرنگاران حمایت کرده تا بتواند از توان خبرنگاران به‌عنوان چشم و گوش خود برای رفع مشکلات موجود بهره بگیرد.

این فعال رسانه‌ای استان با ابراز تأسف از اینکه برخی از خبرنگاران تعهد خبری ندارند گفت: متأسفانه این دسته از خبرنگاران در برخوردهای بدی که از سوی برخی از مسئولین و یا روابط عمومی‌ها با آنان صورت می‌گیرد دوباره به سمت آن‌ها می‌روند و این خود باعث شده جایگاه خبرنگاران آن‌گونه که باید حفظ نشود.

وی اشاره‌ای نیز به یک‌رویه بد در استان کرمانشاه و برای نشریات مکتوب داشت که طی آن خبرنگاران پس از چاپ نشریه کوله باری از نشریه خود را برای توزیع در سطح ادارات می‌برند.

رئیس‌ی افزود: این کار، کار بسیار غلطی است؛ و زمانی که آن‌قدر مطلب یک خبرنگار توانمند باشد و بار خبری بالایی داشته باشد، مدیر باید به دنبال تهیه نشریه او باشد، نه خود خبرنگار به دنبال توزیع آن و این روابط عمومی‌های ادارات هستند که ملزم به جستجوی اخبار خود از بین نشریات منتشره در استان هستند.

وی خاطرنشان کرد: متأسفانه این رویه غلط نیز توسط برخی از دوستان ما که متخصص این کار نیستند اتفاق می‌افتد و بعضاً این افراد هدف خبری یا رسالت خبری‌ای را دنبال نمی‌کنند، بلکه تنها به دنبال گرفتن آگهی و امرارمعاش از این طریق به‌عنوان یک شغل، نه یک حرفه، مهارت و هنر هستند.

● متأسفانه برخی خبرنگاران پیاده‌نظام روابط عمومی‌ها هستند

این فعال رسانه‌ای استان کرمانشاه، هم‌چنین از اینکه برخی از خبرنگاران

می‌کند و اگر وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، جایگاه خبرنگاران را به‌درستی تبیین کند و به‌درستی و با قانون‌مداری و قانونمندی از آنان حمایت کند هیچ‌گاه هیچ برخورد ناشایستی با خبرنگار صورت نخواهد گرفت.

● وزارت ارشاد در تمام دوره‌های دولت سیاست زده است

وی افزود: متأسفانه چون وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در تمامی دولت‌ها سیاست زده است، از وظیفه اصلی و رسالت خودش به دور می‌ماند و این است که خبرنگاران مورد بی‌توجهی و بی‌مهری قرار می‌گیرند و کسی هم به‌عنوان حامی اصلی آن‌ها قد علم نمی‌کند.

یکی دیگر از فعالان رسانه‌ای استان کرمانشاه، در خصوص خبرنگاران، مشکلاتشان و انتظاراتشان گفت: متأسفانه برخی از همکاران رسانه‌ای در استان کرمانشاه ناخواسته وارد جامعه مطبوعاتی شده‌اند و تخصص خاصی در این زمینه ندارند که این موضوع خود مشکلاتی را برای خبرنگاران استان کرمانشاه به وجود آورده است.

بابک رئیس‌ی افزود: برخی از این افراد یا از طریق گرفتن سرپرستی نشریات سرا سری و یا برای گرفتن آگهی جذب برای برخی از هفته‌نامه‌ها در استان وارد جامعه خبری شده‌اند و هیچ تخصصی در حوزه کار خبر و خبرنگاری ندارند. لذا وجود این افراد باعث چالش‌هایی در جامعه خبری استان شده و این نداشتن تخصص آن‌ها در برخی از نشست‌های خبری و... باعث زیرسوال بردن سایر افراد حاذق در این زمینه و برخوردهای نامناسب می‌شود.

وی برگزاری دوره‌های آموزشی برای توانمند کردن افراد فعال در این حوزه را از ضروریات برشمرد تا از این طریق شاهد فعالیت افرادی متخصص بوده و جامعه خبری پویا و توانمندی در استان باشیم. رئیس‌ی افزود: البته در این زمینه خانه مطبوعات استان اقداماتی انجام داده و می‌تواند برگزاری کلاس‌های خبرنگاری و آموزشی برای ارتقا خبرنگاران ادامه یابد.

● انتقاد به عدم حمایت مسئولین از جامعه خبری استان

این فعال رسانه‌ای از عدم حمایت برخی از مسئولین از جامعه خبری و رسانه‌ای استان انتقاد کرد و گفت: جامعه خبری استان کرمانشاه آن‌چنان که باید مورد حمایت مسئولین نیستند و یکی از دلایل آن نیز وجود همین افراد ناآشنا و غیرمتخصص در این حوزه است و متأسفانه بسیاری از مسئولین با همین دید سایر افراد فعال در این حوزه را می‌بینند.

وی تصریح کرد: از سوی دیگر متأسفانه به دلیل اینکه منبع درآمد بسیاری از نشریات خصوصاً از نوع مکتوب، آگهی است،

■ «آبش خاتون» تنها فرمانروای زن فارس بوده که در قرن هفتم هجری می زیسته و بنابر اسناد تاریخی، نزدیک به ۱۱ سال بر فارس حکومت کرده است. وی دختر «سعد بن ابی بکر بن سعید زنگی» و همسر پسر هلاکو خان مغول و آخرین اتابک از خاندان سلغریان است.

■ این اثر به دلیل بافت تاریخی منحصربه فرد خود، در آینده ای نه چندان دور به ثبت جهانی خواهد رسید اما برای تحقق این هدف موانع و مشکلاتی از جمله تملک عرصه تپه هگمتانه وجود دارد و عدم ساماندهی منظره این تپه روند کار را با کندی مواجه کرده است.

■ بنای منحصربه فردی که از چندین صحن، رواق و حجره، حوض های بزرگ و مناره های سر به فلک کشیده ساخته شده است، کاشی کاری و گچ بری های این بنا چشم هر بیننده ای را به خود خیره می کند اما وقتی به دیواره های گچ بری شده این بنا نزدیک می شوید شگفتی و تعجب هر بیننده را میخ کوب می کند.

■ این روزها حمله یک حیوان ناشناخته به دام های مردم شهداد که تنها بخش درونی بدن حیوان را می خورد موجب ترس و نگرانی اهالی این شهر تاریخی شده است و هر روز تنور شایعات داغ تر می شود.

■ اتاق های بخش شمالی مجموعه مملو از کیف های خالی بود که سارقان از مردم سرقت کرده و بقایای حضور معتادان نیز در این بخش از بنا دیده می شد نکته قابل توجه اینکه بسیاری از اهالی محله بافت تاریخی کرمان از حضور این بنای تاریخی در این بخش از شهر ابراز نارضایتی می کردند اما بعد از گزارش مهر کار بازسازی این بنا با مشارکت شهرداری کرمان آغاز شد.

■ اول بار یک دانشجوی باستان شناسی متوجه پناهگاهی صخره ای در یکی از دورافتاده ترین روستاهای عمارلو شد. کاوش های بعدی باستان شناسی آثاری را از دل این غار صخره ای استخراج کرد که قدمت آن را به دوره «پارینه سنگی» می رساند. پناهگاهی که در عصر شکار محل اتراق شکارچیان دره شاهرود بوده و آثار دوران هخامنشیان، پارتیان و دوره قاجار در حریم آن کشف شده است.

میراث ایران

آرامگاه تنها فرمانروای زن فارس در آستانه نابودی

هادی فتحی

آرامگاه «آبش خاتون» به عنوان تنها فرمانروای زن فارس در آستانه نابودی قرار دارد و تا به حال هیچ اقدام مرمتی نیز برای این بنا صورت نگرفته تا هر روز به تخریب نزدیکتر شود.

«آبش خاتون» تنها فرمانروای زن فارس بوده که در قرن هفتم هجری می زیسته و بنابر اسناد تاریخی، نزدیک به ۱۱ سال بر فارس حکومت کرده است. وی دختر «سعد بن ابی بکر بن سعید زنگی» و همسر پسر هلاکو خان مغول و آخرین اتابک از خاندان سلغریان است.

این زن سال ۶۶۲ قمری فرمانروای فارس بوده و بر اساس مستندات موجود او در زمان حکمرانی خود فعالیتهای زیادی برای پیشرفت شهر انجام داده است.

مقبره آبش خاتون که به نام رباط آبش نیز شناخته می شود بنایی سه طبقه بوده : اطراف مقبره با کاشی های نفیسی تزیین شده که بسیاری از آنها از بین رفته است. در داخل بنا و در حیاط آرامگاه، دو سنگ قبر با معجری آهنی قرار دارد.

آبش خاتون در دوران حکومت و زندگی خود در فارس و شیراز، فعالیت های بسیاری برای پیشرفت سرزمین اش انجام داده است. به گواه تاریخ این فرمانروای زن در سال های ۶۲۳ تا ۶۸۵ هجری قمری اقدام به ساخت مدرسه، کاروانسرا و دیگر بناهای عام

المنفعه کرده است.

آرامگاه آبش خاتون در ۱۵ دی ماه ۱۳۱۰ در فهرست ملی جای گرفته است.

«شیراز، بولوار سیبویه، نرسیده به میدان دفاع مقدس، آرامگاه آبش خاتون»، این آدرس بنای آرامگاه است که این روزها نه بازدید کننده ای دارد و نه ارگانی برای مرمتش آستین بالا می زند.

سال قبل به همراه دیگر بقاع در دستور کار قرار گرفت. الیاس رضایی ادامه داد: در آن سالها بیش از ۷۰ بقاع متبرکه و امامزاده بر اساس اولویت در حالی مرمت و بازسازی شد که در بافت قدیمی شیراز قرار داشتند.

وی اظهار داشت: اما آن زمان به دلیل پاره ای مشکلات از جمله کمبود اعتبار بازسازی مقبره آبش خاتون و حدود چهار مقبره دیگر باقی ماند که همچنان به دلیل کمبود اعتبار، بلا تکلیف مانده است.

معاون اوقاف فارس با تاکید بر اینکه با اعتبارات اندک نمی توان این مقبره ها را بازسازی کرد، گفت: طی چند سال گذشته آسیبهایی به این بنا وارد شده و در صورت تامین اعتبار بازسازی آن نیز آغاز می شود. وی بر لزوم تهیه طرح جامع مرمتی برای این اثر تاریخی - مذهبی تاکید کرد و افزود: پرونده مرمتی آرامگاه آبش خاتون در قالب یک پروژه مشارکتی باید با همکاری میراث فرهنگی فارس، شهرداری و اوقاف گشوده شود.

رضایی ادامه داد: اداره اوقاف آمادگی کامل دارد که برای مرمت و احیای چنین اماکن ثبتی که در تملک اوقاف است با دیگر نهادهای فرهنگی و اجرایی استان همکاری کند.

معاون اوقاف فارس تاکید کرد: این مقبره هیچگونه درآمدی از راه فروش بلیط و ... ندارد و بودجه اوقاف نیز به تنهایی پاسخگوی مرمت آن نیست از این رو باید دیگر نهادهای ذی ربط با این اداره همکاری کنند.

سالهست این آرامگاه به حال خودش رها شده و هر روز نیز بر فرسودگی و نابودی آن نزدیک تر می شود. سالهست بر در اصلی بنا قل و زنجیر بسته اند تا کسی نتواند از بنا بازدید کند و داربستهایی که ده ها سال از وجودشان می گذرد.

معاون اوقاف فارس به خبرنگار مهر در این خصوص گفت: ساماندهی این آرامگاه چند

تعرض به حریم شهر هگمتانه؛ تمدن ۳۰۰۰ ساله جهانی شدن را انتظار می کشد

الهام صریحی
تپه «هگمتانه» با تمدنی ۳۰۰۰ ساله قرار گرفتن در لیست آثار جهانی را انتظار می کشد در حالی که تعرض به حریم این اثر تاریخی و احداث پارک سوار در ضلع شرقی آن، این روند را کند کرده است.

یکی از آثار تاریخی استان همدان که در آستانه ثبت جهانی در یونسکو قرار دارد تپه باستانی هگمتانه است؛ این تپه تاریخی که قدمت آن به ۳۰۰۰ سال می رسد، ۳۰ هکتار مساحت دارد و در بخش شمالی و در انتهای خیابان اکباتان همدان قرار دارد.

طبق کاوش های باستان شناسی، هگمتانه دربرگیرنده آثار تاریخی دوره ماد، هخامنشی و اشکانی بوده و معماری و طرح و نقشه منظم این شهر حاکی از وجود یک شبکه منظم و پیشرفته آبرسانی در شهر است که در نوع خود اثری ارزشمند و مهم به شمار می آید.

این اثر به دلیل بافت تاریخی منحصربه فرد خود، در آینده ای نه چندان دور به ثبت جهانی خواهد رسید اما برای تحقق این هدف موانع و مشکلاتی از جمله تملک عرصه تپه هگمتانه وجود دارد و عدم ساماندهی منظره این تپه روند کار را با کندی مواجه کرده است.

● ایجاد پارک سوار در ضلع شرقی تپه هگمتانه مشکل ساز شده است

علاوه بر این ایجاد پارک سوار در ضلع شرقی این شهر به مشکلات موجود بر آن افزوده و راه جهانی شدن آن را مسدود کرده است.

بر اساس بررسی های پرونده این تپه تاریخی برای بررسی به شورا ارسال شده اما حرف و حدیث ها حکایت از بازگشت پرونده و عدم جهانی شدن این اثر تاریخی دارد. هرچند میراث فرهنگی با ادارات مرتبط مکاتبات فراوانی داشته و استاندار همدان نیز بر لزوم ثبت جهانی این اثر تأکید دارد، اما متأسفانه تاکنون در این زمینه اقدامی صورت نگرفته و تلاش های لازم برای رفع موانع بی نتیجه مانده است.

● شهر باستانی هگمتانه دارای قدمتی ۳۰۰۰ ساله است

در همین زمینه مدیرکل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری استان همدان بایان اینکه استان همدان به عنوان پایتخت تاریخ و تمدن ایران آثار باستانی بی نظیری در دل خود جای داده که نه تنها در کشور بلکه در دنیا بی نظیر است، گفت: شهر باستانی هگمتانه از جمله این آثار و دارای قدمتی ۳۰۰۰ ساله است.

علی مالیر با اشاره به اینکه میراث فرهنگی پرونده این اثر را برای ثبت جهانی ارسال کرده و این اثر در حال بررسی های کارشناسان است، ادامه داد: برای جهانی شدن یک اثر باید شرایط خاصی تأمین شود و متأسفانه این اثر تاریخی با مشکلاتی مواجه است که در صورت رفع آن می توان به جهانی شدن آن امیدوار بود.

وی عنوان کرد: تاکنون ساخت و سازها در حریم این اثر بدون توجه به چشم انداز هگمتانه صورت گرفته به طوری که در اطراف این مکان شاهد بناهای متعددی که با این اثر همخوانی ندارد، هستیم.

● نماها و ساختمان های بیرون شهر هگمتانه نباید اثر را مورد تعرض قرار دهد

مدیرکل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری همدان اضافه کرد: تمام نماها و ساختمان های بیرون شهر هگمتانه،

● ۹۰۰ اثر تاریخی در استان همدان ثبت ملی شده است

معاون مرمت میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری همدان نیز در همین زمینه بایان اینکه در کشور ۳۳ هزار اثر ثبت شده وجود دارد که از این تعداد ۹۰۰ اثر متعلق به استان همدان است، گفت: پرونده ثبت جهانی تپه باستانی هگمتانه تشکیل شده اما ممکن است برای ثبت جهانی مشکلاتی در پیش داشته باشد.

بهرام توتونچی با اشاره به اینکه هویت و آثار تاریخی استان همدان باید حفظ و بخش خصوصی و دولتی از آن حمایت کنند گفت: تردد اتوبوس ها در منطقه هگمتانه به ساختار این تپه ضربه می زند و این موضوع موجب خواهد شد که نتواند امتیاز و نمره قابل قبولی از داران برای ثبت جهانی در یونسکو دریافت کند.

وی افزود: یکی از مشکلات موجود در جهانی شدن این اثر تملک عرصه های این محوطه است که در یک دهه اخیر ۸۰ میلیارد ریال برای تملک و آزادسازی عرصه های محوطه باستانی هگمتانه هزینه شده اما هنوز ۱۵۰ پلاک مسکونی و تجاری در عرصه باقی مانده است.

● تپه هگمتانه یا شهر زیرزمینی ارزانفود در سال ۲۰۱۸ ثبت جهانی می شود

معاون مرمت میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری همدان با اشاره به اینکه تپه هگمتانه یا شهر زیرزمینی ارزانفود در سال ۲۰۱۸ در لیست فهرست آثار جهانی قرار خواهد گرفت، افزود: پرونده این دو اثر تاریخی برای ثبت جهانی ارسال شده و هرکدام از دو اثر که ثبت شوند برای همدان مهم و ارزشمند هستند. وی با اشاره به اینکه در تلاش هستیم تا آثار دیگر استان همدان را به ثبت جهانی برسانیم، ادامه داد: این آثار و بناهای زیبا که از پیشینیان به دست ما رسیده باید حفظ و آن را به نسل آینده انتقال داد.

آنچه مسلم است با توجه به حمایت مدیریت ارشد استان از بخش گردشگری و تشکیل کارگروه های متعدد در رابطه با اهمیت این بنای تاریخی و ویژگی های منحصربه فرد و بی نظیر آن در کشور، لزوم ایجاد شرایط مناسب برای جهانی شدن آن بیش از پیش احساس می شود که امید است تلاش شهرداری بر این باشد که موانع ثبت جهانی تپه هگمتانه را رفع کند.

شهر تاریخی هگمتانه با ویژگی های منحصربه فرد و بی نظیر خود در کشور و در دنیا توانایی قرار گرفتن در فهرست آثار جهانی را دارد و باید برای فراهم کردن این شرایط تلاش کرد

ارتفاعات و ساخت و سازهای صورت گرفته باید با رعایت برخی نکات اصولی و قانونی این محدوده انجام شود و محدوده هگمتانه را مورد تعرض قرار ندهد.

مالیر با اشاره به عدم رعایت حریم تپه هگمتانه عنوان کرد: متأسفانه شهرداری بدون هماهنگی اقدام به ساخت و ساز و پارک سوار در این منطقه کرده که می تواند این اثر را در معرض تهدید قرار دهد.

وی گفت: در صورت قبول نشدن این اثر برای ثبت جهانی باید موانع موجود برداشته شود که این اقدام نیازمند اعتبار ۳۰ میلیارد تومانی و تهیه یک نقشه مدیریتی است.

مدیرکل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری همدان عنوان کرد: در صورت بازگشت پرونده هگمتانه و درخواست برای رفع موانع آن برای ثبت جهانی، شهرداری مکلف به ایجاد شرایط مناسب و رفع مشکلات ایجادشده برای تحقق این هدف است.

● «شهر زیرزمینی ارزانفود» در نوبت ثبت جهانی است

وی عنوان کرد: در کنار تپه هگمتانه پرونده اثر تاریخی طبیعی «شهر زیرزمینی ارزانفود» نیز برای ثبت در فهرست آثار جهانی یونسکو آماده و ارسال شده که پیش بینی می شود «شهر زیرزمینی ارزانفود» زودتر از هگمتانه ثبت جهانی شود.

تپه هگمتانه، کتیبه های گنج نامه، ارگ نوشیجان، شهر زیرزمینی سامن، شهر زیرزمینی ارزانفود و مجموعه دست کندهای «قلعه جوق» آثاری هستند که قابلیت ثبت جهانی دارند مدیرکل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری همدان به آثاری در همدان که قابلیت جهانی شدن دارند، اشاره کرد و افزود: تپه هگمتانه، کتیبه های گنج نامه، ارگ نوشیجان، شهر زیرزمینی سامن، شهر زیرزمینی ارزانفود و مجموعه دست کندهای «قلعه جوق» آثاری هستند که قابلیت ثبت جهانی دارند.

طبق گفته کارشناسان به دلیل تردد اتوبوس ها تپه باستانی، کلیسای «سنتیائوس مقدس» و حمام «ارنامه» به مرور زمان تخریب خواهد شد، هرچند مدیرکل میراث فرهنگی استان همدان معتقد است شهرداری مکلف به رعایت حریم هگمتانه است اما باید دید که آیا شهرداری شرایط میراث فرهنگی را قبول خواهد کرد یا خیر! از سوی دیگر شهرداری همدان هزینه فراوانی برای تعبیه این مکان به پارک سوار صرف کرده و تغییر آن بنا بر ادعای شهرداری نوعی هدر رفت هزینه ها است.

حکاکی روی دیوارهای بنای ۷۰۰ ساله / زخم بی توجهی بر پیکر تاریخ

بنای کهن شاه نعمت الله ولی در باغ شهر تاریخی ماهان با ۷۰۰ سال قدمت یکی از مهمترین قطب های گردشگری استان کرمان است که متأسفانه این روزها اسیر حکاکی و دیوار نویسی های متعدد شده است.

اسما محمدی

شهر ماهان در نزدیکی شهر کرمان باغ شهری تاریخی است که به وجود باغ شاهزاده و آرامگاه شاه نعمت الله ولی شهرت دارد، هر چند که باغ شاهزاده به لحاظ معماری منحصر به فرد و جزو بناهای ثبت جهانی ایران محسوب می شود اما بنای شاه نعمت الله ولی با ۷۰۰ سال قدمت و معماری بی نظیر از نظر معماری جایگاه ویژه ای دارد.

● کنده کاری روی قلب گردشگری کرمان

وجود این دو بنا و باغ های زیبا در ماهان موجب شده است این شهر در همه ایام سال مملو از گردشگران داخلی و خارجی باشد ضمن اینکه این باغ شهر تاریخی در مسیر جاده ارگ بم و کویر لوت و روستای صخره ای میمند که هر سه ثبت جهانی هستند نیز قرار دارد و به نوعی نیض گردشگری استان کرمان در این شهر می تپد. اولین بنای تاریخی که در هنگام ورود به ماهان خودنمایی می کند آرامگاه شاه نعمت الله ولی است، بنایی که هسته اولیه آن در سال ۸۴۰ ه. ق و توسط احمد شاه دکنی بنا نهاده شده است.

بنای منحصر به فردی که از چندین صحن، رواق و حجره، حوض های بزرگ و مناره های سر به فلک کشیده ساخته شده است، کاشی کاری و گچ بری های این بنا چشم هر بیننده ای را به خود خیره می کند اما وقتی به دیوارهای گچ بری شده این بنا نزدیک می شوید شگفتی و تعجب هر بیننده را میخ کوب می کند.

● تخریب دیوارهای بنای ۷۰۰ ساله

این تعجب این بار نه از بابت معماری بی نظیر این بنا است و نه تاریخ آن، بلکه از حجم بالای کنده کاری هایی است که بر در و دیوار این بنا دیده می شود. وقتی از دالان اول بنا، برای عبور از صحن نخست به صحن داخلی حرکت می کنید بیشترین حجم کنده کاری ها را مشاهده خواهید کرد، تمام دیوارهای این دالان مملو از یادگاری هایی است که با میخ کنده شده است. نکته تأسفبار اینکه این کنده کاری ها حتی بر روی سقف بنا هم دیده می شود.

دیوارهای صحن داخلی بنا و حتی در داخل مقبره نیز از این کنده کاری های در امان نمانده است و هر جای این بنا را نگاه کنید اسم، تاریخ و اشکال مختلف خودنمایی می کند.

● سرعت عاچ فیل در ب های چوبی

درب های چوبی این بنا که از چوب و عاچ فیل ساخته شده است نیز از دست گردشگران در امان نبوده است و افراد بی مسئولیت با وسایل مختلف سعی کرده اند تزئین های عاچ های فیل را از میانه چوب ها خارج کنند و حتی قسمت هایی از این درب ها نیز شکسته شده است. در بخش داخلی بنا اتاقی وجود دارد که محل عبادت بوده

وی فرهنگ سازی در زمینه توسعه گردشگری را بسیار مهم دانست و افزود: قبل از اینکه با چنین افرادی برخورد کنیم باید فرهنگ لازم را در زمینه حفظ آثار تاریخی در جامعه ایجاد کنیم.

روحی ادامه داد: باید بناهای مانند آرامگاه شاه نعمت الله در ماهان مانیتورینگ شود و نظارت ها به صورت الکترونیک انجام و سیستم های صوتی مناسب نیز نصب شود که اینها نیازمند اعتبار است.

معاون حفظ و احیای بناهای تاریخی میراث فرهنگی کرمان افزود: افرادی که اقدام به کنده کاری روی بناهای تاریخی می کنند باید بدانند که این کار جرم محسوب می شود و بارها افرادی که به بناهای تاریخی صدمه زده اند با پرونده های قضایی و جرمه مواجه شده اند.

وی گفت: قانون گذار برای تخریب آثار تاریخی حداقل شش ماه حبس در نظر گرفته است.

وی از هزینه های بالای مرمت آثار تاریخی خبر داد و افزود: صنعت گردشگری نیاز به فرهنگ سازی دارد و در این زمینه باید هزینه و برنامه ریزی شود.

معاون گردشگری میراث فرهنگی استان کرمان نیز با اشاره به اینکه یکی از نگرانی های جدی در زمینه بحث گردشگری وجود گردشگران غیرمسئول است و وجود این افراد خسارت های عمده ای ایجاد می کند.

محمد جهانشاهی افزود: معمولاً در معرفی مکان های بکر گردشگری اگره داریم دلیل عمده این امر همین تخریب هایی است که در مکان های تاریخی و یا طبیعی شاهد هستیم.

● اول فرهنگ ایجاد کنیم بعد به سمت توسعه صنعت گردشگری برویم

وی افزود: باید فرهنگ گردشگری ایجاد شود و در این زمینه رسانه ها نقش تأثیر گذاری دارند اما اگر این فرهنگ وجود نداشته باشد نمی توانیم به سمت توسعه گردشگری برویم. جهانشاهی با اشاره به روند توسعه صنعت گردشگری در کرمان گفت: در کنار سرمایه گذاری در زمینه مرمت و ثبت جهانی بناهای تاریخی باید به مردم نیز آموزش لازم داده شود و در همین راستا از سال گذشته برای اصناف مرتبط با گردشگری در کرمان کارگاه های متعددی برگزار شده است که این کارگاه ها و دوره های آموزشی باید به صورت عمومی نیز برگزار شود.

توسعه صنعت گردشگری در کرمان به عنوان یکی از محورهای توسعه اقتصادی در استان در حالی در دستور کار قرار دارد که این روزها شاهد افزایش قابل توجه حضور مسافران حتی در خارج از فصل گردشگری در کرمان هستیم و در این میان نگهداری و حفاظت از پتانسیل های گردشگری از اهمیت فوق العاده ای برخوردار است.

است این مکان مملو از نقاشی های دیوارنویسی است که چندین قرن از خلق آن ها می گذرد اما دقیق در کنار همین نقاشی های رنگارنگ نیز کنده کاری های گردشگران چنان خودنمایی می کند که نقاشی های تاریخی در میان آن ها رنگ باخته اند.

باین وجود زیبایی های گچ بری ها و معماری این بنا همچنان هزاران گردشگر را به خود جلب می کند.

این بنا با زیربنای ۲۲ هزار مترمربع با تک گنبدی که تنها گنبد ایرانی با اجزای مفرد محسوب می شود با حوض های بزرگ و شمعدانی های اطراف حوض و درختان قدیمی اش مانند گوهری در میان آثار تاریخی کرمان می درخشد.

اما آرامگاه شاه نعمت الله تنها بنایی نیست که دچار خسارت های متعدد ناشی از بی مسئولیتی گردشگران شده است باغ شاهزاده ماهان، گنبد درگاه قلی بیگ در کرمان و مجموعه بازار کرمان نیز شاهد تخریب های گسترده از این دست است که نشان می دهد فرهنگ سازی برای حراست عمومی از آثار تاریخی اندر خم یک کوچه مانده است.

● تخریب کنندگان شش ماه زندانی می شوند

معاون حفظ و احیای بناهای تاریخی میراث فرهنگی کرمان در این خصوص اظهار داشت: کنده کاری روی بناهای تاریخی در اکثر کشور روی می دهد و مختص استان کرمان نیست حتی در بنایی مانند تخت جمشید هم چنین یادگاری نویسی هایی را می توان دید که توسط گردشگران داخلی و خارجی کنده شده اند.

حمید روحی افزود: آنچه در آرامگاه شاه نعمت الله روی داده است نیز از همین دست است و امیدواریم مردم زمانی به چنان درکی برسند که خودشان جلوی یادگاری نویسی و کنده کاری روی بناهای تاریخی را بگیرند.

وی گفت: این بنا جزو شاخص ترین بناهای کرمان در زمینه نوع معماری و تزئین است و نکته اینکه اکثر این تزئینات در دسترس قرار دارند و شاهد کنده کاری در برخی از دیوارها و بناهای آرامگاه هستیم.

وی ادامه داد: بخش هایی از این بنا که تازه مرمت شده نیز شاهد دیوارنویسی با زغال و یا کنده کاری است اما این یادگاری نویسی ها فقط مختص شاه نعمت الله نیست بلکه در باغ شاهزاده هم مواردی دیده می شود و این پدیده ناایمن در بناهای دیگر نیز وجود دارد.

● کمبود نیروهای یگان حفاظت در کرمان

روحی افزود: در کرمان ۷۰۰ اثر ثبت ملی و پنج اثر جهانی هستیم وجود دارد اما ما نیروی لازم برای حفاظت از این بناها را نداریم و شاید بتوانیم با امکانات موجود یگان حفاظت ۵۰ درصد بناها را پوشش دهیم.

همزاد «خواجه» در ایستگاه مرمت؛ بار ترافیک از روی «صفوی» برداشته می شود؟

مریم ساکی

روایت پل «صفوی»

خرم آباد و «خواجه»

حکایت دو همزاد

است، ولی روزگار این کجا و آن کجا، صفوی این روزها زیر بار ترافیک قد خم کرده و خواجه گردشگران را به خود می خواند.

استان لرستان شهرت پایتخت پل های تاریخی ایران را با خود پدک می کشد، جایی که بیش از ۱۰۰ پل تاریخی را در خود جای داده است و پرونده ثبت جهانی شش پل شاخص لرستان نیز در نوبت بررسی قرار دارد.

پل های تاریخی لرستان همچنین عنوان شگفت انگیز و منحصر به فرد را در کنار نام خود دارند به طوری که پل شکسته به عنوان تنها پل تمام سنگ دنیا، عظیم ترین پل تاریخی ایران محسوب می شود.

همچنین پل تاریخی کشکان دارای پایه هایی به مساحت بیش از ۲۰۰ متر و همچنین ارتفاع بلندی به اندازه یک ساختمان ۱۲ طبقه است که مساحت پایه ها و ارتفاع پل کشکان در هیچ پل تاریخی در دنیا وجود ندارد. عظمت و موقعیت قرارگیری پل تاریخی پلدختر و همچنین سلسله بودن پل تاریخی کلهر از جمله ویژگی های خاص این بناهای تاریخی است که در مورد هیچ پل دیگری در دنیا صادق نیست.

● خم شدن کمر همزاد پل خواجه زیر بار ترافیک

در این میان پل صفوی خرم آباد به رغم تاریخی بودن و ثبت ملی طی سال های گذشته با مشکلات متعددی دست در گریبان بوده است به طوری که بارها تبدیل به سوژه رسانه ها شده است. در حال حاضر این پل تاریخی شاهد عبور و مرور خودروها بوده و در واقع بار سنگین ترافیک شهر خرم آباد را به دوش می کشد.

از سوی دیگر طی سال های گذشته با توجه به تبدیل شدن دهانه های این پل به مامن معاندان مسئولان وقت میراث فرهنگی به جای حل مشکل صورت مسئله را پاک کرد تا دهانه های غیر آبرو پل را آجر بگیرد و ساختار این پل تاریخی را با تغییرات جدی مواجه کند.

● اعتبار تخصیص یابد پل را مرمت می کنیم

معاون میراث فرهنگی، اداره کل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری لرستان میراث فرهنگی لرستان بایان اینکه این پل در سال های ۱۳۹۹ تا ۱۳۰۰ هجری خورشیدی مورد بازسازی قرار گرفته است، اظهار داشت: این اثر تاریخی دارای ۲۰ دهانه و ۲۲ پایه است که ابعاد هر پایه هشت در چهار متر بوده و همچنین بین هر پایه این پل نیم طاقی وجود دارد. محمدرضا اسدی اضافه کرد: در صورت محقق شدن اعتبار ما قادر خواهیم بود که دهانه های فروریخته این پل را که در حال حاضر به صورت ستون ها و دال های بتنی بوده را به حالت اولیه بازگردانیم.

● مرمت پل صفوی

مدیرکل دفتر فنی استانداری نیز بایان اینکه مقرر شده که طی دو فاز کار مرمت پل صفوی صورت گیرد، تصریح کرد: فاز اول مرمت این پل احیاء طاق های قدیمی، شکسته شده و از بین رفته پل باعتباری بالغ بر یک میلیارد تومان است. سید علی موسوی با اشاره به اینکه در فاز دوم مرمت پل تملک و آزادسازی حریم پل، حذف اضافات موجود روی

● روزگار همزاد خواجه

بنابر این گزارش پل آجری صفوی در مرکز شهر خرم آباد و بر روی رودخانه گلال (خرم رود) واقع شده است. این پل دو قسمت شرقی و غربی شهر خرم آباد را به هم متصل کرده و دارای ۲۴ چشمه طاق است؛ طول آن بیش از ۳۵۰ متر، پهنای آن ۸.۵ متر و ارتفاع آن از کف رودخانه تا روگذر پل ۸ متر مربع است.

مواد و مصالح آن در قسمت پایه ها از سنگ های تراشیده شده با ملات آهک و گچ و پایه های چشمه طاق ها از آجر ساخته شده است. بر سینه شمالی پل کتیبه های سنگی نصب شده است که با حروف مقطعه نوشته شده و به عنوان طلسم معروف است.

بخش میانی پل و شاه نشین آن شباهت زیادی با شاه نشین پل خواجه در اصفهان دارد که در اثر سیل تخریب شده و مجدداً با سیمان مرمت شده است.

این اثر ارزشمند در زمان شاه سلطان حسین صفوی ساخته شده و به حسین خان والی لرستان نسبت داده می شود. پل آجری صفوی خرم آباد در دوره قاجاریه به پل محسنیه معروف شد.

این بنا به شماره ۲۳۵۴ در فهرست آثار ملی ایران به ثبت رسیده است.

پل و تبدیل آن به محور پیاده روی گردشگری است، بیان داشت: در فاز دوم مرمت پل صفوی این محور را با ایجاد یک پل جایگزین در فاصله بالاتر از پل به عنوان یک محور پیاده روی و گردشگری تبدیل خواهیم کرد.

این سخنان در حالی مطرح می شود که پیش از غلامرضا سلیمانی مدیرکل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری لرستان در تاریخ ۲۲ ام تیرماه از آغاز عملیات مرمت پل گپ (صفوی) خرم آباد خبر داده است. معاون میراث فرهنگی استان لرستان نیز در این رابطه افزود: این اداره کل در راستای اهداف حفاظتی و مرمتی خود با اعتباری بالغ بر ۱۲۵ میلیون ریال عملیات مرمت پل گپ را آغاز کرده است.

محمدرضا اسدی گفت: اقدامات مرمتی این فاز شامل جمع آوری الحاقات و بارگیری مواد حاصله از عملیات مرمت، تمیز کاری محیط و نمای پل، ترمیم و تعویض مصالح آسیب دیده چشمه طاق های مورد تردد و وسایط نقلیه با آجر سنتی و مطابق الگو اولیه، خالی کردن بند های فرسوده و اجرای بند کشی با ملات ماسه و سیمان و شن شسته الک شده در نما است.

خواجه اتابک جان می گیرد/ ویرانه‌ای که به فرهنگسرا تبدیل شد

بنای تاریخی خواجه اتابک که به دلیل بی‌توجهی به ویرانه و پاتوق معتادان تبدیل شده بود پس از گزارش مهر حالا به فرهنگسرای برای فعالیت‌های فرهنگی و هنری بدل شده است.

اسما محمودی

بنای خواجه اتابک در شهر کرمان یکی از قدیمی‌ترین آثار تاریخی موجود در این شهر است که مقبره فردی به نام خواجه اتابک، وزیر حاکم وقت استان کرمان در آن قرار گرفته است.

خواجه اتابک از سران حکومت سلجوقی بوده و از مهم‌ترین خصوصیات مقبره وی کاشی‌کاری و تزئینات گچی بنا است که جزو نخستین بناهای تزئین شده با کاشی فیروزه‌ای در ایران محسوب می‌شود.

مقبره خواجه اتابک در قرن ششم هجری به صورت هشت ضلعی ساخته شده است که در داخل فضایی مربع شکل دارد و عنصر تزئینی غالب در این بنا گچ‌بری است و سنگ محراب زیبایی در ضلع غربی آن نصب شده و کتیبه‌هایی زیبا با خط کوفی در آن قرار گرفته است، تزئینات تمامی بنا با کاشی‌های فیروزه‌ای مزین و در فهرست آثار ملی ثبت شده است. هرچند این بنا طی دوران مختلف بازسازی شده اما هر بار، به دلیل عدم برنامه‌ریزی برای کاربری مناسب و یا حفاظت، نیمه‌کاره رها شده و بار دیگر به ویرانه‌ای در حال تخریب مبدل شده است.

در آخرین بازدید از این اثر تاریخی، نابسامانی و گذر زمان این بنا را به ویرانه‌ای در حال تخریب مبدل کرده بود که در کنار منظر بسیار نامانوس با بافت تاریخی شهر کرمان، این بنا به مکانی نا امن برای مردم و عابران تبدیل شده بود.

اتاقک‌های بخش شمالی مجموعه مملو از کیف‌های خالی بود که سارقان از مردم سرقت کرده و بقایای حضور معتادان نیز در این بخش از بنا دیده می‌شد نکته قابل توجه اینکه بسیاری از اهالی محله بافت تاریخی کرمان از حضور این بنای تاریخی در این بخش از شهر ابراز نارضایتی می‌کردند اما بعد از گزارش مهر کار بازسازی این بنا با مشارکت شهرداری کرمان آغاز شد.

● حضور پر رنگ شهرداری کرمان در غیاب میراث فرهنگی

شهرداری کرمان که در بازسازی بازار کرمان نقش محوری داشته و زیر نظر کارشناسان میراث فرهنگی کار بازسازی بسیاری از بناهای تاریخی را انجام داده است حالا بنای خواجه اتابک را نیز بازسازی می‌کند.

شهردار کرمان اظهار داشت: بنا به همکاری‌های متوالی استانداری، شهرداری و میراث فرهنگی و با تأکید استاندار کرمان مرمت بنای خواجه اتابک در دستور کار شهرداری قرار گرفته است و کار از چند ماه قبل آغاز شده و هم‌اکنون روند مطلوبی را در این پروژه شاهد هستیم.

● بازسازی با مصالح اصیل و زیر نظر میراث فرهنگی انجام می‌شود

علی بابایی افزود: مرمت بناهای تاریخی کرمان با نظارت کارشناسان میراث فرهنگی و با مصالح اصیل انجام می‌شود. وی افزود: اعتقاد داریم که شهر کرمان شهری تاریخی است و برای توسعه باید بناهای تاریخی و گردشگری بازسازی و ساماندهی شوند و به همین دلیل شهرداری کرمان در سال‌های اخیر در این زمینه ورود جدی داشته و

این روند ادامه خواهد یافت. وی تصریح کرد: بناهای متروکه تاریخی در نهایت به مکان‌های نامناسب شهری تبدیل می‌شوند، در صورتی که با مرمت و تغییر کاربری این مکان‌های تاریخی می‌توانیم در زمینه توسعه شهری از این مکان‌ها استفاده بهینه را داشته باشیم.

● فرهنگسرای خواجه اتابک شهریور ماه افتتاح می‌شود

وی افزود: عملیات بهسازی این بنا رو به اتمام است و امید می‌رود در شهریورماه به بهره‌برداری برسد. مدیرعامل سازمان بهسازی و نوسازی با اشاره به اجرای ۶۰ درصدی عملیات کف‌سازی کوچه‌بازار عزیز توسط این سازمان، اظهار کرد: استاندار کرمان برای تأمین اعتبار تکمیل پروژه کف‌سازی بازار عزیز، قول مساعد داده بود و در حال حاضر منتظر تخصیص بودجه از سوی ایشان برای تکمیل پروژه مذکور هستیم.

وی خاطرنشان کرد: در صورت تأمین اعتبار و تخصیص بودجه، عملیات تکمیل پروژه کف‌سازی کوچه‌بازار عزیز به سرعت اجرا شده و ظرف مدت ۲۰ روزه به پایان رسیده و قابل بهره‌برداری خواهد بود.

مدیرعامل سازمان بهسازی و نوسازی اظهار کرد: همچنین حمام باغ‌الله با ۴۵ درصد پیشرفت فیزیکی توسط سازمان در حال اجراست.

عسکری بایان اینکه مراحل استحکامبخشی ستون‌ها و پایه‌ها، مهار کشی سقف‌ها، ترمیم و نم‌کاری بخشی از قسمت‌های مقرنس‌کاری و گچ‌کاری بنای تاریخی حمام باغ‌الله در حال اجراست، گفت: در حال حاضر اجرای تأسیسات زیربنایی این پروژه به اتمام رسیده است. وی با تأکید بر اینکه محوطه‌سازی فضای بیرونی حمام ۱۵ تا ۲۰ درصد پیشرفت داشته است، اظهار کرد: بهسازی حمام‌نانه و مردانه هر یک با ۴۵ درصد پیشرفت فیزیکی اجرا شده است.

● پروژه حمام باغ‌الله به تأمین اعتبار نیاز دارد

مدیرعامل سازمان بهسازی و نوسازی بایان اینکه اعتبار تخصیص داده شده برای این فاز به میزان اعتبار موردنیاز جهت تکمیل و بهره‌برداری از پروژه نمی‌باشد، افزود: لازم است اعتبار دیگری در همین زمینه تخصیص داده شود تا با توجه به طرح پیش‌بینی شده و کاربری در نظر گرفته شده، بتوانیم مراحل پایانی پروژه را اجرا کرده و آن را به بهره‌برداری برسانیم.

با بازسازی این بناها شاهد تداوم گام‌های مثبت شهرداری در زمینه مرمت بناهای تاریخی در شهر کرمان و تبدیل این شهر به یکی از مراکز اصلی ورود گردشگر خواهیم بود.

این روند ادامه خواهد یافت. وی تصریح کرد: بناهای متروکه تاریخی در نهایت به مکان‌های نامناسب شهری تبدیل می‌شوند، در صورتی که با مرمت و تغییر کاربری این مکان‌های تاریخی می‌توانیم در زمینه توسعه شهری از این مکان‌ها استفاده بهینه را داشته باشیم.

شهرداری کرمان گفت: بازار کرمان و همچنین حمام باغ‌الله نیز با همکاری شهرداری و مطابق با استانداردهای میراث فرهنگی در حال مرمت می‌باشند.

وی گفت: خواجه اتابک بعد از مرمت کاربری فرهنگی پیدا می‌کند و در یکی از محله‌های تاریخی شهر ضمن احیای بافت تاریخی کمک بزرگی نیز برای تأمین نیازهای فرهنگی خواهد کرد.

بابایی تأکید کرد که باید در کنار استانداری، شهرداری و میراث فرهنگی مردم نیز ورود کنند و با مرمت و بازسازی بناهای تاریخی به خصوص خانه‌های تاریخی و تغییر کاربری به مکان‌های اقامتی و رفاهی زمینه حضور گسترده گردشگران و توسعه صنعت توریسم در استان را فراهم کنند.

● نگرانی در خصوص نحوه بازسازی وجود ندارد

مدیرکل میراث فرهنگی استان کرمان نیز ضمن تأیید مراحل بازسازی بنای خواجه اتابک در کرمان از همکاری رسانه‌ها در زمینه معرفی بناهای تاریخی تمجید کرد و افزود: باید دست‌به‌دست هم دهیم تا شهر کرمان به جایگاه حقیقی خود بازگردد.

محمود وفاپی افزود: بنای خواجه اتابک قبلاً هم مرمت شده بود اما به دلیل کمبود اعتبار مرمت نیمه‌کاره رها شده بود اما در این مرحله مرمت با جدیدیت در حال انجام است.

مدیرکل میراث فرهنگی استان کرمان از بخش خصوصی دعوت کرد با مرمت بناهای تاریخی و تغییر کاربری آن‌ها ضمن ورود به چرخه تولید ثروت زمینه حفاظت و مرمت مناسب از بناهای تاریخی را فراهم کنند. وی گفت: تمام مراحل مطابق با دستورالعمل‌های میراث فرهنگی انجام شده است و این پروژه از طرح‌های موفق بازسازی در کرمان محسوب می‌شود.

وفاپی به تغییر کاربری مکان‌های تاریخی در کرمان اشاره کرد و افزود: ما اعتقاد داریم با مرمت و بهسازی و تغییر کاربری بناهای تاریخی می‌توانیم این بناها را احیا کنیم و به چرخه گردشگری بازگردانیم.

مدیرکل میراث فرهنگی استان کرمان از بخش خصوصی دعوت کرد با مرمت بناهای تاریخی و تغییر کاربری آن‌ها ضمن ورود به چرخه تولید ثروت زمینه حفاظت و مرمت مناسب از بناهای تاریخی را فراهم کنند.

مدیرعامل سازمان بهسازی و نوسازی شهرداری کرمان با اشاره به اجرای عملیات بهسازی و باز زنده سازی مقبره

شهر بروجرد توزیع می‌شده و به مصرف شرب ساکنان شهر می‌رسیده است.
آب «ماش» در اصل ماء شاه (رودخانه شاه) بوده است که به‌اختصار «ماش» نامیده شده است.

● پلی که شهرسازان را به سازندگی واداشت

محله تاریخی، فرهنگی و گردشگری طباطبایی‌های بروجرد که امروز زیباترین و اعیانی‌ترین خانه‌ها و حمام‌های تاریخی شهر را در خود جای‌داده است مستقیماً به جوی روی پل وابسته بوده است به‌نحوی که در آن زمان افراد صاحب نام و شهرت به‌منظور آنکه گواراترین و پاک‌ترین آب پس از عبور از کوچه باغات زیبای بروجرد نصیبشان شود، طراحان و شهرسازان آن زمان را به مکان‌یابی بر سر این جوی واداشتند تا امروز محله‌ای به نام طباطبایی‌ها واقع در کوی صوفیان شکل بگیرد.

پل قلعه حاتم یک پل آجری-سنگی با کاربری انتقال آب است. طول پل ۲۶۱ متر و عرض آن ۲.۵ متر است پس با این تقاسیر می‌توان این پل را بزرگ‌ترین پل «جوبی» ایران نامید چراکه پدرخوانده قلعه حاتم پل «جوبی» اصفهان با ۱۴۷ متر طول است.

مصالص اصلی پل شامل آجر و سنگ است که با ملات ساروج و آهک به هم متصل شده‌اند، دو یال شرقی و غربی پل فاقد آجرند و تماماً از سنگ ساخته شده‌اند و با استفاده از سنگ به زمین مجاور متصل و محکم شده‌اند.

● ثبت ملی پل «قلعه حاتم»

بر روی پل یک جوی باریک وجود دارد که جنس آن از سنگ است و آب از آن طریق از غرب به شرق به سمت شهر بروجرد هدایت می‌شده است، هرچند شیب چندانی در ظاهر پل دیده نمی‌شود اما باکم کردن ارتفاع سنگ‌های جوی آب، شیب لازم برای انتقال آب فراهم شده است.

محل تلاقی هر پایه پل با آب رودخانه زیرین به‌صورت یک شش‌ضلعی از جنس سنگ است که تیزی بیشتری در سمت شمال که محل ورود آب است دارند، به‌عبارت دیگر، محل برخورد پایه‌ها با آب در سمت ورودی به‌صورت مثلثی و در خروجی به‌صورت بیضی است که پایه‌های این پل را به هر لحاظ زیبا و در مقابل خروش جریان آب مقاوم کرده است.

همچنین وجود آهک در پایه‌های پل باعث می‌شود که در برخورد با آب، باگذشت زمان بر استحکام پایه‌های بنا افزوده شود.

رئیس اداره میراث فرهنگی صنایع‌دستی و گردشگری بروجرد در این رابطه اظهار داشت: پل تاریخی «قلعه

دیوار خانه‌های تاریخی مدیون یک پل؛ نماد مهندسی آب به خواب رفت

● «قلعه حاتم» نماد مهندسی آب

پل قلعه حاتم که نمونه آن در ایران پل «جوبی» اصفهان است و به‌نوعی این پل را پدرخوانده پل قلعه حاتم می‌داند، اساساً به‌منظور انتقال آب شرب رودخانه بالادست روستای قلعه حاتم معروف به «باغ شاه» یا «ماش» به شهر بروجرد ساخته شده است.

به‌نوعی می‌توان گفت این پل یکی از کاربردهای اولیه‌اش بالا بردن سطح بهداشت در مصرف آب و جلوگیری از هدر رفت آب شرب بوده است و این خود نشانه‌هایی از شیوه زندگی مردم و توجهشان به آب در آن دوره تاریخی را تداعی می‌کند پس بی‌دلیل نیست که معماران این پل را پل مهندسی آب عنوان می‌کنند.

رودخانه‌ای که از زیر پل قلعه حاتم رد می‌شود معروف است به رودخانه «گرمابه» که آب آن مصرف زراعی دارد، نهری که از روی پل رد می‌شود «آب ماشا» یا «مالشو» نام داشته که آب تمیز آن مصرف شرب داشته است.

نقش پل قلعه حاتم در این است که از آمیخته شدن آب این دو نهر با یکدیگر جلوگیری می‌کند و به‌این ترتیب آب «ماش» را از طریق نهر تعبیه شده روی پل از تپه‌های غربی منطقه به سمت روستای قلعه حاتم و پس‌از آن به باغات شمال شهر بروجرد معروف به کوچه‌باغی منتقل می‌کرده است که این آب بر اساس نظم خاصی در سطح

یکی از ظرفیت‌های گردشگری دیوار خانه‌های تاریخی «پل جوبی قلعه حاتم» است که به علت

پویا اتحاد

نداشتن راه دسترسی مناسب، نه رنگ خوشی بر رخسار دارد و نه می‌تواند میزبان خوبی برای گردشگران باشد.

شهرستان بروجرد مشهور به دیوار خانه‌های تاریخی با دارا بودن ظرفیت‌های گردشگری بالقوه از جمله کهن‌ترین و بزرگ‌ترین مساجد تاریخی غرب ایران و وجود زیباترین و یکی از کهن‌ترین گنبد‌ها از نوع اورچین در جهان توانسته است توجه گردشگران زیادی را به خود جلب کند اما متأسفانه عدم بسترسازی و توسعه زیرساخت‌های گردشگری موجب شده که این ظرفیت مغفول بماند و آن‌گونه که بایدوشاید از آن بهره برده نشود.

در طول تاریخ، خلاقیت و ذکاوت بشر و تلفیق آن با تجربه‌اش به تولید شاهکارهای مهندسی و معماری در بناهای خصوصی و عمومی از جمله پل‌سازی انجامیده است.

● توسعه‌ای که مدیون پل «قلعه حاتم» است

با بررسی پل‌های تاریخی ایران می‌توان نتیجه گرفت که عوامل گوناگونی در شکل و چگونگی ساخت آن نقش داشتند. گاهی پل‌ها علاوه بر عملکردشان به‌نوعی نماد نیز تبدیل می‌شدند و گاهی هم یک پل موجبات تحول یک شهر را فراهم می‌کرده است.

پل «قلعه حاتم» از این دست پل‌هاست، به‌نحوی که تبدیل بروجرد به باغ شهر به‌خصوص در دوران قاجار جدای از ذوق مردم بروجرد در شهرسازی تا حد زیادی به این اثر تاریخی وابسته است.

این پل به شکل کاملاً غیرمستقیم محله‌های تاریخی زیادی را از جمله «کوی صوفیان»، محله «طباطبایی‌ها»، «کوچه باغات» بروجرد و... را در طول حیات خود رونق داد و یا حتی به وجود آورده است و امروز آن محله‌ها خود ظرفیت بزرگ تاریخی، فرهنگی، اجتماعی، گردشگری و حتی اقتصادی هستند که می‌توان آن‌ها را از مهم‌ترین سرمایه‌های مدنی این شهر تلقی کرد.

یار محمدی تأکید می‌کند: اداره میراث فرهنگی هم در ثبت بنا و هم در مرمت بنا تاکنون فعالیت‌های خوبی داشته اما برای ایجاد راه دسترسی همواره در تلاش بوده تا همکاری بین بخشی را برای رفع این معضل ایجاد کند که تاکنون موفقیت چندانی به دست نیامده است.

● ارتباط پل تاریخی با گردشگران قطع شد

پس از این صحبت‌ها بود به همراه بخشدار مرکزی بروجرد و رئیس اداره میراث فرهنگی صنایع‌دستی و گردشگری این شهرستان از نزدیک برای بررسی مشکلات این پل مراجعه کردند تا برای رفع آن چاره‌ای اندیشیده شود.

بخشدار مرکزی بروجرد در این ارتباط گفت: پل تاریخی قلعه حاتم به‌عنوان یک اثر تاریخی و پرجاذبه متأسفانه سال‌هاست به علت نبود راه دسترسی مناسب ارتباطش باعلاقه‌مندان به آثار تاریخی و گردشگران قطع شده است.

علی محمد گودرزی ادامه داد: پل قلعه حاتم یک ظرفیت بکر گردشگری برای بروجرد است و برای شکوفا شدن آن باید تلاش شود تا علاوه بر جاده دسترسی نورپردازی و محوطه‌سازی اطراف آن ایجاد شود.

در این بازدید پس از بررسی زمین‌های اطراف توسط کارشناسان، بخشداری مرکزی بروجرد پذیرفت که با استفاده از اعتبارات دهیاری روستای قلعه حاتم در مرحله اول جاده دسترسی پل مطابق با نظر کارشناسان میراث فرهنگی هر چه سریع‌تر احداث شود.

شهرستان بروجرد دارای ظرفیت‌های فراوانی است که متأسفانه بخشی از این ظرفیت‌ها به علت کمبود اعتبارات و بخشی دیگر به دلیل نبود تعامل میان دستگاه‌ها در حال از بین رفتن هستند.

به نظر می‌رسد نیاز است با همکاری بین بخشی و تخصیص اعتبارات به ظرفیت‌های ناب حوزه میراث فرهنگی این شهرستان بستر شکوفایی این منطقه هرچه سریع‌تر فراهم شود.

مصالح مورد استفاده در پل باشد تا ضمن زیباسازی و همخوانی مسیر دسترسی با پل، گردشگر به پیاده‌روی در این مسیر زیبا ترغیب شود.

محمد کیانی معاون عمرانی و برنامه‌ریزی فرمانداری بروجرد بایان اینکه پل قلعه حاتم که یک اثر تاریخی است و از این نوع پل فقط دو نمونه در ایران وجود دارد، اظهار داشت: اداره میراث فرهنگی لرستان در رابطه با پل قلعه حاتم تا به حال هیچ‌گونه درخواستی نداشته است.

● ضرورت همکاری بین بخشی برای ایجاد راه دسترسی به پل قلعه حاتم

وی بیان داشت: تا وقتی که اداره میراث فرهنگی لرستان که متولی این کار است مکاتبه‌ای در رابطه با این پل تاریخی با فرمانداری نداشته باشد، فرمانداری حق ورود ندارد.

معاون عمرانی و برنامه‌ریزی فرمانداری بروجرد بایان اینکه ابتدای هر سال برنامه‌های هر سازمان در سال جاری پرسیده می‌شود، افزود: سازمان میراث فرهنگی باید برای راه این اثر تاریخی درخواست کند.

کیانی «پدر و صاحب اصلی» پل قلعه حاتم را میراث فرهنگی لرستان دانست و عنوان کرد: در صورت درخواست میراث فرهنگی در رابطه با ساخت راه ارتباطی برای این پل تاریخی اداره راه نیز پای کار خواهد آمد. وی با اشاره به اینکه سازمان میراث فرهنگی در رابطه با این پل تاریخی تا به حال هیچ‌گونه حرکتی نداشته است، تصریح کرد: وقتی که اداره میراث فرهنگی هیچ‌گونه حرکتی در رابطه با این پل تاریخی ندارد ما نمی‌توانیم به این موضوع ورود پیدا کنیم.

این صحبت‌های کیانی در حالی مطرح می‌شود که رئیس اداره میراث فرهنگی صنایع‌دستی و گردشگری بروجرد به‌صراحت اعلام می‌کند برای ایجاد جاده دسترسی به پل، هم فرمانداری و هم شورای اسلامی شهر و شهرداری را مکتوب در جریان مشکلات پل گذاشته است.

حاتم» با ۱۴ دهنه با اندازه‌های مختلف دارای جذابیت خاصی است که به‌عنوان یک اثر تاریخی در شهرستان بروجرد به ثبت ملی رسیده است.

● طولانی‌ترین پل «جوبی» ایران در انتظار راه‌گشایی

حجت‌اله یارمحمدی تصریح کرد: این پل تاریخی که از نوع «جوبی» است که در گذشته هشت فصل مرمت از جمله عملیات تکمیل خطوط اصلی بنا بر روی آن انجام گرفته است که در صورت تأمین اعتبارات فصل‌های دیگری از مرمت این پل آغاز خواهد شد.

وی اظهار داشت: مهم‌ترین مشکلی که ارتباط این پل ارزشمند را با گردشگران و علاقه‌مندان قطع کرده است عدم راه دسترسی مناسب است هرچند که راه وجود دارد اما راه مناسب، هموار و پهنی نیست تا علاقه‌مندان به راحتی بتوانند از طریق آن به پل دسترسی داشته باشند.

رئیس اداره میراث فرهنگی صنایع‌دستی و گردشگری بروجرد از دیگر مشکلات این پل را توقفگاه خواند و گفت: علاوه بر ایجاد یک‌راه مناسب برای رسیدن پل نیاز به یک توقفگاه و محلی برای دور زدن خودروها در این مکان ضروری است.

● میراث فرهنگی برای ایجاد راه دسترسی به پل درخواستی نداده است

یارمحمدی ادامه داد: اداره میراث فرهنگی بروجرد سال‌ها تلاش کرده است تا پس از مرمت بر روی این پل تاریخی راه دسترسی آن را ایجاد کند اما متأسفانه تاکنون اعتبارات ما پاسخگو نبوده است و امیدواریم با همکاری دیگر دستگاه‌ها و تلاش‌های این اتفاق مهم در این مکان بیفتد تا ظرفیت‌های گردشگری روستای قلعه حاتم خودش را نشان دهد.

وی تأکید کرد: به‌طور قطع در ایجاد توقفگاه و راه دسترسی پل نباید از آسفالت و مصالح مصنوعی جدید استفاده شود بلکه مصالح ساخت راه باید همگون با طبیعت اطراف و

زیرانداز ۱۰ هزار ساله در کرمانشاه / «نمد» حافظ توربین کشتی ها شد

۷۵ مدل کلاه نمدی تولید کرده‌ام که نوآوری‌های زیادی نیز در آن به کار برده‌ام.

استاد نجفیان از بیش از ۴۵ سال فعالیتش در این حرفه گفت و ادامه داد: این حرفه من حرفه پدری است که از پدر به پسر رسیده و من آخرین بازمانده این پیشه پدری هستم؛ که از سنین حدود ۱۱ سالگی در این حرفه فعالیت کرده و هم‌اکنون نیز در سن ۵۶ سالگی در این پیشه فعالیت می‌کنم.

وی تصریح کرد: به خاطر علاقه‌ام به این حرفه از زمان انجام بازی‌های کودکانه در این رشته فعالیت می‌کردم. زمانی که پدرم نیز در این حرفه فعال بوده حتی کارخانه پشم زنی نیز وجود نداشته و نمد زن‌ها پشم را با همان کمان خلجی برای تولید نمد آماده می‌کردند.

● «گل خلجی» در گذشته تولید نمد را به درب منازل مردم می‌بردند

این نمد زن کرمانشاهی ادامه داد: در آن زمان تعدادی خلج به گویش عامیانه و محلی «گل خلجی» به روستاها مراجعه می‌کردند و به تناسب نیاز خانوارها نمد و زیرانداز برای آن‌ها در همان محل آماده می‌کردند و پس از اتمام کار یک روستا به صورت دست جمعی یا همان گل خلجی به روستای دیگر و روستاهای دیگر مراجعه و برای مردم نمد تولید می‌کردند.

وی با ابراز تأسف از ماشینی شدن زندگی در عصر کنونی گفت: امروزه به دلیل این شکل زندگی، خیلی‌ها از نمد استفاده نمی‌کنند و نمد در بین افراد خصوصاً نسل جوان، چندان طرفداری ندارد.

● سه کارگاه نمدالی در شهر کرمانشاه فعالیت دارد

استاد نجفیان از وجود سه کارگاه نمدالی در شهر کرمانشاه خبر داد و گفت: علاوه بر کارگاه من دو کارگاه دیگر نیز در پشت پارک شیرین و پایین‌تر از بیمارستان امام خمینی (ره) در خیابان نقلیه در صنعت نمدالی فعال هستند.

وی در خصوص استقبال از این حرفه از سوی جوانان گفت:

پوشش‌های نمدی یا همان فرجی دید.

● محافظ‌های نمدی توربین کشتی ۴ برابر محافظ توربین‌های وارداتی عمر می‌کند

استاد مهران نجفیان یکی از نمد مالان استان کرمانشاه است که موفق به نوآوری در تولید نمد شده است و به عنوان یکی از اولین تولیدکنندگان نمد برای «محافظ توربین کشتی‌ها» شناخته شده است و هم‌اکنون برای توربین برخی از کشتی‌های شرکت‌های کشتی‌رانی در کشور محافظ توربین تولید می‌کند. محافظ‌هایی که با نمونه خارجی آن قابل قیاس نیست و عمری چند برابر محافظ توربین کشتی‌های وارداتی دارد.

وی گفت: «نمدالی» حرفه‌ای است که معرف اسمش بوده و «نمدال» کسی است که این نمدها را با روش‌های مختلف به محصولات نمدی تبدیل می‌کند. این استاد نمدالی بایان اینکه من در کارم نوآوری‌های زیادی ایجاد کرده‌ام افزود: من هم‌اکنون محصولات زیادی از نمد را چون زیرانداز، کیسه خواب، انواع کلاه‌ها، جلیقه، کمر بند، فرجی چوپان، جلیقه بلند، تیغ بر، زین اسب و... تولید می‌کنم.

وی به ساخت نمد برای «محافظ توربین کشتی» به عنوان یکی از نوآوری‌هایش در این حرفه اشاره کرد و گفت: فوم‌های فشرده وارداتی‌ای که برای توربین کشتی‌ها استفاده می‌شد، تنها یک سال دوام داشت، در حالی نمدهایی که من به این منظور تولید کرده‌ام، ۴ سال دوام آورده است.

● تولید اشکال جدید نمد توسط هنرمند کرمانشاهی

نجفیان به ثبت جهانی محصول کیسه خواب نمدی که تولید خودش است به عنوان دیگر نوآوری در این حوزه اشاره کرد و افزود: تولید توپ فوتبال نمدی و چادر انفرادی مسافرتی از دیگر نوآوری‌های من در حوزه تولید نمد است.

وی تصریح کرد: اگر ۷ مدل کلاه نمدی در جهان است من

نمد مالی یکی از هنرهای اصیل استان کرمانشاه است که قدمتی ۱۰ هزار ساله دارد و هم‌اکنون نیز نوآوری‌هایی در آن صورت گرفته و هنرمند کرمانشاهی نمدهای برای محافظ توربین کشتی ساخته است.

طیبه قدمی

نمد مالی یکی از هنرهای سنتی دیار کهن کرمانشاه است، هنری که قدمت آن حتی بیشتر از قدیمی‌ترین بناهای تاریخی تمدن کرمانشاه چون تپه ۷۰۰۰ ساله گودین است. نمد، حاصل این هنر ۱۰ هزار ساله مردمان سخت‌کوش کوهستان‌های زاگرس است، هنری که محصول آن افراد را در زمستان از هر نوع پوشش گرم و تابستان از هر نوع خنک‌کننده دیگر بی‌نیاز می‌کند. به نحوی که کوهستان نشینان زاگرس در زمستان با پوشیدنش در زمستان احساس سرما نکرده و در تابستان نیز خنک می‌شدند.

با ورود فناوری، این هنر اصیل نیز چون دیگر هنرهای سنتی دستخوش فراموشی قرار گرفت و به ندرت کسانی هستند که علاقه‌مند به فعالیت در این پیشه ارزشمند و تاریخی باشند.

● کمتر کسی علاقه‌مند به فعالیت در هنر نمد مالی است

امروزه به نسبت کاهش علاقه‌مندان به فعالیت در هنر نمد مالی، متأسفانه بازار این هنر نیز در بین عموم مردم تا حدی از رونق افتاده است، اما هنوز هستند کسانی که با نوآوری خود این هنر ۱۰ هزار ساله را زنده نگه داشته و به تناسب نیاز بازار به‌روز کرده‌اند.

همان‌گونه که پیش‌تر نیز اشاره شد، نمد یکی از هنرهای دستی ماندگار است که مزایای زیادی دارد و از جمله مزایای این محصول می‌تواند به شفافیتش بودن در دردهای استخوانی اشاره کرد و کسانی که زیرانداز خود را از نمد انتخاب می‌کنند کمتر به دردهای استخوانی و بیماری‌هایی چون رماتیسم مبتلا می‌شوند و حتی در مواردی استفاده از این زیرانداز به عنوان مسکنی عمل کرده و دردهای آنان التیام می‌یابد.

هنر نمد مالی در گذشته بیشتر در بین عشایر این منطقه رواج داشت و عشایر خود از پشم دام‌هایشان نمدهای زیبا با نقوش سنتی و اصیل خلق می‌کردند اما هم‌اکنون این هنر شکل دیگری به خود گرفته و افرادی ماهر در کارگاه‌های نمد مالی اشکالی جدید از این هنر اصیل خلق می‌کنند.

● امروزه اشکالی جدید و روزآمد از نمد تولید و عرضه می‌شود

پوشش‌های پشمی، زیرانداز، کلاه، زین اسب و... از جمله اشکالی است که در گذشته و در قالب نمدهایی با نقوش مشکی و قهوه‌ای تولید می‌شد، اما امروزه از نمد در ساخت محصولات جدیدی چون کیسه خواب که ابتکار هنرمند نمدال کرمانشاهی است نیز استفاده می‌شود.

امروزه اشکال دیگری نیز از نمد در کارگاه‌های نمد مالی تولید می‌شود که بسیاری از آن‌ها ریشه تاریخی و شکلی روزآمد دارند و از جمله این محصولات می‌توان به کلاه نمدی، جلیقه و فرجی و کلیه‌بند، زیرانداز نمدی قابل استفاده در صندلی ماشین برای رانندگان، زیراندازهای سنتی با اشکال جدید و... اشاره کرد.

با توجه به اینکه هنوز هم عشایر کوچ‌نشین در ایران وجود دارند، کف بسیاری از سیاه‌چادرهای عشایر منقوش به نمدهای زیبا است و بر دوش برخی از چوپانان عشایر هنوز هم می‌توان

متأسفانه جوانان امروزی مثل ما چندان اقبالی به هنرها و صنعت‌هایی این چنین ندارند و اغلب به دنبال حرفه‌هایی هستند که دردسر کمتری نسبت به مشاغل این چنینی داشته باشد.

● مشاغل سنتی روبه فراموشی و انقراض است

این نمد مال کرمانشاهی افزود: متأسفانه با تفکری که در بین جوانان کنونی در انتخاب شغل وجود دارد، هم‌اکنون مشاغل زیادی چون مس‌گری، موج‌بافی، تولید نان‌های سنتی و... در حال فراموشی و انقراض است. وی سبک بودن، قابلیت حمل راحت، ضد سرما و گرما و ضد رطوبت بودن را از مزایا و ویژگی‌های مثبت این صنعت دستی برشمرد و گفت: هم‌اکنون از نمد بیش از ۷۵ نوع کلاه، چهار نوع فرجی، کفه کفش، زیرانداز، کیسه‌خواب، چادر مسافرتی و نمد موردنیاز توربین کشتی تولید می‌شود.

● نمد مسکنی برای دردهای استخوانی و رماتیسمی

استاد نجفیان اشارهای به دیگر مزایای نمد داشت و گفت: این محصول بد معرفی شده است و اغلب از آن تنها به‌عنوان یک پوشش گرمابخش یاد می‌شود درحالی‌که می‌تواند به عنوان مسکنی برای دردهای رماتیسمی، استخوانی و ناراحتی‌های قلبی مورد استفاده قرار گیرد. وی بر معرفی این هنر اصیل در کنار سایر هنرها و صنایع بومی و سنتی استان توسط متولیان حوزه فرهنگ تأکید کرد و گفت: فکر می‌کنم چنانچه این هنر اصیل و هنرهای از این دست از همان دوران کودکی و در کتب درسی به دانش‌آموزان معرفی شود، می‌تواند در آینده یکی از گزینه‌های انتخابی آنان برای حرفه و شغل باشد.

این نمدمال کرمانشاهی در خصوص اینکه آیا محل آموزشی برای آموزش این پیشه در استان وجود دارد؟ گفت: در گذشته این پیشه به‌صورت استاد و شاگردی آموزش داده می‌شد، اما هم‌اکنون بستگی به استقبال افراد برای فراگیری این حرفه دارد که متأسفانه امروزه با تغییر نگرش‌ها خصوصاً در بین نسل جوان این استقبال خیلی کم و به‌ندرت است.

● امروز اقبال به مشاغل و پیشه‌های پدری کم است

وی افزود: هم‌اکنون اقبال به مشاغل و پیشه‌های

صنایع دستی را از آن خود کند.

● لزوم به‌روزرآوری هنر نمدمالی برای تصاحب بازارهای جهانی

معاون صنایع دستی اداره کل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری استان کرمانشاه عمده فعالیت نمد مالان استان را مربوط به شهرستان‌های کرمانشاه و اسلام‌آباد غرب دانست و گفت: البته در سایر شهرستان‌ها نیز به‌صورت پراکنده هنوز هم کارگاه‌هایی وجود دارد اما تلاش ما این است این صنعت گسترش یابد.

وی بر به‌روزرسانی تولیدات در این حوزه برای به دست آوردن بازارهای جهانی تأکید کرد و گفت: امروزه و با توجه به رشد روزافزون فناوری باید کالاهای صنایع دستی نیز به‌روز شده و با طرح‌های جدید در بازار عرضه شوند تا هم بتوانیم آن را صادر کرده و هم آن را به شکل یک کالای کاربردی برای زندگی مردم به آن‌ها عرضه کنیم.

● استفاده از ظرفیت بازار عراق برای صادرات محصولات نمدی

حیدری تصریح کرد: با توجه به اینکه رشته نمدمالی رشته بومی استان کرمانشاه است، دارای طرح‌هایی سنتی و از پیش تعریف‌شده است که ما سعی داریم با حفظ سنت‌ها و بدون آسیب به آن طراحی‌ها این را به‌روز کنیم که کارهایی نیز در زمینه انجام‌شده و برنامه‌ریزی‌هایی نیز صورت گرفته که بتوانیم این رشته را بیشتر از قبل در زمینه تولید و فروش محصولاتش فعال کنیم.

وی بازار عراق را یک فرصت مناسب در این زمینه دانست که باید بیش از این موردتوجه قرار گیرد و محصولاتی متناسب با بازار هدف تولید و عرضه شود.

حال با توجه به مزایایی که در این گزارش از محصول نمد بیان شد، هم‌چنین قدمت ۱۰ هزارساله این هنر بومی و اصیل و ظرفیت خوب بازارهای جهانی برای عرضه این محصول در قالب‌هایی نو چون «محافظ توربین کشتی» و «کیسه‌خواب، می‌طلبید بیش از پیش برای معرفی و آموزش این هنر تلاش شود و متولیان فرهنگ تدابیری برای جلوگیری از انقراض آن چون دیگر هنرهای اصیل که در دست فراموشی است بیندیشند. ناگفته نماند، رسانه‌ها به‌عنوان یکی از قدرتمندترین ابزارهای عصر کنونی می‌توانند نقش مؤثری در این زمینه ایفا کرده و اقبال عمومی را نسبت به این هنر ارزشمند و تولیدات آن ایجاد کنند.

پدیری کم است و حتی فرزندان دامداران و کشاورزان نیز دیگر پیشه پدری خود را ادامه نمی‌دهند و به همین دلیل بسیاری از حرفه‌های این چنینی در حال فراموشی است.

استاد نجفیان بار دیگر بر معرفی این هنرهای سنتی و حرفه‌های اصیل از طریق سیستم آموزشی و رسانه‌ها تأکید کرد و از مسئولین خواستار انجام اقدامات عملی برای حفظ و احیای این هنر بومی و سنتی شد.

معاون صنایع دستی اداره کل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری استان کرمانشاه، در خصوص هنر نمدمالی و حمایت‌های این معاونت در حفظ و ارتقای این هنر بومی گفت: هنر نمدمالی یکی از هنرهای بومی استان کرمانشاه که در حال حاضر هنوز هم تعدادی کارگاه در استان در این صنعت فعالیت دارند.

پروانه حیدری افزود: نمدمال در این هنر دستی، از در هم تنیدن پشم گوسفند محصولاتی را تحت عنوان نمد تولید و عرضه می‌کند که مزایای زیادی را به همراه دارد.

وی تصریح کرد: در حال حاضر از نمد محصولات متنوع زیادی تولید می‌شود و یکی از نمدمالان استان کرمانشاه از نمد محصولی جدید تحت عنوان «محافظ توربین کشتی» تولید می‌کند و خوشبختانه یکی از آثار ما نیز در زمینه نمد طی سال‌های گذشته توانست نشان ملی مرغوبیت کالای

پناهگاهی به قدمت پارینه سنگی؛

غار میراثی «خلوشت» آغل دام‌ها شده است

به گفته این دهیار، خلوشتی ها، دامداران پراکنده ای هستند که جمعیت آنها به ۳۰ خانوار هم نمی رسد. تعداد ۱۵ خانوار در روستای «وَنان» و تعدادی نیز بالاتر از سنگرود ساکن هستند، حدود شش خانوار هم پایین همین صخره میراثی گذران زندگی می کنند. این روستا و ساکنانش از جمله فقیرترین ساکنان منطقه اند و در اسفناکترین شکلی روزگار می گذرانند.

● پناهگاه شکار چپان دره شاهرود

یکی از کارشناسان ثبت و حریم میراث با اشاره به پرونده ثبتی این اثر توضیح می دهد: این پناهگاه برگرفته از نام دهکده خلوشت (با سکون لام شین و ت) است که با جهت جنوبی- جنوب شرقی بدان مشرف است. با توجه به ویژگی های پناهگاه و شمار اندک مصنوعات سنگی بدست آمده در دامنه آن، می توان احتمال داد که این مکان، پناهگاه موقت گروه های شکارچی بوده که در مسیر حرکت خود از دره شاهرود به ارتفاعات بالاتر و بالعکس در این مکان اتراق می کرده اند. فاطمه اسماعیل پور با اشاره به حفاری های صورت گرفته در این مکان می افزاید: با توجه به مصنوعات سنگی بدست آمده در این مکان، می توان قدمت اثر فوق را به دوره پارینه سنگی منتسب دانست و کشف چنین پناهگاه صخره ای در ناحیه عمارلوی گیلان، نقطه آغازی برای مطالعات پارینه سنگی در این بخش ناشناخته است.

وی تاکید می کند: البته نمونه سفال های متعدد دوره پارسی و تعداد اندکی سفال مربوط به اواخر هزاره اول و اواخر هزاره دوم هم در دامنه این پناهگاه یافت شده و احتمال می رود در دوران پارسی هم به عنوان سکونتگاه بوده است. اسماعیل پور یادآور می شود: این پناهگاه برای اول بار در سال ۷۹ توسط «حسین عبدی»، دانشجوی کارشناسی باستان شناسی مورد شناسایی قرار گرفت و توسط هیات بررسی و شناسایی شاهرود (عمارلو) بررسی شد و گزارش آن و مقاله ای هم در مورد این اثر در «مجله باستان شناسی و تاریخ» به چاپ رسید. این پناهگاه البته توسط هیات مشترک ایران و ژاپن مورد بازدید و بررسی قرار گرفت که در گزارش بررسی این هیات، به کرانه باختری سفید رود در شناسایی سال ۱۳۸۱ نیز آمده است.

● مالکیت پناهگاه در دست منابع طبیعی

در پرونده ثبت شده در میراث فرهنگی اشاره ای به نوع کاربری فعلی این اثر تاریخی نشده است و تنها اشاره دارد که مالکیت این پناهگاه دیرینه سنگی، در دست منابع

● خلوشتی ها فقیرترین دامداران گیلان

دهیار یکی از روستاهای اطراف در مورد این اثر میراث فرهنگی می گوید: پناهگاه های صخره ای خلوشت به گفته مدیر پایگاه میراث عمارلو، قدمت «پارینه سنگی» دارد. پایین جاده جایی که پناهگاه صخره ای مشرف به دامنه کوه است؛ یک عده دامدار ساکن هستند و از این پناهگاه به عنوان آغل دام استفاده می کنند. رضا سمیع پور می افزاید: بیش از یکصد سال است که این پناهگاه توسط اهالی خلوشت به عنوان آغل استفاده می شود. از قدیم الایام اهالی روستا جلوی دیواره سنگی را با تخته سنگ های صاف مسدود کرده و با ایجاد این دیواره سنگی یک جور آغل دام ساخته اند. وی تاکید می کند: با اینکه سال ۱۳۸۳ پایگاه میراث فرهنگی عمارلو، این اثر را ثبت ملی کرد، ولی حتی یک تابلوی معرفی اثر هم در محدوده این پناهگاه نصب نکرده است.

پناهگاه صخره ای «خلوشت» در شهرستان رودبار با قدمتی منتسب به دوران پارینه سنگی که در فهرست آثار فرهنگی کشور به ثبت رسیده، این روزها به آغل دام های منطقه تبدیل شده است.

مهری شیرمحمدی

پناهگاه صخره ای خلوشت در شهرستان رودبار، بخش عمارلو، دهستان جیرنده و در روستای خلوشت قرار دارد که به شماره ۱۱۴۶ در تاریخ ۲۴/۱۲/۱۳۸۳ در فهرست آثار فرهنگی کشور به ثبت رسیده است.

اول بار یک دانشجوی باستان شناسی متوجه پناهگاهی صخره ای در یکی از دورافتاده ترین روستاهای عمارلو شد. کاوش های بعدی باستان شناسی آثاری را از دل این غار صخره ای استخراج کرد که قدمت آن را به دوره «پارینه سنگی» می رساند. پناهگاهی که در عصر شکار محل اتراق شکارچیان دره شاهرود بوده و آثار دوران هخامنشیان، پارتیان و دوره قاجار در حریم آن کشف شده است.

سال هاست این اثر میراثی که یافته های جدیدی را در حوزه سکونتگاه های اولیه البرز نشان می دهد، به عنوان آغل دام استفاده می شود.

وقتی از سمت روستای «بیورزین لوشان» به سمت «شهر جیرنده» می روید، بعد از معدن سنگرود و در یک پیچ تند، حفرة های صخره مانند را می بینید که جلوی این صخره ها را با تخته سنگ های صاف سنگ چین کرده اند. تازه به یاد سکونتگاه های داخل کوه در «بامیان افغانستان» می افتید که چشمتان به

انباشت فضولات دامی فشرده شده ای می افتد که روستاییان به منظور استفاده از سوخت زمستانی لایه لای صخره ها برای خشک کردن روی هم چیده اند. هیچ تابلویی در آن اطراف نیست تا یک اثر ثبت شده میراثی فرهنگی گیلان را معرفی کند.

مشرف به همین صخره ها و در دامنه کوه، چند خانه گلی باسقفی کوتاه و دیوارهای سنگی جلب توجه می کند. نه می توان آن را روستا نامید نه خانه ای درخور زندگی یک روستایی.

تصور زندگی در چنین بیغوله هایی بدن اولین امکانات زندگی از قبیل آب شرب و برق به نظر محال می رسد. تمام دارایی اهالی این روستا که «خلوشت» نام دارد؛ دام هایی است که در فصل تابستان به ییلاقات عمارلو برده اند و همه مایملک آب و اجدادیشان همین پناهگاه صخره ای است که با سنگ چین کردن ورودی آن دام هایشان را از گزند سرما و حیوانات وحشی محافظت می کنند.

عمارلو درباره وضعیت پناهگاه صخره ای خلوشت توضیح می دهد: اگر میراث با تحکیم بخواهد با این دامداران برخورد کند، شاهد تبعات اجتماعی خواهد بود. عین الله عزیزپور، می افزاید: اهالی خلوشت این پناهگاه را ملک شخصی خود می دانند، بارها میراث منطقه خواست در این رابطه اقدام کند ولی موفق نشده است.

وی به کمبود اعتبارات میراث فرهنگی حفظ و نگهداری بناهای شاخص عمارلو اشاره کرده و می افزاید: چندی اثر تاریخی در دهستان جیرنده است که در صورت تامین اعتبار به منظور بهسازی می تواند برای منطقه درآمدزایی کند ولی کمبود اعتبارات میراث از یک سو و عدم تعامل دیگر مسئولان شهرستان و شهرداری جیرنده مانع از مرمت و تغییر کاربری چنین بناهایی شده است.

عزیزپور تاکید می کند: در شرایط فعلی، آغل مانند این پناهگاه توسط دامداران خلوشت، در عمل به حفظ آن کمک می کند زیرا میراث منطقه نیروی انسانی و اعتبار لازم برای محافظت از این پناهگاه صخره ای را ندارد.

نبود اعتبار از یک سو و جلوگیری از بروز تبعات اجتماعی ناشی از برخورد با دامداران از سویی دیگر دست به دست هم داده اند تا پناهگاه صخره ای ثبت شده در فهرست آثار فرهنگی کشور، در وضعیتی نامناسب به سر ببرد. پناهگاهی با قدمت نوسنگی که آغل دام ها شده است.

ولی جهانی، با اشاره به کاربری غارها و پناهگاه های صخره ای در زندگی دامداران سنتی گیلان می گوید: از گذشته تاکنون چنین مکان هایی به عنوان آغل دام استفاده می شد و خوبی این شکل استفاده به این است که بازدیدکنندگان این اثر، هنوز هم می توانند زندگی سنتی پنج هزار سال قبل دامداران منطقه را از نزدیک ببینند.

وی به موقعیت روستای خلوشت در پایین دره اشاره می کند و می افزاید: هرچند تعداد سکونتگاه های مشرف به این پناهگاه انگشت شمار است اما، این مکان حالت اسکان موقت برای دامداران خلوشتی را دارد و نسل اندر نسل از این پناهگاه به عنوان آغل دام استفاده می کردند.

جهانی تاکید می کند: محدوده حریم برای این اثر ثبت شده در نظر گرفته شده است و اهالی اجازه خاکبرداری و ساخت و ساز در محدوده حریم را ندارند ولی خارج کردن کاربری این اثر از حالت آغل، نیاز به برنامه ریزی در شورای مسئولان استان دارد. وی تصریح می کند: ابتدا باید مالکیت جدیدی برای دامداران آن محدوده تعیین کرد تا اسکان جدیدی داشته باشند و این موضوع مسلماً هزینه بر است. همچنین برای اجرای برنامه گردشگری می باید برنامه جامعی تدوین کرد.

● **پناهگاه صخره ای خلوشت اسیر بی اعتباری**
مدیر پایگاه میراث فرهنگی منطقه

و همچنین تعدد و پراکندگی دیگر آثار ثبت شده در گیلان، برای سازمان مقدور نیست نگاهی دائمی بگذارد، میراث فرهنگی نه نیروی انسانی کافی و نه درآمدی بدین منظور دارد.

● **مشارکت های مردمی مهمترین مولفه در حفظ آثار فرهنگی**

میرصالحی مهمترین مولفه در حفظ میراث نیکان را مشارکت های مردمی توصیف می کند و یادآور می شود: دهه های گذشته، سازمان میراث فرهنگی واحدی به نام انجمن های فرهنگی داشت که مردم داوطلبانه در شهر، روستا، بخش و محله خود حافظ بناهای میراثی خود بودند. اما برخی سوء استفاده ها و حفاری های غیر مجاز توسط معدودی از اعضای این انجمن ها، موجب تعطیلی آن شد.

● **آثار دوره هخامنشی و پارتی در غار خلوشت**

مسئول پژوهشگاه و رئیس باستان شناسی میراث فرهنگی گیلان که در شناسایی و بررسی این اثر حضور داشته هم قدمت این پناهگاه را به دوره «نوسنگی» نسبت می دهد و دوره پارینه سنگی ثبت شده در پرونده را اشتباه می خواند!

این اثر وقتی جالب توجه تر می شود که می شنویم این پناهگاه بعد از دوره شکار هم مورد استفاده بوده و آثار دوران هخامنشیان، پارتیان و تا دوره قاجار را نیز در خود داشته است.

طبیعی است و میراث تنها حریم پیشنهادی برای ثبت اثر در نظر گرفته که از دهانه پناهگاه تا حدود هزار متر ساخت و ساز در حریم ممنوع است.

● **کشف مصنوعات سنگی دوران نوسنگی**

با اینکه در پرونده این اثر، قدمت را دوره «پارینه سنگی» ثبت کرده اند؛ ولی کارشناس مسئول ثبت بناهای میراثی گیلان، دوران آن را کمی متاخرتر و به دوران «نوسنگی» نسبت می دهد.

مهدی میرصالحی درباره پناهگاه صخره ای خلوشت می گوید: با اینکه کارشناسان ثبت میراث در آن سال اعلام کردند که این پناهگاه ها مربوط به پارینه سنگی است، اما شواهد و قرائن نشان می دهد این صخره های سنگی مربوط به دوره نوسنگی است.

وی ویژگی های سه دوره سنگی را برشمرده و یادآور می شود: مهمترین شاخصه دوران پارینه سنگی کشف ابزارهای ضمحخت سنگی است که عموماً ارتفاعی به اندازه ۲۰ سانتی متر دارند. اما در دوره نوسنگی کمتر تیرسنگهای ضمحخت می بینیم و بیشتر سرتیرهای تراش خورده هستند. میرصالحی متذکر می شود: قدمت عمده اشیاء بدست آمده در استان گیلان در حفاری ها، مربوط به دوران نوسنگی است.

وی به کاربری این اثر ثبت شده اشاره می کند و توضیح می دهد: قبل از ثبت اثر، این غارها به عنوان آغل دام اهالی استفاده می شد و با توجه به دور افتادگی این اثر

مشکلات شاهکار معماری دنیا؛ یکسال زمان برای جهانی شدن «فلک الافلاک»

این بنای تاریخی هستیم، مشکلاتی که با هشدار مسئولان ملی و استانی نیز مواجه شده تا نماینده ولی فقیه در لرستان بگوید که با استمرار بی توجهی ها این بنای عظیم به تلی از خاک تبدیل خواهد شد.

نهمزدگی دیوارهای قلعه باستانی قلعه فلک الافلاک، گلسنگهایی که روی دیواره دیده می شود، احداث راهپله های نوساز بدون توجه به همخوانی با این بنای تاریخی، وجود موزه های مردم شناسی و باستان شناسی در

چهارشنبه مجلس شورای اسلامی مورخ نوزدهم آذرماه سال ۱۳۸۲ تصویب و در ۲۶ آذرماه به تایید شورای نگهبان رسید، شاید نخستین کسی که دغدغه آزادسازی حریم این بنای تاریخی را مطرح کرد رهبر معظم انقلاب اسلامی بود که در سال ۱۳۷۰ خواستار توجه به این امر شد.

از سوی دیگر طرح استحکام بخشی و لرزه خیزی قلعه تاریخی فلک الافلاک به مدت بیش از چهار سال است که به دلایل مختلفی مسکوت مانده و امروز شاهد مشکلاتی در

مشکلات پیش روی جهانی شدن «فلک الافلاک» به گونه ای است که مدیرکل پایگاه های میراث جهانی سازمان میراث فرهنگی می گوید: حداقل یک سال فرصت می خواهیم که این مشکلات را برطرف کنیم.

فاطمه حسینی

طی سال های گذشته همواره موضوع ثبت جهانی فلک الافلاک به عنوان شاهکار معماری جهان مطرح بوده است تا این اثر تاریخی در فهرست موقت ثبت جهانی قرار گیرد ولی به رغم گذشت سال ها با فراهم نشدن زمینه ثبت جهانی، فلک الافلاک در فهرست موقت خاک می خورد. به نظر می رسد موارد مختلفی در عدم ثبت جهانی قلعه تاریخی فلک الافلاک مؤثر باشد، عواملی که شاید تنها بخشی از آن به عدم آزادسازی حریم این بنای تاریخی بازگردد و عوامل دیگری نیز وجود دارد که می تواند روند ثبت جهانی این اثر تاریخی را تحت تأثیر قرار دهد. بخش عمده ای از حریم بنای باستانی فلک الافلاک طی سال های گذشته آزادسازی شده است ولی متأسفانه بعد از آزادسازی، ساماندهی این حریم از سوی متولیان امر مورد غفلت قرار گرفته تا تبدیل حریم این بنای تاریخی به یک سایت گردشگری مغفول واقع شود. قانون آزادسازی حریم این بنای تاریخی در جلسه علنی روز

لرستان با توجه به اینکه تا کنون هیچ اثر تاریخی آن ثبت جهانی نشده است به ثبت برسد، افزود: ما در سازمان میراث فرهنگی نیز آمادگی کمک برای ثبت جهانی آثار تاریخی لرستان را داریم به طوریکه یکی از اهداف ایجاد پایگاه های تاریخی آماده سازی بناهای تاریخی برای ثبت جهانی است ولی فهرست این آثار زیاد بوده لذا در سطح استان باید شرایط تحقق این موضوع ایجاد شود.

وی لرستان را خواستگاه پل های تاریخی کشور دانست و گفت: متأسفانه میزان اعتبار اختصاص یافته برای مرمت پل های تاریخی پایین است.

● حداقل یکسال فرصت می خواهیم مشکلات قلعه را برطرف کنیم

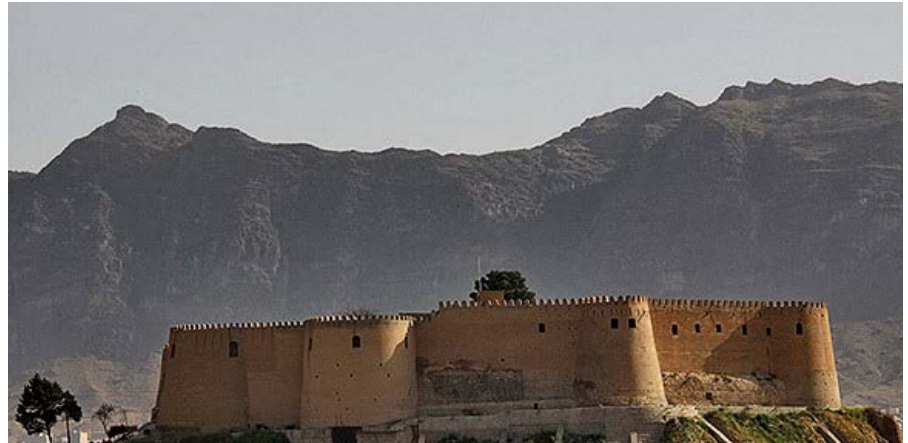
مدیر کل پایگاه های میراث جهانی سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری کشور با اشاره به اینکه در دولت جدید میزان اعتبارات مصوب در حوزه پایگاه های ملی بیش از ۱۰ برابر شده است، عنوان کرد: این در حالی است که دولت به علت تنگنای مالی پولی برای تخصیص این اعتبارات نداشته و میزان تخصیص ها پایین است و این ها مشکلاتی است که مجبوریم آن ها را بپذیریم.

عزیزی با پاسخ به این سوال که آیا می توان امید داشت در دولت تدبیر و امید قلعه فلک الافلاک خرم آباد ثبت جهانی شود یا خیر، پاسخ صریحی به این سوال نداده و تنها بیان داشت: ما حداقل یکسال فرصت می خواهیم مشکلات قلعه را برطرف کنیم.

وی با بیان اینکه خرم آباد به لحاظ قرارگیری در موقعیت جغرافیایی مناسب و توپوگرافی خاص یکی از شهرهای منحصر به فرد است، عنوان کرد: ساخت و سازهای بی قواره ای که در این شهر انجام شده چهره آن را بد کرده لذا ما باید تلاش کنیم قلعه را به عنوان نماد این شهر حفظ کنیم و البته دلیل خاصی برای ریزش آن وجود ندارد و اتفاق خاصی در آن نیفتاده است.

مدیر کل پایگاه های میراث جهانی سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری کشور با تأکید بر اینکه مردم خرم آباد باید برخورد بهتری با این شهر داشته باشند، افزود: این شهر در مسیر جهانی شدن بوده و هر برخورد جدید که در آن صورت می گیرد باید در راستای جهانی شدن آن باشد به طوریکه هتل های آن باید استاندارد بوده و جاده ها و مسیرهای آن مناسب باشند.

عزیزی با بیان اینکه یکی از اولویت های اصلی شهر خرم آباد ثبت جهانی قلعه آن است، گفت: از این فرصت می توان برای رفع مشکلات شهر استفاده کرد و طی یکسال اخیر دغدغه مردم این شهر برای رفع مشکلات آن بیشتر شده است.

دارد، عنوان کرد: حدود ۴۰ بنای تاریخی در کشور وجود داشته که در لیست موقت ثبت جهانی قرار دارند ما زمانی باید این موضوع را دنبال کنیم که مشکلات آن ها رفع شده باشد و قلعه فلک الافلاک این ارزش را دارد که در لیست موقت قرار گیرد.

عزیزی با اشاره به اینکه برای ثبت جهانی قلعه باید موضوع مدیریت آن نیز مدنظر قرار گیرد، افزود: توجه به بحث مدیریت به این معناست که ما مسائل و مشکلات قلعه را برطرف کرده و برای آن برنامه مشخصی داشته باشیم زیرا برخی آثار تاریخی علی رغم داشتن ارزش ولی به علت داشتن مشکل در بحث مدیریت در لیست ثبت جهانی قرار نمی گیرند.

وی با تأکید بر اینکه برای اینکه یک بنای طبیعی در لیست موقت ثبت جهانی قرار گیرد باید ابتدا کارایی آن مشخص شود، بیان داشت: بخشی از مسائل و مشکلات قلعه فلک الافلاک به استان برمی گردد که به محض آمادگی سایت و بنا و اطراف آن و همچنین آمادگی پرونده آن کار استحکام بخشی آن را سریعاً شروع خواهیم کرد.

● ۶ پل تاریخی لرستان قابلیت مطرح شدن در سطح جهان را دارند

مدیر کل پایگاه های میراث جهانی سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری کشور با اشاره به اینکه پنج تا شش مورد از پل های موجود در لرستان ارزش مطرح شدن در سطح جهانی را دارند، عنوان کرد: پل های کشکان، شاپوری، گاو میشان و ... قابلیت ثبت جهانی را دارند که تحقق این امر منوط به ایجاد بسترهای آن در استان و حساسیت های لازم در این زمینه است.

عزیزی با بیان اینکه ما از خدا می خواهیم بناهایی از

داخل این بنای منحصر به فرد و آسیب های ناشی از این فعالیت این موزه ها ... همه و همه مشکلاتی است که این بنای تاریخی با آن دست در گریبان است.

مشکلات یاد شده پیش از این در گزارش های متعددی از سوی خبرگزاری مهر مطرح شده بود که منجر به آغاز عملیات سبک سازی و مرمت پشت بام و فضاهای پیرامونی حیاط اول این بنای تاریخی شد و امروز نیز مدیر کل پایگاه های میراث جهانی سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری کشور از این بنای تاریخی بازدید کرد.

● طرح استحکام بخشی فلک الافلاک بررسی می شود

فرهاد عزیزی شامگاه چهارشنبه در جمع خبرنگاران در خصوص وضعیت قلعه فلک الافلاک خرم آباد اظهار داشت: ترک های ایجاد شده در یک بنای تاریخی نشان دهنده وخیم بودن وضعیت آن بنا نبوده بلکه نشان می دهد باید به این بناها رسیدگی بیشتری کرد.

وی در پاسخ به موضوع مطرح شده مبنی بر اینکه معاون میراث فرهنگی استان طی مصاحبه ای وجود ترک های موجود در قلعه را باعث ایجاد وضعیت بحرانی در آن دانست، گفت: اینکه یک کارشناس دل نگرانی در مورد یک بنا داشته باشد به معنای وخامت اوضاع آن بنا نیست و هنگامی می توان گفت وضعیت یک بنا وخیم است که یک تیم کارشناسی در آن زمینه بررسی های لازم را از نظر سازه ای و معماری انجام داده و به این نتیجه رسیده باشند وضعیت سلامت بنای مورد نظر در خطر است.

مدیر کل پایگاه های میراث جهانی سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری کشور گفت: به دنبال این هستیم طرح استحکام بخشی قلعه فلک الافلاک را بررسی کرده که در این بررسی از کارشناسان بین المللی نیز استفاده خواهد شد و پس از بررسی های کارشناسی در صورت مفید بودن و نیاز این طرح را ادامه می دهیم.

عزیزی افزود: بخشی از بنا بر اثر رطوبت دچار مشکل شده است که تاکنون کارهای مختلفی روی چند لایه آن انجام شده است.

● ثبت جهانی فلک الافلاک در گرو رفع مشکلات آن

وی با بیان اینکه ما به دنبال بررسی مشکلات قلعه فلک الافلاک و اتخاذ برنامه هایی برای رفع آن ها هستیم، ادامه داد: اگر قرار باشد طرحی در قلعه فلک الافلاک انجام شود باید استمرار پیدا کرده و از طریق سازمان مرکزی و به صورت ملی در این خصوص کمک هایی انجام شود لذا ما با طرح قبلی استحکام بخشی قلعه را تکمیل کرده و یا آن را ادامه می دهیم.

مدیر کل پایگاه های میراث جهانی سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری کشور با اشاره به اینکه قلعه فلک الافلاک خرم آباد در لیست موقت ثبت جهانی قرار

غریب در خانه؛ آشنادر غربت/ ۷۰۰۰ شیء مفرغی حسرت به دل نمایش ماند

چشم‌انتظاری هفت هزار شیء مفرغی تاریخی برای نمایش حکایت مهجور ماندن قطب مفرغ دنیاست که اگرچه در خاستگاه خود همچنان چشم‌به‌راه موزه مانده اما در «لور» پاریس جایی برای خودنمایی دارد.

فاطمه حسینی

استان لرستان به دیار «بلوط و مفرغ» شهره است، جایی که زیباترین مکتب فلزکاری در جای جای استان بروز و ظهور پیدا کرده تا اشیاء مفرغی زاده لرستان راهی موزه‌های بزرگ دنیا شود. گاهی حتی می‌توان رد این آثار ارزشمند را در حراجی‌های مختلف دنیا دید که به دور از خاستگاه خود دست‌به‌دست می‌شوند و شاید دور و دورتر؛ این حکایت گنجینه‌ای است که در دیار خود مهجور و مغفول مانده است.

عصر مفرغ، یکی از شاخص‌ترین دوران فرهنگ بشری به شمار می‌رود که شاهد زیباترین و عجیب‌ترین آثار در این دوره زمانی چند هزارساله در میان ملل مختلف هستیم، اما پرکاربردترین مفرغ‌هایی که منحصر به فرد است از غرب ایران و در خطه لرستان پیدا شده و در حقیقت زیباترین مکتب فلزکاری را می‌توان در لرستان مشاهده کرد. مفرغ لرستان با وجود قدمت و زیبایی بی‌نظیر مورد هجوم کاوشگران غیرمجاز طی دهه‌ها و سال‌های گذشته قرار گرفته و در میان بی‌توجهی متولیان بخش زیادی از این مفرغ‌ها به خارج کشور منتقل شد به طوری که در برخی از موزه‌های مهم دنیا از جمله موزه «لور» بخشی به مفرغ‌های لرستان اختصاص داده شده است.

● بهترین مفرغ دنیا

هوشنگ بازوند استاندار لرستان در مورد قدمت لرستان و اشیاء تاریخی آن معتقد است که وجود این هنر، فرهنگ و تمدن غنی لرستان ثروت عظیمی برای این استان محسوب می‌شود به طوری که این ثروت عظیم می‌تواند در مسیر توسعه و پیشرفت استان به‌عنوان یک بستر و شاخص زیربنایی مطرح باشد.

وی با اشاره به تمدن کهن لرستان و هنرنمایی مردمان این دیار در برهه‌های تاریخی مختلف ادامه داد: هنر به‌عنوان ثروت بزرگ این سرزمین مرزی را نمی‌شناسد به طوری که مفرغ لرستان به‌عنوان یک هنر اصیل،

مهم و ارزشمند تابع جغرافیا نبوده و در سراسر دنیا مطرح است.

استاندار لرستان با یادآوری اینکه امروز هنر دست مردمان لر در جای جای دنیا شناخته شده است، تصریح کرد: هنر مرز نمی‌شناسد و سرمایه اصلی مردم لرستان همین هنر و فرهنگ غنی است.

بر اساس خلاقیت به‌کاربرده در مفرغ‌های استان، مفرغ لرستان به‌عنوان بهترین مفرغ دنیا معرفی شده استیک باستان‌شناسی لرستانی نیز در مورد ویژگی‌های منحصر به فرد مفرغ‌های لرستان گفت: خلاقیتی که در زمینه ساخت مفرغ‌های استان به‌کاررفته است در هیچ جای دنیا همچنین خلاقیتی به کار نرفته است.

کوشکی اضافه کرد: بر اساس خلاقیت به‌کاربرده در مفرغ‌های استان، مفرغ لرستان به‌عنوان بهترین مفرغ دنیا معرفی شده است.

● سازندگان مفرغ در لرستان زندگی می‌کردند

اوج زیبایی مفرغ لرستان در آثار کشف‌شده در غار کلماکره و همچنین محوطه تاریخی سنگ تراشان متجلی شده است.

کارشناس میراث فرهنگی لرستان با اشاره به مفرغ‌های کشف‌شده در سنگ تراشان به مهر گفت: اهمیت این

محوطه تاریخی از آن جهت بوده که برای اولین بار در طول تاریخ مفرغ‌های لرستانی و سبک لری از این محوطه به دست آمد.

اشیایی که در روستای سنگ تراشان کشف‌شده اشیاء «مینیاتوری» مفرغی بوده که فقط مختص به این محوطه استحسن‌پور ادامه داد: هرچه که مفرغ در لرستان به‌دست‌آمده به‌جز محوطه تاریخی «سرخ دم» کوه‌دشت همه از طریق حفاری قاچاق به‌دست‌آمده است.

وی با بیان اینکه در روستای سنگ تراشان ثابت شد که سازندگان مفرغ در لرستان زندگی می‌کرده‌اند بیان کرد: اشیاء کشف‌شده در روستای سنگ تراشان یک ویژگی خاص دارند و یک نمونه از اشیایی که در این روستا کشف‌شده اشیاء «مینیاتوری» مفرغی لرستان است که فقط مختص به این محوطه است.

حسن‌پور یادآور شد: در موزه قلعه فلک الافلاک نیز بعضی از این آثار مانند «سر تیر» های کوچک به‌اندازه هفت سانتی‌متر، پیکرک‌های انسانی و حیوانی به‌اندازه پنج تا ۱۰ سانتی‌متر، پیکرک‌های دوجوهری زن و مرد و شمشرهای کوچک مینیاتوری به‌اندازه شش تا هفت سانتی‌متر در حال نگهداری است.

● ۷ هزار شیء مفرغی در لرستان وجود دارد

و اما اگر از آنچه به‌صورت قاچاق از کشور خارج شده و یا از دست‌رفته که بگذریم، سؤال این است که آثار باقی‌مانده مفرغی لرستان هم‌اکنون چه حال‌و‌روزی دارند و چه برنامه‌ریزی و سرمایه‌گذاری برای معرفی این گنجینه صورت گرفته است.

مدیرکل میراث فرهنگی، صنایع‌دستی و گردشگری لرستان با اشاره به وجود ۱۲ هزار قطعه اشیاء تاریخی و مفرغ در قلعه فلک الافلاک لرستان به مهر گفت: مفرغ آلیاژی ترکیبی ساخته‌شده از ۷۰ درصد مس و ۳۰ قلع است.

غلامرضا سلیمانی اظهار داشت: از مجموع ۱۲ هزار شیء در گنجینه قلعه تاریخی فلک‌افلاک موجود حدود هفت هزار شیء از آن‌ها اشیاء مفرغی هستند.

وی با تأکید بر لزوم برند سازی ظرفیت‌های گردشگری استان لرستان گفت: با توجه به تعدد اکتشاف ابزار آلات مفرغی در لرستان، از این استان به‌عنوان یکی از اعصار و تمدن‌های شناخته‌شده جهان یاد می‌شود. اعتمادی نیا این ویژگی را اساس اعلام لرستان به‌عنوان خاستگاه و قطب مفرغ دانست و افزود: تبلیغات هدفمند و اصولی، برگزاری همایش‌های علمی برای معرفی فرصت‌های سرمایه‌گذاری گردشگری و برگزاری جشنواره‌های دورهای در استان می‌تواند زمینه را برای معرفی این آثار ارزشمند فراهم کند.

● محصول هنرمندی قومی هنرمند و هنر آفرین

بنابراین گزارش مفرغ لرستان، محصول هنرمندی قومی هنرمند و هنر آفرین است که آثاری آمیخته به‌چابکی و چیره‌دستی با الهام از طبیعت اطرافشان داشته‌اند؛ مکتب فلزکاری که ضرورت معرفی آن بیش‌ازپیش احساس می‌شود.

بشر در هزاره پنجم ق. م توانست به تکنیک ذوب سنگ مس دست یابد و انقلابی در صنعت فلزکاری ایجاد کند که نتیجه منطقی این تحول، تنوع زیاد اشیاء فلزی بود. این تکنیک جدید نتایج مثبت دیگری را هم در فرهنگ و تمدن بشری به بار آورده بود؛ انسان هزاره سوم ق. م. توانست با آمیختن مس و فلزات دیگری همچون قلع، آلیاژی به نام مفرغ به وجود آورد.

به کارگیری این آلیاژ در صنعت فلزکاری که هم‌زمان با تحولات دیگری نظیر پیدایش خط، پیدایش سیستم تجارت و شهرنشینی بوده، عصر مفرغ را نزد باستان شناسان از اهمیت خاصی برخوردار کرده است.

عصر مفرغ، یکی از شاخص‌ترین دوران فرهنگ بشری به شمار می‌رود و شاهد زیباترین و عجیب‌ترین آثار در این دوره زمانی چند هزارساله در میان ملل مختلف هستیم.

ابزار و سلاح‌های مفرغی از هزاره سوم ق. م. به بعد در درون گورهای سنگی دفن شده‌اند، لیکن پرکاربردترین مفرغ‌هایی که منحصر به‌فرد است از غرب ایران و در خطه لرستان پیداشده و در حقیقت زیباترین مکتب فلزکاری را می‌توان در لرستان مشاهده کرد. مفرغ‌های لرستان در دوره زمانی از حدود ۲۶۰۰ تا ۷۰۰ ق. م. ساخته شده‌اند.

مفرغ لرستان، محصول هنر قومی کوهستانی است که هنری آمیخته به‌چابکی و چیره‌دستی با الهام از طبیعت اطرافشان داشته‌اند. نیروی تخیل این هنرمندان باستانی در روش کارشان اعجاب‌انگیز بوده که در انعکاس آن بر روی آثار مفرغی به‌وضوح نمایان است.

گیرد، جایی که تاکنون تنها میزبان چند تندیس بوده است.

یجیی عیدی بیرانوند شهردار خرم‌آباد در این رابطه بایبان اینکه کار شبیه‌سازی مفرغ‌های لرستان به‌عنوان مجسمه و نصب آن‌ها در پارک‌های خرم‌آباد از برنامه‌های شهرداری خرم‌آباد است، تصریح کرد: ۲۰ مجسمه شبیه‌سازی مفرغ‌های استان در پارک‌های شهر نصب می‌شوند.

عیدی بیرانوند ادامه داد: خرم‌آباد سرزمین مفرغ بوده که اگر به‌خوبی معرفی شود می‌تواند این شهر را به یک‌قطب گردشگری در کشور تبدیل کند.

شهردار خرم‌آباد با اشاره به ایجاد باغ مفرغ در خرم‌آباد یادآور شد: مفرغ‌های لرستان در تمام دنیا مشهور بوده ولی در معرفی این آثار تاریخی تاکنون غفلت شده است. وی عنوان کرد: با راه‌اندازی باغ مفرغ خرم‌آباد تلاش خواهیم کرد که هنر مفرغ استان را از مهجور بودن در حوزه معرفی به گردشگران و مردم خارج کنیم.

● لرستان قطب ناشناخته مفرغ

به‌رغم این اقدامات ناچیز همچنان مفرغ لرستان به‌عنوان سرمایه ارزشمند این دیار در حد شایسته به گردشگران ایرانی و خارجی معرفی نشده است، این موضوع را امیرعباس اعتمادی نیا عضو کمیسیون گردشگری اتاق بازرگانی خرم‌آباد مورد تأیید قرار می‌دهد.

● مفرغ لرستان موزه ندارد

اما این هفت هزار قلم شیء تاریخی مفرغی هنوز بهانه‌ای برای احداث موزه مفرغ در لرستان نشده است، موضوعی که مدیرکل میراث فرهنگی لرستان این‌گونه به آن واکنش نشان می‌دهد: با توجه به کارشناسی‌های انجام‌شده قرار است که مجموعه مهمانسرای ارتش، آزادسازی شود و سپس این مجموعه را به موزه مردم‌شناسی اختصاص خواهیم داد.

مدیرکل سازمان میراث فرهنگی لرستان به مهر گفت: پس از خارج کردن موزه مردم‌شناسی از قلعه فلک الافلاک، کل مجموعه‌ای که در حال حاضر در محل این بنای تاریخی به‌عنوان موزه استفاده می‌شود به مجموعه مفرغ اختصاص داده خواهد شد.

تا اینجای داستان مفرغ لرستان بدون موزه در دیار خود ناشناخته باقی‌مانده است، این در حالی است که تاکنون تنها قدمی که برای معرفی این داشته‌های ارزشمند صورت گرفته نصب تندیس‌های مفرغ در پارک‌های شهر خرم‌آباد و احداث باغ مفرغ در مرکز لرستان است، باغی که همچنان تکمیل نشده است.

● باغ نیمه کاره مفرغ لرستان

باغ مفرغ لرستان فضایی است در خرم‌آباد که قرار است محل نصب مجموع تندیس‌های مفرغی شاخص لرستان باشد تا در معرض دید گردشگران و علاقه‌مندان قرار

■ شمال کرمان مملو از ذخایر زغال سنگ و جنوب غرب و مرکز مملو از ذخایر سنگ آهن و مس است و در جنوب استان نیز معادن گسترده تیتانیوم و کرم و سنگ های قیمتی خودنمایی می کنند اما در میان معادن سنگ های قیمتی استان کرمان معدن فیروزه در شهرستان شهر بابک از جایگاه ویژه ای برخوردار است.

■ در گذشته های نه چندان دور استان همدان به لحاظ بهره مندی از مراکز دام پروری در زمینه تولید مصنوعات چرمی به خصوص مصنوعات از نوع چرم گاوی از شهرت خاصی برخوردار بوده و حتی چرم تولیدی در همدان به علت کیفیت و کمیت خاص آن از مشهورترین چرم های تولیدی کشور بوده و آوازه کیفیت آن به دیگر کشورها نیز می رسیده است.

■ وضعیت صنعت تولید پسته که ارز آورترین محصول کشاورزی در کشور محسوب می شود به دلیل خشکسالی در دشت های رفسنجان هرروز اسفناک تر می شود و حالا درختان پسته راهی کوره های تولید زغال می شوند.

■ اخیرا شاهد محدودیت های متعددی برای ترخیص کالاهای ملوانی در بنادر استان هستیم و این موضوع علاوه بر اینکه امرار و معاش ملوانان و تجار را با مشکل روبرو کرده، تاثیر مستقیمی نیز بر بازار داشته است.

■ باگذشت ۱۱ سال از آغاز به ساخت این پروژه اما به دلیل عدم تأمین منابع مالی مورد نیاز تاکنون این پروژه به بهره برداری نرسیده و هر روز وعده ای جدید برای بازگشایی آن مطرح شده است.

اقتصاد ایران

ساختار ۸۵ درصد از دامپروری های آذربایجان غربی در حال حاضر سنتی است موضوعی که موجب شده صنعت دام و تولیدات این بخش با مشکلات زیادی دست و پنجه نرم کنند.

سکینه اسمی

آذربایجان غربی و سهم ۸۵ درصدی دامپروری سنتی / سرمایه های بر باد رفته

آذربایجان غربی با دارا بودن ۵۱۳ هزار راس دام سنگین و سه میلیون و ۷۶۹ هزار راس دام سبک به همراه ۶۷ هزار راس شتر و سایر تکسمان یکی از قطب های تولید شیر و گوشت کشور به شمار می رود.

بر اساس اعلام سازمان جهاد کشاورزی آذربایجان غربی تولید سالانه شیر استان حدود ۳۴۲ هزار تن، گوشت ۴۴۷۰۰ تن، و مرغ نیز ۷۸ هزار تن است این در حالی است که با وجود این میزان تولید استان بازارهای صادراتی خود را تا حدودی در سالهای اخیر از دست داده است.

عدم برخورداری واحدهای سنتی تولید شیر از تجهیزات سرد کننده، پایین بودن سطح بهداشت واحدهای سنتی، استفاده نکردن از تجهیزات شیردوشی بهداشتی به همراه نگهداری شیر خام در محیط غیربهداشتی بخشی از چالش ها و مشکلات پیش روی صنعت دامپروری به ویژه در بخش تولید شیر در استان محسوب می شود.

● ساختار ۸۵ درصد از دامپروری های آذربایجان غربی سنتی است

مدیرکل دامپزشکی آذربایجان غربی در خصوص مسایل و مشکلات پیش روی دامپروری به خصوص تولید شیر خام در استان گفت: سنتی بودن ۸۵ درصد از دامپروری های استان موجب شده صاحبان دام و دامداری ها رغبت چندانی به سرمایه گذاری، بازسازی و نیز بهسازی اماکن پرورشی نشان ندهند.

کامیار داهیم با بیان اینکه تداوم فعالیت در شرایط سنتی هم از نظر کمی و هم از منظر کیفی تولید در استان را تهدید و تولیدکنندگان را بی انگیزه می کند افزود: در حال حاضر ۳۷۰ هزار تن شیر خام در استان تولید می شود که تنها ۸۰ هزار تن آن در واحدهای صنعتی با کیفیت مطلوب ارائه می شود.

وی با بیان اینکه متأسفانه ۲۹۰ هزار تن شیر خام استان در واحدهای سنتی با کیفیت نه چندان مطلوب تولید و عرضه می شود عنوان کرد: این در حالی است که با لحاظ ظرفیت جذب واحدهای تولید کننده شیر پاستوریزه و انواع فرآورده های لبنی حرارت دیده فعال در استان میزان تولید شیر باید تا روزانه سه هزار تن و سالانه ۱۵۰۰ هزار تن افزایش یابد.

مدیرکل دامپزشکی آذربایجان غربی عدم برخورداری واحدهای سنتی تولید شیر از تجهیزات سردکننده، پایین بودن سطح بهداشت واحدهای سنتی از جمله کمبود تهویه، کیفیت پایین تغذیه دام و گاه آلوده با انواع عوامل قارچی و کپک، عدم استفاده از تجهیزات شیردوشی بهداشتی در کنار عدم رعایت بهداشت فردی از سوی دامداران و کارگران شیردوش را بخشی از مشکلات و چالش های پیش روی این بخش در استان برشمرد.

وی همچنین عدم خرید شیر خام براساس قیمت پایه خرید شیر، نگهداری شیر خام در محیط غیربهداشتی پس از دوشش و درجه حرارت بالا، فروش تک نوبته شیر خام از سوی دامداران روستایی و سنتی، عدم درمان کامل و قطعی موارد اورام پستانی نزد گاو و دام های مبتلا از سوی دامداران سنتی را از دیگر مشکلات این بخش ذکر کرد.

● ضرورت توسعه دامداریهای شیری در آذربایجان غربی

داهیم بر ضرورت توسعه دامداریهای شیری در استات

از طریق بسترسازی برای متقاضیان احداث و راه اندازی دامداریهای صنعتی در استان تاکید کرد و افزود: با راه اندازی دامداریهای صنعتی با ظرفیت های پرورشی بین ۵۰۰ تا سه هزار راس هم می توان شاهد افزایش سهم شیر صنعتی و بهداشتی در استان بود و هم نسبت به ایجاد اشتغال در استان کمک کرد.

وی ادامه داد: با لحاظ شرایط کليمایی و بوم سازگانی مناطق مختلف استان و نیز توجه به میزان بارندگی و نوع پوشش گیاهی با در نظر گرفتن دوره شیرداری (۳۰۵ روز برای هر راس گاو شیرده) و نیز لحاظ تولید شیر سرانه هر راس گاو شیری اصیل در طول یک دوره شیرداری به مقدار هفت هزار کیلو در سال باید اقدام به واردات تعداد ۱۶۰ هزار راس گاو اصیل از نژادهای پرشیر کرد.

مدیرکل دامپزشکی آذربایجان غربی گفت: برای این تعداد گاو اصیل وارداتی جهت اسکان و پرورش در اماکن پرورشی در ظرفیت های ۵۰۰ تا سه هزار راس تسهیلات بانکی با سود کم و مدت بازپرداخت بلند مدت جهت احداث ۱۰۵ دامداری صنعتی در استان ضروری است.

داهیم احداث و راه اندازی واحدهای پرورش گاو شیری در ظرفیت های ۵۰۰ الی سه هزار راسی، واردات دامهای نژاد پرشیر با دوگانه مقاوم به بیماری از جمله هولشتاین، قهوه ای سوئیس، سمیتال و... افزایش تولید شیر خام از ۳۷۰ هزار تن در سال به یک میلیون و ۵۰۰ هزار تن در سال را از جمله راهکارهای حل مشکلات این بخش اعلام کرد.

● مصوبات دولت در خصوص تولید شیر خام اجرایی شود

مدیرعامل اتحادیه شرکت های تعاونی دامداران آذربایجان غربی نیز در خصوص مشکلات پیش روی فعالان این بخش گفت: گرانی و کمبود قسمتی از نهادهای علوفه ای و دامی، افزایش روز افزون سایر هزینه، مشکلات تحویل شیر به کارخانجات فرآوری و عدم پرداخت به موقع بهاری آن در کنار نبود سیستم بازاریابی و بازرگانی مناسب بخشی از مشکلات تولید کنندگان و فعالان بخش صنعت دام در استان به شمار می رود.

محمود معروفی عمده ترین مشکل تولیدکنندگان و دامداران استان را اجرا نشدن مصوبات دولت درباره خرید شیر خام از سوی کارخانجات لبنی عنوان کرد و افزود: با وجود اینکه از ابتدای سال ۹۳ قیمت مصوب خرید شیر به کارخانجات اعلام و در دو سال اخیر نیز به دفعات قیمت شیر از سوی سازمان صنعت و معدن و تجارت به صورت کتبی اعلام شده است اما کارخانجات به قیمت بسیار پایین تر از قیمت مصوب شیر را تحویل گرفته و پول را نیز با ماهها تاخیر پرداخت می کنند در حالی که در این مدت قیمت محصولات لبنی بیش از دو بار و نزدیک ۱۵ درصد افزایش یافته است.

وی افزود: در چهار ماهه سوم سال ۹۲ مقرر شد برای هر کیلو شیر تحویلی به کارخانجات یک هزار و ۹۰۰ ریال پرداخت شود که متأسفانه در آذربایجان غربی به سبب ابلاغ دیرنگام بخشنامه، لیست توزیع شیر به موقع تهیه نشده و حدود ۹ میلیارد تومان به خزانه برگشت داده شد.

معروفی اضافه کرد: در شش ماهه دوم نیز با پیگیری های سازمان صنعت، معدن و تجارت استان ۳۳۰۰ میلیون تومان اخذ و در اختیار کارخانجات استان برای واریز به حساب دامداران قرار گرفت که متأسفانه تاکنون قسمتی از مبالغ واریزی توسط کارخانجات بلوکه شده و به دامداران پرداخت نشده است.

نماینده اتحادیه دامداران آذربایجان غربی عنوان کرد: در اوایل سال ۹۳ نیز به تصویب هیئت دولت مقرر شد برای هر کیلو شیر تحویلی مبلغ یک هزار و ۴۰۰ ریال از طریق وزارت جهاد کشاورزی مستقیماً به حساب دامداران واریز شود که با توجه به کمی اعتبار برای هر کیلو، یک هزار و ۲۵۰ ریال که سهم آذربایجان غربی ۸ میلیارد تومان بوده واریز و به دامداران پرداخت شد.

معروفی با بیان اینکه سال گذشته ۸۷ هزار تن انواع نهاده به ارزش ۲۴۰ میلیارد ریال تهیه و توزیع شده است افزود: این اتحادیه دارای یک واحد کارخانه خوراک دام با ظرفیت ۷۰ تن در روز بوده که نسبت به تولید و توزیع انواع کنسانتره دامی مدت دار ۴۵ روزه از طریق تعاونیهای عضو اتحادیه اقدام کرده و ۱۵ درصد نیازهای دامداریها را تامین می کند.

«مال‌ها» بلای جان مغازه‌داران / زنجیر ر کودبر چرخ اقتصاد خرد استانها

الهام یزدان پناه

با راه اندازی تعدادی از فروشگاه‌های زنجیره‌ای در خراسان شمالی، زنجیر رکود بر چرخ اقتصاد خرد این استان زده شده و شمار زیادی از فروشگاه‌های شهر بجنورد را به تعطیلی کشانده است. در حالی که رکود حاکم بر جامعه سبب کاهش خرید مردم شده و برخی از کارگاه‌های کوچک و بزرگ در بخش‌های مختلف تولیدی و اقتصادی نیز دچار مشکل و یا تعطیل شده‌اند، امروز در خراسان شمالی شاهد تعطیلی شمار زیادی از فروشگاه‌های کوچک با سرمایه‌های محدود، به دلیل راه اندازی فروشگاه‌های زنجیره‌ای بزرگ با توان مالی و اقتصادی بالا هستیم.

فروشگاه‌های زنجیره‌ای در شهر کوچکی مانند بجنورد، با کم درآمدی مردم این استان می‌تواند در زمانی نه چندان دور، اقتصاد بسیاری از خانواده‌های تحت پوشش این صنف را فلج و واحد صنفی آنان را به تعطیلی بکشانند.

● فروشگاه‌های زنجیره‌ای سدی برای تولیدات داخلی استان

این مسئول در اتحادیه خواربار فروشان تاکید می‌کند که علاوه بر این مشکلات، فروشگاه‌های زنجیره‌ای ایجاد شده، تمامی کالاهایی را که در این مراکز به مردم عرضه می‌کنند، از خارج از استان تهیه و تامین کرده و حتی از تولیدات داخلی این استان نیز استفاده نمی‌کنند، که بتوان به رشد تولید و ایجاد اشتغال در این استان امیدوار بود.

● توافق اتاق اصناف کشور در مورد صدور مجوز فروشگاه‌های زنجیره‌ای

طی ماه گذشته استاندار جدید خراسان شمالی در حالیکه بیش از چند روز از سکنداری وی در خراسان شمالی نگذشته بود، در پی اعتراض شماری از کسبه این شهر، در همایش اصناف گفت: با پیگیری‌های انجام شده، از این به بعد مجوز فعالیت فروشگاه‌های زنجیره‌ای با مدیران دستگاه‌های زیربط در خراسان شمالی صادر می‌شود.

محمدرضا صالحی گفت: با هماهنگی‌های انجام شده با رئیس اتاق اصناف کشور، قرار شده است که به واسطه ایجاد مشکلات و تبعاتی که راه اندازی فروشگاه‌های زنجیره‌ای در این استان برای کسبه و فعالان این صنف به وجود آمده، مجوز صدور فعالیت این فروشگاه‌ها با همکاری و مشورت دستگاه‌های مسئول و متولی در این استان، صادر شود.

● برخورد با ارزان فروشی‌های نادرستی که اقتصاد بازار را مختل می‌کند

نماینده عالی دولت در خراسان شمالی

آذری اضافه می‌کند: چگونه ممکن است فروشگاه زنجیره‌ای با اجاره محل‌هایی که ماهیانه قریب هشت تا ۱۰ میلیون تومان است و با هزینه پرسنلی حداقل هفت تا ۱۰ نفر نیروی انسانی و برق مصرفی ماهیانه حدود سه تا چهار میلیون تومان به دلیل استفاده از یخچال فریزرهای متعدد و سایر هزینه‌ها که مجموعاً رقمی بیش از ۲۵۰ میلیون ریال در ماه می‌شود، بتواند با پنج تا ۵۰ درصد تخفیف قیمت مصرف کننده کالا، باز هم درآمدزا باشد.

● وقتی دهها نفر فدای یک نفر می‌شود

رئیس اتحادیه خواربار فروشان می‌افزاید: فقط در چهار ماهه نخست امسال به دلیل راه اندازی این فروشگاه‌های زنجیره‌ای، بیش از ۲۰۰ نفر از فعالان این صنف خواربار فروشان بجنورد، اقدام به ابطال مجوز خود کرده‌اند که اگر بخواهیم فرض کنیم در هر فروشگاه زنجیره‌ای ۱۰ نفر به صورت مستقیم مشغول به کار شده‌اند می‌توان گفت که به ازای ایجاد هر شغل در این فروشگاه‌ها، حداقل پنج نفر بیکار شده‌اند.

وی می‌گوید: راه اندازی این فروشگاه‌ها هیچ جنبه اشتغال زایی موثری در سطح شهر نداشته است که بماند؛ موجب بیکاری و ورشکستگی تعداد زیادی از صاحبان فروشگاه‌ها کوچک و سنتی که قادر به رقابت با آن‌ها نبوده‌اند؛ شده است.

● سرازیر شدن درآمدهای مردم استان به سمت مرکز

آذری می‌گوید: بر اساس مستندات و بررسی‌های انجام شده، تمامی درآمدهای حاصل از فروش کالا در این فروشگاه‌ها به بانک‌های تهران که مرکز اصلی فروشگاه‌های زنجیره‌ای و صاحبان سرمایه‌گذاران این فروشگاه‌هاست، واریز می‌شود و استان از محل این درآمدها نیز بهره‌ای نمی‌برد.

وی تاکید می‌کند که ادامه راه اندازی

فروشگاه‌های زنجیره‌ای می‌گوید: متأسفانه از سال گذشته تا کنون فروشگاه‌های زنجیره‌ای زیادی در این شهر راه اندازی شده که تبلیغات فروش کالا با تخفیفات آن چنانی، در اکثر این فروشگاه‌ها غیرواقعی و تنها برای جذب مشتری است. هادی آذری می‌گوید: تبلیغات متعددی که از سوی برخی از این فروشگاه‌ها از طرق مختلف از جمله پیامک، تبلیغات فضای مجازی، تبلیغات روزنامه‌ای و ... در مورد اعلام تخفیفات ۵ تا ۵۰ درصدی به راه افتاده است؛ نوعی عوام فریبی است که این موضوع از طریق دستگاه‌های نظارتی زیربط از جمله بازرسی و تعزیرات استان در حال پیگیری است.

وی می‌گوید: به طور مثال در این فروشگاه‌ها نوشابه خانواده به جای قیمت دو هزار تومان، با قیمت یک هزار و ۸۰۰ تومان به مصرف کنندگان عرضه می‌شود، اما جبران این مبلغ به گونه‌ای روی برخی از کالاها اضافه می‌شود که خریدار به هیچ وجه متوجه آن نمی‌شود.

کاهش چشمگیر درآمد محدود مردم در شرایط اقتصاد فعلی و رکود بازار، متقاضیان کالا و خدمات را با تبلیغات ارزان فروشی و تخفیفات قابل توجه، جذب این فروشگاه‌ها کرده و زمینه بیکاری گروه دیگری از بازاریان، اصناف و کارگران شاغل در این فروشگاه‌ها را رقم می‌زند.

فروشگاه‌هایی که تا چندی قبل تامین کننده زندگی یک خانواده بوده‌اند؛ امروز به دلیل نبود توان رقابت با فروشگاه‌های زنجیره‌ای که با تبلیغات مختلف و بعضاً نادرست، تخفیفات پنج تا ۵۰ درصدی را به رخ مردم می‌کشند و آنان را از خرید کالا از فروشگاه‌های کوچک منصرف می‌کنند، امروز با تعطیلی، ورشکستگی و زیان‌های مالی فراوانی مواجه شده و صاحبان آنان نیز از کار بی کار شده‌اند.

شکی نیست که کاهش چشمگیر درآمد محدود مردم در شرایط اقتصاد فعلی و رکود بازار، متقاضیان کالا و خدمات را با تبلیغات ارزان فروشی و تخفیفات قابل توجه، جذب این فروشگاه‌ها کرده و زمینه بیکاری گروه زیادی از بازاریان، اصناف و کارگران شاغل در این فروشگاه‌های کوچک را رقم می‌زند.

این اقدام در حالی اتفاق می‌افتد که فروشگاه‌های زنجیره‌ای به بهانه اینکه دفتر مرکزی آن‌ها در تهران مستقر است، روال اداری و اقدامات قانونی را برای راه اندازی این فروشگاه‌ها در مراکز استان‌ها و شهرستان‌های کشور نیز رعایت نمی‌کنند.

● تبلیغات فریبنده و غیر واقعی

رئیس اتحادیه خواربار فروشان بجنورد در مورد تبعات ناشی از راه اندازی

مدت ضابطین دستگاه قضایی نسبت به پلمپ این گونه فروشگاهها اقدام کند. نیکدل افزود: متأسفانه مدیران این نوع فروشگاهها روال دریافت مجوز را به درستی انجام نمی‌دهند و با بهانه‌های واهی از انجام روند قانونی، راه اندازی این فروشگاهها در مراکز استان‌ها سر باز می‌زنند.

● اجرای ماده ۲۷ قانون نظام صنفی و پلمپ شدن اماکن بدون مجوز

وی مسئولیت تعطیل کردن واحدهای متخلف را برعهده سازمان صنعت معدن و تجارت دانست و گفت: البته بر اساس ماده ۲۷ قانون نظام صنفی اتحادیه مربوطه می‌تواند موضوع را به نیروی انتظامی اعلام تا در کوتاه‌ترین مدت ضابطین دستگاه قضایی نسبت به پلمپ این گونه فروشگاهها اقدام کند.

نیکدل با بیان اینکه با راه اندازی غیر قانونی هر گونه واحد صنفی در استان مخالف هستیم، تصریح کرد: اگر قرار است فعالیتی برای رفاه و آسایش مردم در سطح استان انجام شود، حتماً باید قانونمند، کارشناسی شده و بر اساس نیاز استان باشد.

در حالیکه تلاش دولت در سالی که به نام اقتصاد مقاومتی، اقدام و عمل نامگذاری شده و رکود اقتصادی حاکم بر جامعه و پایین بودن درآمد مردم، قدرت خرید آنان را نیز به شدت کاهش داده است، تعطیلی رو به رشد واحدهای کوچک و بزرگ اعم از تولیدی و اقتصادی می‌تواند به بیکاری صدها نفر از کارگران شاغل و آسیب‌های اجتماعی غیر قابل تصور پس از بیکاری، منجر شود.

همچنین مسئولان زیربند در دستگاههای اقتصادی باید برای جلوگیری از این روند که نه تنها به تحقق اقتصاد مقاومتی کمک نمی‌کند، بلکه با شیعی ملایم، روند نزولی را در زمینه تولید و اشتغال طی می‌کند، تدابیر درستی بیندیشند و در عمل به تحقق شعار سال و ایجاد امید در جامعه کمک کنند.

شمالی، با توجه به شرایط خاص این استان از لحاظ درآمدی، باید جلوگیری شود.

نیکدل اظهار کرد: بدون شک در صورتی که دارندگان فروشگاههای کوچک به دلیل نبود امکان رقابت با فروشگاههای بزرگ از میدان خارج شوند، هیچ تضمینی برای ادامه تخفیفات نادرست و عوام فریبانه برخی از این مراکز وجود نخواهد داشت و این امر تنظیم بازار را نیز با مشکلات عیدیه ای مواجه خواهد کرد.

وی تصریح کرد: بر اساس پیگیری‌های انجام شده، برخی از کالاهای موجود در این فروشگاهها به دلیل تباری کارخانه تولید کننده، فاقد قیمت مصرف کننده است و به همین دلیل نرخ‌های اعلامی این کالاها از سوی آنان با توجه به تخفیفات غیر قابل تصور، بازهم برای آنان سودآور است و اعلام این تخفیفات، نوعی اقدام فریبکارانه است.

● راه اندازی فروشگاههای زنجیره‌ای جدید غیر قانونی است

رئیس سازمان صنعت، معدن و تجارت استان خراسان شمالی در پاسخ به این سؤال که چرا به رغم اینکه اعلام شده مجوز فروشگاههای زنجیره‌ای در مرکز این استان با نظر مسئولان استانی و بر اساس نیاز سنجی صادر می‌شود؛ طی دو روز گذشته و در آخرین روز تیرماه جاری دو شعبه جدید فروشگاه زنجیره‌ای در این شهر راه اندازی شده است؛ آیا برای راه اندازی این فروشگاهها مجوزی صادر شده است، گفت: راه اندازی این دو فروشگاه جدید غیر قانونی است.

وی افزود: این موضوع در جلسهای که روز پنجشنبه با حضور مسئولان زیربند و با حضور مدیران فروشگاههای زنجیره‌ای در استانداری خراسان شمالی برگزار شد، پیگیری و به صاحبان آنان اخطار داده شد که در صورت راه اندازی بدون مجوز، منتظر تعطیلی آن باشند.

بر اساس ماده ۲۷ قانون نظام صنفی اتحادیه مربوطه می‌تواند موضوع را به نیروی انتظامی اعلام تا در کوتاه‌ترین

او اظهار داشت: در حال حاضر سود حاصل از فروش روزانه ما حتی بخشی از اجازه مغازه را تامین نمی‌کند، چه رسد به تامین زندگی خانواده.

صباغی راه اندازی فروشگاههای زنجیره‌ای را در شهر ۲۱۰ هزار نفری بجنورد و سایر شهرستانهای استان را نوعی اخلال در نظام اقتصادی بازار می‌داند و می‌گوید: تعطیلی ۲۵۰ فروشگاه مواد غذایی و خواربار به معنای ایجاد مشکل برای بیش از یک هزار نفر است که از محل درآمد اندک این کسب زندگی خود را تامین می‌کردند. وی تاکید کرد: به رغم پیگیری‌ها و اعتراضات اعضای این اتحادیه، در آخرین روز تیرماه جاری دو فروشگاه زنجیره‌ای دیگر در شهر بجنورد راه اندازی شده است که این رویداد موجب اعتراض شدید کسبه و بازاریان شهر شده است.

صباغی از مسئولان زیربند در سازمان صنعت، معدن و تجارت خواست تا اجازه ندهند بیش از این فروشگاههای زنجیره‌ای زمینه بیکاری و ورشکستگی بازاریان با سرمایه محدود را فراهم کنند.

● فروشگاههای زنجیره‌ای به بازار و کسبه خراسان شمالی ضربه زده است

رئیس سازمان صنعت، معدن و تجارت استان خراسان شمالی نیز در این مورد گفت: متأسفانه راه اندازی فروشگاههای زنجیره‌ای صدمات جبران ناپذیری را به کسبه و بازاریان این شهر وارد کرده است. یحیی نیکدل تصریح کرد: راه اندازی فروشگاههای زنجیره‌ای در استان‌ها باید با نظارت، همفکری و نیازسنجی مدیران استان انجام شود، در غیر این صورت شاهد تضییع حقوق کسبه و اصناف و تعطیلی صاحبان فروشگاههای کوچک هستیم.

وی افزود: یکی از سیاستهای این سازمان دفاع از حقوق اصناف است و به همین دلیل تاکید می‌کنیم که از گسترش بی‌رویه این فروشگاهها در سطح شهر بجنورد و سایر شهرستانهای خراسان

ارزان فروشی نامناسب در این فروشگاهها را که به حذف و تعطیلی فروشگاههای کوچک منجر شود را اقدامی نادرست خواند و گفت: ارزان فروشی موقتی که جامعه را به اختلال بکشانند، مورد تایید نیست.

وی با تایید رقابت سالم در ارائه خدمات به شهروندان تصریح کرد که نباید کسبه و بازاریان با سرمایه‌های محدود، فدای ایجاد فروشگاههای بزرگ با پشتوانه قوی مالی و تخفیفات نامناسب و تبلیغاتی شوند. استاندار خراسان شمالی بر لزوم توجه و کنترل دستگاههای نظارتی از جمله بازرسی و تعزیرات تاکید کرد و گفت: جلوی ارزان فروشی‌های بی مورد باید گرفته شده و با متخلفان قاطعانه برخورد شود.

● ورشکستگی، تعطیلی و بیکاری بزرگ‌ترین ثمره راه اندازی فروشگاههای زنجیره‌ای

فرزین صباغی یکی از کسبه بازار که در زمینه فروش مواد غذایی و خواربار فعالیت می‌کند اظهار کرد: خود من و بیشتر همکارانم در آستانه ورشکستگی قرار داریم و این ورشکستگی علاوه بر مشکلات اقتصادی ما را دچار گرفتاری و اختلافات خانوادگی کرده است.

این عضو اتحادیه خواربار فروشان گفت: طی دو ماه گذشته قریب به ۲۵۰ نفر از هم صنفی‌های من یا مجوز خود را ابطال کرده‌اند و یا در حال فروش مانده کالاهای خود در مغازه و انبار هستند تا به صورت کامل فروشگاه را تعطیل کنند.

نماینده عالی دولت در خراسان شمالی ارزان فروشی نامناسب در این فروشگاهها را که به حذف و تعطیلی فروشگاههای کوچک منجر شود را اقدامی نادرست خواند و گفت: ارزان فروشی موقتی که جامعه را به اختلال بکشانند، مورد تایید نیست.

وی افزود: وقتی به دلیل نداشتن مشتری کالاهای ما در انبار می‌ماند، طبیعتاً بخشی از آن فاسد و بخشی نیز تاریخ مصرفش می‌گذرد، که این اتفاق خسارات مالی سنگینی را به کسبه می‌زند.

اتفاقی عجیب در معادن فیروزه/ کارگاه‌های سنگتراشی مواد اولیه ندارند

کارگاه‌های سنگتراشی فیروزه در شهرباک در حالی در خطر تعطیلی قرار گرفته‌اند که خام فروشی در این صنعت موجب شده صنعتگران سنگ مورد نیاز را در اختیار نداشته باشند و بیکار شوند.

اسما محمودی

از استان کرمان به‌عنوان بهشت معادن کشور یاد می‌شود و وجود انواع سنگ‌های صنعتی، ساختمانی و قیمتی فرصتی بی‌نظیر را در راستای توسعه اقتصادی در مقابل دیدگان کرمانی‌ها قرار داده است و بیش از ۲۰ هزار نفر در استان کرمان در زمینه استخراج معادن مشغول به کار هستند. شمال کرمان مملو از ذخایر زغال‌سنگ و جنوب غرب و مرکز مملو از ذخایر سنگ آهن و مس است و در جنوب استان نیز معادن گسترده تیتانیوم و کرم و سنگ‌های قیمتی خودنمایی می‌کنند اما در میان معادن سنگ‌های قیمتی استان کرمان معدن فیروزه در شهرستان شهرباک از جایگاه ویژه‌ای برخوردار است.

معدن فیروزه شهرباک در شمال کرمان یکی از غنی‌ترین و باکیفیت‌ترین گنجینه‌های سنگ‌های تزئینی کشور محسوب می‌شود که به دلیل عدم برند سازی و سرمایه‌گذاری به جایگاه حقیقی خود در اقتصاد کشور دست نیافته است.

معدن فیروزه شهرباک در شمال کرمان یکی از غنی‌ترین و باکیفیت‌ترین گنجینه‌های سنگ‌های تزئینی کشور محسوب می‌شود که به دلیل عدم برند سازی و سرمایه‌گذاری به جایگاه حقیقی خود در اقتصاد کشور دست نیافته است.

هر زمان نام فیروزه برده می‌شود، نخست نام معدن نیشابور به گوش می‌رسد و به دلیل فعالیت مستمر این معدن سنگ تراشان این شهر شهرت قابل توجهی یافته‌اند اما طی سال‌های اخیر معدن فیروزه شهرباک در شمال استان کرمان از نظر مرغوبیت فیروزه سنگ فیروزه نیشابور را پشت سر گذاشته‌اند.

محدود بودن معدن فیروزه در جهان موجب شده این سنگ قیمتی به‌عنوان یکی از سودآورترین زمینه‌های اقتصادی در کشور مطرح شود.

به‌صورت سنتی به دلیل وجود ترازن میلیون‌ها در طول سال استان خراسان رضوی مهم‌ترین بازار داخلی فیروزه در کشور محسوب می‌شود اما فیروزه شهرباک علاوه بر بازارهای داخلی بخش قابل توجهی از نیاز بازارهای بین‌المللی را نیز تأمین می‌کند.

باوجود ظرفیت‌های بالقوه در خصوص توسعه این صنعت در شمال استان کرمان اما در کمال تعجب هیچ‌گونه برند سازی در خصوص معرفی فیروزه شهرباک انجام نشده است به گونه که سنگ‌های فیروزه شهرباک در نهایت با دخالت عده‌ای دلال که گاه بازار را انحصاری کرده‌اند به نام نیشابور در استان‌های دیگر به متقاضیان عرضه می‌شود.

این در حالی است که طبق آمار شهرستان شهرباک در زمینه اشتغال جوانان جایگاه مطلوبی ندارد و می‌توان با توسعه صنعت تراش سنگ‌های قیمتی بسیاری از جوانان را به سمت بازار کار سوق داد.

● سنگ‌های خام صادر می‌شوند و کارگاه‌ها بی سنگ می‌مانند

نکته عجیب اینکه دلالان سنگ‌های فیروزه شهرباک را در حالی به‌صورت خام از شهرستان خارج می‌کنند که فعالان سنگ‌تراشی سنگی برای تراشکاری ندارند و همین مسئله باعث تعطیل شدن کارگاه‌ها می‌شود و یا اینکه مجبورند سنگ موردنیاز را از دلالان با چند برابر قیمت تهیه کنند به همین دلیل توان مقابله با رقیبان خود در نیشابور را ندارند.

محمودی از حضور افراد غیربومی و دلالی سنگ‌های فیروزه خبر داد و خواستار ورود مسئولان عالی کرمان برای رفع این مشکل شد.

وی گفت: ما می‌توانیم هزاران شغل را با سرمایه‌گذاری اندک در این صنعت ایجاد کنیم اما این کار نیاز به سیاست‌های حمایتی مسئولان دارد.

فرماندار شهرباک نیز با تأکید بر اقتصاد مقاومتی در شهرستان گفت: معادن فیروزه یکی از مهم‌ترین زمینه‌های توسعه اقتصاد مقاومتی در شهرستان است و کارگاه‌های سنگ‌تراشی در این زمینه محوری قابل توجه دارند.

شریفی ادامه داد: ما ادعای رقابت در خصوص میزان و کیفیت فیروزه داریم و باید در این خصوص برند سازی کنیم. وی تصریح کرد: خام فروشی سنگ‌های فیروزه یکی از مشکلات عمده کارگاه‌های سنگ‌تراشی در شهرستان است و باید با برنامه‌ریزی از صادرات سنگ خام شهرباک به شهرهای دیگر جدا خودداری کنیم.

● لزوم ورود استاندار کرمان برای جلوگیری از خام فروشی گنجینه شهرباک

فرماندار شهرباک افزود: در کنار اقداماتی که ما انجام می‌دهیم باید فرهنگ‌سازی لازم بین مردم انجام شود تا سنگ‌های فیروزه در کارگاه‌های شهرستان به کار گرفته شود.

وی از فعالیت ۹ کارگاه فیروزه در شهرستان اشاره کرد و گفت: هم‌اکنون فیروزه شهرباک به بازارهای داخلی و خارجی صادر می‌شود و این نشان از کیفیت بسیار مطلوب فیروزه شهرباک دارد.

وی گفت: باید فیروزه شهرباک هویتی مستقل از سایر شهرها داشته باشد زیرا عملاً فیروزه شهرباک از نیشابور باکیفیت‌تر است و باید این صنعت ساماندهی شود.

با توجه به شرایط عجیبی که بر صنعت فیروزه استان کرمان حکم‌فرما شده است به نظر می‌رسد ابتدا باید این سؤال را مطرح کرد که در گذشته در چه بستری امکان صادرات خام سنگ فیروزه کرمان و هدر رفت سرمایه استان مهیا شده است و دستگاه‌های نظارتی و قضایی باید در این خصوص ورود جدی داشته باشند.

از سوی دیگر با توجه به دیدگاه‌های اقتصادی استاندار کرمان در خصوص حمایت از توانمندی‌های بومی شهرستان‌ها باید زمینه ورود استاندار کرمان برای حل این مشکل را فراهم کرد تا از هرگونه خام فروشی در این بخش جلوگیری شود.

خام فروشی در کنار تعطیلی کارگاه‌های سنگ‌تراشی شهرستان شهرباک ثروت و ذخایر استان کرمان را نیز هدر می‌رود و تنها راه رفع این مشکل ورود شخص استاندار و برنامه‌ریزی برای جلوگیری از به خطر افتادن اقتصاد بومی و بیکاری جوانان شهرباک توسط عده‌ای دلال است.

عدم برخورد با دلالی که بیشترین نفع را از غیرفعال بودن کارگاه‌های سنگ‌تراشی شهرباک می‌برند یکی از ابهاماتی است که باید رفع شود.

هم‌اکنون ده‌ها کارگاه فیروزه در شهرباک در حال فعالیت هستند و طبق گفته مدیرعامل اتحادیه فیروزه تراشان شهرباک هیچ‌گونه محدودیتی در خصوص توسعه این صنعت در شهرستان و استان کرمان وجود ندارد.

محمودرضا محمودی گفت: کیفیت سنگ معادن فیروزه شهرباک بسیار مطلوب است و به همین دلیل مشتری‌های خاصی در بازارهای خارجی و داخلی به خود اختصاص داده است اما به دلیل نپایا بودن این صنعت در مقابل برخی از شهرهای دیگر باید با تلاش و کوشش مداوم زمینه برند سازی فیروزه شهرباک را فراهم کنیم.

● فیروزه شهرباک از محصول معادن نیشابور مرغوب‌تر است

وی با انتقاد از فروش فیروزه شهرباک بانام نیشابور در بازار گفت: فیروزه شهرباک بعضاً از رقبای داخلی خود بسیار مرغوب‌تر است و نباید با فروش قلمه‌ای این سنگ‌های قیمتی در بازار ارزش آن‌ها را کاهش دهیم بلکه باید با فعالیت جوانان استان کرمان و به‌خصوص شهرباک، بازاریش افزوده بیشتر و بانام شهرباک این فیروزه را وارد بازار و مردم و مصرف‌کننده‌ها را با این نام و محصول باکیفیت آشنا کنیم. وی گفت: باید کارگاه‌های تراش را در شهرستان توسعه دهیم زیرا به‌راحتی می‌توان با یک‌میلیون تومان سرمایه‌گذاری برای یک نفر کار ایجاد کرد و نکته قابل توجه اینکه درآمد خوبی هم در انتظار سرمایه‌گذاران در این بخش است.

محمودی با تأکید بر لزوم افزایش مهارت تراشان گفت: در کنار وجود این معادن غنی باید هنرمندان ماهر را نیز تربیت کنیم تا بتوانیم پشتوانه‌ای قوی برای توسعه این صنعت داشته باشیم. حمایت مسئولان از این صنعت باید افزایش یابد، این جمله‌ای بود که محمودی بر روی آن تأکید فراوان دارد و می‌گوید: نباید سنگ‌های فیروزه از شهرستان به‌صورت خام خارج شوند بلکه باید در کارگاه‌های محلی فرآوری شوند و باید مسئولان از انتقال سنگ‌های خام فیروزه به شهرهای دیگر به‌صورت جدی جلوگیری کنند.

به دلیل صادرات سنگ‌های خام برخی از کارگاه‌های تراش در شهرباک تعطیل شده‌اند و با این کار اشتغال در شهرهای دیگر ایجاد می‌شود و ثروتی نیز که باید وارد چرخه زندگی مردم شهرباک شود توسط دلالان در مکان‌های دیگر ایجاد می‌شود. مدیرعامل اتحادیه فیروزه تراشان شهرباک گفت: از مسئولان عالی استان کرمان می‌خواهیم به بحث صنعت فیروزه استان کرمان ورود پیدا کنند و با حمایت از این صنعت اشتغال را در شهرستان توسعه دهند.

مرزهای استان ایلام در تدارک اربعین؛

آخرین وضعیت مرز «چیلات» ایلام برای اربعین / زیر ساخت ها تکمیل می شود

آماده سازی زیرساخت های مرز چیلات برای اربعین

مرز چیلات در دهلران هم اکنون در حال آماده سازی زیرساخت های مختلف برای تردد در ایام اربعین است، هرچند هنوز تصمیم به تردد از این مرز به عتبات عالیات در ایام اربعین قطعی نشده است.

روشان نوری

شهرستان مهران هر ساله با فرارسیدن اربعین با حجم بسیار زیاد زائران و مسافران مواجه است و این در حالی است که زیرساخت های این شهر مرزی جوابگوی حجم زائر و مسافر نیست، از سال گذشته قول هایی مبنی بر گشایش مرز چیلات در شهرستان دهلران برای تردد بخشی از زائران اربعین از سوی مسئولان داده شد که خوشبختانه با پیگیری های استاندار ایلام و فرماندار دهلران و عزم جدی طرف عراقی پیش بینی می شود امسال تردد زائر از مرز چیلات انجام شود.

● تلاش برای راه اندازی هرچه سریعتر مرز چیلات

فرماندار دهلران در این باره می گوید: بدون شک گشایش مرز چیلات نقش چشمگیری در توسعه این شهرستان خواهد داشت.

امیدعلی سبزی ادامه می دهد: مسئولان عراقی نیز تمایل خود را جهت بازگشایی این مرز اعلام کرده است و خوشبختانه هم اکنون در حال آماده سازی زیرساخت ها جهت گشایش این مرز هستیم.

وی اضافه می کند: هم اکنون عملیات اجرایی فیبر نوری برای این محل در حال انجام است و سایر زیرساختها از جمله آب شرب و چاه نیز در حال پیگیری است و در تلاشیم مشکلات این مرز هرچه سریعتر رفع شود.

فرماندار دهلران از پاکسازی ۵۰ هزار هکتار اراضی برای ایجاد مرز چیلات خبر داد و می افزاید: اقدام های خوبی برای این مسیر انجام شده و امیدواریم با همت مسئولان سایر زیرساخت های مورد نیاز مرز نیز تامین شود.

سبزی با اشاره به اینکه سعی می کنیم برخی مشکلات این مرز را در کوتاه مدت برطرف کنیم، می گوید: در اعتبارهای شهرستان منابع مالی لازم برای مباحث مربوط به این مرز لحاظ خواهد شد.

وی با بیان اینکه مطالعات برای تامین آب شرب در این منطقه در دست انجام است، می گوید: سعی می شود سایر زیرساخت های این مرز نیز در کوتاه مدت حل شود. سبزی در پایان می گوید: کار مطالعه چهار بانده شدن مرز چیلات انجام شده است و برای اجرای این طرح بیش از ۱۱۰ میلیارد ریال اعتبار نیاز است.

● در آینده نزدیک شاهد گشایش مرز چیلات خواهیم بود

معاون سیاسی امنیتی استاندار نیز در این باره می گوید: خوشبختانه با پیگیری های استاندار ایلام شرایط گشایش مرز چیلات در شهرستان دهلران فراهم آمده است که

محمدرضا مروارید اظهار می کند: با توجه به رایزنی های انجام شده با کشور عراق، مسئولین مربوط در این کشور نیز در حال پیگیری امور جهت گشایش این مرز هستند. وی بر ضرورت تامین زیرساخت های این مرز تاکید کرد و می افزاید: باید هرچه سریعتر زیرساخت های لازم از جمله چاه دسترسی، آب، برق و تأسیسات مورد نیاز و ... جهت گشایش این مرز در این منطقه فراهم شود.

● راه اندازی مرز چیلات رونق اقتصادی منطقه را به دنبال دارد

معاون اقتصادی استاندار ایلام می گوید: با توجه به فراهم بودن شرایط زیرساختی در مرز چیلات دهلران و نزدیکی به استان میسان عراق، منطقه چیلات دهلران اولویت بازارچه مرزی جدید استان است.

حشمت الله عسگری گفت: خوشبختانه کشور ایران و عراق هر کدام دارای قابلیت های اقتصادی هستند که باید دو طرف از ظرفیت های مرزی استفاده کنند.

وی ادامه می دهد: با توجه به اینکه در ایام اربعین بیشترین تردد در مرز بین المللی مهران برای سفر به عتبات عالیات صورت می پذیرد، ایجاد مرز در چیلات علاوه بر تسریع در تردد باعث فراهم شدن رونق اقتصادی برای دو کشور خواهد شد.

معاون اقتصادی استاندار ایلام با اشاره به اینکه استان ایلام دارای قابلیت های خوب اقتصادی از جمله تولید مصالح ساختمانی مانند کچ، سیمان و آجر هستند، افزود: در صورت راه اندازی این مرز روزانه بیش از ۵۰۰ کامیون از مرز چیلات دهلران تردد خواهند کرد.

عسگری تصریح می کند: با توجه به نزدیکی مرز چیلات به کشور عراق پیش بینی می شود روزانه بین ۷ تا ۱۰ هزار نفر در ایام اربعین از مرز چیلات دهلران عبور کنند.

این امر می تواند به عنوان یک فرصت تاریخی مورد توجه قرار گیرد.

حسین کلانتری ادامه داد: با پیگیری های به عمل آمده و تلاش های در دست اقدام امیدواریم در آینده نزدیک شاهد افتتاح این مرز برای تردد زوار و بازارچه مرزی باشیم.

وی با بیان اینکه با آمادگی دولت عراق انجام فعالیت های تجاری و اقتصادی در مرز چیلات عملیاتی می شود، می افزاید: بر اساس پیش بینی های به عمل آمده مبنی بر افزایش استقبال زائرین اربعین حسینی در سال جاری ضرورت دارد تا مرز جداگانه ای برای تردد اتباع غیر ایرانی در نظر گرفته شود که مرز چیلات به عنوان مناسب ترین نقطه انتخاب شده است.

● گشایش مرز چیلات در انتظار طرح هیئت دولت

استاندار ایلام در این باره نیز می گوید: خوشبختانه مراحل تصویب مرز چیلات در کمیسیون های مختلف انجام شده و اکنون در انتظار طرح در هیئت دولت است.

پایتخت فراموش شده دباغ خانه های ایران؛ بازار همدان بوی چرم نمی دهد

پروین قادری
دانشمند

تاریخ صنعت چرم سازی ایران از زمان فعالیت این حرفه در همدان محاسبه می شود درحالی که برند چرم همدان به نام دیگر استان ها زده شده و پایتخت دباغ خانه های ایران فراموش شده است.

در گذشته های نه چندان دور استان همدان به لحاظ بهره مندی از مراکز دام پروری در زمینه تولید مصنوعات چرمی به خصوص مصنوعات از نوع چرم گاوی از شهرت خاصی برخوردار بوده و حتی چرم تولیدی در همدان به علت کیفیت و کمیت خاص آن از مشهورترین چرم های تولیدی کشور بوده و آوازه کیفیت آن به دیگر کشورها نیز می رسیده است.

بر اساس مکتوبات قابل استناد مربوط به سفرنامه ها، سابقه شهرت چرم همدان به دوره قاجار می رسد و وجود راسته دباغ خانه در بازار سنتی همدان که به لحاظ معماری به دوره قبل از قاجار برمی گردد بیانگر سابقه دیرین دباغی سنتی در شهر همدان است.

● دهه پیش بازار تاریخی همدان ۱۵۰ دکان دباغی داشته است

تاریخ را که ورق می زنیم مشاهده می شود که سال ۱۹۲۱ میلادی یعنی حدود ۹ دهه پیش بازار تاریخی همدان ۱۵۰ دکان دباغی داشته که اکنون این تعداد بسیار کاهش یافته و تا سال های اخیر در شهر همدان تنها سه دباغ خانه شامل دباغ خانه «سنگ شیر»، دباغ خانه «قانتور» و دباغ خانه «آقایی» فعال بود که متأسفانه پس از گذشت زمان دباغ خانه «سنگ شیر» و «قانتور» به مرور تعطیل و از بین رفته اند و دباغی در همدان این روزها نفس های آخر را می کشد.

گذشته از وضعیت دباغ خانه ها در استان همدان ذکر این نکته ضروری است که حتی تولید چرم به شیوه مدرن و صنعتی نیز با احداث اولین کارخانه چرم ایران در شهر همدان و در سال ۱۳۱۲ کلید خورد اما متأسفانه طی

دهه های گذشته، این صنعت متأثر از تغییرات اجتماعی، اقتصادی، سیاسی و کالبدی بازار و تغییرات مکانی و جابجایی کارگاه های دباغی رو به افول گذاشت و ساختار این شیوه سنتی از دباغی دگرگون شد.

● تعداد مغازه های چرم دوزی این بازار به کمتر از انگشتان دست رسیده است

با توجه به این پیشینه تاریخی صنعت چرم در همدان و وجود راسته بازاری به نام چرم دوز خانه در بازار قدیمی شهر همدان، امروز شاهد از رونق افتادن این صنعت در همدان هستیم تا جایی که در راسته بازاری که در گذشته های نه چندان دور مغازه های بسیاری در حوزه چرم و صنایع چرمی در آن فعالیت می کردند، اکنون تعداد مغازه های چرم فروشی و نه چرم دوزی این بازار به کمتر از انگشتان دست رسیده است.

برای اینکه سری به راسته چرم دوزان همدان که ارتباط مستقیمی با دباغ خانه ها دارند بزنیم، از میدان امام خمینی (ره) وارد بازار قدیمی آن می شویم. ابتدا راسته بازار زغالی ها را پشت سر می گذاریم و به دومین راسته بازار یعنی سبزه میدان می رسیم و پس از سبزه میدان، راسته بازارهای پیوسته همدان به نام های نخود بریز خانه، حلبی ساز خانه، صابونی ها، کفش دوز خانه و راطی می کنیم تا به چرم دوز خانه می رسیم.

نزدیک راسته بازار چرم دوز خانه که می شویم بوی چرم تازه به مشام می رسد اما در میان این راسته تنها چند مغازه چرم فروشی دیده می شود و بیشتر مغازه های این راسته به فروش لباس اختصاص یافته است.

راسته را قدم می زنیم و اطراف را به دقت نگاه می کنیم، کیف و کفش های چرمی و کمر بندهایی که از ورودی برخی مغازه ها آویزان شده اند ناخودآگاه ذهن را به سمت روزهای نه چندان دور این بازار می کشاند که از ابتدا تا انتهای آن را چرم دوزها تشکیل می دادند.

پیش قدم می شوم و به سراغ یکی از فروشنده های این راسته بازار می روم و پس از سلام و احوالپرسی از در آمد و فروشش سؤال می کنم.

محسن اعتمادی بایان اینکه خوشبختانه این روزها حال و روز

کسب و کار در این راسته بازار بهتر شده است، به حضور مسافران در شهر همدان اشاره کرده و می گوید: هر مسافری که به همدان وارد می شود حتماً سری به راسته بازار چرم همدان می زند.

وی گفت: بیشتر خریداران چرم همدان مردم و مسافران سایر استان ها هستند.

وی بایان اینکه به اذعان مسافران قیمت چرم در همدان در قیاس با زحمتی که برای تهیه کالا صرف شده است، منصفانه تر است، گفت: کاش این راسته بازار اصالت خود را حفظ می کرد و برندی برای استان همدان می ماند.

● چرم تولیدی در همدان به لحاظ کیفیت قابل قیاس با چرم دیگر استان ها نیست

وی بایان اینکه چرم تولیدی در همدان به لحاظ کیفیت قابل قیاس با چرم های تولیدی دیگر استان ها نیست، ادامه داد: در گذشته بیشتر کارهای چرم دوزی در این بازار به دست استادکاران این حرفه انجام می شد هر چند اکنون در چرم دوز خانه همدان تنها چند مغازه کوچک، منسوجات چرمی تولید شده در کارگاه ها را به فروش می رسانند و دیگر مانند گذشته فعالیت چرم دوزی در این بازار انجام نمی شود. علیرضا نیز هنرمندی است که از ۸ سالگی به دلیل علاقه به پیشه پدری اش وارد عرصه چرم سازی شده و اکنون بیش از ۲۵ سال است که در هنرش ثابت قدم مانده و رمز ماندگاری هنرش را کیفیت کار می داند.

وی که هم اکنون با ۳ نیروی کار، کارگاه چرم سازی اش را اداره می کند سالانه ۴۰ هزار قطعه چرم، شامل کیف، لوازم شکار، لوازم سوار کاری تولید می کند و بیشتر آثار تولید شده اش را به بابل، شیراز، رشت، دزفول، اهواز و کرمانشاه صادر می کند.

وی با بیان اینکه در سالهای نه چندان دور این صنعت با رکود مواجه بود و مسئولان توجه خاصی به این صنعت نداشتند، گفت: علی رغم توجهی که اخیراً به این صنعت شده اما مشکلاتی همچنان بر سر راه صنعت چرم وجود دارد به گونه ای که در حال حاضر تعدادی از هنرمندان بدون آموزش و مربی آثاری را تولید می کنند که این مسئله باعث می شود کیفیت در کارها رعایت نشود.

● همدان به پایتخت دباغ خانه ایران معروف بود

اما در همین زمینه رئیس اتحادیه کیف و کفش چرم همدان با بیان اینکه در گذشته همدان به پایتخت دباغ خانه ایران معروف بود و تمام صادر کنندگان چرم و کارخانه های چرم و افرادی که در کشورهای خارجی افتخارات خیلی خوبی در این صنعت داشتند از استان همدان بودند، گفت: شهر همدان در صنعت تولید چرم سابقه ۹۰ ساله دارد.

احمد گازرانی با اشاره به اینکه همدان پتانسیل آن را دارد که صفر تا ۱۰۰ صنعت چرم را به تولید برساند، گفت: سعی شده تا توانمندی و ظرفیت های استان همدان برای مسئولان کشوری ارائه شود.

وی با بیان اینکه سازمان یونیدو با تقبل هزینه، کلاس های آموزشی را برای پیشبرد صنعت چرم برگزار کرده است، گفت: اتحادیه کیف و کفش چرم همدان با همکاری و حمایت صندوق کارآفرینی امید شماری از کارآفرینان فعال را با اعطای تسهیلات ۱۰۰ میلیونی تومانی با سود ۴ درصد برای خرید ماشین آلات پیشرفته کمک کرده است.

● باید تولید چرم به استاندارد جهانی برسد

گازرانی به ضعف صادرات چرم استان همدان اشاره کرد و گفت: باید تولید به استاندارد جهانی برسد تا بتوان اجناس را صادر کرد و کشورهای دیگر نیز از این صنعت استفاده کنند.

وی با تأکید بر اینکه باید حوزه صنعت چرم استان به

نحوی مدیریت شود که سرمایه‌گذاران سرمایه‌های خود را از واسطه‌گری به تولید منتقل کنند، به برنامه ریزی برای تشکیل خوشه چرم در همدان اشاره کرد و گفت: هزار واحد سنتی و صنعتی چرم در استان همدان فعالیت می‌کند که به‌طور مستقیم و غیرمستقیم ۱۲ هزار نفر در این واحدها مشغول به کار هستند.

احمد گازرانی با بیان اینکه تلاش بر این است که دانشگاه چرم استان همدان ایجاد شود، بیان کرد: اگر خوشه صنعتی تشکیل شود در کنار خوشه، تولیدکنندگان استان به کشورهای صاحب نام در راستای الگو برداری این صنعت اعزام می‌شوند.

احمد گازرانی با اشاره به اینکه امروز باید استان به نحوی مدیریت شود که سرمایه‌گذاران سرمایه‌های خود را از واسطه‌گری به تولید منتقل کنند، افزود: امروز اگر به دنبال کسب و کار، توسعه و اشتغالزایی پایدار در کشور باشیم چرم یکی از صنعت‌هایی است که تمام این موضوعات را در خود جای داده است.

گازرانی با اشاره به اینکه صنعت چرم استان همدان از صنعت طلا مطرح‌تر است، عنوان کرد: کشورهای همسایه ایران در صنعت چرم عقب‌تر هستند و فقط ترکیه در صنعت چرم از ایران جلوتر است. وی عنوان کرد: کفش و کیف تولید همدان در تهران با برند یک شرکت و کارخانه دیگر عرضه می‌شود که این خود یک مشکل است و باید تلاش شود برند همدان را احیا کنیم.

● شرط حمایت از یک صنعت اثبات خوشه‌ای بودن آن است

مدیر عامل صندوق کارآفرینی امید در همدان نیز با بیان اینکه شرط حمایت از یک صنعت اثبات خوشه‌ای بودن آن است، گفت: در همدان شهرک‌های صنعتی که متولی این امر هستند بررسی خوشه‌ای بودن صنعت چرم همدان را در اولویت کاری خود قرار نداده‌اند اما با این وجود صندوق کارآفرینی امید حمایت از این صنعت را به عهده گرفته

است. محسن افروخته با اشاره به حمایت سازمان یونیدو از صنعت چرم همدان گفت: تاکنون یونیدو حمایت‌هایی از جمله آموزش را آغاز کرده و اگر خوشه‌ای بودن این صنعت اثبات شود حمایت‌های دیگر نیز آغاز خواهد شد. مدیر عامل صندوق کارآفرینی امید در همدان با بیان اینکه برای موفقیت یک فعالیت اقتصادی فقط منابع مالی کافی نیست، عنوان کرد: منابع مالی بخش کوچکی از این اتفاق است و باید آموزش‌ها نیز در اولویت باشد.

وی با بیان اینکه امیدواریم با این حمایت‌های یونیدو بازار چرم همدان خود را در بیشتر بنسازاند، گفت: همدان مرکز چرم است اما هنوز نمودی در بازار و فروشگاه‌ها ندارد. با این تفاسیر پرواضح است که استان همدان با داشتن قدمتی طولانی در صنعت چرم به دلیل کم‌توجهی‌ها و بی‌مهری‌ها مورد غفلت قرار گرفته و باید با حمایت‌های مضاعف به کمک این صنعت در همدان شتافت و آن را احیا کرد.

سنگ‌هایی پیش پای ملوانان / محدودیت ترخیص برنج از گمرکات بوشهر

ارزی، گفت: بخش زیادی از مردم ساحل‌نشین از طریق دریا و دریانوردی امرار معاش می‌کنند که باید مورد توجه قرار گیرند.

نماینده مردم بوشهر، گناوه و دیلم در مجلس شورای اسلامی با اشاره به مشکلات ایجاد شده برای ملوانان در استان بوشهر، افزود: پیگیری‌هایی که داشتیم، مشکل ترخیص برنج وارداتی از گمرکات استان بوشهر به زودی رفع می‌شود.

● مشکل ترخیص برنج وارداتی حل می‌شود

بهنام نوروزی ناظر و مدیر کل گمرکات استان بوشهر نیز از رفع مشکلات در زمینه ترخیص برنج خبر داد و گفت: خدمت به مردم مهمترین افتخار برای ما است و تلاش می‌کنیم بتوانیم خدماتی برای رفع مشکلات مردم ارائه کنیم. بهنام نوروزی با اشاره به تلاش‌ها و پیگیری‌های صورت‌گرفته، اضافه کرد: مشکل ترخیص برنج تحت عنوان کالای ملوانی نیز طی یکی دو روز آینده حل خواهد شد.

وی از تاکید مدیر گمرک ایران بر رفع مشکلات ملوانان خبر داد و بیان کرد: رئیس کل گمرک جمهوری اسلامی ایران نیز معتقد است که حق ملوانان باید به صورت کامل و تمام داده شود.

با پیگیری‌های صورت‌گرفته از سوی نماینده مردم در مجلس و همچنین همراهی دیگر مسئولان، این امیدواری وجود دارد که طی روزهای آینده شاهد رفع مشکل ترخیص برنج در استان باشیم. ولی مشکلات ملوانان به همین جا ختم نمی‌شود و باید طرح ساماندهی تهنجی با نگاه ویژه به خواسته‌ها و مشکلات ملوانان حل شود.

● افزایش قیمت با محدودیت‌های ترخیص برنج

گناوه یکی از بنادر استان بوشهر است که دارای فعالیت بسیار زیادی در زمینه کالاهای ملوانی است و هر گونه محدودیت در واردات، باعث می‌شود بازار این شهر تحت تاثیر قرار بگیرد.

امام جمعه گناوه در ارتباط با محدودیت‌های ترخیص برنج در این بندر اظهار داشت: برخی بخشنامه‌ها خلاف تدبیر است و باید در آن تجدید نظر شود. حجت‌الاسلام سید عبدالهادی رکنی حسینی اضافه کرد: هر سال محدودیت‌هایی در بحث کالاهای تجاری وجود داشته ولی اسمال شاهد تصمیماتی از سوی برخی وزرا هستیم که تاوان آن را مردم می‌دهند.

وی افزود: ممنوعیت واردات برنج تحت عنوان کالای ملوانی باعث شده گرانی را در بازار شاهد باشیم و این موضوع بیشترین فشار را بر اقشار کم‌درآمد وارد می‌کند. امام جمعه گناوه با اشاره به اینکه برخی مسئولان فقط روی استان بوشهر تمرکز کرده‌اند، ادامه داد: در برخی بنادر که

در سال‌های گذشته شاهد بخشنامه‌هایی در مورد کالاهای ملوانی هستیم که باعث شده محدودیت‌هایی برای ملوانان ایجاد شود که ممنوعیت واردات برنج یکی از این محدودیت‌ها است.

سعید رضایی

در استان بوشهر افراد بسیار زیادی هستند که از طریق تجارت دریایی امرار معاش می‌کنند و زندگی این افراد به همین تجارت بستگی دارد که گاهی برخی محدودیت‌ها باعث می‌شود امرار معاش فعالان تجارت دریایی به‌ویژه ملوانان به خطر بیفتد.

کالای همراه ملوان یا تهنجی یکی از امتیازات مناسب برای ملوانان بوده که نوعی واردات کالا همراه ملوانان است و از سالیان گذشته در بنادر جنوبی کشور به‌ویژه استان بوشهر رواج داشته است. بازارهای تجاری استان بوشهر از جمله بازار گناوه، دیلم، دیر، عسلویه وابستگی بالایی به کالاهای تهنجی دارند و محدودیت در مورد ورود این کالاها باعث افزایش چشمگیر قیمت‌ها می‌شود.

اخیرا شاهد محدودیت‌های متعددی برای ترخیص کالاهای ملوانی در بنادر استان هستیم و این موضوع علاوه بر اینکه امرار معاش ملوانان و تجار را با مشکل روبرو کرده، تاثیر مستقیمی نیز بر بازار داشته است.

مشکل ممنوعیت ترخیص برنج وارداتی تحت عنوان کالای ملوانی طی چند روز اخیر سبب شده این کالا اجازه ترخیص نداشته و افزایش قیمت‌ها را در پی داشته است.

دود سیاه بر فراز باغ‌های رفسنجان / رونمایی از خنده تلخ پسته

وضعیت صنعت تولید پسته که ارز آورترین محصول کشاورزی در کشور محسوب می‌شود به دلیل خشکسالی در دشت‌های رفسنجان هر روز اسفناک‌تر می‌شود و حالا درختان پسته راهی کوره‌های تولید زغال می‌شوند.

اسما محمودی

صنعت پسته تا ۱۰ سال قبل یکی از بخش‌های اقتصادی انحصاری کشور در جهان بود اما از همان زمان با برنامه‌ریزی آمریکا برای تصاحب بازار پسته و خارج کردن انحصار این صنعت از دست ایرانیان، تولید این محصول در آمریکا سیر صعودی یافت و حالا پسته آمریکا تا پشت مرزهای کشور هم رسیده و در رقابت با پسته ایران پهلویه‌پهلوی می‌زند.

● باغ‌های مرکز تحقیقات پسته خشک شد

دقیقا از همان زمان نیز پسته ایران با چالشی جدی به نام کمبود آب مواجه شده و خشکسالی‌های پیاپی در دشت‌های ایران و به‌خصوص استان کرمان که ۷۰ درصد پسته ایران را تأمین می‌کند موجب شده است این مزیت اقتصادی ویژه رفته‌رفته دستان خود را در مقابل تولیدکنندگان خارجی بالا ببرد.

خشکسالی‌های پیاپی در دشت‌های ایران و به‌خصوص استان کرمان که ۷۰ درصد پسته ایران را تأمین می‌کند موجب شده است این مزیت اقتصادی ویژه رفته‌رفته دستان خود را در مقابل تولیدکنندگان خارجی بالا ببرد. حالی است که تنها در استان کرمان سالانه ۱.۵ میلیارد دلار ارز از طریق صادرات پسته وارد کشور می‌شود و مجموعه صنعت پسته جزو سه اقتصاد برتر غیر نفتی کشور محسوب می‌شود.

بی‌آبی و کاهش سطح آب دشت‌های پسته خیز به‌خصوص در دشت‌های رفسنجان، انار، کرمان، زرنند، سیرجان و راور حالا کشاورزان را وادار کرده است برای نجات مزارع مرغوب‌تر به خشک کردن برخی دیگر از مزارع بپردازند. خشکسالی حتی زمین‌های کشاورزی برخی از مراکز تحقیقاتی همچون مرکز تحقیقات پسته استان را خشک کرده است و کار به‌جایی رسیده است که خطر جدی نشست زمین در دشت‌ها هم بیخ گوش کشاورزان

از چوب‌های خشک چیزی از آن‌ها باقی نمانده است و کشاورزان هم بعد از ریشه‌کشی این درخت‌ها چاره‌ای ندارند جز اینکه درختانی که روزگاری یکی از مهم‌ترین زمینه‌های کسب درآمدشان بودن را راهی کوره‌های زغال کنند.

● دود کوره‌های زغال سلامت مردم را هم تهدید می‌کند

بوی زغال و دود ناشی از فعالیت کوره‌ها نیز در برخی روستاها و اطراف باغ‌های کشاورزی دیده می‌شود میزان فعالیت این کوره‌ها به حدی رسیده که به‌خصوص در روستاهای کشکویه و نوق رفسنجان که مهم‌ترین تراکم باغ‌های پسته را به خود اختصاص داده‌اند حالا مردم نگران سلامتی خود به دلیل استنشاق دود حاصل از این کوره‌های زغال سوزی هستند.

● دور نمای نگران‌کننده خشک شدن باغ‌های رفسنجان و توسعه باغ‌های کالیفرنیا

این نگرانی به حدی رسیده است که مسئولان هم نسبت به آن هشدار می‌دهند که نشان‌دهنده حجم بالای زمین‌های خشک‌شده است و متأسفانه نشان‌دهنده از بین رفتن باغ‌های پسته ای دارد که هر سال بر حجم آن‌ها افزوده می‌شود و اگر این آمار را کنار حجم بالای تولید پسته باغ‌های کالیفرنیا قرار دهیم می‌توان دور نمایی از آینده نگران‌کننده این صنعت در استان کرمان را مشاهده کنیم.

سایه خشکسالی در حالی بر روی باغ‌های پسته هر روز گسترده‌تر می‌شود که محسن جلال پور، رئیس اتاق بازرگانی کرمان خشکسالی را از مهم‌ترین مخاطرات صنعت پسته در استان کرمان می‌داند و خواستار چاره‌اندیشی فوری در این زمینه است.

وی که حالا سکان اتاق بازرگانی ایران را نیز به دست دارد می‌داند که اگر فکری به حال وضعیت کنونی باغ‌های پسته و کمبود آب نشود به‌زودی مزیت‌های پسته ایران و استان کرمان در مقابل رقیب قدرش با خطر جدی مواجه می‌شود و یکی از دغدغه‌های جدی‌اش در خصوص صنعت پسته در استان کرمان کمبود شدید آب بوده است.

جلال پور در این زمینه می‌گوید: ایران و آمریکا در زمینه تولید پسته رقیب هم محسوب می‌شوند و در مقابل کم‌آبی و محدودیت‌های شدید ناشی از خشکسالی در

قرار بگیرد و در این شرایط نه سدی است که آب کشاورزی استان را تأمین کند و نه طرح‌های انتقال آب به مرحله اجرا رسیده‌اند و طرحیایی هم که کلید خورده‌اند هنوز هم در کشاکش درگیری‌های زیست‌محیطی با اماواگر مواجه هستند.

برخی از زمین‌های کشاورزی در دشت‌های اطراف شهر کرمان نیز با چنان چالشی مواجه شده‌اند که کشاورزان مجبورند آب موردنیاز کشاورزی را از چندین کیلومتر دورتر به‌وسیله تانکر به زمین‌های کشاورزی منتقل کنند.

● درختان پسته در کوره‌های زغالسوزی به پای خشکسالی قربانی می‌شوند

در حالی اقتصاد پسته در لبه پرتگاه خشکسالی قرار دارد که باغ‌های پسته رفسنجان هر روز با مشکلات بیشتر مواجه می‌شوند و در برخی موارد کشاورزان باغ‌ها و درختان خشک‌شده خود را به دست کوره‌های زغال سوزی می‌سپارند.

اگر این روزها به روستاهای اطراف رفسنجان سری بزنید و نگاهی به باغ‌های پسته بکنید، در کنار باغ‌هایی که با باقیمانده آب دشت‌های اطراف این شهر هنوز هم سبز مانده‌اند انبوه درختانی را می‌بینید که به‌جز تکه‌هایی

● دود زغال ها به چشم کشاورزان می رود

وی خشک سالی را مسبب اصلی بروز پدیده خشک شدن باغ های پسته دانست و افزود: طرح های مختلفی از جمله مصرف بهینه آب، دستگاه های آبیاری مکانیزه و حتی خاموش شدن موتورپمپ های آب در برخی از مقاطع سال پیگیری شده است اما شدت خشک سالی و کمبود آب چنان زیاد است که تأثیر خود را گذاشته است و باید برای رفع مشکلات در آینده تلاش کنیم.

وضعیت خشک سالی و فعالیت کوره های زغال سوزی به حدی در حومه شهر رفسنجان پررنگ شده است که حالا سازمان های محیط زیست و دادستان رفسنجان نیز در این خصوص ورود کرده اند و برای جلوگیری از بروز مشکلات تنفسی برای مردم شهر جلوگیری کرده اند.

این در حالی است که درختانی که پایه اصلی اقتصاد بومی و محلی رفسنجان بودند و روزی عنوان نخستین تولیدکننده پسته جهان را به خود اختصاص داده بودند حالا در آستانه تبدیل شدن به زغال قرار گرفته اند و کشاورزان کویرنشین در میان دود غلیظ ناشی از کوره های زغال سوزی چشم به راه راهکارهای مسئولان برای رفع مشکل خشک سالی هستند.

مشکلات ناشی از محدودیت های نهاده های تولید به خصوص آب می گوید: پسته مهم ترین مزیت اقتصادی استان کرمان و شهرستان رفسنجان است و هزاران نفر در قالب این صنعت به کار و تلاش مشغول هستند.

حمید ملانوری افزود: باوجود خشک سالی، کاهش سطح آب های زیرزمینی، کاهش کیفیت آب و افزایش شوری و سختی های متعددی که ایجاد شده است اما همچنان این صنعت مزیت مهم شهرستان است و باید مورد حمایت قرار گیرد. وی در خصوص وجود کوره های زغال سوزی گفت: خشک سالی واقعیت انکار نشدنی رفسنجان است که موجب خشک شدن برخی از باغ ها و درختان پسته شده است به همین دلیل نیز کشاورزان این درختان را به دست کوره های زغال می سپارند.

فرماندار رفسنجان گفت: هم اکنون حدود ۲۰۰ کوره از این دست در حاشیه شهر رفسنجان وجود دارد که حتی دود ناشی از این کوره ها سلامتی ساکنان اطراف این کوره را تهدید می کند.

ملانوری ادامه داد: طرح ساماندهی این کوره ها برای جلوگیری از بروز مشکلات تنفسی برای ساکنان اطراف و حاشیه شهر رفسنجان در دستور کار است و به زودی به مناطق دورتر منتقل خواهند شد.

کرمان که قطب اصلی تولید پسته است در آن سو چنین مشکلاتی وجود ندارد و در این شرایط باید بتوانیم با رقیب رقابت هم داشته باشیم.

● مزیت تولید پسته در ایران در حال از دست رفتن است

وی افزود: تغییرات اقلیمی در کنار خشک سالی یکی دیگر از تهدیدهای صنعت پسته محسوب می شود و به دلیل افزایش چالش های موجود روند تولید طی سال های اخیر کاهش یافته است.

وی خواستار حمایت دولت از تولیدکنندگان پسته شد و افزود: باید مجموع سیاست گذاری ها و اقدامات به سمت حمایت از این صنعت سوق پیدا کند زیرا شرایط برای کشاورزان در راستای تولید محصول سخت شده است و باید مزیت های رقابتی تولید داخل را بیشتر کنیم تا بازارهای جهانی را از دست ندهیم.

باوجود خشک سالی، کاهش سطح آب های زیرزمینی، کاهش کیفیت آب و افزایش شوری و سختی های متعددی که ایجاد شده است اما همچنان این صنعت مزیت مهم شهرستان است و باید مورد حمایت قرار گیرد فرماندار رفسنجان نیز با تأیید وجود مشکلات ناشی از تغییرات اقلیمی و خشک سالی و

جاده پاتاوه به دهدشت تاریخی شد / قفل پروژه ۲۰ ساله در انتظار کلید دولت

گیرند.

● ۲۸۰ میلیارد تومان برای تکمیل پروژه نیاز است

همچنین مدیرکل راه و شهرسازی کهگیلویه و بویراحمد با اشاره به اینکه ۲۸۰ میلیارد تومان برای تکمیل پروژه نیاز است، گفت: از این میزان ۴۴ میلیارد تومان مطالبات پیمانکار است.

حسین فدایی این پروژه را از مهمترین محورهای ارتباطی استان دانست و افزود: این پروژه در قالب محور ارتباطی بهبهان به شهرضا شروع شده و تمام قطعات آن به به بهره برداری رسیده و تنها قطعه پاتاوه به دهدشت نیمه تمام مانده است.

وی با بیان اینکه طول این محور ۱۵۶ کیلومتر و شامل چهار قطعه است، افزود: این محور در روستای گندیخوری واقع در ۳۵ کیلومتری شهر یاسوج شروع و در خروجی شهر دهدشت از سمت بهبهان خاتمه می یابد.

مدیرکل راه و شهرسازی کهگیلویه و بویراحمد ادامه داد: برقراری کریدور ترانزیتی شمال به جنوب، اتصال بندر انزلی به بندر امام خمینی (ره) و کاهش ۲۱۰ کیلومتری نسبت به مسیر خرم آباد به خوزستان از مهمترین اهداف این پروژه است.

سی امین سفر استانی هیئت دولت، بارقه های امید را در مردم این استان و حتی جنوب کشور برای تکمیل این جاده حیاتی ایجاد کرده و مردم در انتظارند تا قفل این پروژه با کلید دولت باز شود.

وی با اشاره به طولانی شدن اجرای این پروژه یادآور شد: پروژه جاده پاتاوه به دهدشت یکی از مهمترین و پیرترین پروژه های عمرانی در این استان است که پس از ۲۲ سال هنوز به بهره برداری نرسیده است.

هاشمی یادآور شد: این پروژه جنوب کشور را ۲۰۰ کیلومتر به مرکز کشور نزدیکتر می کند.

وی افزود: طول این جاده ۱۳۶ کیلومتر و دارای چهار فاز است که فازهای یک و سه این طرح به ترتیب ۲۸ و ۲۰ کیلومتر و فازهای دو و چهار این طرح نیز به ترتیب ۲۸ و ۶۳ کیلومتر است.

نماینده مردم شهرستانهای کهگیلویه، بهمئی، چرام و لنده تصریح کرد: محرومیت در شهرستانهای کهگیلویه بزرگ بسیار بالا است و این شهرستانها باید به طور ویژه مورد توجه قرار

● اتمام جاده پاتاوه به دهدشت کهگیلویه را از بن بست خارج می کند

نماینده مردم شهرستانهای کهگیلویه، بهمئی، چرام و لنده در مجلس با اشاره به اینکه در صورت تأمین اعتبار تا پایان سال ۹۶ این پروژه به اتمام می رسد، گفت: محور پاتاوه به دهدشت تنها پروژه ای است که می تواند شهرستان کهگیلویه را از بن بست خارج کند. عدل هاشمی افزود: ۱۲ کیلومتر از آسفالت این پروژه تا سه ماه آینده انجام می شود و در این راستا دوهزار تن قیر در اختیار پیمانکار پروژه قرار می گیرد.

هاشمی با اشاره به پرداخت مطالبات پیمانکاران این پروژه بیان داشت: ۱۰ میلیارد تومان از بدهی این پروژه در قالب ملک به پیمانکاران قبلی پرداخت شده است.

سیدفرهاد رجائی فر
احداث محور ارتباطی پاتاوه به دهدشت در کهگیلویه و بویراحمد

پس از گذشت ۲۲ سال از کلنگ زنی همچنان نیمه تمام مانده و چشم و امید مردم این شهر به سفر دولت تدبیر و امید است.

محور «پاتاوه به دهدشت» که از مصوبات سفر مقام معظم رهبری بود از سال ۷۳ تا کنون حدود ۷۵ درصد پیشرفت فیزیکی دارد و همچنان نیمه تمام مانده و چشم امید مردم این استان به سفر دولت تدبیر و امید است.

این پروژه ۲۰ ساله قرار است محور بنادر جنوب کشور و شرق خوزستان را ۲۰۰ کیلومتر به مرکز کشور نزدیکتر و ۴۰۰ روستای کهگیلویه و بویراحمد را نیز از بن بست خارج کند.

این پروژه به طول ۱۳۶ کیلومتر و دارای چهار فاز است که هنوز بخشی از آن مانده و پس از ۲۰ سال به دلیل کمبود اعتبار به بهره برداری نرسیده است. فازهای یک و سه این طرح به ترتیب ۲۸ و ۲۰ کیلومتر و فازهای دو و چهار این طرح نیز به ترتیب ۲۸ و ۶۳ کیلومتر است و تا کنون افزون بر ۱۰۰ میلیارد تومان برای احداث این جاده ملی هزینه شده است.

با این حال بازدید وزیران راه دولت قبلی و کنونی توانست گره از انبوه مشکلات این پروژه باز کند و هنوز نیمی از جنوب کشور در انتظار بهره برداری از این پروژه ملی هستند.

روستایی که بوی بهشت می دهد / گنبرف اسکو خاستگاه گل محمدی در ایران

روستای گنبرف اسکو به عنوان یکی از خاستگاه های گل محمدی در ایران مطرح است که تابستان هر سال با شگفتن گل های محمدی فضای این منطقه عطر آگین شده و زیبایی و طراوت خاصی به خود می گیرد.

سعید نجیب زینیا

گل محمدی آذربایجان شرقی به قیزیل گول مشهور بوده و در ادبیات این استان جایگاه ویژه ای دارد و در این میان روستای گنبرف شهرستان اسکو نیز از جمله مناطق مهم تولید گل محمدی در آذربایجان شرقی و کشور است. مناطق سرسبز و گلزار روستای گنبرف شهرستان اسکو هر سال بعد از ایام نوروز رونق خاصی به خود گرفته و باغات و ارتفاعات این مناطق در نزدیکی شهر اسکو مملو از گل های محمدی می شود و رنگ صورتی گلهای محمدی سراسر منطقه را در بر می گیرد.

علاوه بر تهیه مربا از گل محمدی تولید شده توسط روستائیان گنبرف، گلاب آن نیز خاصیت درمانی دارد و در سال های اخیر مورد توجه زیادی قرار گرفته است به طوری که از جمله فواید آن می توان به درمان زخم معده اشاره کرد و حتی استفاده از آن در وضعیت عمومی بدن موثر بوده و برای تقویت قلب نیز بسیار مفید است.

● **گل محمدی گیاهی ارز شمند با خواص غذایی و درمانی**
محصول عمده گل محمدی گلاب، اسانس و گلبرگ خشک است که از این محصول در صنایع دارویی، عطرسازی، فرآورده های بهداشتی و آرایشی و صنایع غذایی و از پودر آن برای تزئین انواع غذاها استفاده می شود.

گل محمدی علاوه بر خاصیت درمانی و بهبود عارضه هایی همچون دردهای رماتیسمی، قلبی، تقویت اعصاب و معده و رفع بعضی از سردردها در تهیه شربت مربا و در صنایع شیرینی سازی و تهیه بستنی نیز کاربرد فراوانی دارد که گل سرخ تولید شده در شهرستان اسکو از اصیل ترین، بهترین و معطرترین نوع گل ها در دنیا محسوب می شود. گل محمدی و مربای آن خاصیت گرمایی دارد و در درمان بیماری های گوارشی و ضعف عمومی بدن از جمله در درمان اسهال، زخم معده و درمان روده و بیماری های قلبی مفید است.

● **نبود واحد تبدیلی مشکل اصلی باغداران گنبرفی است**

باغداران و پرورش دهندگان گل محمدی در خنکای صبح غنچه های تازه شگفته گل را می چینند و تا آغاز گرمای روز، گل های تازه شکفته شاداب و مشتری پسند را به بازار عرضه می دارند.

یکی از همین پرورش دهندگان گل محمدی در روستای گنبرف اسکو اظهار داشت: مهم ترین مشکل باغداران نبود کارخانه صنایع تبدیلی است که مجبوریم برای رفع نیازهای خود در این خصوص گل های جمع آوری شده را به سایر استان ها انتقال دهیم.

محمد عباسی در ادامه گفت: با احداث واحد تبدیلی و فرآوری گل محمدی در این روستا، آذربایجان شرقی می تواند گلاب مخصوص را تهیه کرده و به دیگر استان ها و حتی کشورهای خارجی نیز صادر کند.

وی افزود: حدود دو هکتار باغ گل دارم که از هر هکتار سه تن برداشت می کنم و الحمدلله امسال به خاطر بارندگی های قابل توجه و نظر لطف الهی محصول مان زیاد بود.

شهرستان اسکو با سطح زیر کشت ۵۸۵ هکتار گلستان های گل محمدی رتبه اول آذربایجان شرقی را به خود اختصاص داده است که از این سطح ۵۲۵ هکتار در مرحله باردهی و ۵۰ هکتار در مرحله نهال قرار دارند.

آیت اله عبادپور در ادامه سخنان خود گفت: برداشت گل محمدی در منطقه به دو صورت تازه چینی و غنچه چینی انجام می شود و بیش از یک هزار و ۸۰۰ تن گل محمدی با عملکرد ۳۰۳ تن در هکتار از این گلستان ها برداشت و روانه کارگاه های عرق گیری و بازار شده است. وی بیشترین سطح زیر کشت گل محمدی شهرستان را متعلق به روستاهای گنبرف، کردآباد، مجارشین و عنصرود عنوان و تصریح کرد: عمده گل های برداشت شده برای مصارف غذایی (تولید مربا و ادویه) و هم چنین فرآوری در سطح استان و یا سایر استان ها عرضه و مقدار محدودی از گل های تولیدی نیز در خود شهرستان خشک و در طول سال به صورت خشک شده به بازارهای منطقه ارسال می شود.

مدیر جهاد کشاورزی شهرستان اسکو اظهار داشت: عملیات اصلاح ارقام از نظر کیفیت محصول و مواد موثره و میزان تولید گل محمدی در واحد سطح توسط مراکز تحقیقات، اصلاح گلستان های موجود در شهرستان به منظور ارتقاء کیفیت در قالب سند تدبیر توسعه شهرستان، جذب سرمایه گذار جهت احداث واحد فرآوری مدرن با تکنولوژی روز از برنامه های جهاد کشاورزی برای توسعه فعالیت های این بخش است.

کارشناسان معتقدند که زمان آن رسیده تا از راهکارهای جدید برای جلوگیری از هدر رفت آب در بخش کشاورزی استفاده شود و کوتاهی و تاخیر در اتخاذ تدابیر مناسب می تواند آینده منابع آب کشور را در آستانه بحران قرار دهد و در این راستا یکی از راه ها تغییر الگوی کشت و کشت محصولات با نیاز آبی کم مانند گل محمدی است.

دست اندرکاران و فعالان این حوزه نیز امیدوارند آماده سازی زیر ساخت ها زمینه ساز جذب سرمایه گذاران برای تولید محصولات گل محمدی در منطقه شده و روزی خانه خدا را با گلاب تولیدی شهرستان اسکو غبارروبی کنند، آرزویی که تحقق آن در صورت توجه بیشتر به ظرفیت ها و توانمندی های منطقه در این خصوص دور از تصور نیست.

این کشاورز اسکویی در ادامه خاطر نشان کرد: گل محمدی دو نوع است گل سفید و گل مخملی که از خصوصیات گل مخملی وزن زیاد است و مربای آن قرمز رنگ است.

عباسی در پایان گفت: بعد از جمع آوری گل های محمدی تولید شده در این منطقه، برای گلاب گیری، تهیه خوراک گل محمدی، عطر، اسانس و نیازهای دارویی و مواد آرایشی گل ها به کرمان فرستاده می شود و این در حالی است که انجام این کارها در منطقه، علاوه بر اشتغال زایی برای اهالی بومی می تواند منبع درآمدی مناسبی نیز برای استان باشد ...

● **ضرورت ایجاد واحد های فرآوری گل محمدی در شهرستان اسکو**

فرماندار شهرستان اسکو نیز با بیان اینکه این شهرستان قطب گلستان های گل محمدی در آذربایجان شرقی است، گفت: کشاورزان سخت کوش اسکویی این روزها مشغول برداشت گل از گلستان های زیبای گل محمدی هستند.

مرتضی محمد زاده افزود: در حال حاضر در کنار واحدهای گلاب گیری سنتی تنها یک واحد فرآوری با ظرفیت تولید سالانه یک هزار و ۵۰۰ تن انواع عرقیات گیاهی و اسانس گیاهی نسبت به گلاب گیری و اسانس گیری از گل محمدی فعالیت می کند.

وی همچنین خاطر نشان کرد: با توجه به اهمیت شهرستان اسکو در تولید گل محمدی و گلاب در سطح آذربایجان شرقی باید به موضوع فرآوری این محصول در سطح شهرستان اهمیت داد و با جذب و حمایت سرمایه گذار، درآمدزایی و اشتغال را در این بخش افزایش داد.

فرماندار اسکو بر ضرورت ایجاد واحد های فرآوری گل سرخ محمدی در منطقه تاکید کرد و گفت: با توجه به اینکه برداشت گل سرخ محمدی در این شهرستان به صورت سنتی انجام می شود لذا سود خوبی عاید گل کاران این منطقه نمی شود و لازم است با پیگیری و کسب مجوزهای لازم نسبت به ایجاد واحد های فرآوری در این شهرستان اقدام شود تا علاوه بر ایجاد اشتغال بتوانیم نسبت به بسته بندی و فرآوری محصولات مختلف از گل سرخ اقدام کنیم.

● **جذب سرمایه گذار برای احداث واحد های فرآوری از برنامه های جهاد کشاورزی اسکو است**
مدیر جهاد کشاورزی شهرستان اسکو اظهار داشت:

گرمای هوا با چاشنی قطعی برق در همدان / مسئولان همچنان در حال حل مشکل

از داخل آپارتمان مسکونی است و باید به واحد بهر برداری مراجعه کنند تا نسبت به رفع مشکل اقدام شود، گفت: گاهی اوقات مشکلات موجود در آسانسورهای آپارتمان‌ها در ایجاد نوسان برق بی‌تأثیر نیست.

جمشیدی بایان اینکه گاهی برای برق‌دار کردن آپارتمان‌ها و واحدهای مسکونی جدید مجبور به قطع برق شبکه قدیم برق هستیم، گفت: خاموشی‌ها هم ۳۵ درصد کاهش یافته است.

وی بایان اینکه شبکه برق به دو دلیل خاموشی دارد که یا خاموشی بر اساس علت و اتفاق است و تأسیسات دچار مشکل شده و یا خاموشی با برنامه است، گفت: تعمیر سرویس و نگهداری شبکه و برق‌دار کردن مشترکان جدید دلیل دوم علت خاموشی است.

● معمولاً خاموشی‌ها با برنامه صورت می‌گیرد

مدیر امور برق منطقه یک همدان با تأکید بر اینکه معمولاً خاموشی‌ها با برنامه صورت می‌گیرد و موارد احتمالی خاموشی به صداوسیما اطلاع داده می‌شود تا شهروندان را در جریان قرار دهند، گفت: در مواردی به مراکز حساس که در مسیر خاموشی‌ها قرار دارند نیز اطلاع‌رسانی می‌شود و خاموشی‌ها ۲۴ ساعت قبل از طریق پیامک اطلاع‌رسانی می‌شود.

جمشیدی با تأکید بر اینکه شهروندان باید باصرفه‌جویی در مصرف برق کمک‌حال شرکت باشند، گفت: با تلاش‌های شبانه‌روزی برای کاهش خاموشی‌ها و نیز افزایش ایمنی جریان برق برای شهروندان، توجه به زیبایی مبلمان شهری و کاهش افت ولتاژ شبکه، طرح جایگزینی کابل خود نگهدار تداوم خواهد یافت.

وی بایان اینکه هنگام استفاده از وسایل برقی باید از تمامی ظرفیت‌های وسایل استفاده شود و انرژی را بیهوده مصرف نکنیم، تأکید کرد: کولر گازی ۸ هشت برابر کولر آبی مصرف بالایی برق دارد و این به‌صرفه نیست.

با این تفاسیر آنچه مسلم است اینکه اهمیت برق، کمتر از سایر امکانات نیست و شاید بتوان گفت که در جهان کنونی، اهمیت برق کمتر از اهمیت آب نیست و بدون برق، بسیاری از فعالیت‌های عادی و پیش‌افتاده روزمره انجام نمی‌شود بنابراین باید ضمن صرفه‌جویی در مصرف برق، مسئولان شرکت برق همدان نیز برای به حداقل رساندن خاموشی‌ها تلاش کنند.

است، گفت: گاهی نوسان مکرر برق باعث می‌شود وسایل الکترونیکی از کار بیفتند و خراب شوند که این مسئله هزینه فراوانی به شهروندان تحمیل می‌کند.

● در حال حل مشکل هستیم...

وی بایان اینکه اگر مسئولان در حال تلاش برای حل مشکل هستند، باید بدانند که تلاش‌های آن‌ها اثر بخشی کافی نداشته و مشکل جدی قطعی‌ها و نوسان‌های مکرر برق در برخی مناطق همدان همچنان به قوت خود باقی است، گفت: پاسخ تکراری «در حال حل مشکل هستیم» دردی را دوا نمی‌کند بلکه موجب بی‌اعتمادی مردم همدان به شرکت برق می‌شود.

در همین زمینه مدیر امور برق منطقه یک همدان بایان اینکه برخی طرح‌های توسعه‌ای در شهر همدان در ایجاد خاموشی‌ها بی‌تأثیر نیست، گفت: در سال‌های اخیر ساخت آپارتمان‌های جدید در برخی مناطق همدان رشد چشمگیری داشته است.

شیرزاد جمشیدی بایان اینکه برای تأمین برق آپارتمان‌های جدید ساخته‌شده مجبور به قطع برق انجام امور مربوط به آپارتمان هستیم، گفت: انجام برنامه‌های توسعه‌ای ناگزیر از خاموشی است.

وی بایان اینکه هر روز دو تا سه آپارتمان در برخی مناطق استان همدان تکمیل می‌شود، گفت: شبکه برق پایدار است و نوسان برق در همدان کمتر رخ می‌دهد.

● مشکلات موجود در آسانسورهای آپارتمان‌ها در ایجاد نوسان برق بی‌تأثیر نیست

مدیر امور برق منطقه یک همدان با تأکید بر اینکه مواردی که نوسان برق بیشتری مشاهده می‌کند احتمالاً مشکل

علت خاموشی‌های وقت و بی‌وقت کابل کشی نیز ذکر می‌شود، گفت: نوسان برق به وسایل برقی آسیب می‌زند.

یکی دیگر از شهروندان نیز بایان اینکه بهره‌مندی از برق از ابتدایی‌ترین حقوق شهروندی است درحالی‌که به نظر می‌رسد مسئولان، این حق ابتدایی را نیز حق مانمی‌دانند و بی‌توجهی آن‌ها به مشکل قطعی‌ها و نوسان‌های مکرر برق، بر این امر صحنه می‌گذارد، گفت: این روزها قطعی‌ها و نوسانات مکرر برق که حساس‌ترین دستمان خارج‌شده در برخی مناطق شهر به اوج خود رسیده است.

● گرمای امسال شهر همدان طاقت‌فرسا شده است

وی بایان اینکه گرمای امسال شهر همدان طاقت‌فرسا شده و همه از پیر و جوان و زن و مرد کلافه شده‌اند، گفت: مسئولان باید به مشکل قطع و وصل و نوسان برق رسیدگی کنند.

وی بایان اینکه لااقل اگر رسیدگی عاجل هم ندارند باید از طریق رسانه‌های دیداری و شنیداری احتمال قطعی برق در روزهای تابستان را اطلاع دهند، گفت: متأسفانه بنده دو روز در همدان نبودم و در نبود بنده نوسان برق منجر به خسارت به‌وسیله برقی منزلم شد و از آنجاکه محافظ برق برای آن در نظر نگرفته بودم متحمل ضرر و زیان شدم.

وی بایان اینکه محل کار بنده در منطقه‌ای از شهر همدان است که نوسان برق بیشتر در آن وجود دارد، گفت: حرفه و شغل بنده با برق مرتبط است و در روزی که برق قطع باشد کاری از پیش نمی‌برم.

یکی دیگر از شهروندان همدانی بایان اینکه گذشته از قطعی‌های چندساعته، نوسان لحظه‌ای برق مردم را کلافه کرده

روزهای تابستان امسال برای مردم همدان روزهای چندان خوبی نیست چراکه مدتی است علاوه بر گرمای شدید هوا قطعی و نوسان مکرر برق در برخی مناطق دردسرساز شده است.

پروین قادری دانشمند

این روزها دمای هوای مناطق مختلف استان همدان روز به روز گرم‌تر می‌شود تا جایی که دمای ۴۰ درجه سانتی‌گراد در تقویم دمایی همدان طی چند روز گذشته جا خوش کرده است.

با توجه به وضعیت دمای هوای همدان استفاده از سیستم‌های سرمایشی نیز از ابتدایی‌ترین ساعات روز در برنامه مردم قرار گرفته اما آنچه به موضوعی دردسرساز تبدیل شده قطعی و نوسان برق است که در یک ماه اخیر رکورد آن در برخی مناطق استان همدان زده شده است.

قطعی و نوسان مکرر برق در ساعاتی از روز، شهروندان همدانی را کلافه کرده چراکه گذشته از تحمل گرما، قطعی و نوسان مکرر برق برای وسایل برقی نیز خطرناک است و در بسیاری از موارد دیده‌شده که این وسایل در نتیجه قطعی و نوسان مکرر برق از کار افتاده که این امر، هزینه‌های فراوانی به شهروندان تحمیل می‌کند.

آنچه مسلم است اینکه بخش عمده وسایل زندگی از جمله تلویزیون، رایانه، جاروبرقی، رادیو و کولر، یخچال و غیره با برق کار می‌کنند که اگر برق قطع شود، این وسایل هیچ‌گونه کاربردی ندارند. در همین زمینه یکی از شهروندان همدانی ساکن در منطقه ۲ شهر همدان بایان اینکه این روزها با عبارت «برق قطع شد» زیاد روبرو می‌شویم، گفت: تنها در یک ماه اخیر بیش از ۵ مرتبه نوسان برق در منطقه مسکونی ما رخ داده است.

● مسئولان به مشکلات ناشی از قطعی و نوسان مکرر برق توجه داشته باشند

وی بایان اینکه قطعی و نوسان برق در این منطقه هرچند روز یکبار رخ می‌دهد و علت آن نیز دائماً تعمیرات ذکر می‌شود، گفت: انتظار داریم مسئولان برق به مشکلات ناشی از قطعی و نوسان مکرر برق توجه داشته باشند اما به نظر می‌رسد این امر برای آن‌ها هیچ اهمیت اولویاتی ندارد.

وی بایان اینکه در تماس با ۱۲۱ گاهی

مسئولانی که از صادرات زعفران اصفهان با برند اسپانیا دلخور نیستند

سالاهاست که اصفهان

عاطفه قلع ریز

درحوزه کشت زعفران

ورود پیدا کرده اما

هنوز یک کارخانه بسته بندی زعفران

در اصفهان وجود ندارد، موضوعی که

برای مسئولان مربوطه چندان هم

جای دغدغه نداشته است.

در سطح جهان زعفران تنها با دو برند ایران و اسپانیا عرضه می شود و این در حالی است که بیشتر زعفران هایی که با عنوان اسپانیا به دیگر کشورها صادر می شود زعفران ایران و از جمله اصفهان است چراکه اسپانیا در سال تنها یک تن زعفران تولید می کند.

مسئول کمیته تولیدات کشاورزی و صنایع تبدیلی اتاق بازرگانی اصفهان در خصوص وضعیت زعفران در اصفهان گفت: زعفران ایران از جمله استان اصفهان به قیمت هر کیلو دو هزار دلار به اسپانیا صادر و آن کشور پس از بسته بندی و برندسازی زعفران ایران به نام خود این محصول را چهار هزار دلار به فروش می رساند.

مجتبی معقول بیان داشت: اصفهان با داشتن ۶۱۲ هکتار زعفران کاری در مناطق خشک از جمله نطنز، نجف آباد، تیران و کرون اردستان، نایین و کاشان، خورویابانک، فریدن و چادگان با عملکرد ۶۴ کیلوگرم در هکتار حدود سه هزار و ۲۷۰ کیلوگرم زعفران تولید می کند.

وی با اشاره به اینکه تنها در نطنز یک هزار و ۴۵۰ کیلو زعفران با عملکرد ۸۸ کیلوگرم در هکتار تولید می شود، افزود: در عرصه تولید زعفران در اصفهان، سه هزار و ۶۰۰ بهره بردار در قالب پنج تعاونی محصولات خود را بفروش می رساند.

● فروش زعفران ایران به اسپانیا ۴۰ برابر تولید داخلی این کشور است

وی بیان داشت: اسپانیا حدود ۴۰ هزار کیلو زعفران از ایران خریداری و پس از بسته بندی، برندسازی و تبلیغات به سایر کشورها صادر می کند و این در حالی است که تولید زعفران خود اسپانیا تنها یک تن در سال است.

مشکلات عمده سر راه صادرات مستقیم زعفران اصفهان به دیگر کشورها در حوزه بسته بندی، برند سازی، تبلیغات، نوسان قیمت و همچنین قاچاق این محصول است.

معقول ادامه داد: زعفران تولید شده در اصفهان ضمن تامین بخشی از نیاز بازار و صنایع غذایی استان مازاد به خراسان منتقل می شود و در قالب بسته بندی و یا فله ای در داخل مصرف و یا صادر می شود. وی با اشاره به اینکه زعفران ایران علاوه

بر اسپانیا به ۴۶ کشور از جمله امارات، ایتالیا، عربستان، هند، چین و غیره فروخته می شود، اضافه کرد: مشکلات عمده سر راه صادرات مستقیم زعفران اصفهان به دیگر کشورها در حوزه بسته بندی، برند سازی، تبلیغات، نوسان قیمت و همچنین قاچاق این محصول است.

مسئول کمیته تولیدات کشاورزی و صنایع تبدیلی اتاق بازرگانی اصفهان بیان داشت: قابل ذکر است که در سالهای اخیر پیاز زعفران به کشورهای همسایه از جمله افغانستان منتقل و مورد کشت و کار قرار گرفته است.

وی گفت: تحقیقات کشت گلخانه ای این گیاه در ایران و چین در حال بررسی است که در صورت موفقیت هزینه تولید پایین خواهد آمد البته این سخن وی در حالی است که عضو شورای ملی زعفران نسبت به توسعه کشت گلخانه ای هشدار داده است چراکه با کشت گلخانه ای این گیاه، کیفیت آن پایین می آید.

معقول در حالی خبر از بررسی پیشنهاد کشت زعفران در زمین های کشاورزی شرق اصفهان داد و کاشت این محصول را با توجه به بحران و خشکسالی مقرون به صرفه دانست که اسفندیار امینی، رئیس انجمن حمایت از کشاورزان و مدیر عامل کانون خبرگان کشاورزی اصفهان این پیشنهاد را معقول و منطقی ندانست.

مسئول کمیته تولیدات کشاورزی و صنایع تبدیلی اتاق بازرگانی اصفهان اظهار داشت: مصرف پایین آب این محصول در هکتار سبب می شود تا حدود سه هزار مترمکعب در هکتار آب مصرف شده و تولید حدود شش کیلوگرم در هکتار و قیمت حدود هفت میلیون تومان به ازای

هر کیلو برآورد شود، بنابراین تولید این محصول در مناطق خشک اصفهان از جمله شرق شهرستان اصفهان قابل تامل و بررسی است.

وی گفت: در صورت بالا رفتن سطح کشت در استان و تولید کافی کاشت این گیاه در شرایط خشک سالی و کمبود آب تولید زعفران در اصفهان مقرون به صرفه است و اشتغال را خواهد بود.

معقول اعلام کرد: تولید زعفران ایران در سال ۲۰۰ تن است که ۲۵۰ تن آن مربوط به استان خراسان است و ارزش صادرات زعفران در سال برابر ۱۴۳ میلیون دلار است.

● برندسازی زعفران در اصفهان صرفه اقتصادی ندارد

مسئول کمیته تولیدات کشاورزی و صنایع تبدیلی اتاق بازرگانی اصفهان گفت: برندسازی زعفران در اصفهان صرفه اقتصادی ندارد و ایجاد کارخانه ای برای برندسازی زعفران اصفهان توجیه ندارد.

معقول در پاسخ به اینکه چرا زعفران اصفهان به نام کشورهای اروپایی از جمله اسپانیا به فروش می رسد، ادامه داد: در اصفهان تنها سه تن زعفران تولید می شود که بخشی در اصفهان به فروش می رسد و بخشی به شکل فله ای به خراسان به فروش می رسد و این در حالی است که اسپانیا تنها یک تن زعفران تولیدی دارد اما به دلیل ضعف در برند سازی و عدم حمایت دولت از زعفران کاران، زعفران های صادراتی از ایران به نام اسپانیا به فروش می رسد.

● مخالف کشت زعفران در زمین های شرق اصفهان هستیم

مدیر عامل کانون خبرگان کشاورزی اصفهان، پیشنهاد کشت زعفران در زمین های شرق اصفهان را یک سخن

کارخانه بسته بندی زعفران در ایران و از جمله اصفهان در حالی از سوی صاحب نظران این عرصه مطرح می شود که به گفته مسئولان فروش زعفران تولیدی ایران به اسپانیا، در سال ۴۰ برابر تولیدات اسپانیا است و آیا این حجم از فروش جای کار را برای فعالان عرصه بسته بندی تاکنون باز نکرده است؟!

میزان فروش زعفران به اسپانیا خود گواه این حقیقت است که قطعا برخلاف گفته مسئولان مربوطه کارخانه بسته بندی در این زمینه نه تنها توجیه اقتصادی بلکه توجیه عقلانی نیز دارد و اگر اراده ای دال بر کاهش فروش این محصول از مبادی غیررسمی و قاچاق وجود داشته باشد، به یقین مطالبه از دولت برای کمک به سرمایه گذاری در این زمینه هم از سوی بخش خصوصی مطرح خواهد شد.

امینی با اظهار اینکه نمی شود با کاهش آب از کشاورزان خواست محصولاتی بکارند که آب کمتری بخواهد بلکه باید تمام میزان آبی که با مجوز و غیر مجوز از حقایبه کشاورزان اصفهان گرفته اند را به آنها برگرداند، افزود: نمی توان تمام زمین های کشاورزی شرق اصفهان را زعفران کاشت چراکه محصولاتی که در حال حاضر کشت می شود با سنجیدن تمام شرایط موجود است.

با وجودی که به گفته خود مسئولان تنها دلیل فروش زعفران اصفهان با برند اسپانیا ضعف بازاریابی و تبلیغات است اما اینکه چرا تاکنون مسئولان در این حوزه وارد نشدند و ترجیح می دهند که دست روی دست گذاشته و نظاره گر غارت زعفران اصفهان با بسته بندی اسپانیا باشد خود حکایت دیگری است که جای تامل و بررسی دارد.

نبود توجیه اقتصادی برای راه اندازی

بهره‌وری رداشته اند و هیچ زمین زراعی نبوده که در این سالها غیر فعال باشد به طوری که در زمان بحران آب توانستیم ۲۲۰ هزار تن گندم را به جهاد کشاورزی درحالی تحویل بدهیم که ۱۵۰ هزار تن آن تنها در زمین های کشاورزی شرق اصفهان به عمل آمد که کمتر از ۴۰ درصد آب در اختیار بوده است.

وی با اظهار اینکه اصلاح الگوی کشت یعنی با وضعیت آبی موجود بیشترین بهره‌وری را داشته باشیم، گفت: مردم تاکنون چه در حوزه صنعت چه در عرصه کشاورزی جلوتر از دستگاه های دولتی عمل کردند به طوری که در ۱۵ سال گذشته با وجود کاهش ۶۰ درصد منابع آبی و بحران آب تنها ۱۰ تا ۱۵ درصد محصولات کشاورزی کمتر تولید شده و این، دانش بالای کشاورزی کشاورزان ما را نشان می دهد.

نامعقول و نسنجیده دانست و گفت: پیشنهاد های مختلفی مثل کاشت زعفران، گیاهان دارویی و نیشکر که به منظور اصلاح الگوی کشت به کشاورزان از سوی ارگان های مختلف از جمله اتاق بازرگانی و جهاد کشاورزی و ... پیشنهاد داده می شود، سنجیده نیست و هیچ کس مانند یک کشاورز که خود نسل در نسل کشاورز بوده نمی تواند با در نظر گرفتن تمام شرایط و علم به کشاورزی کشت سالانه خود را شناسایی و تغییر دهد.

امینی با اشاره به اینکه اصلاح الگوی کشت این نیست که با کاهش آب، کشاورز را تشویق به کشت محصولی کرد که کمترین آب را بخواهد، ادامه داد: با این تفکر که کشاورز سواد دانشگاهی ندارد بدنبال ارائه الگوی کشت به آنها هستند اما غافل از اینکه تاکنون کشاورزان نشان داده اند که طی سالهای بحران آب بهترین

یک دهه چشم انتظاری / سیمان باقران همچنان روی ریل وعده ها

پروژه احداث کارخانه سیمان باقران به عنوان یکی از بزرگترین پروژه های صنعتی خراسان جنوبی که یک دهه از عمر آن می گذرد همچنان اسیر وعده هایی است که عملی نمی شوند.

فاطمه زیر اچی

مسئولان مربوطه در راستای راه اندازی این کارخانه انجام شده است و مسئولان کارخانه نیز باید در راستای پویایی هر چه بیشتر این واحد صنعتی تلاش کنند.

رشد یادآور شد: تجهیزات و امکانات مورد نیاز این کارخانه نیز خریداری شده است و هیچ دلیلی مبنی بر توقف و یا کم کاری وجود ندارد.

وی از افتتاح این کارخانه در آذرماه ۹۲ خبر داد و گفت: تاکنون ۱۲۰ میلیارد تومان سرمایه گذاری در راستای راه اندازی این کارخانه انجام شده است و ۴۰ میلیارد تومان نیز اعتبار از سوی اعضا بوده است.

پس از آن نیز در هر دوره مدیریتی وعده ها برای افتتاح این پروژه ادامه داشت که آخرین قول های مسئولان در یک سال اخیر را مرور می کنیم که بازهم حکایت از این داشت که بزرگترین پروژه صنعتی خراسان جنوبی همچنان وعده های افتتاح را یکم می کشد.

وعده افتتاح کارخانه سیمان باقران برای دهه فجر سال گذشته از سوی فرماندار شهرستان اعلام شد و همچنین مدیرعامل کارخانه نیز در دی ماه سال ۹۴ با زدید نماینده مردم بیرجند، درمیان و خوسف در خصوص روند پیشرفت

تأمین اعتبار سال هاست سرنوشتی خاکستری را برای این پروژه رقم زده است. اگرچه مسئولان با دادن وعده هایی توخالی هر چند مدت، امیدی واهی را بر دل های محزون مردم استان تزریق می کنند اما این مسکن نیز فصلی بوده و گذر زمان در حضور مسکوت ماندن پروژه ها، درد زخم هایشان را فزونی می دهد.

● وعده هایی که محقق نشد

با گذشت ۱۱ سال از آغاز به ساخت این پروژه اما به دلیل عدم تأمین منابع مالی مورد نیاز تاکنون این پروژه به بهره برداری نرسیده و هر روز وعده ای جدید برای بازگشایی آن مطرح شده است.

آغاز این وعده ها از سال ۹۲ با وعده ای بود که استاندار وقت خراسان جنوبی در سفر به شهرستان درمیان مطرح و در رسانه ها ثبت شد.

قهرمان رشید، استاندار اسبق خراسان جنوبی در فروردین ماه سال ۹۲ و در جریان بازدید سرزده از کارخانه سیمان باقران گفته بود: پیگیری مستمر و جدی از سوی

خراسان جنوبی یکی از استان های کمتر توسعه یافته و محروم کشور است که با محصولات استراتژیک و ظرفیت های بالای گردشگری می تواند نقش بسزایی در توسعه کشور ایفا کند.

متأسفانه عدم توجه مسئولان به این استان مرزی و ناتمام ماندن بسیاری از پروژه های عظیم، جوانان را به سمت دیگر استان ها سوق داده و امید هزاران شهروند را نیز از بین برده است.

کارخانه سیمان باقران از جمله پروژه های نیمه تمام است که از سال ۸۴ عملیات اجرایی آن آغاز شده و هنوز زمان دقیقی برای بهره برداری این کارخانه پیش بینی نمی شود.

این کارخانه یکی از بزرگترین واحدهای صنعتی خراسان جنوبی بوده که برای جمعیت ۵۵ هزار نفری شهرستان مرزی درمیان امیدبخش است.

این کارخانه با توجه به نزدیکی شهرستان به افغانستان می تواند به عنوان نزدیکترین کارخانه سیمان کشور به افغانستان مطرح باشد تا از ظرفیتهای صادرات به این کشور بهره بگیرد. اما متأسفانه مشکلات مالی و عدم

قرار گرفته و تاکنون نیز اقدامی انجام نشده است.

● سرمایه‌گذاری ۶۰ میلیارد تومانی سهامداران

مدیرعامل کارخانه سیمان باقران از وجود ۳۰ هزار سهامدار در این کارخانه خبر داد و گفت: این افراد تا کنون بیش از ۶۰ میلیارد تومان سرمایه‌گذاری کرده‌اند. وی با اشاره به میزان اعتبارات هزینه شده در راستای راه‌اندازی کارخانه، اظهار کرد: تاکنون میزان ۱۰۳ میلیارد و ۵۰۰ میلیون تومان تسهیلات ریالی و ۲۴ میلیون یورو نیز تسهیلات ارزی برای راه‌اندازی این کارخانه هزینه شده است.

موسوی با بیان اینکه عملیات ساخت‌وساز، انجام برخی تست‌ها و نصب وسایل موردنیاز انجام شده است، گفت: برای راه‌اندازی کارخانه چشم‌انتظار تأمین اعتبار هستیم.

● ایجاد اشتغال برای سه هزار نفر

مدیرعامل کارخانه سیمان باقران ادامه داد: با راه‌اندازی این کارخانه برای سه هزار نفر به‌طور مستقیم و غیرمستقیم اشتغال ایجاد می‌شود.

وی با بیان اینکه همچنین با راه‌اندازی کارخانه روزانه سه هزار و ۳۰۰ تن سیمان تولید می‌شود، افزود: بهره‌برداری این پروژه نقش شایانی در رونق اقتصادی، اجتماعی و امنیتی منطقه دارد.

موسوی با اشاره به جمعیت بالای شهرستان درمیان، اظهار کرد: راه‌اندازی کارخانه سیمان باقران پوشش معیشتی ۲۰ درصد جمعیت این شهرستان را به دنبال دارد. وی خواستار همکاری همه دستگاه‌های اجرایی در راستای تأمین اعتبار موردنیاز کارخانه شد و گفت: نقش کارخانه سیمان باقران در توسعه اقتصادی شهرستان درمیان انکارناپذیر است.

در هر صورت تنها وعده دادن و عقب‌انداختن زمان مربوط به تحقق آن، رسم نامبارکی است که امید آن می‌رود به یک عادت از سوی مسئولان تبدیل نشود چرا که این خود یک ضعف مدیریتی است. بدیهی است که راه‌اندازی و بهره‌برداری از کارخانه سیمان باقران نقش بسزایی در رونق اقتصادی خراسان جنوبی داشته و باید تمامی دستگاه‌های ذی‌ربط و بانک‌ها نیز در راستای تأمین اعتبار این پروژه تلاش کنند.

پروژه سیمان باقران دانست و افزود: امید است با اخذ تسهیلات بانک کشاورزی، زمینه فعالیت این کارخانه فراهم شود.

● عدم همکاری بانک‌ها تکمیل پروژه را به تأخیر انداخت

مدیرعامل کارخانه سیمان باقران، کمبود اعتبار را از مهم‌ترین عوامل تأخیر پروژه کارخانه سیمان باقران دانست و گفت: یک سال و نیم گذشته طی جلسه‌ای مصوب شده که بانک کشاورزی میزان ۲۰ میلیارد تومان تسهیلات بپردازد.

موسوی ادامه داد: این در حالی است که بانک به دلیل برخی مشکلات اعم از نبود منابع بانکی این تسهیلات را پرداخت نکرده است.

وی با بیان اینکه جلسات زیادی در راستای ترغیب پرداخت تسهیلات از سوی این بانک برگزار شده است، افزود: در حال حاضر طرح برای اخذ تسهیلات در گرو بانک بوده اما وثیقه‌ای خارج از طرح را درخواست می‌کند.

موسوی اظهار کرد: طی جلسات برگزار شده از ابتدای سال جاری این مصوبه دوباره مورد تأکید مسئولان

این کارخانه گفته بود که تست‌های راه‌اندازی کارخانه دهه فجر آغاز می‌شود و قبل از راه‌اندازی کامل کارخانه باید آزمایشات و تست‌های تولید انجام شود که این کار حدود دو ماه زمان نیاز دارد.

رئیس سازمان صنعت، معدن و تجارت خراسان جنوبی هم در هفدهم خردادماه سال جاری از راه‌اندازی پروژه سیمان باقران ظرف دو ماه آینده خبر داد و گفت: در صورت تأمین اعتبار و تسهیلات در گردش این پروژه ظرف دو ماه آینده به بهره‌برداری می‌رسد. داوود شهرکی با اشاره به توقف دو ساله این پروژه اظهار داشت: خوشبختانه با حمایت‌های استاندار خراسان جنوبی پروژه فعال شد و به جلو حرکت کرد. شهرکی با بیان اینکه ما مشکل سرمایه ثابت در این پروژه نداریم، اظهار کرد: حدود ۱۳ میلیارد در بانک ملی است و مابقی توسط سهامدار تأمین می‌شود. و این در حالی است که هم اکنون چند روز دیگر تا زمان موعود نمانده و هیچ خبری در سطح استان از افتتاح و راه‌اندازی این پروژه به گوش نمی‌رسد.

● تلاش برای اخذ تسهیلات

رئیس سازمان صنعت، معدن و تجارت خراسان جنوبی، اظهار کرد: تاکنون جلسات کشوری و استانی زیادی پیرامون حل مشکلات کارخانه سیمان باقران برگزار شده است.

وی ادامه داد: از ابتدای سال جاری چهار جلسه در وزارتخانه و یک جلسه در مرکز استان با حضور دستگاه‌های ذی‌ربط و در راستای حل مشکل این کارخانه برگزار شده است.

شهرکی با اشاره به مصوبات این جلسات، اظهار کرد: آخرین مصوبه کارگروه ملی رفع موانع تولید کشور مبنی بر این است که بانک کشاورزی بعد از ارزیابی طرح، تسهیلات موردنیاز را پرداخت کند.

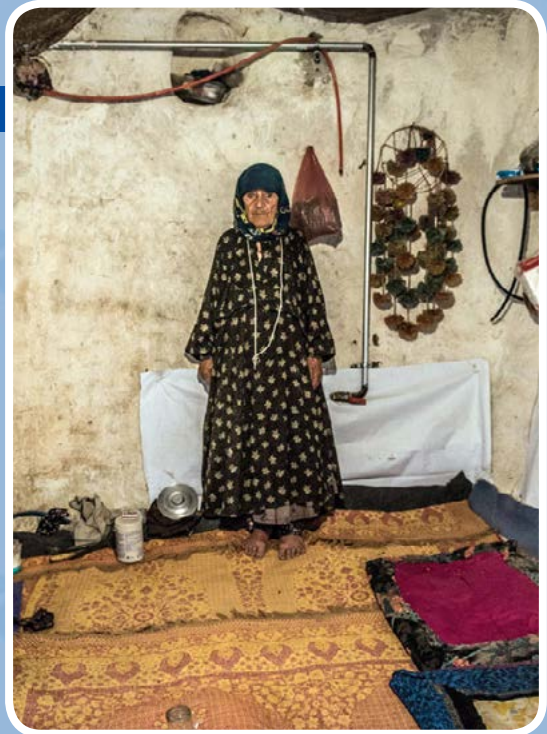
وی با بیان اینکه هم اکنون بانک کشاورزی اقدامات اجرایی خود را آغاز کرده است، گفت: کارشناسان باید طرح را مجدداً ارزیابی کرده و بر اساس آن، تسهیلات موردنیاز دریافت شود.

شهرکی ادامه داد: همچنین مسئولان اجرایی موظف هستند دو ماه بعد از اخذ تسهیلات بانک کشاورزی کارخانه سیمان باقران را به مرحله بهره‌برداری برسانند. وی مشکلات مالی را از مهم‌ترین عوامل تأخیر اتمام

گزارش های متنوع تصویری که در طول یک ماه از اقصی نقاط کشور توسط عکاسان و خبرنگاران خبرگزاری منتشر می شود آنقدر گسترده هست که دست به انتخاب زدن از میانشان کاری دشوار باشد اما نگاه مادر این آلبوم تصویری بیش از نگاهی خبری به رویدادهای یک ماه گذشته، قائل به نگاهی هنرمندانه بوده و اینکه در همین فرصت کوتاه چند صفحه نگاه شما به اقلیم ایران بچرخد.

از تنهایی تا محرومیت

انفجار تانکر حامل سوخت در کرمانشاه

افتتاح هفته فرهنگی اقتصادی لرستان

آئین آذین‌بندی سالروز
میلاد امام رضا(ع)

برگزاری همایش مرگ بر آمریکا در همدان

پنجمین جشنواره بازی‌های
بومی محلی در سنندج

تشییع پیکر شهید عبدالله مروتی در سنج

دیدار تیم های فوتبال
ذوب آهن و گسترش فولاد

معارفه نخستین نماینده
ولی فقیه در خراسان جنوبی

کارگاه تولید صابون
در آشتیان

کاروان زیر سایه خورشید در همدان

مراسم تشییع جانباز شهید رجب محمدزاده

نهمین یادواره ۲۸ شهید منطقه
لایتن با حضور رئیس قوه قضائیه

انهدام ده ها تن کالای
قاچاق در اصفهان

سفر وزیر راه و شهرسازی به قم